

20
20

657554553546567567546543
65678655654674575667
97667556786767657567675

53546567567546543
67576786574575667
756786767657567675

46454553546567567546543
5656757678655654674575667
5656756786767657567675

CONSOLIDATED ANNUAL ACTIVITY REPORT

53546567567546543
67576786574575667
756786767657567675

Dokument 2021–136 REV.1
eu-LISA 2020. aasta konsolideeritud
tegevusaruanne

eu-LISA haldusnõukogus vastu võetud 29. juunil 2021

Sisukord

Joonised ja tabelid	5
Lühendid	6
Haldusnõukogu analüüs ja hinnang	8
Eessõna	12
Kommenteeritud kokkuvõte	14
Sissejuhatus	19
1 Aasta saavutused	21
1.1 Uued süsteemid ja innovatsioon (1. strateegiline põhieesmärk)	21
1.1.1 Siseküsimused	22
1.1.2 Õigusküsimused	26
1.1.3 Uuendus-, teadus- ja arendustegevus	27
1.2 Ameti hallatavate süsteemide operatiivjuhtimine ja arendamine (1. strateegiline põhieesmärk)	30
1.2.1 SIS	31
1.2.2 VIS/BMS	35
1.2.3 Eurodac	37
1.2.4 Süsteemide käitamise tugi	39
1.3 Taristu ja võrgud (1. strateegiline põhieesmärk)	41
1.3.1 Võrgud	41
1.3.2 Andmekeskused	42
1.3.3 Ühine jagatud taristu	42
1.4 Turve ja talitluspidevus (2. strateegiline põhieesmärk)	42
1.5 Suhted sidusrühmadega (1. ja 3. strateegiline põhieesmärk)	44
1.5.1 Partnerlussuhted liikmesriikide ja ELi institutsioonidega	44
1.5.2 Partnerlussuhted muude ELi asutustega	45
1.5.3 Suutlikkuse suurendamine	47
1.6 Juhtimine ja nõuete järgimine (1., 2. ja 4. strateegiline põhieesmärk)	48
1.6.1 Juhtimine	48
1.6.2 Vastavus	51
1.7 Haldustugi ja üldine tugi (4. strateegiline põhieesmärk)	52
1.7.1 Organisatsiooni ümberkorralduskava: eu-LISA 2.0	52
1.7.2 Inimressursid	53
1.7.3 Rahandus ja hanked	54
1.7.4 Organisatsiooniteenused	54
1.7.5 Teabevahetus	56
2 Juhtkond	58
2.1 Haldusnõukogu	58
2.2 Peamised muutused	58
2.2.1 COVID-19 pandeemia mõju	58
2.2.2 Uued õigusaktid	59
2.2.3 Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumise mõju	61
2.3 Eelarvehaldus ja finantsjuhtimine	61
2.3.1 Finantsjuhtimine	61
2.3.2 Eelarve täitmine	61

2.3.3	Hankemenetlused	66
2.4	Eelarve täitmise volituste delegeerimine ja edasidelegeerimine ameti töötajatele	67
2.5	Personalihaldus.....	67
2.5.1	Värbamine	67
2.5.2	Õppe- ja arendustegevus	68
2.5.3	Ametikohtade loetelu ja töötajate arv	69
2.6	Tõhususe suurendamise strateegia.....	73
2.7	Hinnang auditite ja järelhindamise tulemustele.....	73
2.7.1	Siseauditi talitus	73
2.7.2	Euroopa Andmekaitseinspektor (EDPS).....	75
2.7.3	Siseauditi talitus	75
2.7.4	Euroopa Kontrollikoda (ECA).....	77
2.8	Soovituste ja auditite tegevuskavade alusel võetud järelmeetmed	78
2.9	Pärast OLAFi uurimist antud soovitude täitmise kontrollimine.....	82
2.10	Eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsiooni tähelepanekute alusel võetud järelmeetmed.....	82
2.11	Keskkonnajuhtimine	83
2.12	Juhtkonna hinnang	83
2.13	Välishindamised.....	83
3	Sisekontrolliraamistiku tulemuslikkuse hindamine.....	85
3.1	Sisekontrolliraamistiku tõhusus.....	85
3.1.1	Sisekontrolliraamistiku tulemuslikkuse hindamise meetod	85
3.1.2	Sisekontrolliraamistiku tulemuslikkuse hindamise tulemused	85
3.1.3	Ameti peamised riskid aruandeperioodil	87
3.1.4	2020. aasta pettustvastase strateegia tegevuskava rakendamise aruanne	89
3.2	Järeldused sisekontrolliraamistiku tulemuslikkuse hindamise kohta.....	89
3.3	Riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutava juhi avaldus	90
4	Juhtkonna kinnitus	91
4.1	Usaldatavuse põhialuste ülevaade	91
4.2	Reservatsioonid	92
5	Kinnitav avaldus	93
I lisa.	Põhitegevuse statistika	94
II lisa.	Finantsjuhtimise statistika	98
III lisa.	Organisatsiooniskeem	106
IV lisa.	Ametikohtade loetelu ja personalihalduse lisateave	107
V lisa.	Inimressursid ja rahalised vahendid tegevusalade kaupa.....	111
VI lisa.	Osamakse, toetus ja teenustaseme kokkulepped.....	115
VII lisa.	Keskkonnajuhtimine	116
VIII lisa.	Raamatupidamise aastaaruanne	117
IX lisa.	Aasta tegevused ja näitajad	120
X lisa.	Aruanne üldsuse juurdepääsu kohta dokumentidele	144

Joonised ja tabelid

Joonised

Joonis 1. eu-LISA valdkondliku ümarlaua plakat	28
Joonis 2. Schengeni infosüsteemi 25. aastapäeva visuaalne kujundus	31
Joonis 3. Liikmesriikide otsingud SIS II-s, 2016–2020.....	33
Joonis 4. SIS II-s talletatavad hoiatusteated, 2016–2020	33
Joonis 5. Otsingute ja päringutabamuste keskmine arv päevas, 2016–2020.....	33
Joonis 6. Talletatud viisataotlused, 2016–2020.....	36
Joonis 7. Talletatud sõrmejäljed, 2016–2020.....	36
Joonis 8. Liiklus Eurodaci kesksüsteemis kategooriate järgi aastate kaupa, 2014–2020	38
Joonis 9. Liiklus kokku Eurodaci kesksüsteemis aastate kaupa, 2014–2020.....	38
Joonis 10. eu-LISA aastakonverentsi plakat	45
Joonis 11. Aastakonverentsi vestlusringide kuvahõives.....	45
Joonis 12. Koolitusel osalejate jaotus süsteemide järgi.....	47
Joonis 13. C1 kulukohustuste assigneeringute kasutamine (miljonites eurodes)	63
Joonis 14. Kulukohustustega seotud ja eelarvestatud vahendite kasutamise suundumused (miljonites eurodes)	63
Joonis 15. III jaotis – kasutatud kulukohustuste assigneeringud (miljonites eurodes)	64
Joonis 16. C1 maksete assigneeringute kasutamine (miljonites eurodes)	65
Joonis 17. Makstud ja eelarvestatud vahendite kasutamise muutumine (miljonites eurodes).....	65
Joonis 18. III jaotis – kasutatud maksete assigneeringud (miljonites eurodes)	66
Joonis 19. 30-päevase maksetähtaja jooksul tehtud maksed.....	66
Joonis 20. 60-päevase maksetähtaja jooksul tehtud maksed	66
Joonis 21. Hankemenetlused aastatel 2014–2020.....	67

Tabelid

Tabel 1. Süsteemide operatiivjuhtimise tulemuslikkuse põhinäitajad	30
Tabel 2. 2020. aastal käsitletud intsidentide ja teenusetaotluste arv	40
Tabel 3. Intsidentide jaotus prioriteetsuse ja süsteemi järgi	40
Tabel 4. Siseauditi talituse 2020. aasta tulemuslikkuse näitajad	51
Tabel 5. Tegelik ja heakskiidetud töötajate arv 31. detsembril 2020	53
Tabel 6. Kulukohustuste assigneeringud (miljonites eurodes).....	62
Tabel 7. Uute ülesannetega seotud kulukohustuste assigneeringud (miljonites eurodes).....	62
Tabel 8. 2020. aasta paranduseelarve (miljonites eurodes)	62
Tabel 9. 2020. aasta ülekandmised (miljonites eurodes)	63
Tabel 10. 2020. aasta eelarvekohustuste vabastamine algusaasta kaupa (miljonites eurodes).....	64
Tabel 11. 2020. aasta üldiste eelarveliste (L1) kulukohustuste vabastamine (miljonites eurodes).....	65
Tabel 12. Värbamise eesmärgi ja toimunu ülevaade kuni 31.12.2020	68
Tabel 13. Töötajad tegevuskohtade ja lepinguliikide järgi	70
Tabel 14. Hüvitava puhkuse jaotus puhkuseliikide ja palgaastmete järgi	71
Tabel 15. Auditisoovituste täitmise seis.....	79
Tabel 16. Euroopa Kontrollikoja tähelepanekuid käsitlevate meetmete täitmise seis.....	79

Lühendid

ACFC	auditi-, vastavus- ja rahanduskomitee
AFIS	sõrmejälgede automaatse tuvastamise süsteem
AG	nõuanderühm
AI	tehisintellekt
ALM	rakenduse olelustusükli haldamine
BC	talitluspidevus
BCU	varukeskus (St. Johann im Pongau)
BMS	biomeetriline süsteem
CA	lepinguline töötaja
CAAR	aasta konsolideeritud tegevusaruanne
CBS	põhitegevussüsteemid
CEPOL	Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Amet
CIR	ühine isikuandmete hoidla
CRRS	aruandluse ja statistika keskhoidla
CSI	ühine jagatud taristu
DG DIGIT	informaatika peadirektoraat
DG HOME	rände ja siseasjade peadirektoraat
DPIA	andmekaitsealane mõjuhindang
DPO	andmekaitseametnik
DTS	üksikasjalik tehniline kirjeldus
DubliNet	Dublini elektrooniline sidevõrk
EASO	Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet
ECA	Euroopa Kontrollikoda
e-CODEX	sidusandmevahetus e-õiguskeskkonnas
ECRIS	Euroopa karistusregistrite infosüsteem
ECRIS RI	Euroopa karistusregistrite infosüsteemi etalonteostus
ECRIS-TCN	Euroopa karistusregistrite infosüsteem – kolmandate riikide kodanikud
ED	eu-LISA tegevdirektor
EDPS	Euroopa Andmekaitseinspektor
EES	riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem
EK	Euroopa Komisjon
EL	Euroopa Liit
ELT	<i>Euroopa Liidu Teataja</i>
ENISA	Euroopa Liidu Küberturvalisuse Amet
EP	Euroopa Parlament
EPMO	projektijuhtimisbüroo
ESP	Euroopa otsinguportaal
ETIAS	Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteem

EUAN	Euroopa Liidu asutuste võrgustik
Eurodac	Euroopa varjupaigataotlejate sõrmejälgede andmebaas
Eurojust	Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Amet
Europol	Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Amet
FRA	Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet
Frontex	Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet
HR	personalihaldus
IA	mõjuhindang
IAC	siseauditi talitus
IAS	Euroopa Komisjoni siseauditi talitus
ICD	liidese juhenddokument
ICF	sisekontrolli raamistik
ICT	info- ja sidetehnika
ISMS	infoturbe haldussüsteem
IT	infotehnoloogia
ITIL	IT-taristu teek
ITSM	IT-teenuste haldus
JHA	justiits- ja siseküsimused
JHAAN	justiits- ja siseküsimustega tegelevate ELi asutuste võrgustik
KPI	tulemuslikkuse põhinäitaja
MB	haldusnõukogu
MID	mitme identiteedi detektor
MS	liikmesriik
NUI	ühtne riiklik liides
PMB	programminõukogu
PPM	projektiportfelli haldus
sBMS	ühine biomeetrilise võrdlemise teenus
SIRENE	täiendava teabe taotlemine riiklikest kannetest
SIS	Schengeni infosüsteem
SIS II	teise põlvkonna Schengeni infosüsteem
SLA	teenustaseme kokkulepe
SNE	lähetatud riiklik ekspert
TA	ajutine teenistuja
TAP	kasutusvalmis juurdepääsupunkt
TEF	valdkonnaülene tehniline raamistik
TESTA-ng	uue põlvkonna üleeuroopaline valitsusasutuste telemaatikateenuste süsteem
TOF	valdkonnaülene toimingute raamistik
TTS	hanke tehniline kirjeldus
USK	kasutajatarkvara komplekt
WAN	laivõrk
VIS	viisainfosüsteem

Haldusnõukogu analüüs ja hinnang

Zsolt Szolnoki

*eu-LISA haldusnõukogu
esimees*

Foto: erakogu

Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ameti (eu-LISA) haldusnõukogu on analüüsinud ja hinnanud ameti aasta konsolideeritud tegevusaruannet 2020. aasta saavutuste ja tulemuste kohta. Haldusnõukogu võtab teadmiseks ameti tegevuse ja märgib järgmist.

Üldmärkused

Haldusnõukogu:

- leiab, et eu-LISA saavutas ameti asutamismääruses sätestatud 2020. aasta eesmärgid, lähenes ameti pikaajalises strateegias aastateks 2018–2022 seatud eesmärkidele ning täitis ameti 2020.–2022. aasta ühtses programmdokumendis sisalduvas 2020. aasta tööprogrammis seatud eesmärgid nii tulemuste kui ka tulemuslikkuse seisukohast;
- võtab teadmiseks eu-LISA olulise panuse Schengeni ala normaalsesse toimimisse, liikumisvabadusse ning ELi poliitika tõhusasse rakendamisse vabaduse, turvalisuse ja õiguse valdkonnas;
- rõhutab probleeme, mida ametile tekitas 2020. aastal COVID-19 pandeemia, ning märgib rahuloluga, et amet reageeris kriisile tõhusalt ja kiiresti; märgib, et amet tagas tema vastutusalas olevate suuremahuliste IT-süsteemide (SIS, VIS ja Eurodac) pideva käideldavuse ning ühtlasi liikus oluliselt tema vastutusse antud uute algatuste rakendamise poole;
- rõhutab, kui oluline on tugi, mida amet pakub liikmesriikidele ja Euroopa Komisjonile EESI, ETIASe ja koostalitlusvõime paketi rakendamisel, ning nende läbipaistev ja tõhus koostöö;
- võtab teadmiseks, et pandeemia vaatamata suutis amet oluliselt suurendada töötajaskonda, eelarvet ja tegevuse ulatust; rõhutab selle saavutuse tähtsust väga keerukas olukorras ja märgib, et amet suutis tegutseda osavalt ning juhtide ja töötajate kõrgetasemelise pühendumusega;
- võtab teadmiseks töäjõu vähese voolavuse ametis ning rõhutab, et eu-LISA peab jätkama kiiduväärt tegevust ameti töötajate säilitamisel ja kutselisel arendamisel;
- väljendab heameelt valdkonnaülese tehnilise raamistiku lepingu sõlmimise üle ja tunnustab ameti püüdusi veelgi tõhustada lepingute ja tarnijate süsteemi;
- võtab teadmiseks eu-LISA jätkuva tegevuse Strasbourgis asuva operatiivkeskuse piisava jõudluse tagamiseks ning ameti edasiminekut seoses uue laienduse ehitusprojektiga, sh vajalike ajutiste meetmete rakendamisel;

- võtab teadmiseks ameti tegevuse sisekontrolliraamistiku tõhustamisel; märgib rahuloluga, et amet on täiustanud eelarvehaldust, mis aitas oluliselt vähendada assigneeringute ülekandmist võrreldes 2019. aastaga;
- kiidab heaks ameti ümberkorralduskava (eu-LISA 2.0) rakendamisel toimunu ning suutlikkuse suurendamise sellistes valdkondades nagu programmijuhtimine, portfellihooldus, tootehooldus ning lepingu- ja tarnijahooldus;
- võtab teadmiseks ameti tegevuse auditisoovituste täitmisel, nende täitmise üle süstemaatilise ja korrapärase järelevalve tagamisel ning järelmeetmete võtmisel;
- märgib rahuloluga, et Euroopa Parlament kiitis heaks 2019. aasta eelarve täitmise.

Tähelepanekud ameti tegevustulemuste kohta

Haldusnõukogu:

- võtab teadmiseks, et amet tagas edukalt SISi, VISi/BMSi ja Eurodaci pideva käideldavuse; on seisukohal, et ameti meetmed SISi, VISi/BMSi ja Eurodaci haldamiseks on kooskõlas ameti volitustega ning aitasid edukalt täita asjakohastes õigusaktides sätestatud eesmärgid ja ülesandeid;
- võtab teadmiseks ameti pideva tegevuse operatiivtegevuse tõhustamisel, mida kinnitavad sidusrühmade rahulolu-uuringu positiivsed tulemused;
- tunneb heameelt eu-LISA õigeaegsete saavutuste üle uuesti sõnastatud SISi määruse rakendamisel ja kiidab heaks ameti tegevuse uuesti sõnastatud Eurodaci määruse õigeaegseks rakendamiseks valmistumisel enne uue rände- ja varjupaigaleppe vastuvõtmist;
- rõhutab AFISE olulisust SISi jaoks, tunnustab ameti tegevust liikmesriikide toetamisel AFISega ühenduse loomisel ja märgib ära ameti edu AFISE projekti teise etapi rakendamisel;
- rõhutab EESi, ETIASe, ECRIS-TCNi ja uue koostalitlusvõime arhitektuuri suurt tähtsust ELi piirihalduse tõhustamisel ja sisejulgeoleku suurendamisel, on väga rahul olulise eduga 2020. aastal nende süsteemide rakendamisel ja innustab ametit jätkama tegevust süsteemide täielikuks rakendamiseks, tehes tihedat koostööd juhtorganite, liikmesriikide ning asjaomaste ELi institutsioonide ja asutustega;
- märgib murelikult olulisi viivitusi vajalike ETIASe muudatuste vastuvõtmisel ning nende viivituste võimalikku mõju ETIASe ja koostalitlusvõime paketi rakendamisele;
- tunneb heameelt ametisisese planeerimissuutlikkuse edasiarendamise, eelarve täitmise ettenägeliku juhtimise ja usaldusväärse finantsjuhtimise üle, mida tõendavad kõrge kulukohustuste ja maksete assigneeringute täitmise üldmäär (vastavalt 99,1% ja 99,0%, eesmärk oli 95%);
- väljendab rahulolu ameti sisekontrollisüsteemi tõhusa toimimise üle, mida kinnitavad korrapärasel välis- ja siseauditid.

Hinnang ameti juhtimisele

Haldusnõukogu võtab teadmiseks ameti 2020. aasta tulemused. Arvestades 2020. aasta sise- ja välisauditite positiivseid tulemusi ning ameti juhtorganitega korrapäraselt vahetatavat üksikasjalikku teavet, väljendab haldusnõukogu rahulolu ameti juhtimisega 2020. aastal.

Kõrvalekalded aasta töökavast inimressursside ja rahaliste vahendite kasutamisel

Haldusnõukogu:

- leiab, et käesolev aruanne tagab piisavalt, et amet kasutab ressursse (personali ja eelarvet) kooskõlas nende ettenähtud otstarbega, mis on sätestatud 2020.–2022. aasta ühtses programmdokumendis sisalduvas 2020. aasta tööprogrammis;
- leiab, et kõrvalekalded ressursside kasutamisel ei ole olulised ja on põhjendatud, arvestades ameti saavutatud tulemusi ja 2020. aasta auditite tulemusi;
- rõhutab, kui oluline on tagada ametile vajalikul hulgal inimressursse ja rahalisi vahendeid, mida kasutatakse ametile programmitöö perioodiks 2021–2027 antud ülesannete täitmiseks.

Tulemuslikkuse põhinäitajad

Haldusnõukogu võtab teadmiseks, et ameti 2020. aasta tulemuslikkuse põhinäitajate saavutamise tase on väga hea.

Riski- ja kontrollikeskkond

Haldusnõukogu:

- võtab teadmiseks, et ameti sisekontrollisüsteemid on olnud tõhusad, arvestades ameti saavutusi ning sise- ja välisauditite tulemusi;
- võtab teadmiseks sisekontrolliraamistiku tõhusa toimimise ja selle tõhususe aruande ning innustab ametit jätkama raamistiku rakendamist ja järelevalvet;
- kiidab heaks eu-LISA tegevdirektori asetäitja määramise riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutava juhi ametisse;
- võtab teadmiseks, et organisatsiooni peamised riskid on tuvastatud ja hinnatud ning 2020. aastal koostati nende ohjamiseks asjakohased kavad.

Soovitused 2021. aastaks

Võttes arvesse käesolevas aruandes esitatud teavet, soovib haldusnõukogu ametil teha järgmist:

- jätkata oma volituste täitmist, tagades pideva tõhususe ja tulemuslikkuse;
- jätkata EESi, ETIASe, ECRIS-TCNi ja koostalitlusvõime komponentide rakendamist võimalikult kiiresti, eelkõige keskendudes uute süsteemide kvaliteedi ja töökindluse tagamisele;
- kus võimalik, luua sünergiaid eraldatud inimressursside ja rahaliste vahendite kasutamisel;
- jätkata viivitamata Strasbourgis asuva operatiivkeskuse laiendamise projektiga;
- jätkata tihedat, tõhusat ja läbipaistvat koostööd liikmesriikide, Euroopa Komisjoni ja asjaomaste ELi asutustega, et tagada uute süsteemide ja koostalitlusvõime komponentide õigeaegne ja kvaliteetne rakendamine;
- saada viivitamata valmis eu-LISA ametikohtade loetelus sisalduvate kõigi ametikohtade täitmine;
- saada viivitamata valmis ameti hankestrateegia.

Volitatud eelarvevahendite käsutaja esitatud kinnituste ja reservatsioonide hinnang

Haldusnõukogu leiab, et tuvastatud juhtimis- ja kontrollipuuduste kõrvaldamiseks on kehtestatud piisavad ja asjakohased meetmed.

Kokkuvõte

Haldusnõukogu on väga rahul eu-LISA tegevuse üldise tulemuslikkusega 2020. aastal ja ameti töötulemustega, mis on kooskõlas eesmärkidega ameti 2020. aasta tööprogrammis. Samuti on haldusnõukogu rahul olemasolevate inimressursside ja rahaliste vahendite kasutamise asjakohasuse ja määraga. Haldusnõukogu rõhutab siiski, et endiselt on problemaatiline ameti töötajate märkimisväärne töökoormus, sest mitut keerukat projekti tuleb täita korraga, ning rõhutab vajadust tagada ametile lisapersonal nii operatiivtegevuseks kui ka üldiseks ja organisatsiooniüleseks tegevuseks.

Haldusnõukogu kutsub ametit üles jätkama kiiduväärt tegevust volituste täitmisel ning ameti vastutusse antud uute algatuste (EES, ETIAS, ECRIS-TCN ja koostalitlusvõime pakett) jõudsat täitmist. Ühtlasi võtab haldusnõukogu teadmiseks, et eu-LISA tegevus kesktasandil ja liikmesriikide tegevus riigi tasandil sõltub vastastikku üksteisest, ning kutsub ametit üles jätkama uute süsteemide edukaks rakendamiseks tihedat ja tõhusat koostööd liikmesriikide ja Euroopa Komisjoniga.

Haldusnõukogu võtab teadmiseks, et ameti Strasbourgis asuva tehnilise keskuse teine laiendamine on strateegiliselt oluline, et tagada ameti töötajatele ja kohapealsetele töövõtjatele sobivad töötingimused. Samuti on oluline tagada, et andmekeskusel oleks piisav suutlikkus uute ja olemasolevate süsteemide tõhusaks ja kestlikuks kasutamiseks ja juhtimiseks, tagades jätkuvalt kõigi süsteemide katkematu käideldavuse ja õigeaegse arendamise. Haldusnõukogu kutsub ametit üles selle projektiga viivitamata jätkama.

Haldusnõukogu väljendab tunnustust eu-LISA tegevusdirektorile, juhtkonnale ja töötajatele nende pühendumuse ja saavutuste eest kogu selle äärmiselt keeruka aasta jooksul ning soovib neid tänada professionaalse ja viljaka koostöö eest.

Zsolt Szolnoki, haldusnõukogu esimees

Eessõna

Krum Garkov
tegevdirektor

Foto: Aigar Lusti

2020. aasta oli eu-LISA jaoks erakordne. COVID-19 pandeemia tekitas ülemaailmse kriisi, mis survestas majandus-, sotsiaal- ja tervishoiusüsteeme ülikiirelt. Pandeemia puudutas otseselt väga paljusid, põhjustades laastavalt suure surmajuhtumite arvu ja ulatusliku kahju miljardite inimeste igapäevaelule kogu maailmas. Kriisil oli ulatuslik mõju kõigile Euroopa Liidu liikmesriikidele: viiruse leviku tõkestamiseks ja kodanike terviseriskide vähendamiseks tuli võtta arvukaid erakorralisi meetmeid.

Sel ohtlikul ajal oli äärmiselt oluline säilitada liikmesriikidevaheline koordineerimine ja koostöö sisejulgeoleku ning piiri- ja rändehalduse valdkonnas. Seda arvestades oli ülitähtis tagada olemasolevate suuremahuliste IT-süsteemide (SIS, VIS, Eurodac) katkematu käideldavus ning EESi, ETIASe ja koostalitlusvõime paketi jätkuv rakendamine.

Olen veendunud, et eu-LISA lahendas need probleemid edukalt. Amet suutis oma tegevusmudelit kiiresti kohandada ning tagas talitluspidevuse ja olemasolevate suuremahuliste IT-süsteemide käideldavuse, võttes mitmesuguseid leevendusmeetmeid. Samal ajal õnnestus ametil edukalt toime tulla COVID-19 kriisi tekitatud häiretega kavandatud tegevuses, eelkõige seoses ameti vastutusse antud uute süsteemide (EES, ETIAS, ECRIS-TCN, koostalitlusvõime pakett, uuesti sõnastatud määrusel põhinev SIS jne) rakendamisega, ning minimeerida kahjud. Seda tehti tihedas ja konstruktiivses koostöös liikmesriikide ja Euroopa Komisjoniga.

Kogu aasta jooksul pidi eu-LISA pidevalt püüdma kasutada olemasolevaid inimressursse ja rahalisi vahendeid optimaalselt, et tagada igapäevane tegevus ja täita uusi ülesandeid. Lisaks jätkas amet 2020. aastal organisatsiooni ümberkorralduskava täitmist, vaatamata COVID-19 kriisiga kaasnenud probleemidele.

Sellel äärmiselt problemaatilisel aastal näitasid kogu amet, selle rühmad ja töötajaskond üles kerksust, osavust ja suutlikkust teha õigeaegseid muudatusi ja neid hallata. eu-LISA täitis jätkuvalt oma volitusi, tagades kogu aasta jooksul ööpäevaringse tegevuse. Amet toetas oma sidusrühmi, võttes kiiresti kasutusele uue töökorra, suurendades teabevahetust toimingute ja arenduste oleku kohta ning mõõtes ja leevendades ennetavalt pandeemia mõju. Sellega näitas eu-LISA, et on liikmesriikidele tugev, kindel ja usaldusväärne partner.

2020. aastal lähtus ameti tegevus järgmisest kolmest prioriteedist:

- 1) keskenduda põhitegevusele: ameti vastutusalas olevate süsteemide operatiivjuhtimine ja arendamine, arvestades nende tähtsust ELi sisejulgeolekule ning piiri- ja rändehaldusele;
- 2) jätkata ametile antud uute ülesannete täitmist: EESi, ETIASe, ECRIS-TCNi ja koostalitlusvõime paketi arendamine võimalikult kiires tempos;
- 3) jätkata organisatsiooni ümberkorralduskava täitmist, mis on pikas perspektiivis ameti eduka ja kestliku arengu alus.

Poliitiliste prioriteetide muutumine justiits- ja siseküsimuste valdkonnas kogu aasta jooksul, arvukad üheaegsed tegevused ja ameti sidusrühmade kõrged ootused, rääkimata pandeemiast, muutsid eu-LISA tegevuskeskkonna väga keerukaks. Olen siiski veendunud, et eu-LISA lahendas edukalt kõik 2020. aastal esinenud probleemid, mida tõendab kindlalt käesolev aruanne. Eelkõige soovin esile tõsta järgmist.

- Amet tagas tema vastutusse antud süsteemide katkematu käideldavuse, vaatamata keerukale olukorrale.
- Amet oli edukas EESI, ETIASe, ECRIS-TCNi ja koostalitlusvõime paketi rakendamisel.
- Ameti ümberkorralduskava täitmine jätkus edukalt.
- Amet parandas veelgi oma mainet ELi institutsioonide usaldusväärse partneri ja nõuandjana.
- Amet tagas edukalt töötajate suure kaasatuse ja pühendumuse, hoides samas tööjõu volavuse väikse.

Need tulemused annavad eu-LISA sidusrühmadele jätkuvalt kindluse, et amet suudab täita nende ootusi ja saavutada edukalt eesmärgid. Arvestades probleeme kogu 2020. aasta jooksul ja eu-LISA näidatud osavust, olen veendunud, et ametil on head eeldused anda jätkuvalt oluline ja veelgi tõhusam panus liikmesriikide ja kogu ELi heaks.

See kõik oli ühistegevuse tulemus. Soovin seepärast tänada liikmesriike, ameti keskuste asukohariikide valitsusi, samuti Euroopa Komisjoni, Euroopa Parlamenti ja Euroopa Liidu Nõukogu ning meiega koostööd tegevaid ELi asutusi püsiva toetuse ja konstruktiivse koostöö eest kogu aasta jooksul. Samuti soovin tänada oma eu-LISA kolleege pühendumuse, kerksuse ja tubli töö eest, mida nad tegid ameti eesmärkide saavutamiseks ja sidusrühmade ootuste täitmiseks, vaatamata meid kõiki tabanud erakorralistele probleemidele ja takistustele.

2020. aasta õpetas meid arvestama võimalike ootamatustega ja paremini toime tulema ebakindlusega. COVID-19 sundis meid muutma argiharjumusi ja kohandama tegevusmudeleid uue reaalsusega. Võin uhkusega öelda, et vaatamata probleemidele näitas amet üles suurt kerksust, osavust ja keskendumist oma missioonile toetada liikmesriike Euroopa muutmisel turvalisemaks.

Järgmine aasta ja lähiaastad ei tule kergemad kui oli 2020. aasta. Amet tegutseb endiselt väga kiiresti muutuv ja keerukas keskkonnas. On siiski kindel, et vaatamata probleemidele ja olukorrale ei kaota eu-LISA silmist oma põhieesmärki: aidata kaasa liikmesriikide püüdlustele muuta Euroopa turvalisemaks ja tugevamaks. Edu saavutamiseks keskendub amet kogu tegevuses sidusrühmadele ja nende vajadustele, tagades teenuste osutamisel tõhususe, pideva pühendumuse, tipptaseme ja osavuse.

Krum Garkov, tegevdirektor

Kommenteeritud kokkuvõte

2020. aasta konsolideeritud tegevusaruandes on Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ameti (eu-LISA) 2020. aastal toimunud tegevuste ja saavutatud eesmärkide liigendatud ülevaade. eu-LISA asutamismääruse kohaselt hindab tegevusaruannet haldusnõukogu pärast konsulteerimist nõuanderühmadega, eelkõige võrreldes saavutatud tulemusi eesmärkidega 2020.–2022. aasta ühtses programmdokumendis sisalduvas 2020. aasta tööprogrammis. Pärast vastuvõtmist haldusnõukogus edastatakse tegevusaruanne iga aasta 1. juuliks Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikoja ning avaldatakse.

Ameti 2020. aasta tööprogramm lähtus järgmistest tegevusprioriteetidest:

- süsteemide suure jõudluse ja hea käideldavuse tagamine;
- uuesti sõnastatud SISI määrustest tulenevate nõuete täitmine;
- uute süsteemide (EES, ETIAS ja ECRIS-TCN) arendamine;
- koostalitlusvõime määrustes sätestatud komponentide arendamine;
- Strasbourgis asuva tehnilise keskuse, sealhulgas andmekeskuse laiendamise teise etapi täitmine.

eu-LISA 2020. aasta üldised töötulemused näitasid, et amet on justiits- ja siseküsimuste valdkonnas stabiilne ja usaldusväärne partner, sellel on tugev organisatsioonistruktuur ning väga pädevad töötajad. Kogu aasta jooksul tõestas eu-LISA, et on üks Schengeni süsteemi keskseid elemente, kes aitab tagada ELi kodanike ühe põhiõiguse – liikumisvabaduse – ohutut ja turvalist kasutamist. Lisaks suutis amet oma eesmärgi täita, vaatamata ülemaailmse pandeemiaga kaasnenud erandlikele oludele ja probleemidele.

Nagu kogu maailma, mõjutasid ameti tegevust pandeemia leviku tõkestamiseks kehtestatud piirangud. Kohe kriisi alguses võttis amet vajalikud meetmed, et tagada töötajate ja kohapealsete töövõtjate tervis ja ohutus, tagada eu-LISA operatiivjuhtimisel olevate suuremahuliste IT-süsteemide pidev ja katkematu käideldavus ning minimeerida olukorra mõju arendustegevusele. Need erimeetmed tagasid teenuste pideva osutamise liikmesriikidele. Kogu pandeemia ajal tegutsesid tehniline keskus Strasbourgis ja varukeskus St. Johann im Pongaus. Tänu sellele ei olnud ühtki suuremat katkestust ega intsidenti, mis oleks häirinud SISI, VISi või Eurodaci käideldavust liikmesriikide jaoks. Uusi arendusi mõjutas pandeemia mitmeti, eelkõige reisimispiirangute ja andmekeskusele juurdepääsu piirangute tõttu. Koostöös komisjoni ja liikmesriikidega töötas amet välja tõhusad leevendusmeetmed, mis aitasid vähendada pandeemia mõju uute süsteemide arendamisele.

Õigusraamistiku muutumine

2020. aastal toimusid olulised muutused õiguskeskkonnas, milles eu-LISA tegutseb.

- 23. septembril 2020 esitas Euroopa Komisjon ettepaneku võtta vastu **uuesti sõnastatud Eurodaci määrus** uue rände- ja varjupaigaleppe raames, mis hõlmab Euroopa põhjaliku rändekäsitluse kõiki aspekte. Ettepaneku eesmärk on kehtestada kogu rände- ja varjupaigasüsteemis tõhusamad ja kiiremad menetlused, mis tasakaalustab vastutuse õiglase jagamise ja solidaarsuse põhimõtte.
- 2020. aastal jätkusid **uuesti sõnastatud VISi määruse** ja sellest tulenevate VISi muudatuste läbirääkimised. Aasta lõpuks saavutati poliitiline kokkulepe ja õigusakt jõudis vastuvõtmise viimasesse etappi. Uue määrusega suurendatakse lühiajalise viisa menetluse turvalisust, lisatakse pikaajalised viisad ja elamisload andmebaasi ning tagatakse VISi ning teiste asjaomaste ELi süsteemide ja andmebaaside koostalitlusvõime.
- Jätkusid ka läbirääkimised **vastavate ETIASe muudatuste** üle, kuid neid ei võetud aasta lõpuks veel vastu. Ameti on sellegipoolest juba arvestanud märgitud nõudeid kõigis asjaomaste süsteemide (EES, ETIAS ja ECRIS-TCN) dokumentides.

- 2. detsembril 2020 esitas komisjon ELi õigussüsteemide ajakohastamise ja nende digitaliseerimise kiirendamise paketi osana ettepaneku **e-CODEXi** (sidusandmevahetus e-õiguskeskkonnas) kohta. e-CODEX on peamine vahend turvalise piiriülese koostöö tagamiseks tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalmenetlustes. Ettepaneku kohaselt hakkab süsteemi operatiivjuhtimisega tegelema eu-LISA alates 1. juulist 2023.
- 19. veebruaril 2020 avaldas Euroopa Komisjon **valge raamatu „Tehisintellekt: Euroopa käsitus tiptasemel ja usaldusväärsest tehnoloogiast“**. Sellega seoses uurib eu-LISA võimalusi spetsiaalsete tehisintellektielementide võimalikuks kasutamiseks enda hallatavates süsteemides.
- 24. juulil 2020 esitas Euroopa Komisjon **ELi julgeolekuliidu strateegia** aastateks 2020–2025. Strateegias on esile tõstetud neli strateegilist prioriteeti. eu-LISA aitab kaasa nende kõigi, eriti 4. prioriteedi (tugev Euroopa julgeoleku ökosüsteem) saavutamisele.
- 16. detsembril 2020 avaldas Euroopa Komisjon teatise **„ELi küberturvalisuse strateegia digikümneni jaoks“**. eu-LISA aitab oma pädevusvaldkonnas tagada kriitilise tähtsusega taristu jaoks tiptasemel küberturbe lahendusi ja standardeid ning uue tehnoloogia arendamist ja rakendamist.

Uute süsteemide rakendamine ja uuendustegevus

2020. aastal jätkas eu-LISA tegevust tema vastutusse antud uute süsteemide (EES, ETIAS ja ECRIS-TCN) rakendamiseks ning uute ja olemasolevate süsteemide koostalitlusvõime arendamiseks. Need suuremahulised algatused korraldati asutusesiseste programmidenä, et tagada olemasolevate inimressursside ja rahaliste vahendite kasutamisel sünergiaid ja tõhusus.

- **EES:** 2020. aastal tegi eu-LISA palju, et tagada EESi rakendamine kokkulepitud ajakava kohaselt ja leevendada COVID-19 pandeemia mõju. Augustis jõudis amet olulise vahe-eesmärgini: valmis nõuete ja tehniliste kirjelduste koostamine. Amet töötas välja ja tõi kasutajateni kesksüsteemi imitaatori ning pakkus liikmesriikidele kaugkoolitust. Ühtse riikliku liidese paigaldamine ja VISi sidetaristu uuendamine (mida on vaja igas liikmesriigis EESi ja ETIASe kasutamiseks) valmis peaaegu täielikult, kuigi juurdepääsu tehnilistele keskustele takistasid pandeemiaaegsed piirangud. Kokku paigaldas amet liikmesriikides 57 ühtset riiklikku liidest 64st ning võrgud uuendati 56 tehnilises keskses 65st.

Aprillis allkirjastati EESi biomeetrilise süsteemi (BMS) ja ühise biomeetrilise võrdlemise teenuse (sBMS) raamleping ning algas arendamisprotsess. Lisaks valmis ametil EESi ja VISi koostalitlusvõime tagamiseks vajalik arendamine ning amet võttis vastu tehnilise kirjelduse EESi ja ETIASe veebiteenuse arendamiseks, mis on samuti süsteemi vältimatu struktuurne osa.

14. detsembril 2020 otsustas justiits- ja siseküsimuste nõukogu lükata EESi kasutuselevõtu kahe kuu võrra edasi (2022. aasta märtsist maisse), et leevendada pandeemia mõju ja anda liikmesriikidele valmistumiseks rohkem aega.

- **ETIAS:** 2020. aastal jätkus ETIASe arendamine tihedas koostöös liikmesriikide ja komisjoniga. Vaatamata COVID-19 pandeemialedenes ametil süsteemi rakendamine kavakohaselt. Septembris võttis haldusnõukogu vastu ETIASe arendamise hanke tehnilise kirjelduse ja seejärel alustati hankemenetlust osana valdkonnaülesest tehnilisest raamistikust. ETIASe rakendamise ajakava pandeemia ei mõjutanud.
- **Koostalitlusvõime:** 2020. aasta esimesel poolaastal koostas amet hanke tehnilise kirjelduse Euroopa otsinguportaali, ühise isikuandmete hoidla, mitme identiteedi detektori ning aruandluse ja statistika keskoidla arendamiseks.¹ Koostalitlusvõime komponentide tehniliste kirjelduste läbivaatamise ja vastuvõtmise menetlus algas juulis ning läbivaatamine valmis novembris. Eeldatavasti lõpeb menetlus ametlikult 2021. aasta jooksul,

¹ Euroopa otsinguportaal (ESP), ühine isikuandmete hoidla (CIR), mitme identiteedi detektor (MID), aruandluse ja statistika keskoidla (CRRS).

kui komisjon esitab positiivse arvamuse. Koostalitlusvõime komponentide arendamise hankemenetlus algatati valdkonnaülese tehnilise raamistiku osana detsembris. Koostalitlusvõime komponentide rakendamise ajakava pandeemia ei mõjutanud.

- **ECRIS:** 2020. aastal suurendas eu-LISA osalust ELi õigusringkondades. 14. aprillil 2020 tehti eu-LISA-le ülesandeks **ECRISE etalonteostuse** hooldus. Amet suutis sideprotokolli edukalt uuendada ja asus rakendama kümmet suure prioriteetsusega valikulist arendusmuudatust. Lisaks jätkas eu-LISA kavakohaselt **ECRIS-TCNi** arendamist ja novembris esitati läbivaatamiseks hanke tehnilise kirjelduse esialgne versioon.
- Et vältida killustatust suuremahuliste IT-süsteemide arendamisel, võttis amet 2020. aastal kasutusele oma esimese **valdkonnaülese tehnilise raamistiku**. Raamistiku eesmärk on kehtestada uute IT-süsteemide projekteerimise, arendamise, katsetamise ja rakendamise üldised lepingutingimused. Amet peab seda oluliseks vahe-eesmärgiks ja seni on see suurim eu-LISA sõlmitud hankeleping. Valdkonnaülest tehnilist raamistikku kasutati ka ETIASe, koostalitlusvõime komponentide ja ECRIS-TCNi arendamiseks vajalike teenuste hankimiseks.
- eu-LISA volitusi laiendati hiljuti, mille tõttu suurendas amet tegevust **teadusuuringute ja innovatsiooni** valdkonnas ning avaldas aruande „Artificial Intelligence in the Operational Management of Large-Scale IT Systems“ (Tehisintellekti kasutamine suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimisel). Lisaks alustas amet projektiga ELi viisataotluste veebiportaali prototüübi arendamiseks ja testimiseks, toetas aktiivselt ELi sisejulgeoleku innovatsioonikeskust, mis on Euroopa Liidu Nõukogu algatus, ning koostas standardimise tegevuskava, mille nõukogu võttis vastu detsembris.

Olemasolevate süsteemide operatiivjuhtimine ja arendamine

Aruandeperioodil vastas **SISi**, **VISi/BMSi** ja **Eurodaci** jõudlus ja käideldavus asjaomastele teenustaseme kokkulepetele. Pandeemia mõjule vaatamata olid kõik süsteemid alati käideldavad ja ameti mõlemad tehnilised keskused tegutsesid pidevalt, mida kinnitasid süsteemide operatiivjuhtimise tulemuslikkuse põhinäitajad (süsteemide käideldavus ja reaktsiooniaeg). SISi käideldavus oli 99,94%, VISi oma 99,93% ja Eurodaci oma 99,87%. COVID-19 pandeemia tõttu vähenes alates märtsist liiklus oluliselt kõigis süsteemides.

2020. aastal liikus amet oluliselt edasi **uuesti sõnastatud SISi määruse** rakendamisel. Jaanuaris võeti süsteemis kasutusele kaks uut funktsiooni. Ühega täiustati sõrmejälgede automaatse tuvastamise süsteemi (AFIS) ja teisega loodi Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametile (Europol), Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ametile (Eurojust) ning Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametile (Frontex) ühendused SISiga. Lisaks arendas amet projekti kaht peamist vaheväljalaset, mis olid seotud isikuid ja esemeid käsitlevate hoiatuste muudatustega. Detsembris esitas eu-LISA süsteemi tehniliste dokumentide (liidese juhenddokumendi ja üksikasjaliku tehnilise kirjelduse) ajakohastatud versioonid liikmesriikidele läbivaatamiseks. Ajakohastatud dokumendid käsitlevad süsteemi biomeetrilisi elemente ning AFISest ja uuesti sõnastatud määrustest tulenevaid muudatusi. Samuti jätkas amet AFISe teise etapiga seotud arendustöid ja päringute töötlemise jõudluse suurendamist. Iirimaa lõimimine SISiga jätkus eduka katsetusega 2020. aasta jaanuaris ja see on kavas võtta täielikult kasutusele 15. märtsil 2021. Jätkus ka Küprose lõimimine, 2020. aasta jooksul läbiti mitu testimisetappi.

Seoses **VISi/BMSiga** õnnestus ametil suurendada BMSi mahtu 85 miljoni kirjeni, mis tagas piisava jõudluse, et vastata liikmesriikide kasvavatele vajadustele seoses ELi ühise viisapoliitika rakendamisega. Amet tegeles ka uute kasutajate lõimimisega (nt Europol, samuti tagati passiivne juurdepääs Bulgaariale ja Rumeeniale). VISi süsteem on uute kasutajate jaoks tehniliselt kasutusvalmis. VISi ja BMSi arendamist on oluliselt mõjutanud VISi ja EESI peatne vastastikune ühendamine. eu-LISA aitas kaasa ka uue VISi määruse koostamisele.

2020. aastal tehti **Eurodacile** üksnes spetsiifilisi tehnilisi arendusi, süsteemi funktsionaalsed arendused jäeti ootele, kuni võetakse vastu asjaomased õigusaktid. 2020. aasta teisel poolaastal alustas eu-LISA ettevalmistusi Eurodaci

muutmiseks, mis võimaldab ametil tagada liikmesriikidele süsteemi käideldavuse keskpikas perspektiivis ning ühtlasi arendada uusi funktsioone ja rakendada süsteem õigeks ajaks, kui õiguslik alus vastu võetakse.

Taristu ja võrgud

Kogu 2020. aasta jooksul tagas eu-LISA oma taristu operatiivjuhtimise ja igapäevase toimimise nii Prantsusmaal Strasbourgis asuvas tehnilises põhikeskuses kui ka Austrias St. Johann im Pongaus asuvas varukeskuses.

Amet haldas ka SISI ja VISi sidetaristut, mis toimisid kooskõlas õiguslike ja tegevusnõuetega: SISI sidetaristu käideldavus oli 99,9997% ja VISi sidetaristu oma 99,9865%; SIS II teise krüptitud kihi käideldavus jõudis 100%-ni.

Amet jätkas ka SISI sidetaristu uuendamist, et liikmesriigid saaksid tõhusalt kasutada süsteemi uusi funktsioone, mis tulenevad uuesti sõnastatud määrusest ja AFISe projektist. VISi sidetaristut uuendati EESi programmi raames, et tagada EESi ja ETIASe tulevaseks toimimiseks vajalik läbilaskevõime.

Koostöö sidusrühmadega

2020. aastal jätkas eu-LISA tihedat, läbipaistvat ja konstruktiivset koostööd oma haldusnõukogu, programminõukogude (EES, ETIAS, koostalitlusvõime ja ECRIS-TCN) ning nõuanderühmadega (SIS, VIS, Eurodac, EES-ETIAS, koostalitlusvõime ja ECRIS-TCN). Amet toetas ka toimuvaid arutelusid komisjoni, nõukogu ja Euroopa Parlamendiga nii olemasolevate kui ka uute suuremahuliste IT-süsteemide ja koostalitlusvõime arhitektuuri teemal.

Lisaks jätkas eu-LISA osalemist Schengeni hindamismehhanismis: amet aitas jälgida Schengeni õigustiku kohaldamist, keskendudes SISI kasutusvaldkondadele ja ELi ühise viisapoliitika rakendamisele.

26. novembril 2020 korraldati koostöös ELi nõukogu eesistujariigi Saksamaaga ameti seitsmes aastakonverents „Koostalitlusvõime – digitaalse tegevuskerksuse arendamine ELi justiits- ja siseküsimuste kogukonna heaks“. Esimest korda korraldati konverents täielikult veebis. Spetsiaalse virtuaalplatvormi kaudu edastatud otseülekanne jõudis laiema sihtrühmani kui tavalised füüsiliste kohtumistena toimuvad konverentsid: registreerus üle 500 osaleja.

Ka eu-LISA regulaarne foorum valdkonna esindajatega suhtlemiseks – valdkonna ümarlaud – toimus 2020. aastal täielikult digitaalsena. Selle aasta üritus, mille teema oli andmekvaliteet ja koostalitlusvõime ning võimekuslünkade kõrvaldamine standardimise kaudu, toimus 3.–5. novembril ja tõi kokku üle 320 osaleja enam kui 90 organisatsioonist ja 35 riigist.

2020. aastal pidas eu-LISA läbirääkimisi ja koostas kahepoolse koostöö kavade mitme justiits- ja siseküsimustega tegeleva asutusega. Septembris sõlmis eu-LISA aastateks 2020–2022 koostöökava Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiametiga (EASO). 12. novembril 2020 allkirjastasid eu-LISA ning Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti (FRA) tegevdirektorid koostöökava aastateks 2020–2022. eu-LISA ja Euroopa Liidu Küberturvalisuse Amet (ENISA) leppisid kokku koostöökava aastateks 2021–2023, mis allkirjastati 9. jaanuaril 2021.

eu-LISA hoidis ka tihedaid kontakte teiste partnerasutustega, näiteks Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Ametiga (CEPOL) koolitustegevuse valdkonnas, Frontexiga SISI, EESi, ETIASe ja koostalitlusvõime valdkonnas; Europoliga SISI, SIRENE, VISi, EESi, ETIASe ja koostalitlusvõime valdkonnas ning Eurojustiga SISI ja Eurodaci teemal. Aktiivne koostöö toimus ka justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste võrgustiku (JHAAN) ja ELi asutuste võrgustiku (EUAN) raames.

Organisatsiooni ümberkorraldamine

2019. aastal käivitas amet ümberkorralduskava, et võtta kasutusele uus organisatsioonistruktuur, mis aitab paremini täita eu-LISA uusi volitusi. Ümberkorralduskava (eu-LISA 2.0) eesmärk on tagada avatud ja läbipaistev ümberkorraldusprotsess, milles osalevad aktiivselt ameti töötajad. Kogu 2020. aasta jooksul jätkas amet ümberkorraldusi ja keskendus organisatsioonikultuuri muudatustele, et toetada uue töökorralduse rakendamist.

Operatiivkeskused

Aruandeperioodil liikus eu-LISA oluliselt edasi Strasbourgis asuva **tehnilise keskuse teise laienduse** projektiga. 28. septembril jõudis amet olulise vahe-eesmärgini: Prantsusmaa ametiasutused andsid eu-LISA-le ametlikult üle praeguse hoonekompleksi kõrval asuva 20 000 m² kinnistu, kuhu tuleb uus juurdeehitis.

Eelarve täitmine

2020. aastal haldas eu-LISA eelarvet, millest 240,1 miljonit eurot olid kulukohustuste assigneeringud ja 181,6 miljonit eurot maksete assigneeringud, mis saadi ELi üldeelarvest. Üldiselt oli ameti eelarve täitmise määr kõrge:

- kulukohustuste assigneeringutest 99,1%;²
- maksete assigneeringutest 99%.³

Haldusnõukogule teatatud peamised riskid ja probleemid

Kogu aasta jooksul teavitasid EESi, ETIASe, koostalitlusvõime ja ECRIS-TCNi nõuanderühmad ja programminõukogud haldusnõukogu korrapäraselt rakendamise seisust ning esitasid põhjalikke aruandeid, sealhulgas iga programmi riskide ja probleemide ülevaateid. Haldusnõukogu käsitles mitu korda vajadust kaasata programmide õigeaegse täitmise tagamiseks aktiivsemalt ka liikmesriike. Lisaks käsitles haldusnõukogu korduvalt selliseid teemasid nagu pandeemia mõju EESi, ETIASe ja koostalitlusvõime programmide ajakavale ning kavandatavad leevendusmeetmed.

SISi, VISi ja Eurodaci nõuanderühmad andsid otse haldusnõukogule aru oma tegevuse seisust, sealhulgas nende vastutusalas olevate süsteemide operatiivjuhtimise ja arendamise riskidest ja probleemidest.

Haldusnõukogu auditi-, vastavus- ja rahanduskomitee tagas kindluse ameti riskijuhtimismeetmete suhtes.

Lisaks hoiti haldusnõukogu pidevalt kursis sellega, mis seisus on uue mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 läbirääkimised. Haldusnõukogu jälgis hoolikalt ka eu-LISA Strasbourgis asuva tehnilise keskuse teise laiendamise ehitusprojekti edenemist ja riske, mis olid seotud uute süsteemide, töötajate ja kohapealsete töövõtjate mahutamiseks vajaliku ruumi puudumisega. Samuti teavitati haldusnõukogu korrapäraselt ameti ümberkorralduskava (eu-LISA 2.0) rakendamise seisust. Audititega seoses esitati haldusnõukogule korrapäraseid auditisoovituste täitmise seisuga järelevalvearuandeid.

Juhtkonna hinnang sisekontrollimeetmetele

Ameti juhtkond leiab piisava kindlusega, et kehtestatud on asjakohased sisekontrollimeetmed, mis toimivad ettenähtud viisil. Seda kinnitavad ka sise- ja välisauditite tulemused.

Audititulemused

2020. aastal ei esitatud Euroopa Kontrollikoja, sõltumatute välisaudiitorite, komisjoni siseauditi talituse ega ameti siseauditi talituse tehtud auditites ametile ühtki kriitilise tähtsusega soovitusi. Kõiki teisi soovitusi käsitleti seonduvates tegevuskavades ja 2020. aastal jätkas amet nende rakendamist.

Riskijuhtimine

Kõik olulised riskid tuvastati ja maandati kogu aasta jooksul nõuetekohaselt. 2020. aastal tuvastas amet 12 olulist riski ja kehtestas neile reageerimiseks ameti riskimaandamiskava. Aruandeperioodil kõrvaldati kaks ametit mõjutavat riski ja kolm realiseerus probleemina.

² Arvestades kulukohustuste assigneeringute mitteautomaatset ülekandmist, milleks haldusnõukogu andis loa 15. veebruaril 2021 (kokkuvõtte on tabelis 6).

³ Arvestades talituskulude ülekandmist 2021. aastasse.

Sissejuhatus

eu-LISA aasta konsolideeritud tegevusaruande eesmärk on anda liigendatud ülevaade 2020. aastal toimunud tegevustest ja eesmärkidest, mis saavutati kooskõlas ameti 2020. aasta tööprogrammi ja 2020.–2022. aasta ühtse programmdokumendiga. Aruandes järgitakse kõigi ELi asutuste jaoks ette nähtud ülesehitust.

1. peatükis on üksikasjalik ülevaade olulisematest tulemustest suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimisel, uute süsteemide arendamisel, ameti muudes peamistes tegevusvaldkondades ja valdkonnaülestes tegevustes. 2. peatükis kirjeldatakse eu-LISA juhtimistegevuse põhiaspekte, näiteks eelarve haldamist ja personalihaldust. 3. peatükis käsitletakse sisekontrolliraamistiku tõhusust ja ameti peamisi riske aruandeperioodil. 4. ja 5. peatükis esitatakse juhtkonna kinnitused ja kinnitav avaldus.

Taustteave

Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet (eu-LISA) asutati 2011. aastal määrusega (EL) nr 1077/2011 ja see alustas tegevust 1. detsembril 2012. Amet asutati eesmärgiga pakkuda ELi tasandil pikaajalist lahendust vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimiseks praegu ja tulevikus. Praegune asutamismäärus⁴ jõustus 11. detsembril 2018. Sellega tunnistati kehtetuks varasem määrus ja suurendati ameti volitusi. Uued volitused suurendavad ameti pädevust täiustada, kavandada ja arendada Euroopa julgeoleku, piirihalduse ja rände infosüsteeme ning laiendavad ameti tegevusvaldkonda seoses teadusuuringute, innovatsiooni ja testimisega ning võimalusega toetada katseprojektide ja kontseptsioonitöenduste väljatöötamist.

Praegu haldab eu-LISA Schengeni infosüsteemi (SIS),⁵ viisainfosüsteemi (VIS)⁶ ja Euroopa varjupaigataotlejate sõrmejalgede andmebaasi (Eurodac).⁷ Need süsteemid on esmatähtsad Schengeni ala sujuvaks toimimiseks. Need IT-süsteemid on äärmiselt vajalikud tõhusal piirihaldusel ning tagavad ELi ühise varjupaiga-, rände- ja viisapoliitika rakendamise välispiiridel. Schengeni alal on nende süsteemide pidev käideldavus esmatähtis, et tagada ELi kodanike vaba liikumine ja turvalisus.

Amet arendab ka riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi (EES),⁸ Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteemi (ETIAS),⁹ kesksüsteemi nende liikmesriikide väljaselgitamiseks, kellel on teavet kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute suhtes tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste kohta (ECRIS-TCN),¹⁰ ning uusi komponente, mis kujundavad eu-LISA vastutusalas olevate süsteemide koostalitlusvõime raamistiku.¹¹

Amet tagab oma kogu tegevuses andmekaitse kõrge taseme ning nõuetekohase andmeturbe ja füüsilise julgeoleku taseme, kooskõlas kehtivate eeskirjade ja sätetega.

4 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1726, mis käsitleb Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ametit (eu-LISA) ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1987/2006 ja nõukogu otsust 2007/533/JSK ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1077/2011 (ELT L 295, 21.11.2018, lk 99–137).

5 Määrus (EL) 2018/1860, määrus (EL) 2018/1861 ja määrus (EL) 2018/1862 (ELT L 312, 7.12.2018, lk 1–106); määrus (EÜ) nr 1986/2006 ja määrus (EÜ) nr 1987/2006 (ELT L 381, 28.12.2006, lk 1–23); nõukogu otsus 2007/533/JSK (ELT L 205, 7.8.2007, lk 63–84).

6 Määrus (EÜ) nr 767/2008 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 60–81).

7 Määrus (EL) nr 604/2013 (ELT L 180, 29.6.2013, lk 31–59).

8 Määrus (EL) 2017/2226 (ELT L 327, 9.12.2017, lk 20–82).

9 Määrus (EL) 2018/1240 (ELT L 236, 19.9.2018, lk 1–71) ja määrus (EL) 2018/1241 (ELT L 236, 19.9.2018, lk 1–73).

10 Määrus (EL) 2019/816 (ELT L 135, 22.5.2019, lk 1–26).

11 Määrus (EL) 2019/817 ja määrus (EL) 2019/818 (ELT L 135, 22.5.2019, lk 27–135).

Missioon, visioon ja põhiväärtused

Ameti missioon põhineb õiguslikel volitustel, mis on sätestatud määrusega (EL) 2018/1726, ja keskendub ülesandele **anda liikmesriikidele pidevalt lisaväärtust, toetades tehnoloogia abil nende tegevust Euroopa turvalisemaks muutmisel.**

Seda missiooni täidetakse ameti visiooni kaudu **pakkuda hea kvaliteediga ja tõhusaid teenuseid ja lahendusi sidusrühmadele, teenida nende usaldus, kooskõlastades tehnoloogia pakutavaid võimalusi järjepidevalt liikmesriikide kasvavate vajadustega, ning arendada ametit tippkeskuse**na justiits- ja siseküsimuste valdkonnas.

Ameti missioon ja visioon kajastuvad tema operatiivtegevuses eu-LISA põhiväärtuste kaudu, mis suunavad ja toetavad ameti kogu operatiivtegevust ja strateegilist arengut. eu-LISA põhiväärtused on järgmised.

- **Vastutus:** usaldusväärse juhtimisraamistiku ja finantsjuhtimise ning kulutõhusate toimingute rakendamine.
- **Läbipaistvus:** korrapärane ja avatud suhtlemine ameti peamiste sidusrühmadega ning nende kaasamine pidevasse dialoogi ameti pikaajalise arengustrateegia väljatöötamiseks.
- **Tiptase:** õige organisatsioonistruktuur, õiged inimesed ja protsessid, millega tagatakse teenuse katkematu osutamine liikmesriikidele.
- **Järjepidevus:** tagamine, et amet kasutab oskusteavet, teadmisi ja liikmesriikide investeeringuid parimal viisil ning jätkab oskusteabe ja teadmiste arendamist.
- **Rühmatöö:** iga rühmaliikme võimestamine kasutama oma teadmisi ja kogemusi kõige paremini ameti edu nimel.
- **Kliendikeskus:** tagamine, et ameti tegevus lähtub alati sidusrühmade vajadustest ja nõudlusest.

Tegevuskohad

Ameti peakorter asub Tallinnas (Eesti) ning ameti vastutusse antud süsteemide operatiivjuhtimine toimub Strasbourgis (Prantsusmaa). Peale selle on eu-LISA-l tehniline varukeskus St. Johann im Pongaus (Austria) ja kontaktbüroo Brüsselis (Belgia).

Õiguslik taust

Määruse (EL) 2018/1726 artikli 24 lõike 3 punkti g kohaselt tuleb tegevdirektoril koostada ameti konsolideeritud aastaaruande kavand ja esitada see pärast nõuanderühmadega konsulteerimist haldusnõukogule hindamiseks ja vastuvõtmiseks. Sama määruse artikli 19 lõike 1 punkti t kohaselt peab haldusnõukogu hindama ameti eelmise aasta konsolideeritud tegevusaruannet ja võtma selle vastu ning eelkõige võrdlema saavutatud tulemusi eesmärkidega aasta tööprogrammis. Haldusnõukogu peab saatma nii aruande kui ka oma hinnangu iga aasta 1. juuliks Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale ning tagama aasta tegevusaruande avaldamise.

1 Aasta saavutused

2020. aastal suurenes jätkuvalt eu-LISA roll ja tähtsus liikmesriikidele ja ELile. Amet on ELi justiits- ja siseküsimuste poliitika rakendamisprotsessi üks peamisi toetajaid. Ameti tegevus oli väga oluline ka kõigile ELis elavatele või reisivatele kodanikele, sest aitab kaitsta põhiõigusi, tagades vaba liikumise liikmesriikide vahel ning turvalisuse ja kaitse kõrge taseme.

Koostöös sidusrühmadega aitas amet oluliselt kaasa ELi ühele prioriteedile – euroopaliku eluviisi edendamisele –, suurendades sisejulgeolekut kogu ELis. ELi julgeolekuliidu strateegia¹² kohaselt on ameti hallatavate olemasolevate süsteemide toimimine, uued arendatavad süsteemid ja nende koostalitlusvõime olulised komponendid, mis aitavad tagada justiits- ja siseküsimuste valdkonnas tugeva Euroopa julgeoleku ökosüsteemi. Need süsteemid toetavad liikmesriikide koostööd ning soodustavad vajalikku teabevahetust ja ELi välispiiride tõhusat haldamist. eu-LISA uute volituste alusel ning koostöös teiste ELi asutustega on amet suurendanud ka oma panust julgeolekuga seotud teadusuuringutesse ja innovatsiooni.

Amet pakkus komisjonile tuge ja eksperditeadmisi tõhusa varjupaiga- ja rändealduse raamistiku väljatöötamisel ning on olnud algusest peale rände- ja varjupaigaleppe oluline toetaja. Lisaks on eu-LISA ja sidusrühmad tegelenud uuesti sõnastatud Eurodaci määruse kavandatavate muudatustega, mis on olulised Euroopa ühtses rände- ja varjupaigaraamistikus seatud eesmärkide saavutamiseks. Amet aitas kaasa ka integreeritud piirihalduse prioriteedi eesmärkide saavutamisele, eelkõige eu-LISA hallatavate suuremahuliste IT-süsteemide koostalitlusvõime arendamisega.

Seoses õigusvaldkonna digitaliseerimisega andis eu-LISA väärtusliku panuse e-CODEXi tulevikku aruteludesse.

Kuigi 2020. aastal vaadati läbi või algatati mitu ELi strateegiat, ühtisid need eu-LISA pikaajalise strateegia (2018–2022)¹³ keskpika perioodiga. Strateegia koostati ja võeti vastu 2017. aastal koostöös liikmesriikide ja Euroopa Komisjoniga. Ameti volitusi kajastades esitati strateegias neli strateegilist põhieesmärki, mis on suuniseks eu-LISA pikaajaliste tegevuskavade koostamisel ja määravad mitmeaastase programmitöö struktuuri.

- 1. strateegiline põhieesmärk:** jätkata arenemist ELi asjaomaste poliitikavaldkondade toetaja ja rakenduspartnerina
- 2. strateegiline põhieesmärk:** säilitada ja suurendada ameti rolli ELi IKT tippkeskuse ja teenuseosutajana
- 3. strateegiline põhieesmärk:** jätkata arenemist ELi IKT põhikeskusena
- 4. strateegiline põhieesmärk:** jätkata tõhusa ja asjatundliku organisatsiooni arendamist kooskõlas ELi õigusraamistikuga

1.1 Uued süsteemid ja innovatsioon (1. strateegiline põhieesmärk)

2020. aastal oli eu-LISA üks peamisi prioriteete uute suuremahuliste IT-süsteemide arendamine. Amet vastutab kolme uue siseküsimuste valdkonna süsteemi arendamise eest: EES, ETIAS ja koostalitlusvõime komponendid. Süsteemide arendamise ja edasise käitamisega annab amet kaaluka panuse ELi julgeolekuliidu strateegia eesmärkide täitmisse ning pakub liikmesriikidele olulist tuge piirihalduse ja sisejulgeoleku valdkonnas. Lisaks tõhustab ja ühtlustab see piirikontrolle miljonitele inimestele, kes reisivad kogu maailmast igal aastal ELi ja sealt välja. eu-LISA arendab ka õigusvaldkonna süsteemi ECRIS-TCN, mis samuti aitab tagada ELi infosüsteemide koostalitlusvõimet.

2020. aastal oli ameti peamine ülesanne tagada, et uued arendusprogrammid edeneksid kavakohaselt ja tõhusalt, vaatamata COVID-19 pandeemiast tingitud probleemidele. Ametil õnnestus see ülesanne edukalt täita: tegevus kõigi programmidega edenes oluliselt ja kavakohaselt ning üldisest ajakavast oli ainult väikesi kõrvalekaldeid.

¹² Komisjoni teatis ELi julgeolekuliidu strateegia kohta (COM(2020) 605 final).

¹³ https://www.eu.lisa.europa.eu/Publications/Corporate/eu-LISA_%20Strategy_%202018-2022.pdf

Kooskõlas vastavate määrustega teeb iga uue arendusprogrammi juhtimise järelevalvet eu-LISA haldusnõukogu moodustatav spetsiaalne programminõukogu. Programminõukogude ülesanne on jälgida, et uute süsteemide kavandamise ja arendamise etappe juhitakse nõuetekohaselt, ning tagada, et kesksüsteemi arendamine oleks kooskõlas riiklike süsteemide arendustega. Iga programminõukogu esitab kord kuus eu-LISA haldusnõukogule aruande oma programmi edenemisest. Lisaks annavad iga süsteemi nõuanderühmad eksperditeavet, mis aitab programminõukogude tegevust, ning jälgivad liikmesriikide valmisolekut. Alates 2020. aasta märtsist toimusid programminõukogude ja nõuanderühmade koosolekud pandeemia tõttu veebis.

Amet tõhustas ka tegevust teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas. 2020. aastal võttis eu-LISA kasutusele uue lähenemisviisi inseneriteenuste hankimisele. See oli eu-LISA jaoks oluline vahe-eesmärk ja eeldatavasti suurendab lähiaastatel tõhusust oluliselt. Amet analüüsis edasi ka tehnilisi lahendusi, mis tagavad kõigi suuremahuliste IT-süsteemide võimalikult hea käideldavuse ning mille kasutuselevõtt mõjutab oluliselt süsteemide arhitektuuri ameti tehnilistes keskustes. Amet käsitles ka tehisintellekti ja selle võimalike rakendusvaldkondade teemat ning alustas ELi viisataotle veebiportaali prototüübi väljatöötamist.

1.1.1 Siseküsimused

Algselt tehti ametile ülesandeks uute süsteemide arendamine siseküsimuste valdkonnas, nagu oli ette nähtud arukate piiride programmis, mille ettepaneku tegi komisjon 2013. aastal. Selle programmiga seoses arutati ja võeti vastu mitu ettepanekut uute süsteemide (EES, ETIAS ja süsteemide koostalitlusvõime) arendamiseks. 2020. aastal liikus eu-LISA oluliselt edasi nende uute süsteemide ja komponentide arendusprogrammidega, mis oli ameti kõige olulisem tegevus.

EES

Riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem (EES) on uus suuremahuline IT-süsteem, mis võimaldab registreerida kolmandate riikide kodanike sisenemist Schengeni alale ja sealt lahkumist. Süsteem asendab senise tava lüüa passidesse käsitsi templeid elektroonilise registreerimisega andmebaasis, milles on biograafiline ja biomeetriline teave ning kuhu kantakse kuni go-päevaste riigis viibimiste korral ka riiki sisenemise ja riigist väljumise kuupäev ja koht. Süsteemi eesmärk on piirikontrolle ajakohastada ja muuta automaatsemaks, suurendada sisejulgeolekut ning võidelda terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse vastu. See aitab liikmesriikidel toime tulla üha suurema reisijatevooga, ilma et oleks vaja rohkem piirivalveametnikke. EES võimaldab ka seadusliku riigis viibimise paremat järelevalvet ja tuvastada võimalikud üle aja viibijad.

EESi arendamine algas 2018. aasta jaanuaris ning 2020. aastal jätkas amet tegevust tihedas koostöös liikmesriikide ja Euroopa Komisjoniga. Vaatamata COVID-19 pandeemiale liikus amet süsteemi rakendamise edasi ning üldise ajakava täitmisel ja peamiste vahe-eesmärkide saavutamisel oli ainult väikesi kõrvalekaldeid.

2020. aasta mais esitas amet haldusnõukogule mõjuhinnangu aruande, milles käsitleti pandeemiast enim mõjutatud valdkondi, näiteks andmekeskuse ettevalmistamine, reisipiirangud, tarneahelad, tootlikkus, toodete tarne ja hankemenetlused. Nende probleemide tõttu korraldas amet uuringu, et leida alternatiivseid võimalusi EESi sidusrühmadele teenuste osutamiseks. Uuring valmis 2020. aasta lõpus ja seda hindavad edasi asjaomased sidusrühmad.

Pandeemia mõju arvestades innustati kõiki liikmesriike jätkama tihedat koostööd ametiga, et täpsustada võimalikud stsenaariumid EESi rakendamise jätkamiseks (koos ETIASe ja koostalitlusvõime paketiga). Sellega seoses lükati esialgsete vastavustestide etapp edasi 2021. aasta jaanuari asemel märtsi ja EESi kasutuselevõtt 2022. aasta veebruarist

maisse. Justiits- ja siseküsimuste nõukogu kiitis selle otsuse heaks 2020. aasta detsembris ja need meetmed on eeldatavalt täiendavaks abiks liikmesriikidele, kellel on probleeme kokkulepitud poliitiliste eesmärkide täitmisega.

Kesksüsteemi arendamine

2020. aasta augustis jõudis amet programmis olulise vahe-eesmärgini: lõpetati nõuete ja tehniliste kirjelduste väljatöötamise etapp. Sellele eelnes ameti töörühmade, liikmesriikide ja töövõtjate kuudepikkune intensiivne tegevus. Pandeemia tõttu valmis programmi see etapp mõningase viivitusega. Tänu ameti rakendatud leevendusmeetmetele ei mõjutanud viivitus otseselt programmi üldist ajakava.

Kesksüsteemi imitaatortarkvara sai valmis ja anti kasutajatele üle aprillis. See tarkvara on ameti oluline panus, mis aitab liikmesriikidel arendada oma riiklikke süsteeme. Amet pakkus süsteemi kõigile kasutajatele ka kaugkoolitust. Detsembris laskis amet välja imitaatori ajakohastatud versiooni, mis vastas EESi tehniliste kirjelduste uusimale kokkulepitud versioonile.

Ühtse riikliku liidese kasutuselevõtt

EESi määrusega sätestatakse, et igasse liikmesriiki tuleb paigaldada ühtne riiklik liides, et tagada riigi piirihaldustaristu turvaline ühendamine EESi kesksüsteemi. Ühtsete riiklike liideste paigaldamine oli oluline osa ameti tegevusest 2020. aastal. See algas märtsis liidese katsevariandi paigaldamisega Austrias ja Lätis. Seda tegevust hakkas siiski peagi takistama pandeemia, sest mitmes liikmesriigis kehtestati andmekeskustele juurdepääsu piirangud. Ühtsete riiklike liideste kasutuselevõtt, mis pidi algselt toimuma maist kuni septembrini, lükkus seetõttu edasi. Pandeemia mõjutas ka kavandatud tegevust liikmesriikides ja mõni andmekeskus ei olnud õigeks ajaks valmis korraldama ühtse riikliku liidese paigaldamist. 2020. aasta lõpuks õnnestus ametil paigaldada 57 ühtset riiklikku liidest 64st. Ülejäänud ühtsed riiklikud liidesed on kavas paigaldada 2021. aasta alguskuudel.

sBMSi arendamine

16. aprillil sõlmis amet raamlepingu ühise biomeetrilise võrdlemise teenuse (sBMS) arendamiseks ning SISi, VISi ja Eurodaci üleviimiseks sBMSi. See oli ameti jaoks oluline vahe-eesmärk, sest sBMSi hakkavad kasutama kõik koostalitlusvõime arhitektuuris tegutsevad süsteemid. Hiljem, mais ja juunis, sõlmiti selle raamlepingu osana erilepingud programmi kavandamiseks, nõuete ja tehniliste kirjelduste koostamiseks, kasutajatarkvara komplekti loomiseks ja VISi kavandatavaks üleviimiseks sBMSi. Lepingu jõustudes algas tegevus ja see kulges kavakohaselt.

Kasutajatarkvara komplekti loomisel, mida on vaja selleks, et tagada süsteemides biomeetriliste andmete kvaliteet, jõuti esimese vahe-eesmärgini. Kasutajatarkvara komplekti esimene täisversioon anti liikmesriikidele üle 30. novembril, millele järgnes esialgne (beeta)testimine. Detsembris alustas mitu liikmesriiki biomeetriliste andmete kogumist ja töötlemist testimise eesmärgil.

Kogu aasta jooksul tegi amet koostööd liikmesriikidega seoses sBMSi tehniliste küsimustega ja komisjoni ekspertidega seoses biomeetriaga (2019. aastal loodud biomeetria töörühma raames).

Koostalitlusvõime VISiga

EESi ja VISi koostalitlusvõime tagamiseks tuleb kahe kesksüsteemi vahele luua turvaline sidekanal. Amet hindas koostöös VISiga tegeleva töövõtjaga EESi määruse mõju VISile. Funktsioonikirjelduste määratlemine, mis algas juba 2019. aasta aprillis, valmis 2020. aasta alguses. Pärast seda esialgset etappi algas arendusetapp, mis valmis edukalt. Tehti ettevalmistusi vastavustestimiseks, mis algab eeldatavalt 2021. aasta märtsis.

VISi sidetaristu uuendamine

VISi sidetaristut, mis ühendab riiklikke süsteeme kesksüsteemiga, tuleb uuendada, et tagada EESi ja ETIASe jaoks vajalik läbilaskevõime. 2020. aasta lõpuks olid liikmesriikides võrgud uuendatud 59 keskuses 65st. Nagu ka muid tegevusi, mille jaoks oli vaja füüsilist juurdepääsu andmekeskustele, mõjutas keskuste uuendamist pandeemia. 8 keskuses, kus

uuendamine viibis, oli viivituse peamine põhjus, et kohalikke võrke ei jõutud ette valmistada. Ülejäänud keskuste võrgud on kavas uuendada 2021. aasta maiks VISi sidetaristu uuendamise järgmise etapi raames.

EESi-ETIASe veebiteenus kolmandate riikide kodanikele ja veoettevõtjatele

EESi veebiteenus võimaldab kolmandate riikide kodanikel veebis igal ajal kontrollida oma seadusliku ELis viibimise olekut. Veebiteenust hakkavad kasutama ka veoettevõtjad, et kontrollida, kas reisija viisas on veel vähemalt üks sisenemisluba. Selle veebiteenuse arendamine on ameti jaoks uus ülesanne, mis toob EESi programmi jaoks kaasa uusi probleeme.

Veebiteenuse arendamine algas 2020. aasta jaanuaris tehnilise kirjelduse koostamisega, mille haldusnõukogu võttis ametlikult vastu 7. septembril 2020. Tegeldi ka internetiliinide hankimise ja süsteemivahendite, sealhulgas veoettevõtjate liidese imitaatori arendamisega. Ameti hinnangul on veebiteenuste jaoks vaja uut turvalist taristut, mis oleks EESist eraldatud, ning veebiteenused hakkavad hõlmama nii EESi kui ka ETIASi. Need uued nõuded võimaldavad arendada kauakestva taristu, mis toetab nii EESi kui ka ETIASe vajadusi, samuti võimalikke tulevasi teenuseid väliskasutajatele ja sidusrühmadele.

ETIAS

ETIAS on uus veebipõhine reisieelsete lubade süsteem ELi piirihalduse jaoks, mis aitab täiustada Schengeni alale või läbi selle reisimise turvalisuse ja ohutuse aspekte. Kui ETIAS võetakse kasutusele, peavad kõik Schengeni alale reisida kavatses viisanõudest vabastatud kolmandate riikide kodanikud taotlema veebis reisieelset luba. ETIAS kiirendab menetlusi ja piiriületust, tõhustab piirihaldust ja toetab ELi viisanõude kaotamise poliitikat. Lisaks võimaldab süsteem võrrelda juba kogutud teavet olemasolevate ja tulevaste andmebaasidega, tänu millele on võimalik varakult tuvastada võimalikud julgeoleku-, rände- ja rahvaterviseohud. ETIASi hakkavad kasutama piirivalveametnikud Schengeni ala piiripunktides ning veoettevõtjad (lennu-, maismaa- ja meretransport) enne reisijate sisenemist sõidukisse.

ETIASe arendamine algas 2018. aasta lõpus ja see liigendati kolmeks eraldi etapiks: ettevalmistusetapp, hankemenetluse etapp ja rakendusetapp. 2020. aastal jätkas amet ETIASe arendamist tihedas koostöös liikmesriikide ja Euroopa Komisjoniga. Vaatamata COVID-19 pandeemia sujuks ametil süsteemi rakendamine kavakohaselt. Ettevalmistusetapp oli 2020. aasta lõpuks peaaegu valmis. Hankemenetluse etapp algas 2019. aasta III kvartalis ja on eeldatavalt valmis 2021. aasta I kvartalis, mil algab rakendusetapp. Süsteem võetakse kasutusele 2022. aasta lõpus.

Ettevalmistusetapp

Ettevalmistusetapp algas 2018. aastal ning 2020. aasta septembris jõuti olulise vahe-eesmärgini: haldusnõukogu võttis vastu ETIASe hanke tehnilise kirjelduse. Samas pikendati ettevalmistusetappi, et saaks valmis ETIASe jälgimisnimekirja tehniline kirjeldus, mis sõltub vastava rakendusakti vastuvõtmise seisust.

2020. aasta detsembri seisuga olid vastu võetud kõik esmatähtsad delegeeritud õigusaktid ja rakendusaktid. Vastavaid ETIASe muudatusi kokkulepitud ajakava kohaselt vastu ei võetud, mis takistas programmi, kuid need on kavas vastu võtta 2021. aasta esimesel poolaastal.

Kui uus süsteem võetakse kasutusele, võivad ETIASe riiklikud üksused erandjuhul kutsuda loataotlejaid enne reisile asumist vestlusele. Selle protsessi osana sätestatakse ETIASe määrukses, et vestluse läbiviimiseks võib kasutada audio- ja videovahendeid, kui konsulaat asub taotleja elukohast liiga kaugel. Pärast arutelusid vastava rakendusakti teemal otsustas komisjon, et audio- ja videovahend peaks olema ETIASe infosüsteemist täielikult eraldatud, ilma mis tahes lõimimiseta. Komisjon soovitas eu-LISA-l esitada liikmesriikidele loetelu sobivatest vahenditest, kontrollides eelnevalt,

kas vahendid vastavad seonduva rakendusakti nõuetele. Novembris soovitas ETIASe programminõukogu haldusnõukogul teha ametile ja nõuanderühmadele ülesandeks hinnata, kas ETIASe audio- ja videovahendi hankimiseks saab kasutada tsentraliseeritud hankemenetlust. Eeldati, et see lähenemisviis tagab olulise mastaabisäästu ja suurendab praktilist kasu liikmesriikidele. Seda varianti kasutavad liikmesriigid peavad endiselt katma rakendus- ja hoolduskulud.

ETIASe esimest andmekaitsemõju hindamist alustati 2020. aasta juulis. Tegevuse keerukuse tõttu tuli esialgset ajakava pikendada 2021. aastasse. Andmekaitsemõju hinnang toetab ETIASe üksikasjaliku tehnilise kirjelduse koostamist, arvestades vajadust tagada andmekaitse.

Hankemenetluse etapp

Hankemenetluse etapp algas 2019. aasta III kvartalis valdkonnaülese tehnilise raamistiku hankemenetluse algatamisega ning lõpeb lepingute sõlmimise ja ETIASe kavandamise ja arendamise etapi algusega 2021. aastal. Valdkonnaülese tehnilise raamistiku menetluse üksikasjalik ülevaade on lk 29.

ETIASe arendusteenuste hankemenetlus käivitati valdkonnaülese tehnilise raamistiku osana 29. septembril 2020 pärast ETIASe hanke tehnilise kirjelduse vastuvõtmist. 2. novembril 2020 esitati kolm pakkumust, mida seejärel hinnati. Hindamismenetlust tuli pikendada, et esitatud pakkumusi saaks hoolikalt hinnata. Eesmärk oli sõlmida leping 2021. aasta alguses ning seejärel jätkata esimeste projekti kavandamise, analüüsi ja projekteerimise lepingutega.

Koostalitlusvõime

Koostalitlusvõime on infosüsteemide suutlikkus vahetada andmeid ja võimaldada teabe jagamist. Euroopa piiride turvalisuse tagamine ja rände tõhus haldamine sõltub olemasolevate ja uute justiits- ja siseküsimuste valdkonna süsteemide koostalitlusvõimest. Selleks arendab eu-LISA vajalikke komponente, mis tagavad asjaomaste süsteemide koostalitlusvõime. Need komponendid on järgmised:

- Euroopa otsinguportaal (ESP), mis võimaldab volitatud kasutajatel teha ühtseid otsinguid ja saada tulemusi kõigist süsteemidest, millele neil on juurdepääsuluba;
- ühine biomeetrilise võrdlemise teenus (sBMS), mis võimaldab kõigil kasutajatel otsida ja võrrelda andmeid tõhusamalt;
- ühine isikuandmete hoidla (CIR), mis annab lihtsa juurdepääsu kolmandate riikide kodanike biograafilisele teabele, tagades isikute usaldusväärse tuvastamise;
- mitme identiteedi detektor (MID), mis aitab avastada mitme identiteedi kasutamist, et tagada heausksete reisijate õige tuvastamine ja võidelda identiteedipettuste vastu.

Amet arendab ka aruandluse ja statistika keskhoidlat (CRRS), kust saab poliitika, operatiivtegevuse ja andmekvaliteediga seotud eesmärkidel süsteemiüleseid statistilisi andmeid ja analüüsiaruandeid.

Koostalitlusvõime programm liigendati kolmeks etapiks: ettevalmistusetapp, hankemenetluse etapp ja rakendusetapp. Ettevalmistusetapp algas 2019. aasta keskel ja on eeldatavalt valmis 2021. aasta II kvartaliks. Samal ajal algas 2019. aasta III kvartalis hankemenetluse etapp, mis kestab kuni rakendusetapi alguseni (eeldatavalt 2021. aasta II kvartalis). sBMSi arendamise üksikasjalik ülevaade on EESI punktis lk 23.

Ettevalmistusetapp

Amet abistas Euroopa Komisjoni ja liikmesriike koostalitlusvõime komisjoni ja eksperdirühma koosolekute raames asjakohaste õigusaktide väljatöötamisel. Kooskõlas ajakavaga, mille komisjon määras koostöös eu-LISAgaga, saavutati

kuue õigusakti suhtes stabiilsus 2019. aasta lõpuks ja veel viie õigusakti stabiilne versioon 2020. aasta juuniks. Tegevus kahe ülejäänud rakendusaktiga jätkus ning komponentide kasutuselevõtu õigusaktide ajakava on veel määramata.

2020. aasta esimesel poolaastal koostas amet Euroopa otsinguportaali, ühise isikuandmete hoidla, mitme identiteedi detektori ning aruandluse ja statistika keskoidla hanke tehnilist kirjeldust. Eri komponentide hanke tehnilise kirjelduse läbivaatamise ja vastuvõtmise menetlus¹⁴ algas 17. juulil 2020. Läbivaatamine valmis 2020. aasta novembris ja eeldatavasti lõpeb menetlus ametlikult 2021. aasta I kvartalis, kui komisjon esitab positiivse arvamuse.

Koostalitlusvõime nõuanderühm hindas koostalitlusvõime mõju sidusrühmade tegevusprotsessidele ja süsteemide koostalitlusvõime komponentidele üleviimise võimalikke stsenaariume. Liikmesriikide abistamiseks riiklike kavade koostamisel koostas nõuanderühm ka tervikliku kava, mis hõlmab laiemaid koostalitlusvõime valdkonna sidusrühmi.

Hankemenetluse etapp

Hankemenetlus koostalitlusvõime komponentide arendamiseks käivitati valdkonnaülese tehnilise raamistiku osana 4. detsembril 2020. See hõlmab ühise isikuandmete hoidla, mitme identiteedi detektori, Euroopa otsinguportaali ning aruandluse ja statistika keskoidla arendamist. Lepingud on kavas sõlmida 2021. aasta II kvartalis. Valdkonnaülese tehnilise raamistiku menetluse üksikasjalik ülevaade on lk 29.

1.1.2 Õigusküsimused

ECRIS-TCN on esimene ameti kavandatav ja arendatav suuremahuline IT-süsteem eelkõige õiguskaitse tagamiseks. Seega on see projekt eu-LISA jaoks esimene ametlik koostöö ELi õiguskaitsekogukonnaga. 2020. aastal alustas eu-LISA ECRIS-TCNi rakendamist tihedas koostöös liikmesriikide, Euroopa Komisjoni, justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste (Europol ja Eurojust) ning Euroopa Prokuratuuriga, mis on samuti ELi asutus. Lisaks võttis amet üle ka vastutuse ECRISe etalonteostuse hoolduse eest ja aitas kaasa kriminaalkohtusüsteemi digiülemineku algatusele, eelkõige seoses e-CODEXi (sidusandmevahetus e-õiguskeskkonnas) tulevase arendamisega.

ECRISe etalonteostus

ECRIS on detsentraliseeritud süsteem, mis võimaldab liikmesriikide vahel vahetada varasemate süüdimõistvate otsuste teavet. ELi õiguse kohaselt peavad riikide kohtud kriminaalmenetlustes karistuste määramisel arvestama teistes ELi riikides tehtud süüdimõistvaid otsuseid. Selle protsessi toetamiseks võeti 2012. aastal kasutusele ECRIS, mis tõhustab karistusregistrite andmete vahetamist kogu ELis, sest ECRISega on ühendatud kõik ELi liikmesriigid. ECRISe etalonteostus on funktsiooni-, tehniliste ja turbenõuete loetelu, mida liikmesriigid peavad ECRISe toimimiseks täitma. Alates 14. aprillist 2020 vastutab ECRISe etalonteostuse hoolduse eest eu-LISA. Alates sellest ajast on ameti ülesanne koguda ECRISe kuustatistikat ja edastada see komisjonile. Amet suutis sideprotokolli edukalt uuendada ja asus rakendama kümnet suure prioriteetsusega valikulist arendusmuudatust; samuti tuli 2021. aasta veebruariks teha kohustuslik õiguslik muudatus. Lisaks ühtlustas amet liikmesriikide kontaktisikute nimekirju. Nagu on sätestatud ECRIS-TCNi määruses, lõimitakse ECRIS-TCNi liidese tarkvara ECRISe etalonteostusega, mida praegu kasutavad liikmesriigid.

ECRIS-TCN

ECRIS-TCN on tsentraliseeritud tabamuspõhine süsteem, mis täiendab praegust ECRISe süsteemi, võimaldades vahetada karistusregistrite andmeid ELis süüdi mõistetud kolmandate riikide kodanike kohta. ECRIS ja ECRIS-TCN aitavad kohtunikel, prokuröridel ja muudel asjakohastel ametiasutustel hankida põhjalikku teavet kolmanda riigi

¹⁴ Kooskölas koostalitlusvõime määrase artikliga 54.

kodaniku varasemate kriminaalkaristuste kohta, olenemata varasema süüdimõistmise liikmesriigist. Nii aitab ECRIS-TCN rakendada karistuste ja kohtuotsuste vastastikuse tunnustamise põhi mõtet õigusel ja turvalisusel rajaneval ühisel alal, kus inimesed saavad vabalt liikuda, näiteks Schengeni alal. Kavas on süsteem valmis saada paralleelselt koostalitlusvõime komponentide arendamisega.

2020. aastal jätkas amet ECRIS-TCNi arendamist tihedas koostöös liikmesriikide ja Euroopa Komisjoniga. Vaatamata COVID-19 pandeemia jätkas amet süsteemi rakendamist kavakohaselt.

ECRIS-TCNi programm liigendati kolmeks eraldi etapiks: ettevalmistusetapp, hankemenetluse etapp ja rakendusetapp. 2020. aasta lõpuks oli ettevalmistusetapp peaaegu valmis. Toimus ka hankemenetluse etapp, mis on eeldatavalt valmis 2021. aasta I kvartalis, mil algab rakendusetapp.

Ettevalmistusetapp

Ettevalmistusetapp algas 2019. aastal ja on eeldatavalt valmis 2021. aasta II kvartalis. 2020. aasta novembri lõpus esitas eu-LISA programminõukogule ja komisjonile läbivaatamiseks hanke tehnilise kirjelduse kavandi. Kui haldusnõukogu võtab komisjoni heakskiitva arvamuse korral hanke tehnilise kirjelduse vastu, jätkatakse ECRIS-TCNi erilepingute sõlmimist valdkonnaülese tehnilise raamistiku osana ning algab rakendusetapp. Valdkonnaülese tehnilise raamistiku menetluse üksikasjalik ülevaade on lk 29.

Kogu 2020. aasta jooksul tegi amet tihedat koostööd komisjoni ja liikmesriikidega, aidates pidevalt kaasa õigusaktide (rakendusotsuste) koostamisele, mida on vaja süsteemi tehniliseks arendamiseks ja rakendamiseks. Esimene rakendusotsus käsitleb tähtnumbrilisi andmeid, süsteemi jõudlust ja käideldavust ning logisid ja statistikat. Otsuse eelnõu arutati ECRIS-TCNi komisjoni 10. veebruari 2020 koosolekul ning pärast kaht läbivaatamist saavutati teksti stabiilne versioon.

e-CODEX

e-CODEX tagab Euroopa digitaalse taristu turvaliseks ja koostalitlusvõimeliseks piiriüleseks teabevahetuseks õigusvaldkonnas.¹⁵ e-CODEXi süsteem töötati välja selleks, et lahendada paljude riigisiseste IT-vahendite killustatuse ja koostalitlusvõime puudumise probleem ning tagada turvaline elektrooniline teabevahetus piiriülestes kohtumenetlustes, kui andmete selline edastamine on siseriikliku õiguse kohaselt lubatud. e-CODEXi süsteem on olnud kasutusel alates 2013. aastast, kuid ainult mõnes liikmesriigis ning ainult teatud õiguslike menetluste katsetamiseks. 2. detsembril 2020 võttis komisjon vastu ettepaneku määruse kohta, milles käsitletakse arvutipõhist süsteemi piiriüleste tsiviil- ja kriminaalmenetluste andmete vahetamiseks (e-CODEXi süsteem).¹⁶ Ettepanekuga tehakse e-CODEXi edasine arendamine ja hooldus alates 2023. aastast eu-LISA ülesandeks. e-CODEX on oluline tehniline vahend, mis võimaldab tänu digitaliseerimisele ajakohastada piiriüleste kohtumenetlustega seotud teabevahetust. Seega võib ameti osalemist selles algatuses pidada oluliseks sammuks õigusvaldkonna digiülemineku toetamisel.

1.1.3 Uuendus-, teadus- ja arendustegevus

Teadus- ja tehnoloogiaseire

2020. aasta oli ameti hiljuti suurendatud volituste täitmise seisukohalt oluline. Koosõlas asutamismääruse artikli 14 lõikega 2 alustas amet arutelu rände ja siseasjade peadirektoraadiga (DG HOME), et täpsustada eu-LISA ametlikku osalemist ELi teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammis. Nende arutelude tulemusena koostati pädevusraamistik, milles määratleti eu-LISA ELi teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi täitmisel osalemise üksikasjad ja eesmärgid.¹⁷ 2020. aasta sügisel osales eu-LISA esimest korda projektiettepanekute hindamisel. See oli piiri- ja välisjulgeoleku edendamise tehnoloogiate konkursikutse, mis korraldati ELi raamprogrammi osana.

¹⁵ <https://www.e-codex.eu/>

¹⁶ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse arvutipõhist süsteemi piiriüleste tsiviil- ja kriminaalmenetluste andmete vahetamiseks (e-CODEXi süsteem) ning millega muudetakse määrust (EL) 2018/1726 (COM(2020) 712 final).

¹⁷ Pädevusraamistik allkirjastati 16. märtsil.

Arvestades tehisintellekti olulisust poliitikaaruteludes ja asjakohasust suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimisel, avaldas eu-LISA 2020. aasta juulis teadus- ja tehnoloogiaseire aruande „Artificial Intelligence in the Operational Management of Large-Scale IT Systems“ (Tehisintellekti kasutamine suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimisel). Aruanne avaldati eu-LISA veebilehel ja seda levitati ameti peamiste sidusrühmade seas, sealhulgas liikmesriikides ja asjaomastes ELi institutsioonides. Lisaks osales amet komisjoni juhtimisel korraldatud uuringus, mis käsitles tehisintellekti rakendamise võimalusi piirikontrolli, rände ja turvalisuse valdkonnas.¹⁸ Eelkõige tuvastas amet mitu võimalust tehisintellekti kasutamiseks eu-LISA siseprotsessides.

Kooskõlas asutamismääruse artikli 16 lõikega 3 sõlmis amet 2020. aasta juulis Euroopa Komisjoniga teenustaseme kokkuleppe ELi viisataotluste veebiportaali prototüübi arendamiseks ja testimiseks. Portaal aitab suurendada viisade töötlemise digitaalsust, mis suurendab tõhusust ning annab taotlejatele, konsulaatidele, ministriumidele ja piirivalveasutustele menetluse üle suurema kontrolli. Projekti tulemuste põhjal peaks olema võimalik hinnata sellise viisataotlusportaali teostatavust ja otsustada, mida teha järgmiseks, sealhulgas võimalikud seadusandlikud ettepanekud. Projekt käivitati 2020. aasta septembris ja selle esimene etapp – kavandamine – valmis 2020. aasta detsembris.

2020. aasta veebruaris tegi eu-LISA ettepaneku koostada andmekvaliteedi tagamise eesmärgil standardimise tegevuskava. Amet tuvastas, et lisaks koostalitlusvõime arhitektuuri rakendamisele on vaja ELi jaoks koostada, kinnitada ja rakendada ühisstandardid justiits- ja siseküsimuste valdkonna suuremahulistele IT-süsteemidele ning seoses nende süsteemidega kesk- ja riiklikul tasandil kasutatavatele seadmetele ja lahendustele. Tegevuskava eesmärk on määratleda selle eesmärgi saavutamiseks vajalikud meetmed, mis omakorda suurendab liikmesriikide jaoks koostalitlusvõime arhitektuuri kasutamise eeliseid. Tegevuskava koostati kogu aasta jooksul ja võeti ELi nõukogu eesistujariigi Saksamaa toetusel vastu 2020. aasta detsembris. Amet tegutses ka ISO biomeetria valdkonna standardikomitees vaatlejana.¹⁹ Selle standardikomitee koostatud standardid kehtivad mitmesugustele rakendustele, mis võimaldavad täpselt ja usaldusväärselt tuvastada üksikisikuid ning kontrollida nende isikusamasust (sh eu-LISA loodud süsteemid, nt EES). Ameti aktiivne osalemine standardikomitee projektides aitab seega tagada, et eu-LISA jaoks kriitilise tähtsusega biomeetria standardid ühtlustatakse nõuetekohaselt.

eu-LISA valdkondlikul ümarlaval, mis korraldati novembris samal ajal ameti aastakonverentsiga, keskenduti võimalustele, kuidas kõrvaldada suutlikkuslünke eu-LISA hallatavate suuremahuliste IT-süsteemide koostalitlusvõime rakendamisel, eriti kuidas tagada andmekvaliteet standardimise kaudu. Valdcondlikul ümarlaval arutasid valdkonna esindajad, liikmesriikide ametiasutused ja ELi institutsioonid arengusuundumusi, mis soodustavad biomeetria ja tähtnumbriliste andmete kvaliteedi täiustamist. Pandeemiast tingitud piirangute tõttu korraldati see kolmepäevane üritus esimest korda veebis ning see tõi kokku üle 320 osaleja enam kui 90 organisatsioonist ja 35 riigist.

Joonis 1. eu-LISA valdkondliku ümarlavalu plakat

Lisaks toetas eu-LISA aktiivselt ELi sisejulgeoleku innovatsioonikeskust. See on algatus, mille käivitas nõukogu sisejulgeolekualase operatiivkoostöö alaline komitee (COSI) Europoli koordineerimisel. Keskuse eesmärk on toimida innovatsioonilaborite koostöövõrgustikuna, et tagada ELi ja riiklike sisejulgeoleku valdkonna sidusrühmade koostöö ja koordineerimine. 2020. aasta IV kvartalis aitas eu-LISA määratleda keskuse üldist tegevusraamistikku, sealhulgas prioriteete ja liikmete esialgsete projektide kohaldamisala.

¹⁸ <https://op.europa.eu/s/olUo>

¹⁹ ISO/IEC/JTC1/SC37

Suuremahuliste IT-süsteemide hea käideldavus

eu-LISA vastutusse antud süsteemid on äärmiselt olulised piirikontrolli, sisejulgeoleku ja rändehalduse jaoks ELis. Ametilt eeldatakse seega nende katkematu käideldavuse tagamist liikmesriikidele. Olemasolevad süsteemid (SIS, VIS ja Eurodac) on arendatud eri ajal ja põhinevad eri arhitektuuridel, mis mõjutab nende käideldavust.

Kooskõlas asutamismääruse artikliga 10 ja uue SISi määruse artikli 4 lõikega 4 alustas amet 2019. aastal nende suuremahuliste IT-süsteemide katkematu käideldavuse tagamiseks vajalike tehniliste lahenduste mõju hindamist. Et tagada mõju hindamise tulemuste järjepidevus kõigi süsteemide korral ja suurendada praktilist kasu, jagati mõju hindamine kahte etappi.

- Esimeses etapis, mis valmis 2020. aasta märtsis, tehti üldine sõltumatu mõjuhindamine ja tasuvusanalüüs mitmele variandile, millega saaks tagada kõigi ameti vastutusse antud süsteemide katkematu käideldavuse. Keskenduti süsteemide toimivusele ja heale käideldavusele ning uuriti olemasolevaid ja tulevasi vajadusi, sealhulgas tehniliste keskuste andmemajutusutlikkust ning praeguse töökorraldusega seotud riske, hinnates ja võrreldes kõrgetasemelisi variante suutlikkuse suurendamiseks ja varusüsteemide tagamiseks.
- Teises etapis, mis algas 2020. aasta teisel poolaastal, eritleti tehnilised ja arhitektuurilised lahendused ameti vastutusalas olevate süsteemide katkematu käideldavuse tagamiseks, sealhulgas tehti põhjalik tehniline ja tasuvusanalüüs. Sellega tagati ametile tehniliste lahenduste põhjalik võrdlus, mis aitab valida parimad viisid edasiseks toimimiseks. Lisaks arvestas see uute süsteemide (EES, ETIAS, koostalitlusvõime komponendid) arhitektuuri, mis on vaikumisi kavandatud toetama katkematut käideldavust (ainult aktiivsetel serveritel põhinev mudel).

Mõju hindamise lõplikud tulemused esitatakse eu-LISA haldusnõukogule 2021. aasta I kvartalis. Nende pärandisüsteemide head käideldavust tagavat uut arhitektuuri saab praktiliselt rakendada hakata alles 2022. aastal.

Valdkonnaülene hankeraamistik

2020. aastal võttis amet järjekordse uuendusliku lahendusena kasutusele oma esimese valdkonnaülese tehnilise raamistiku, et vältida suuremahuliste IT-süsteemide arendamisel ja käitamisel killustatust. Seni tellis eu-LISA kõik uue süsteemi arendamisega seotud ülesanded samalt konsortsiumilt ühe suure lepingu alusel. Valdkonnaülese tehnilise raamistiku eesmärk on kehtestada uute süsteemide projekteerimise, arendamise, katsetamise ja rakendamise üldised lepingutingimused. Raamistik võimaldab sõlmida mitut lepingut eri ettevõtjatega. Valdkonnaülese tehnilise raamistiku allkirjastamine oli oluline saavutus ning see oli suurim hankeleping, mille amet on kunagi sõlminud. Valdkonnaülese hanke meetod on eu-LISA kasutatava hankemudeli oluline uuendus, millel eeldatavalt on tarnija- ja lepinguhalduse protsesside jaoks olulisi eeliseid, sealhulgas parem hinna ja kvaliteedi suhe, mastaabisääst ja kiiremad hankemenetlused. Samuti vähendab see ameti sõltuvust väikesest arvust teenuseosutajatest (seotust pakkujaga).

Valdkonnaülese tehnilise raamistikuga seotud pakkumiskutse tehniline kirjeldus valmis 2020. aasta jaanuaris. 29. jaanuaril 2020 käivitati hankemenetlus, mis koosnes neljast osast ja seotud teenustest:

- 1. osa: projekteerimine, koordineerimine, kvaliteedi tagamine ja lõimimise toetamine;
- 2. osa: arendusteenused;
- 3. osa: taristu (riistvara, tarkvara, seotud teenused);
- 4. osa: testimine ja kvalifitseerimine.

Valdkonnaülese tehnilise raamistiku 1. osa pakkumused hinnati ja võitjaga sõlmiti raamleping 7. oktoobril 2020. Avakoosolek toimus 24. novembril, mil sõlmiti kolm esimest erilepingut.

Valdkonnaülese tehnilise raamistiku 2. osa pakkumused hinnati juuni lõpuks ja võitjatega sõlmiti raamlepingud augusti lõpus. Konkursi teise etappi, mis hõlmas ETIASe, koostalitlusvõime komponentide ja ECRIS-TCNi arendusteenuste hanget, valiti viis töövõtjat.

Hanke 3. osa tegevuste kavandamise erileping sõlmiti 9. detsembril 2020. 4. osa (testimisteenused) pakkumused hinnatakse eeldatavalt 2021. aasta esimesel poolaastal.

Samuti nagu inseneriteenuste hanke korral, liigub amet ka süsteemide käitamisel valdkonnaülese hanke suunas, võttes kasutusele valdkonnaülese toimingute raamistiku. Selle raamistiku abil väldib eu-LISA killustatust, mis seisneb iga süsteemi hoolduse tellimises eri teenuseosutajalt. Valdkonnaüleses toimingute raamistikus tellitakse nii olemasolevate kui ka pärast kasutuselevõttu uute süsteemide käitamise teenused. Valdkonnaülese toimingute raamistiku tulevaste hankedokumentide esialgne versioon valmis 2020. aasta IV kvartali lõpuks. Hankedokumentide lõplik versioon, kus määratletakse toimingutega seotud aspektid, saab valmis 2021. aastal. Samal ajal algatas amet valdkonnaülese toimingute raamistiku tegevuskava koostamise, mis annab ülevaate süsteemide käitamise ja hoolduse valdkonnaülesesse toimingute raamistikku üleviimise ajakavast.

1.2 Ameti hallatavate süsteemide operatiivjuhtimine ja arendamine (1. strateegiline põhieesmärk)

Ameti volituste keskmis on suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimine. Amet tagab kogu aasta jooksul ööpäev läbi tema hallatavate süsteemide (SIS, VIS ja Eurodac) käideldavuse kõigile liikmesriikidele. Süsteemide operatiivjuhtimine hõlmab nende pidevat seiret, ameti IT-teenuste halduse raamistikus määratletud teenuste osutamist ja pidevat teabevahetust liikmesriikidega. Samuti hõlmab see kõiki süsteemide hooldusega seotud ülesandeid.

2020. aastal oli ameti jaoks üks keerukamaid ülesandeid tagada kõigile kasutajatele süsteemide katkematu käideldavus, vaatamata COVID-19 pandeemia mitmesugusele mõjule. Kogu aasta jooksul takistasid reisi- ja juurdepääsupiirangud oluliselt ameti töötajate võimalusi töötada ameti tehnilistes keskustes, Strasbourgis asuvas põhikeskuses ja St. Johann im Pongaus asuvas varukeskuses. Nendele probleemidele vaatamata tegid amet ja selle töötajad kõik võimaliku, tagades süsteemide pideva käideldavuse. See oli suur saavutus, mida kinnitasid väga head süsteemide käideldavuse ja reaktsiooniaja näitajad, mis on süsteemide operatiivjuhtimise tulemuslikkuse põhinäitajad (tabel 1). 2019. aastaga võrreldes paranesid tulemused kõigi näitajate korral peale ühe. Lisaks tagas amet süsteemide käitamise toe ööpäevaringse kättesaadavuse. Need teenused on liikmesriikide jaoks väga olulised ja amet tagas kogu aasta jooksul, et päringutele vastati ja probleemidega tegeldi kiiresti ja tõhusalt. 2020. aasta klientide rahulolu-uuring kinnitas, et probleemidele vaatamata suutis eu-LISA tagada liikmesriikidele heal tasemel teenused. Et pandeemia mõjutas oluliselt süsteemide kasutamist, hakkas amet teavitama liikmesriike sellest kord kuus.

Tabel 1. Süsteemide operatiivjuhtimise tulemuslikkuse põhinäitajad

	Ameti tulemuslikkuse põhinäitaja (KPI)	2019	2020	Eesmärgid	Eesmärk saavutatud
KPI 3	Eurodaci kesksüsteemi käideldavus	99,55%	99,87%	Roheline ≥ 99,99% 99,99% > kollane ≥ 99,50% Punane < 99,50%	✓
KPI 4	Eurodaci kesksüsteemi reaktsiooniaeg	99,91%	99,95%	Roheline ≥ 99,45% 99,45% > kollane ≥ 90% Punane < 90%	✓
KPI 6	SISi kesksüsteemi käideldavus	99,95%	99,94%	Roheline ≥ 99,99% 99,99% > kollane ≥ 99,50% Punane < 99,50%	✓
KPI 7	SISi kesksüsteemi reaktsiooniaeg	99,84%	99,86%	Roheline ≥ 99,5%, 99,5% > kollane ≥ 99% Punane < 99%	✓
KPI 8	VISi kesksüsteemi käideldavus	99,65%	99,93%	Roheline ≥ 99,99% 99,99% > kollane ≥ 99,50% Punane < 99,50%	✓
KPI 9	VISi kesksüsteemi reaktsiooniaeg	97,79%	99,98%	Roheline = 100% 100% > kollane ≥ 90% Punane < 90%	✓

KPI 19	Klientide rahulolu: eu-LISA kasutajate üldteenusega rahul või väga rahul olevate liikmesriikide protsent	93,4%	95%	≥ 80%	
KPI 20	Kasutajate tulemuslikkus	90%	99,9%	≥ 75%	

Kesksüsteemi käideldavuse tulemuslikkuse põhinäitajate kõrgeima taseme (99,99%, roheline eesmärk) saavutamiseks on vaja kas süsteeme põhjalikult uuendada või ainult aktiivsetel serveritel põhinevat arhitektuuri. Praegune aktiivsel ja passiivsel keskusel põhinev arhitektuur ei võimalda täielikult saavutada suuri käideldavuse eesmärke. Teema üksikasjalik ülevaade on eraldi punktis lk 29.

eu-LISA haldab suuremahulisi IT-süsteeme kogu nende olulistsükli jooksul, arendamisest ja käitamisest muutmiseni, tagades, et süsteeme käitatakse kokkulepitud tasemel ja lõppkasutajate muutuvad vajadused on alati täidetud. Õiguslik alus nende süsteemide pidevaks arendamiseks tagatakse uute õigusaktide vastuvõtmisega. 2020. aastal tegeles eu-LISA arendustega, mis tulenesid 2018. aastal vastu võetud uuesti sõnastatud SISi määrustest. Amet abistas ka Euroopa seadusandjat ja komisjoni uute VISi ja Eurodaci määruste koostamisel. Ka SISis ja VISis/BMSis oli vaja teha tehnilisi arendusi, et suurendada nende jõudlust ja käideldavust.

COVID-19 pandeemia mõjutas süsteemiarenduste väljatöötamist ja kasutuselevõttu kahel olulisel viisil. Esiteks oli teisel poolaastal tarneahelas häireid. Teiseks takistasid reisi- ja juurdepääsupiirangud ameti personalil ja töövõtjatel töötamist keskustes kohapeal, mida on vaja uute väljalasete kasutuselevõtuks. Nendele probleemidele vaatamata liikus amet oluliselt edasi peamiste projektidega, näiteks uuesti sõnastatud määrusel põhineva SISi rakendamine ja AFISe 2. etapp, samuti edenesid uute kasutajate lõimimine SISi ja VISi süsteemi ning süsteemide koostalitlusvõimega seotud ettevalmistused.

1.2.1 SIS

Schengeni infosüsteem (SIS) on suuremahuline IT-süsteem, mis toetab isikute ja esemete teabe vahetust riikide politsei-, piirikontrolli-, tolli-, viisa- ja õigusasutuste vahel. 2020. aastal tähistati Schengeni infosüsteemi kasutuselevõtu 25. aastapäeva ning süsteemist on saanud kõige laialdasemalt kasutatav ja ulatuslikum teabe jagamise süsteem Euroopa julgeoleku ja välispiiride haldamisel. See on oluline kompenseeriv meede piirikontrolli kaotamiseks sisepiiridel ja see toetab oluliselt sisejulgeolekut kogu Schengeni alal. Infosüsteem on Schengeni õigustiku üks aluseid, mis soodustab inimeste vaba liikumist Schengeni alal, toetab sisekontrolli ja piirikontrolli välispiiridel, tagab julgeoleku kõrge taseme ja aitab kaasa õiguskaitsele ja õiguskoostööle kogu Euroopas. Teise põlvkonna Schengeni infosüsteem (SIS II) on olnud kasutusel alates 2013. aastast. eu-LISA vastutab kesksüsteemi ja sidesüsteemi operatiivjuhtimise eest, tagab ööpäevaringse operatiivseire toetamise ja vastutab süsteemi õigeaegse arendamise eest.

Joonis 2. Schengeni infosüsteemi 25. aastapäeva visuaalne kujundus

2018. aastal käivitas eu-LISA sõrmejälgede automaatse tuvastamise süsteemi (AFIS), millega võeti SISis kasutusele biomeetrilise otsingu funktsioon, et võimaldada tuvastada huvipakkuvaid isikuid üksnes sõrmejälgede alusel.

2020. aasta detsembri lõpuks pidid liikmesriigid võimaldama SIS AFISe otsinguid (vt lk 34). Uuesti sõnastatud määruse vastuvõtmisega 2018. aasta detsembris algas SISI uute funktsioonide arendamise oluline etapp (vt lk 34).

Toimingud

SISI kesksüsteem toimis 2020. aastal üldiselt kooskõlas teenustaseme kokkuleppega: süsteemide käideldavus oli 99,94% (KPI 6) ja reaktsioonija tulemusnäitaja oli 99,86% (KPI 7). 2020. aastal mõjutasid süsteemi käideldavust üksnes üksikud vähetähtsad intsidendid.

- Aprillis oli sõnumiserver maas ühe tunni. Ükski sõnum ei hävinud, kuid intsident aeglustas tehingute töötlemist.
- 17. septembril mõjutas üks intsident kesksüsteemi mitut komponenti. Probleemi otsimiseks ja teenuste täielikuks taastamiseks kulus üle 24 tunni. Selle aja jooksul ei saanud teha päringuid 40 minuti ja tehinguid 130 minuti jooksul, kuid andmeid ei hävinud.
- 4. mail kell 12.00–13.00 Kesk-Euroopa aja järgi toimus mitmes liikmesriigis intsident võrgus TESTA-ng (uue põlvkonna üleeuroopaline valitsusasutuste telemaatikateenuste süsteem).²⁰ Intsident toimus tuumvõrgus ja mõjutas enamikku Kesk- ja Ida-Euroopa riike. Andmeid ei hävinud.

Ka SIS AFISe käitamine ja hooldus toimus edukalt, oluliste intsidentideta. Uuesti sõnastatud SISI määruse kohaselt pidid kõik liikmesriigid võimaldama teha SIS-AFIS-otsinguid 2020. aasta lõpuks. See oli veel AFISega ühendamata liikmesriikide jaoks oluline eesmärk ja amet toetas neid selle protsessi käigus aktiivselt kogu aasta jooksul. 2020. aastal valmis edukalt Bulgaaria, Horvaatia, Rootsi, Rumeenia, Slovakkia ja Taani AFISega ühendamine. 2020. aasta lõpuks oli AFISega ühendatud 25 liikmesriiki. AFISe kasutamine sages, tõestades oma väärtuslikkust Euroopa õiguskaitseasutuste jaoks. Kui Euroopa vahistamismäärusele lisatakse biomeetrilised sõrmejäljeandmed, võimaldab SIS AFIS tagaotsitava tuvastada veelgi kiiremini.

Tänu ameti tähelepanuväärsele tegevusele ei takistanud pandeemia süsteemihoolduse ega liikmesriikide toetamise tasemele. Mõju liiklusele oli siiski märgatav, olles 2020. aasta aprillis 10–20% tavapärasest tasemest.

Kogu aasta tegi amet pidevalt koostööd liikmesriikidega, et tagada süsteemi parim toimimine. Veebruaris täiustas uuendus süsteemi toimivust liikmesriikidelt saabunud sõnumite töötlemisel. Tänu liikmesriikide aktiivsele kaasatusele suurenes andmete järjepidevuse kontrolli tulemuslikkus 2020. aastal oluliselt. Andmete järjepidevust tuleb kontrollida korrapäraselt, tagamaks, et kesksüsteem ja riiklikud koopiad oleksid sünkroonsed, näiteks pärast riiklikus süsteemi ühenduse ajutist katkestust. Amet toetas liikmesriike ka sellega, et tagas testimis- ja kasutuseelsete keskkondade käideldavuse. Alates märtsi keskelt prioriseeriti COVID-19 pandeemia tõttu nende keskkondade hea käideldavuse tagamine liikmesriikidele ning kavandatud testimis- ja kvalifitseerimiskampaaniate tegemine.

2020. aasta teisel poolaastal keskendus amet koos komisjoni ja liikmesriikidega aktiivselt Ühendkuningriigi ühenduse katkestamisele SISist. Ameti eesmärk oli saada see muutus tõrgeteta valmis 1. jaanuariks 2021. Ettevalmistused hõlmasid teste ja mitut katkestust. Ühenduse katkestamine algas kõigepealt tehnilise lahtiühendamisega võrgu tasandil, millele järgnes filtri rakendamine kesksüsteemis, et blokeerida Ühendkuningriigi hoiatusteated, mis seejärel kustutati. Tänu hoolikale planeerimisele ja pidevale koordineerimisele komisjoniga ei mõjutanud Ühendkuningriigi ühenduse katkestamine SISist teisi liikmesriike.

20 TESTA võrguteenus, mida käitab Euroopa Komisjon, on tuumvõrk, mis tagab ühenduse kesksüsteemi ja riiklike süsteemide vahel.

Süsteemi kasutamine

Liikmesriigid **kasutasid SISi üle 3,7 miljardi korra** – 44% vähem kui 2019. aastal.

2020. aasta lõpus **talletati kesksüsteemis 93,4 miljonit hoiatusteadet**.

2020. aastal olid enam kui **71 miljonit** süsteemis olevat hoiatusteadet seotud **väljastatud dokumentidega**.

Ka **otsingute** arv vähenes 2019. aastaga võrreldes 44% võrra ja oli **3,71 miljardit**.

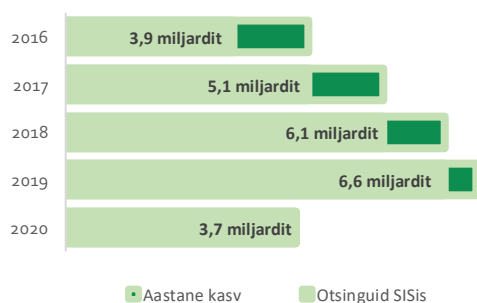
SIRENE büroo **töötles aasta jooksul ligi 210 000 päringutabamust** välisriigi hoiatusteadete kohta.

Kokku oli **isikuhoiatusteadete** arv **964 720** ehk 2% vähem kui 2019. aastal.

SISi kasutamine on viimase paari aasta jooksul stabiilselt kasvanud. 2020. aastal täheldati otsingute ja tabamuste arvu järsku langust enamiku aasta jooksul, mille tingisid COVID-19 pandeemiaga seotud reisipiirangud enamikus liikmesriikides, mis vähendasid piirikontrollide arvu. 2019. aastal oli otsingute keskmine arv päevas 18 miljonit, 2020. aastal langes see 10 miljonile. Pandeemiaga seotud piirangud mõjutasid ka SIRENE (täiendava teabe taotlemine riiklikest kannetest) büroo töödeldud päringutabamuste keskmist arvu päevas.²¹ Välisriigi hoiatusteadete (muu kui otsingut tegeva liikmesriigi väljastatud hoiatusteadete) kohta saadud päringutabamuste koguarv langes samuti: 209 178 päringutabamust välisriigi hoiatusteadete kohta kokku, 27% vähem kui 2019. aastal.

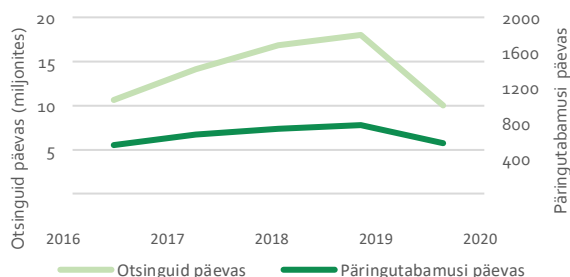
Joonis 3. Liikmesriikide otsingud SIS II-s, 2016–2020

Joonis 4. SIS II-s talletatavad hoiatusteaded, 2016–2020

Joonis 5. Otsingute ja päringutabamuste keskmine arv päevas, 2016–2020

Hoiatusteadete arv suurenes 3% võrra, vähem kui eelmistel aastatel (8–12%). 2020. aasta lõpus oli süsteemis 93,4 miljonit hoiatusteadet.

Märtsis võeti vastu ja avaldati SIS II 2019. aasta statistikaaruanne koos teabelehega.²² Juunis avaldati Euroopa Liidu Teatajas ajakohastatud loetelu pädevatest asutustest, kellel on õigus otsida SIS II-s sisalduvaid andmeid vahetult, ning liikmesriikide süsteemide büroode ja riiklike SIRENE büroode ajakohastatud loetelu (N.SIS II).²³

Süsteemi areng

2020. aastal keskendus eu-LISA peamine tegevus SISi arendamisel AFISE 2. etapi arendamise jätkamise kõrval uue SISi õigusliku aluse õigeaegsele rakendamisele. Et vastata liikmesriikide vajadustele ja reageerida hoiatusteadete arvu

²¹ Iga SISi kasutav ELi liikmesriik on moodustanud riikliku SIRENE büroo, mis vastutab täiendava teabevahetuse ja SISi hoiatusteadetega seotud tegevuste koordineerimise eest. Lisateave: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen-information-system/sirene-cooperation_en.

²² <https://www.eu.lisa.europa.eu/Publications/Reports/SIS%20II%20-%202019%20-%20Statistics.pdf>

²³ <https://www.eu.lisa.europa.eu/Publications/Reports/SIS%20II%20-%20List%20of%20competent%20authorities%202020.pdf>

pidevale kasvule, suurendas amet süsteemi mahtu 130 miljoni hoiatusteateni. Amet valmistas ette ka uue otsingumootori kasutuselevõtu, mis pärast rakendamist 2021. aastal suurendab otsingute kiirust kümme korda ja vähendab oluliselt süsteemi käideldamatust kesksüsteemi ja varukeskuse vaheliste ümberülitumiste ajal. Lisaks toetas amet ka lirimaa ja Küprose lõimimist süsteemi.

Uuesti sõnastatud SISi määrus

Uuesti sõnastatud määruse kohase SISi projekti võib pidada üheks eu-LISA olulisemaks panuseks ELi julgeolekuliidu strateegiasse. Uuesti sõnastatud SISi määrused, mis võeti vastu 2018. aasta novembris, avardasid süsteemi rakendamise ja funktsioonide ulatust ja töid kaasa SISi olulise arengu. 2019. aastal alustatud tegevust jätkates jõudis amet oluliselt edasi projekti rakendamisel ja 2020. aasta jaanuaris võeti edukalt kasutusele uus väljalase. Uus väljalase sisaldas vajalikke funktsioone, mis võimaldasid Europolil, Eurojustil ja Frontexil teha päringuid SISi kõigi asjakohaste hoiatusteadete tüüpide kohta, samuti sõrmejäljepäringuid ja laiendatud otsinguid. Lisaks sisaldas väljalase uut AFISE funktsiooni: võimalust teha otsing mitmiksõrmejälgede alusel, mis võetakse sama käe nelja sõrme üheaegse skannimisega. Vajutamisega võetud sõrmejälgede alternatiivina võimaldavad mitmiksõrmejäljed ennetada vigu või pettust.

Peale selle tegid töötasid amet ja liikmesriigid jõudsalt mais vastu võetud tehniliste dokumentide (ICD/DTS) uue versiooniga. Selle tulemusel töötati välja esimene vaheväljalase (IR₁), mis sisaldas isikuhoiatusteadetega seotud muudatusi. IR₁ läbis aasta lõpuni katsetapid, milles osales kaheksa liikmesriiki. Amet hakkas samuti välja töötama teist vaheväljalaset (IR₂), mis sisaldab esemehoiatusteadete muudatusi. Teisel poolaastal valmistas eu-LISA ette tehniliste dokumentide teise uuenduse, mis hõlmas kõiki süsteemi biomeetriliste elementide muudatusi, mis tulenesid nii AFISE kui ka uuesti sõnastatud SISi määrusest. Dokumendid esitati liikmesriikidele läbivaatamiseks detsembri keskel ja see oli projektis oluline vahe-eesmärk.

Uuesti sõnastatud määruse kohase SISi projekti raames vastutas eu-LISA SIRENE büroode vahelise andmevahetuse (DEBS) dokumentide ajakohastamise eest; see on tehniliste kirjelduste kogum, mis määratleb, kuidas SIRENE bürood vahetavad teavet. Projekt algas 24. märtsil. Amet tegi kogu aasta vältel koostööd komisjoni ja liikmesriikidega ning esitas läbivaadatud DEBSi dokumendid detsembris. Ajakohastatud DEBSi dokumendid tagavad, et SIRENE bürood saavad vahetada teavet uuesti sõnastatud määruse kohase SISi uute funktsioonide kohta.

AFISE 2. etapp

AFISE 2. etapi projekt algas 2019. aastal ja see hõlmab SISi biomeetrilise süsteemi laiendamist. Projekt ühendab olemasoleva AFISE toimivustäiustused uute biomeetriliste funktsioonidega, mis loetleti uuesti sõnastatud SISi määruses, näiteks otsingufunktsiooni laiendamine nii, et see hõlmaks peopesajälgede andmeid ja latentseid²⁴ sõrme- ja peopesajälgi. 2020. aastal valmis kavandamine ja koos liikmesriikidega koostati kasutajanõuete lõplikud versioonid. Arendus algas veebruaris ja jätkus kogu aasta. Valminud väljalase, mille kasutuselevõttu kavandatakse 2021. aastal, läbis aasta lõpus kasutuselevõtu testid. Uus AFISE riistvara tarniti ja enne selle paigaldamist tehnilisse keskusesse Strasbourgis tehti selle tehniline uuring. Lisaks hakkas amet ette valmistama üleminekut AFISE 1. etapist 2. etappi. Pärast kasutuselevõttu aitavad uued funktsioonid liikmesriikidel isikuid tuvastada piiriületuspunktides ja politseiuurimistel.

Päringute töötlemise suutlikkuse suurendamine

Päringute töötlemise suutlikkuse suurendamine on üks SISi kesksüsteemi olulisi arendusi, mida on vaja süsteemi üha aktiivsema kasutuse ja hoiatusteadete arvu jätkuva kasvu tõttu. Projekti eesmärk on suurendada süsteemi mahtu 130 miljoni hoiatusteateni. Esimene väljalase võeti kasutusele juunis; teist, uue otsingumootori rakendamist hõlmanud väljalaset mõjutasi siiski COVID-19 pandeemia ja riistvara tarneraskused. Seega – kuigi arendusetapp saadi valmis, lükati rakendamine edasi 2021. aastasse.

²⁴ Latentsed sõrme- ja peopesajäljed on sõrmede või peopesa jäljed pinnal.

Uute kasutajate lõimimine

lirimaa lõimimine SISi jätkus kasutuselevõtmise eduka katsetusega 2020. aasta jaanuaris. Täielik kasutuselevõtt toimub 15. märtsil 2021.

Küprose lõimimine jätkus samuti katsetamisega ja vastavustestide kampaania algas aprillis. Suvel järgnes jõudluse ja töökindluse testimine ning lõplik katseprotokoll kiideti heaks aasta lõpus.

1.2.2 VIS/BMS

Viisainfosüsteem (VIS) võeti kasutusele 2011. aasta oktoobris ja seda on kasutatud kogu maailmas alates 2016. aasta veebruarist. VIS on Schengeni ala keskmes, ühendades kõik liikmesriikide konsulaadid ELi-välistes riikides ja kõigis piiripunktides. VIS toetab liikmesriikide konsulaarasutusi taotluste haldamisel ja lühiajaliste viisade väljastamisel Schengeni ala külastamiseks või läbisõiduks läbi Schengeni ala. Kasutades oma biomeetrilist süsteemi (BMS), mis on biomeetriliste toimingute eest vastutav alamsüsteem, võimaldab VIS liikmesriikide piirivalveasutustel kontrollida ELi reisivate kolmandate riikide kodanike isikusamasust. Lisaks toetab VIS võitlust pettuste vastu ja soodustab kontrolle liikmesriikide territooriumil, aidates tuvastada nende inimeste isiku, kes võib mitte täita või enam mitte täita liikmesriiki sisenemise, selles viibimise või elamise tingimusi. Lisaks toetab VIS varjupaiga taotlemise protsessi ja aitab ennetada ohte sisejulgeolekule.

Toimingud

VISi kesksüsteem toimis 2020. aastal üldiselt kooskõlas teenustaseme kokkuleppes kirjeldatud eesmärkidega. VISi kesksüsteemi käideldavus oli 99,93% (KPI 8) ja reaktsioonaja tulemuslikkuse põhinäitaja 99,98% (KPI 9). Sel perioodil ei mõjutanud VISi/BMSi toimimist suured ega kriitilise tähtsusega probleemid. Kesksüsteemide käideldamatust esines üksnes väljalasete kasutuselevõtu kontekstis. Novembris põhjustas üks intsident ühe katsekeskkonna käideldamatuse nädalavahetusel, mis häiris toiminguid liikmesriikides; probleem tuvastati ja lahendati siiski kiiresti.

2020. aasta väljalaskekava mõjutasid liikumispääsude ameti tehnilistes rajatistes, mis kehtestati töötajatele märtsi keskel. Aasta esimene väljalase sai valmis 27. augustil ja see hõlmas BMSi suutlikkuse suurendamist, mis on süsteemi oluline areng. Teine väljalase ilmus septembris ja sai valmis oktoobris; see hõlmas uute kasutajate lõimimise elemente, samuti süsteemi üldise tõhususe täiustusi. Kuigi saadi valmis ka kolmas väljalase, mis sisaldas serverite ja võrgukomponentide mittekriitilise tähtsusega uuendusi, lükati selle kasutuselevõtt pandeemia mõju tõttu ressurssidele edasi 2021. aastasse.

2020. aasta augustis avaldati VISi tehnilise toimimise aruanne,²⁵ mis hõlmas ajavahemikku 2017. aasta oktoobrist kuni 30. septembrini 2019. Aruanne sisaldas teavet VISi tehnilise toimimise kohta, sealhulgas turbeaspektide kohta, ja seda, kuidas liikmesriigid on kasutanud nõukogu otsuse 2008/633/JSK artikli 4 lõiget 2.²⁶

Süsteemi kasutamine

Liikmesriigid on talletanud VISi andmebaasi
73 miljonit viisataotlust.

Liikmesriigid on talletanud VISi andmebaasi
66 miljonit sõrmejälge.

²⁵ <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Reports/2019%20VIS%20Report.pdf>

²⁶ Vastavalt VISi otsusele on liikmesriikide määratud ametiasutustel ja Europolil olnud võimalik omada alates 1. septembrist 2013 juurdepääsu VISile, et ennetada, tuvastada ja uurida terroriakte ning muid raskeid kuritegusid.

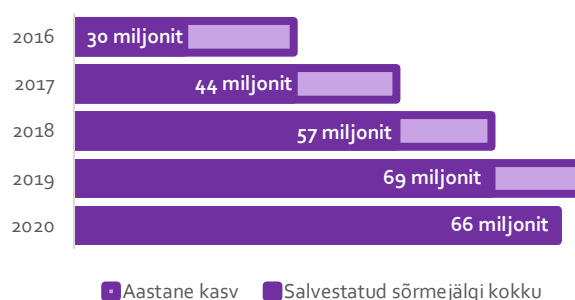
Pandeemiaga seotud reisi piirangute ja sellele järgnenud piirikontrollide vähenemise tõttu vähenes viisataotluste ja sõrmejälgede arv VISis esimest korda.

Seega langes aasta jooksul läbi vaadatud viisataotluste arv 3 miljonile võrreldes 17 miljoniga 2019. aastal. VISi üldine kasutus oli ligikaudu 15% eeldatud mahust, aasta toimingute maht vähenes 2019. aastaga võrreldes 75% võrra. Piiritoimingute ja viisade väljastamisel oli aasta aktiivseim aeg jaanuaris, enne esimesi COVID-19 piiranguid.

Joonis 6. Talletatud viisataotlused, 2016–2020

Joonis 7. Talletatud sõrmejäljed, 2016–2020

2020. aastal vähenes ka tähtnumbriliste ja biomeetriliste päringute ja biomeetriliste autentimiste arv. Sellel ajavahemikul toimis süsteem hästi; tähtnumbriliste päringute toimingud kestsid alla 1 sekundi (keskmiselt 0,76 s) ja biomeetrilised autentimised kestsid alla 2 sekundi (keskmiselt 1,44 s).

Süsteemi areng

2020. aastal suurendas amet edukalt BMSi suutlikkust, tegeles Europoli lõimimisega ning Bulgaariale ja Rumeeniale passiivse juurdepääsu andmisega. VIS on nüüd uute kasutajate poolt kasutamiseks tehniliselt valmis. VISi/BMSi arendamist on oluliselt mõjutanud vajadus luua VISi ja EESI vastastikune ühendus. Lisaks aitas eu-LISA kaasa ka uue VISi määruse ettevalmistamisel.

Suutlikkuse suurendamine

Pärast 2019. aastal saavutatut suurendas amet edukalt BMSi mahtu 60 miljonilt kirjelt 85 miljonile tagamaks, et süsteemil oleks piisav suutlikkus, et täita ELi ühise viisapoliitika rakendamisest tingitud liikmesriikide kasvavaid vajadusi. BMSi mahu suurendamine algas 2019. aastal, pärast VISi samasugust arengut. Projekt valmis juulis koos väljalaske kasutuselevõtuga, mis lükkus COVID-19 pandeemia tõttu kolm kuud edasi. Sellega lahendati ka probleemid, mis tekkisid BMSi virtualiseerimisega 2019. aastal. Kokkuvõttes prognoosib amet, et VISi ja BMSi suurenenud suutlikkus peaks täitma liikmesriikide pikaajalised vajadused.

Testimiskeskond

Liikmesriikide vajadustele reageerides otsustas haldusnõukogu võtta kasutusele VISi/BMSi uue testimiskeskonna uuenduse, et suurendada VISi/BMSi käideldavust, töökindlust ja väledust tegevustoe pakkumiseks. See peaks aitama oluliselt täiustada intsidentide lahendamist ja teenuste taastamise aega ning sellest on kasu kõigile liikmesriikidele.

Uute kasutajate lõimimine

Amet jätkas VISi ettevalmistamist, et võimaldada Bulgaariale ja Rumeeniale passiivset juurdepääsu. Passiivne juurdepääs võimaldab mõlemal liikmesriigil konsulteerida VISiga lugemisrežiimis, ilma õiguseeta süsteemi siseneda ja seal andmeid muuta või kustutada. Passiivne juurdepääs VISile on mõlemale riigile ka eeltingimus EESI käitamiseks oma piiridel. 2020. aastal tegi amet tihedalt koostööd Bulgaaria ja Rumeeniaga ning sai edukalt valmis vastavuskontrollide etapi. COVID-19 pandeemia tõttu ja pärast komisjoni otsust hakkavad Bulgaaria ja Rumeenia VISis päringuid tegema 2021. aasta aprillis.

2020. aasta I kvartalis sai amet valmis Europoli ühendamise VISiga. Teenus on kättesaadav 2021. aastal, kui Europoli juurdepääs on valmis riikide poolel.

VISI/BMSi migreerimine sBMSi

Arvestades EESi ja VISi vastastikuse ühendamise vajadust, alustas amet 2020. aasta keskel projektiga, et viia VISi biomeetrilised andmed sBMSi üle varem kui algselt kavandatud. 2020. aasta jooksul sai eu-LISA valmis analüüsi- ja kavandamisetapi ning rakendas ka üleminekuprotsessi jaoks vajalikud esimesed elemendid. Projekt on eeldatavalt valmis 2022. aasta keskel.

1.2.3 Eurodac

Euroopa varjupaigataotlejate sõrmejälgede andmebaas Eurodac on olnud kasutusel alates 2003. aastast. See toetab Dublini määruse kohaldamist kui üht instrumentidest, mida kasutatakse Euroopa ühise varjupaigasüsteemi rakendamiseks. Et süsteem võimaldab võrrelda sõrmejälgi, aitab Eurodac määrata riigi, mis vastutab ühes liikmesriigis esitatud varjupaigataotlejate hindamise eest. Alates 2015. aasta juulist kasutavad Eurodaci ka liikmesriikide õiguskaitseasutused ja Europol. Alates 2013. aasta juunist vastutab eu-LISA Eurodaci kesksüsteemi operatiivjuhtimise eest.

Toimingud

2020. aastal oli Eurodaci süsteemi toimimine kooskõlas teenustaseme kokkuleppes kokku lepitud eesmärkidega. Eurodaci kesksüsteemi käideldavus oli 99,87% (KPI 3²⁷) ja reaktsioonaja tulemuslikkuse näitaja oli 99,95% (KPI 4). Juunis toimus Eurodaci ootamatu katkestus intsidendi tõttu, mille põhjustas meilivahendus ehk komponent, mis edastab e-kirju. Selle tulemusel oli e-kirjade töötlemine mõneks tunniks blokeeritud. Probleem lahendati ja ükski tehing ei hävinud intsidendi tõttu. Amet töötas välja probleemi lõplikku lahendust, mis võetakse kasutusele 2021. aasta esimese väljalaskega. Septembris, pärast väljalaske kasutuselevõttu, takistas sõnumite edastamise komponendi tõrge liikmesriikide sõnumivahetust 27 tundi. Selle aja jooksul registreeris süsteem siiski nõuetekohaselt kõik toimingud ja reageeris liikmesriikidest saabunud päringutele. Pärast probleemi kõrvaldamist suutis kesksüsteem saata ootejärjekorrast kõik teated liikmesriikidele. Amet lahendas ka probleemi testimiskeskonna biomeetrilise serveriga, mis suurendas selle käideldavust liikmesriikide jaoks.

Veebruaris ajakohastati Eurodaci põhiservereid kõige uuemate turbeparandustega ning optimeeriti põhi- ja varukeskuse vahelise ümberlülitumise protsesse. Tulemuseks oli personaliressursside väiksem nõudlus. See uuendus parandab süsteemi üldist käideldavust liikmesriikide jaoks. Väljalase tekitas kesksüsteemis 3-tunnise käideldamatuse pärast tööaega, mil liiklus oli väga väike, et minimeerida mõju toimingutele liikmesriikides. Septembris võeti kasutusele biomeetrilise komponendi täiendavad hoolduselemendid, kuid pandeemia tõttu mõningase viivitusega.

Pandeemial oli Eurodaci hooldusele oluline mõju, sest töövõtjad tohtisid siseneda ameti ruumidesse üksnes kriitilise tähtsusega intsidentide lahendamiseks. Selle tulemusel lahendati vähem kriitilised intsidendid ja teenusetaotlused mõningase viivitusega. Teisel poolaastal, kui olukord aegamisi paranes, töötasid ameti töörühmad aktiivselt selle nimel, et teha tööjärjes olevad hooldustööd, mis sai täiesti valmis aasta lõpuks.

2020. aastal ajakohastas amet täielikult Eurodaci turbedokumendid: „Turberiskide hindamine“, „Turbekava“, „Talitluspidevus- ja avariitaastekava“ ning „Andmekaitsealane mõjuhinnang“. Uued dokumendid võeti vastu aasta

lõpus. Need uued dokumendid käsitlesid Euroopa Andmekaitseinspektori (EDPS) tehtud soovitus Eurodac'i kohta ja tagavad, et amet reageerib turbeprobleemidele tõhusalt.

2020. aasta teisel poolaastal tegi amet aktiivselt ettevalmistusi, et katkestada Ühendkuningriigi ühendus Eurodaciga. Eesmärk oli saada see muudatus valmis Brexiti suhtes sujuvalt, 1. jaanuaril 2021. Ettevalmistused hõlmasid teste ja mitut katsetust. Ühendus katkestati kavakohaselt 31. detsembri öösel, mille järel kustutati Ühendkuningriigi kõik andmed ja kirjed. Selle toimuva ajal oli Eurodac 7,5 tundi käideldamatu.

Süsteemi kasutamine

Edastati **644 926** sõrmejäljekomplekti: 30% vähem kui 2019. aastal.

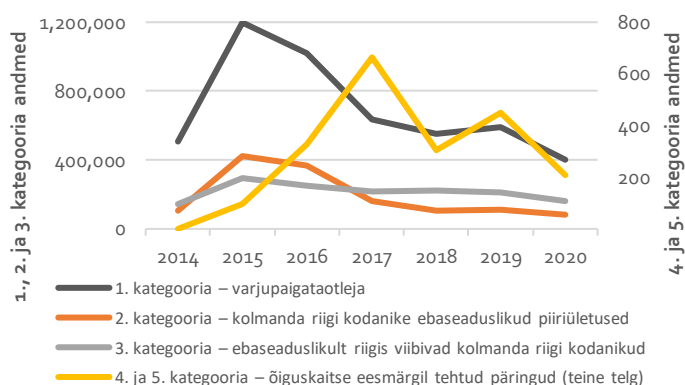

Eurodacis salvestatud sõrmejälgede arv oli 2020. aastal **3% võrra suurem** kui 2019. aastal.

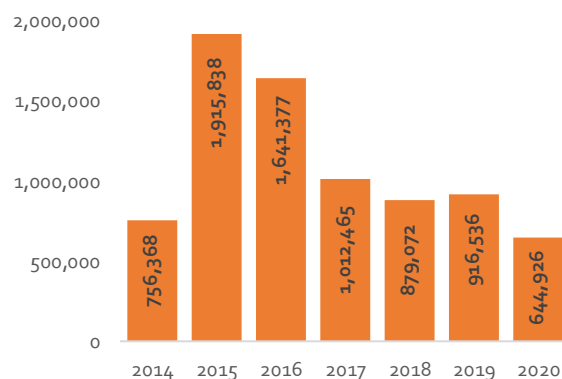
Eurodac'i kasutamist tervikuna mõjutasid piirikontrollide vähenemine ja kogu Euroopas kehtestatud reisi piirangud, mille põhjustas COVID-19 pandeemia. Süsteemi kasutus oli ligikaudu 30% võrra väiksem kui 2019. aastal, kuigi Eurodacis talletatud sõrmejälgede arv oli 3% võrra suurem. 1. kategooria (varjupaigataotlus) toimingute arv vähenes 32% võrra, 2. kategooria (liikmesriigi välispiiri ebaseaduslik ületamine) toimingute arv 26% võrra ja 3. kategooria (kolmandate riikide kodanike liikmesriigis ebaseaduslik viibimine) toimingute arv 24% võrra.

Liikmesriigid edastasid 2020. aastal Eurodac'i kesksüsteemi edukalt 644 926 sõrmejäljekomplekti, neist seoses varjupaigataotlustega 62%. Suuruselt teine kategooria (25%) oli liikmesriigi välispiiri ebaseaduslik ületamine kolmandate riikide kodanike poolt.

Joonis 8. Liiklus Eurodac'i kesksüsteemis kategooriate järgi aastate kaupa, 2014–2020

Joonis 9. Liiklus kokku Eurodac'i kesksüsteemis aastate kaupa, 2014–2020

Eurodac'i 2019. aasta statistika avaldati märtsis koos teabelehega²⁸ ja Eurodac'i kesksüsteemi toimimise aastaaruanne juulis.²⁹ Ajakohastatud loetelu varjupaigataotluste läbivaatamiseks määratud riiklikest ametiasutustest, kellel on juurdepääs Eurodac'i kesksüsteemis salvestatud andmetele, avaldati ameti veebilehel aprillis.

Dublini elektroonilise side taristu (DubliNet) toimimine

DubliNet on turvaline elektrooniline sidevõrk andmevahetuseks varjupaigataotlusi menetlevate riiklike ametiasutuste vahel. 2020. aastal vastas DubliNeti haldus operatiivsele teenustaseme kokkuleppele ja teenuse osutamises ei täheldatud katkestusi. Jaanuaris uuendas amet korraliselt elektroonilised sertifikaadid, millega liikmesriigid kasutavad turvalist võrku. Uuendamiskampaania valmis edukalt nelja päevaga ja eu-LISA sai liikmesriikidelt positiivset tagasisidet protsessi täiustamise kohta.

²⁸ <https://www.eu.lisa.europa.eu/Publications/Reports/Eurodac%20-%202019%20Statistics.pdf>

²⁹ <https://www.eu.lisa.europa.eu/Publications/Reports/Eurodac%20-%202019%20Annual%20Report.pdf>

Lisaks tegi amet 2020. aasta teisel poolaastal ettevalmistusi, et katkestada Ühendkuningriigi ühendus DubliNetiga. 1. jaanuaril 2021 blokeeriti juurdepääs võrgule kõigile Ühendkuningriigi DubliNetiga seotud domeenidele ja kõik Ühendkuningriigi sertifikaadid tühistati.

Nagu tavaliselt, osales eu-LISA jätkuvalt mitmel koosolekul Dublini määruse alusel toimiva varjupaigavaldkonna teemal, samuti osales eu-LISA seminaril, mis keskendus konkreetselt DubliNetile. Üks neist oli DubliNeti ja Dublini tehniliste süsteemide temaatiline eksperdikoosolek novembris, kus eu-LISA tutvustas DubliNeti seisu, esitas sertifikaatide uuendamise kampaania aruande ja korraldas DubliNeti kogukonnale koolitusseminari. EASO juhtimisel ja koostöös liikmesriikide mõne eksperdiga avaldati dokument „Recommendations on the operational and technical use of DubliNet“ (Soovitused DubliNeti operatiivse ja tehnilise kasutamise kohta).

Süsteemi areng

2020. aastaks kavandati ja rakendati Eurodaci tehniline arendamine. Et uuesti sõnastatud Eurodaci määrust ei võetud vastu, jäid süsteemi funktsionaalsed uuendused ootele.

Uuesti sõnastatud Eurodaci ja Dublini määrus

2020. aasta septembris avaldas komisjon uue rände- ja varjupaigaleppe raames muudetud seadusandliku ettepaneku 2016. aasta uuesti sõnastamise ettepanekule. Uuest varjupaiga- ja rändehalduse määruse ettepanekust on Dublini automatiseerimissüsteem välja jäetud. Uuesti sõnastatud Eurodaci ja Dublini määruse üksikasjalik ülevaade on punktis 2.2.2 lk 59.

Eurodaci ümberkorraldamine

Eurodaci arendamise tõhusat haldamist on oluliselt takistanud uuesti sõnastatud Eurodaci määruse vastuvõtmise pikk kestus. Süsteemi arhitektuuri ja komponentide olelutsükkel hakkas lõppema, mis põhjustas olulisi probleeme hooldusele ja tugiteenustele, eelkõige seoses varundamise, andmebaasi ja AFISe komponentidega. Kõik need muutused sundisid ametit alustama Eurodaci ümberkorraldamisega enne uue määruse vastuvõtmist. Ettevalmistused tehti 2020. aasta teisel poolaastal ja algus kavandati 2021. aasta algusesse. Uue kava kohaselt jaguneb Eurodac kaheks osaks: tuumsüsteem ja AFISe süsteem, sarnaselt SISile ja VISile. Süsteemi uus arhitektuur on paindlik, et toetada uutest määrustest tulenevate muutuste rakendamist ja kohandamist ning lihtsustada täiendavaid omavahelisi ühendusi koostalitlusvõime komponentidega, kui seadusandja nii otsustab. Projekt võimaldab ametil tagada liikmesriikidele süsteemi käideldavuse keskpikas perspektiivis ning ühtlasi tagada, et vastuvõetud uued funktsioonid arendatakse ja rakendatakse õige ajaks.

1.2.4 Süsteemide käitamise tugi

Et tagada kasutajatele süsteemide pidev käideldavus, haldab eu-LISA ööpäev läbi kättesaadavaid tugiteenuseid. Vaatamata pandeemia mõjule ei toimunud aasta jooksul liikmesriikidele osutatud teenustes katkestusi. See oli ameti jaoks oluline saavutus ja selleni jõuti suuresti tänu rühmade suurele pühendumisele ja organisatsiooni osavusele. 2020. aastal oli teenust hallanud kasutajatoe tõhusus suurepärane ja tulemusnäitaja oli 99,9%-ni, ületades eesmärgi 75% (KPI 20). See näitaja kajastab ameti suutlikkust pakkuda lõppkasutajatele toe kättesaadavuse (reaktsiooniaeg) ja tõhususe (probleemi lahendamise kestus) kaudu tuge taotluste korral ja intsidentide lahendamisel. Seega näitab see eu-LISA ja liikmesriikide vahelises teenustaseme kokkuleppes sätestatud eesmärkidega kooskõlas lahendatud taotluste osakaalu. 2020. aastal käsitles amet üle 3628 päringut: neist olid 2332 intsidentide teated ja 1296 teenusetaotlused (tabel 2). Liikmesriigid esitasid üle 1000 päringu ja ameti sees esitati 2550 päringut kas süsteemide seire ajal või kohapealsete töövõtjate poolt. Intsidentide ja toetaotluste kogumaht oli 2020. aastal väiksem kui 2019. aastal, sest liikmesriigid kasutasid süsteemi pandeemia ajal vähem.

Tabel 2. 2020. aastal käsitletud intsidentide ja teenusetaotluste arv

	SIS	VIS	Eurodac	Kokku
Intsidendid	873	1 095	364	2 332
Esitasid liikmesriigid	368	106	149	623
Esitati ametisiseselt	505	989	215	1 709
Teenusetaotlused	967	217	112	1 296
Esitasid liikmesriigid	280	114	61	455
Esitati ametisiseselt	687	103	51	841

Tabel 3. Intsidentide jaotus prioriteetsuse ja süsteemi järgi

Prioriteetsus	SIS	VIS	Eurodac	Kokku
Väike	160	464	96	720
Keskmine	485	492	175	1 152
Suur	221	135	87	443
Kriitilise tähtsusega	7	4	6	17
Kokku	873	1095	364	2 332

2020. aastal liikus eu-LISA oluliselt edasi probleemihaldusega ja see avaldas positiivset mõju süsteemi käideldavusele. Probleemihaldus aitab tuvastada intsidentide algpõhjust ja võimalikke lahendusi. 2020. aastal uuendas amet auditisootvusele tuginedes oma probleemihalduse protsessi ja menetlusi, kehtestas uued kontrollimeetmed ja rakendades tegevuskava. Üldiselt suutis amet vähendada oma probleemide lahendamise tööjärke 70% võrra. Meetmed aitasid tagada süsteemide väga hea käideldavuse liikmesriikide jaoks, peamiselt minimeerides üksikintsidentide mõju.

Muudatushaldus

Amet teeb tihedat koostööd liikmesriikide ekspertidega muudatushalduse rühmade kaudu, et mõista ja hinnata kavandatud muudatusi, hinnata nende mõju riiklikele süsteemidele ja operatiivsele töövoole, samuti selleks, et kavandada ja rakendada kasutajate taotletud muudatusi. eu-LISA vastutusse antud süsteemid on nüüdseks saavutanud suure stabiilsuse. Sellest tulenevalt on liikmesriikide esitatud muudatuste ettepanekute maht viimastel aastatel vähenenud, näiteks esitati 2020. aastal ainult kümme uut muudatuste taotlust. Esitatud taotlused on muutunud keerukamaks, sest on sageli seotud süsteemi toimuva või kavandatava arendamisega, st uute süsteemivariantide ja koostalitlusvõimega. Muudatushalduse rühm vastutab selle eest, kuidas tuvastada ja leppida kokku, kuidas hinnata ja kavandada taotletud ja kokku lepitud muudatuste rakendamist.

Kõik muudatused peavad saama vastava nõuanderühma ja asjaomaste komisjonide heakskiidu. Üldiselt rakendatakse kõik muudatused kavandatud väljalaske raames, keerukamate muudatuste korral iga rakenduse kavandatava uue variandi raames.

SISi korral käsitleti kolme uut muutmistaotlust, et tõhustada ja ajakohastada olemasolevaid funktsioone.

VISi korral saadi valmis kolme uue muutmistaotluse täitmine.

Eurodaci korral käsitleti 2020. aastal nelja uut muutmistaotlust, mis olid seotud väikeste kohandustega.

Testimis-, väljalaske- ja kasutuselevõtuhood

Väljalasete kasutuselevõtt võimaldab ametil ajakohastada süsteeme vajalike uusimate paikade ja funktsioonidega, kavandatud arenduse osana, minimeerides samas nende mõju süsteemide jõudlusele ja käideldavusele. Väljalasete kavad, mis kiideti heaks 2020. aasta alguses, vaadati üle ja ajakohastati oluliselt esimeses poolaastas pandeemia mõju tõttu. Mõju oli suurim SISi ja Eurodaci väljalasete kavadele. Sellegipoolest suutis amet 2020. aasta jooksul võtta kasutusele mitu väljalaset.

Lisaks toetas amet liikmesriike mitmesugustes testimistoimingutes, tagades kõigi süsteemide nõuetekohase toimimise. Loodi uus töörühm – testimiseksperitide rühm, et toetada testimistoiminguid kõigis süsteemides, koondades selleks liikmesriikide tehnilised spetsialistid ja jagades väärtuslikku teavet.

Lisaks arendas amet edasi oma uut lähenemisviisi rakenduse olelutsükli haldusele, et tarnida IT-komponente ja rakendusi kiiremini ja paindlikumalt. Ühiste komponentide taaskasutamine ning uute süsteemide vastastikune ühenduvus ja koostalitlusvõime muudavad rakenduse olelutsükli keerukamaks. Rakenduse olelutsükli halduse uus käsitlus tagab järjepideva halduse ja võimaldab automatiseerida olelutsükli haldamist. 2020. aastal tegi eu-LISA uuringu, et tuvastada olemasolev võimekus ja olemasolevad lüngad ning koostada rakenduse olelutsükli haldamise rakendamise tegevuskava.

1.3 Taristu ja võrgud (1. strateegiline põhieesmärk)

1.3.1 Võrgud

Sidetaristu operatiivjuhtimine

2020. aastal toimus SISi ja VISi sidetaristu, mis käitati uue põlvkonna üleeuroopalise valitsusasutuste telemaatiliste teenuste süsteemi (TESTA-ng) teenuste raamlepingu³⁰ alusel, kooskõlas nõuetega, mis olid kehtestatud vastavate süsteemide õigusaktidega. SISi sidetaristu käideldavus oli 99,9997% ja VISi sidetaristu oma 99,9865%. SIS II teine krüptitud kiht tagas SIS II ja Sirene Maili tegevusandmete turvalisuse ning süsteemi käideldavus jõudis 100%-ni.

Lisaks osales amet komisjoni juhtimisel uue TESTA raamlepingu jaoks tehtud pakkumiste tehnilisel hindamisel. 2020. aasta lõpuks oli hindamine 80% valmis, tekkinud oli kolmekuuline viivitus.

Sidetaristu arendamine

Aruandeperioodil uuendati SISi ja VISi sidetaristut tagamaks, et vastavate võrkude läbilaskevõime oleks süsteemide kavandatavaks arendamiseks piisav.

Amet uuendas SISi sidetaristut tagamaks, et liikmesriigid saavad tõhusalt kasutada süsteemi uusi funktsioone, mis tulenevad uuesti sõnastatud määruse kohase SISi ja AFISE projektidest. SIS II asukohtade läbilaskevõimet on järk-järgult suurendatud 10 Mbps-lt 50 Mbps-le ja olemas on variant suurendada neid teises etapis 100 Mbps-ni. Aasta jooksul tegi amet COVID-19 piirangutele vaatamata liikmesriikidega koostööd, et asendada kasutusvalmis juurdepääsupunkte ehk komponente, mis ühendavad riikide süsteemid SISi võrguga.

Lisaks peaks SISi teise krüptitud kihi asendamine tagama vastavuse läbilaskevõime suuremale vajadusele ja ühtlasi tagama riistvara asendamise, et vältida probleeme tarnijate toetamisel. 2020. aasta lõpuks oli põhi- ja varukeskuse krüptitud kiht edukalt asendatud, samuti 50%-s liikmesriikides olevatest asukohtadest.

2020. aastal uuendas amet VISi sidetaristut, et tagada suurem läbilaskevõime, mida on vaja EESI ja ETIASE toimimiseks. Üksikasjalik ülevaade on EESI programmi punktis lk 23.

³⁰ TESTA võrguteenus, mida käitab Euroopa Komisjon, on tuumvõrk, mis tagab üleeuroopalise tuumvõrgu andmevahetuseks mitmesuguste haldusasutuste vahel.

1.3.2 Andmekeskused

Ameti andmekeskused on taristu, mis majutab füüsiliselt kõik suuremahulised IT-süsteemid, samuti kõik muud operatsiooni- ja muud süsteemid, mida on vaja näiteks arendamiseks või testimiseks. Sellise kriitilise tähtsusega vara haldamise tõhususe suurendamiseks loodi organisatsiooni ümberkorralduskavas eu-LISA 2.0 erisektor.

2020. aastal võttis amet kõik vajalikud meetmed tagamaks, et mõlemas tehnilises keskkuses asuvad andmekeskused toimiksid pidevalt. Need edukad meetmed aitasid tagada süsteemide kõrgetasemelise toimimise, eelkõige käideldavuse.

Sellele lisaks oli ameti üks põhieesmärk parandada kõigi andmekeskuste komponentide ja konfiguratsioonide tulemuslikkust, et optimeerida nende käitamise kulusid ja riske. See on eriti oluline süsteemide arendamise ja arengu kontekstis nii toimuva ja kavandatava arendamise ja arengu korral, sest need nõuavad olulisi muudatusi andmekeskuste taristus. Lisaks näitas pandeemia, et füüsiline juurdepääs andmekeskustele võib muutuda oluliseks takistuseks operatiivülesannete täitmisel ning seega on ametil vaja investeerida kaugteenuste kasutuselevõttu.

2020. aastal jätkas amet andmekeskuste uute teenuste rakendamist eesmärgiga juhtida andmekeskusi ametiülese teenusena. Need teenused tagavad IT lõimimise taristuhaldusega, aidates tsentraliseerida kõigi andmekeskuste kriitilise tähtsusega süsteemide seiret, operatiivjuhtimist ja nutikat suutlikkuse kavandamist. Selle lähenemisviisi toetamiseks alustas amet andmekeskuste taristu haldamise töövahendi rakendamist (DCIM-vahend). Ka andmekeskuste kui teenuse käsitlus lihtsustab kaugjuurdepääsu andmekeskuste haldamisele, vähendades sõltuvust füüsilisest juurdepääsust.

Lisaks tegi eu-LISA läbi uuringu, et leida ameti andmekeskuste suutlikkusega seotud vajadused lähiaastatel. See oli oluline panus eu-LISA Strasbourgis asuva tehnilise keskkuse laiendamise projekti, eelkõige mõjutas see otsust hankida ajutine modulaarne andmekeskuse (lisateave on lk 55).

1.3.3 Ühine jagatud taristu

Amet rakendab järk-järgult ühise jagatud taristu kava kõigi suuremahuliste IT-süsteemide jaoks, et luua mastaabitav, väle ja standarditud taristu, mis on valmis toimima tehnilise baasina süsteemide koostalitlusvõime tagamiseks, ning saavutada tulemuslikkus kõigi süsteemide haldamisel ja hooldamisel majutamist ühisesse jagatud taristusse.

2020. aastal sai eu-LISA valmis ühise jagatud taristu baaskeskonna rakendamise. Ühine jagatud taristu võeti kasutusele 2020. aasta märtsis ja see majutab mitut operatsioonisüsteemi või nende elemente. Näiteks viidi VISi talletusriistvara ja Eurodaci varundusriistvara 2020. aasta jooksul üle ühisesse jagatud taristusse. Teiste süsteemikomponentide üleviimine algas 2020. aastal ja valmib 2021. aastal.

2020. aastal sõlmis eu-LISA keskse varusüsteemi rakendamise lepingu. Keskne varundussüsteem asendab praeguste suuremahuliste süsteemide aegunud varundussüsteemi ja seda hakkavad hiljem kasutama ka uued süsteemid.

1.4 Turve ja talitluspidevus (2. strateegiline põhieesmärk)

2020. aastal tagas eu-LISA turbefunktsioon jätkuvalt füüsilise julgeoleku, personali, teabe ja süsteemide turbemeetmete ja kerksuse säilitamise ja uuendamise, mis on ameti volituste täitmise tagamisel üks kriitilise tähtsusega elemente.

2020. aasta aprillis võttis haldusnõukogu vastu eu-LISA side- ja infosüsteemide kaitse turbe-eeskirjad³¹, mis toetavad infoturbe halduse süsteemi rakendamist. Et veelgi tõhustada infoturbe aspekte, võttis amet juunis vastu teabe

31 Haldusnõukogu 9. aprilli 2020 otsus 2019-148, „Security Rules for the Protection of Communication and Information Systems in eu-LISA“ (eu-LISA side- ja teabesüsteemide kaitse turbe-eeskirjad).

hindamise ja liigitamise poliitika, mis toetab salastamata tundliku teabe kaitsmise turbe-eeskirju³² ja milles määratletakse eeskirjad teabe turbevajaduste hindamiseks ametis, tagades, et teavet liigitatakse ja käsitletakse nõuetekohaselt ja vähendatakse teabele volitamata juurdepääsu riske. Lisaks keskendus eu-LISA mitme rakenduseeskirja väljatöötamisele ja vastuvõtmisele ELi salastatud teabe käsitlemise kohta, nagu nõutakse ELi salastatud teabe kaitse turbe-eeskirjades.³³

Lisaks jätkas eu-LISA oma turberaamistiku ja -menetluste, sealhulgas enda juhtimise all olevate süsteemide ja asjakohaste sidevõrkude tugevdamist ja uuendamist. Amet alustas ka SISi, Eurodaci, sBMSi, sidetaristu ja ühise jagatud taristu turbe- ja talitluspidevuskavade ajakohastamist.

Ameti turbetalitus jätkas eelmises Euroopa Andmekaitseinspektori aruandes SISi ja VISi kontrollimise kohta esitatud arvukate turbesoovituste rakendamist. Amet tegi samuti koostööd komisjoni siseauditi talitusega, kes tegi eu-LISA tegevusvaldkonda kuuluvate suuremahuliste IT-süsteemide turbeauditi.

Aasta jooksul jälgiti ja juhiti järjepidevalt turvalisuse jääkriske, et tagada kindlus, et eu-LISA juhitavate IT-süsteemide turvalisuse asjakohased kontrollid on tõhusad ning neid rakendatakse ja hallatakse nõuetekohaselt. See hõlmas näiteks eu-LISA infoturbe halduse süsteemi oleku pidevat enesehindamist, samuti suuremahuliste süsteemide ja organisatsiooni taristu nõrkuste hindamist ja läbistustestimist, mis tehti 2020. aasta IV kvartalis.

Pärast Eurodaci turvalisuse ja talitluspidevuse õppust 2019. aastal võttis haldusnõukogu vastu õppuse aruande 39 soovitusel, mille eesmärk oli suurendada süsteemi turvalisust ja kerksust.

2020. aastal keskenduti turbetegevustes ka mitut süsteemi (SIS II, VIS ja Eurodac) hõlmavate õppuste ettevalmistamisele ja pidamisele. Õppus hõlmas osalejatena eu-LISAt ja liikmesriikide ametiasutusi üheksast liikmesriigist, samuti vaatlejatena kümnet liikmesriiki ja komisjoni. Õppus toimus 4. novembril 2020 ja sellel käsitleti küberturbe, IT-turbe ja talitluspidevusega seotud olukordi eelmääratletud stsenaariumide piires.

Lisaks mitme süsteemiga õppusele korraldas amet ka organisatsiooni IT-õppuse, et veelgi põhjalikumalt hinnata oma horisontaalse turbe valmidust, eesmärgiga testida ameti info- ja sidetehnoloogia (IKT) kerksust intsidentide korral.

Turbetalitus toetas jätkuvalt uute süsteemide arendamist, sealhulgas arhitektuuri arendamist ja hangete tehniliste kirjelduste koostamist. Haldusnõukogu kiitis heaks ETIASe soovitused turbe- ja talitluspidevuskavade kohta ning panuse koostalitlusvõime arendamise ja ETIASe rakendusaktide väljatöötamise. Peale selle kaasas amet aktiivselt liikmesriikide ja komisjoni turbeeksperte, kasutades olemasolevat turbeametnike võrgustikku, mille eesmärk on vahetada parimaid tavasid turbe ja talitluspidevuse kõigis valdkondades.

Lisaks on eu-LISA teinud palju oma pädevusvaldkonda kuuluvate süsteemide ja taristu turbearhitektuuri arendamisel ning ajakohastamisel kooskõlas tulevase tegevusega koostalitlusvõime valdkonnas. Erilist tähelepanu pöörati ohtude turbeanalüüsile ja seonduvatele leevendusmeetmetele, arvestades arendamisel olevate uute suuremahuliste IT-süsteemide piirivalveteenuste kasutuselevõttu.

Turbemeetmete ja füüsilise julgeoleku kontekstis tehti vaatamata sellele, et COVID-19 ohutusmeetmete tõttu oli ametis kohapeal vähem töötajaid, mitu täiustust, et tõhustada tegevuskohtade turvalisust. Peamiselt oli selle eesmärk säilitada tervislikud töötamiskohad kriitilise tähtsusega töötajatele, kes käitavad süsteeme ööpäev läbi, samuti teistele töötajatele, kes täidavad horisontaalseid tugiülesandeid. Samal ajal koostati turbenõuded operatiivkeskuse teiseks laiendamiseks ja Strasbourgis asuva ajutise hoone jaoks, samuti kontaktbüroo tulevase uue asukoha jaoks Brüsselis.

Tihe koostöö ELi asutuste ja ELi institutsioonidega võimaldas vahetada teadmisi ja parimaid tavasid talitluspidevuse küsimuste kohta, eriti COVID-19 pandeemia kontekstis. ELi asutuste talitluspidevuse ametnike võrgustik vahetas

32 Haldusnõukogu 30. augusti 2019 otsus 2019-208, „Security Rules on the Protection of Sensitive Non-Classified Information“ (eu-LISA salastamata tundliku teabe kaitsmise turbe-eeskirjad).

33 Haldusnõukogu 20. novembri 2019 otsus 2019-273, „Security Rules for protecting EU Classified Information in eu-LISA“ (eu-LISA ELi salastatud teabe kaitse turbe-eeskirjad).

pidevalt teavet, riskihinnanguid ja häid tavasid, kuidas tagada töötajate ohutus ja eri organisatsioonide kerksus oma volituste toetamisel.

1.5 Suhted sidusrühmadega (1. ja 3. strateegiline põhieesmärk)

1.5.1 Partnerlussuhted liikmesriikide ja ELi institutsioonidega

2020. aastal jätkas eu-LISA suurepäraselt parterlust liikmesriikide ja ELi institutsioonidega. Amet oli aktiivselt kaasatud tehnilistesse ja strateegilistesse aruteludesse asjakohastes ELi nõukogu töörühmades ja komisjonides ning kõrgetasemelistesse aruteludesse justiits- ja siseküsimuste nõukogus. Lisaks toetas amet pidevalt nõukogu hiljuti moodustatud teabevahetuse töörühma (IXIM). Veel osales eu-LISA põhjalikus arutelus suurema standardimise vajaduse üle tehnilistes ja tegevusvaldkondades ning algatas standardimise tegevuskava väljatöötamise (vt lk 28). 4. märtsil osales amet ka esimest korda horisontaalse küberküsimuste töörühma koosolekul ja andis ülevaate oma tegevusest seoses küberturbega.

ELi piiride, rände ja julgeoleku infosüsteemide uue arhitektuuri kõrgetasemelise foorumi koosolekutel, mis toimusid 27. mail ja 28. oktoobril 2020, jagas eu-LISA teavet ja osales EESi, ETIASe ja koostalitlusvõime arhitektuuri planeerimise ja rakendamise aruteludes. Samuti osales eu-LISA tegevdirektor mitmel väga olulisel üritusel, eelkõige koos komisjoni asepresidendi Margaritis Schinasega (15. jaanuaril), siseasjade voliniku Ylva Johanssoni (23. jaanuaril) ja õigusküsimuste voliniku Didier Reyndersiga (5. veebruar).

Lisaks andis eu-LISA Euroopa Parlamendile eksperdituge tehnilistes küsimustes, mis on otseselt seotud toimivate läbirääkimistega seadusandlike ettepanekute üle. Amet jälgis hoolikalt Euroopa Parlamendi komisjonide tegevust (nt kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon, eelarvekomisjon, eelarvekontrollikomisjon, tehisintellekti digiajastul käsitlev erikomisjon ja Schengeni kontrolli erikomisjon). Kõige olulisem on, et kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon kutsus tegevdirektorit andma 11. juunil ülevaate COVID-19 mõju kohta eu-LISA tegevusele. Ametit kutsuti ka mitmel korral esitama ajakohastatud ülevaate uute süsteemide rakendamise seisu ja koostalitlusvõime kohta.

Uuesti sõnastatud määruse kohase SISI, EESi, ETIASe, ECRIS-TCNi ja koostalitlusvõime määruste rakendamise kontekstis osutas amet Euroopa Komisjonile ja liikmesriikidele pidevat abi rakendusaktide ja delegeeritud õigusaktide koostamisel, osales keerulistes tehnilistes aruteludes operatiiv- ja tegevustasandil ning osales aktiivselt ajakohaste komisjonide ja nende alla kuuluvate eksperdirühmade koosolekutel. eu-LISA esitas Euroopa Parlamendile ja nõukogule korrapäraselt aruandeid tulevaste süsteemide arendamise kohta, nagu on ette nähtud eri õigusaktides. Eelkõige jälgis amet hoolikalt ja kaasseadusandjate nõudel toetas VISi määruse ning VISi ja ETIASe vastavate muudatuste läbivaatamise ettepanekute arutelusid.

Arvestades eu-LISA volituste laiendamist õiguse valdkonnas, osales amet aktiivselt digitaalse kriminaalõiguse aruteludes ja osales pärast asjakohast kutset e-CODEXi seadusandliku ettepaneku ettevalmistamisel.

Joonis 10. eu-LISA aastakonverentsi plakat

26. novembril korraldas eu-LISA Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariigi Saksamaa toel tippurituse sidusrühmade koostöö toetamiseks, seitsmenda aastakonverentsi „Koostalitlusvõime – digitaalse tegevuskerksuse arendamine ELi justiits- ja siseküsimuste kogukonna heaks“. Konverentsil keskenduti ELi justiits- ja siseküsimuste valdkonna digipöördele ja selle protsessi pikaajalisele visioonile. Digitaalses vormis jõudis üritus tavalisest laiema kuulajaskonnani, toetades seega samal tasandil osalejatega suhtlemist – kõigile anti võimalus küsida, kommenteerida, osaleda küsitlustes ja võrgustikus. Konverentsil oli üle 500 registreeritud osaleja, sealhulgas ELi institutsioonide ja asutuste kõrgetasemelised esindajad, samuti liikmesriikide eksperdid ja valdkonna esindajad.

Joonis 11. Aastakonverentsi vestlusringide kuvahõives

Schengeni hindamine

Schengeni hindamismehhanism on oluline vahend tagamaks, et ELi piirideta ala riigid rakendavad ja kohaldavad nõuetekohaselt asjakohaseid eeskirju ja määrusi. COVID-19-ga seotud reisi piirangute tõttu oli komisjon sunnitud ümber ajastama enamiku 2020. aastaks kavandatud SISi/SIRENE kui ka ühise viisapoliitika (sh VIS) hindamisi. eu-LISA osales vaatlejana veebruaris Saksamaa SISi/SIRENE hindamisel ja oktoobris Austria SISi/SIRENE hindamisel. Lisaks pakuti kasutajatoeabi Saksamaa ühise viisapoliitika (sh VIS) hindamisel märtsi lõpus ja novembris Liechtensteini SISi/SIRENE hindamisel.

1.5.2 Partnerlussuhted muude ELi asutustega

2020. aastal jätkas eu-LISA koostööd asjakohaste ELi asutustega nii kahepoolset kui ka mitme võrgustiku kaudu, eelkõige justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste võrgustiku ja Euroopa Liidu asutuste võrgustiku kaudu.

2020. aastal koostas eu-LISA koos mitme justiits- ja siseküsimustega tegeleva asutusega kahepoolse koostöökava ja pidas selle üle läbirääkimisi. 16. septembril 2020 kinnitas eu-LISA koostöökava aastateks 2020–2022 koos **Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiametiga** (EASO). Koostöökavaga rakendatakse eu-LISA ja EASO 2014. aasta töökokkulepet ning täpsustatakse koostööd eri valdkondades, näiteks piiri-, rände- ja varjupaigaküsimuste halduses, samuti julgeolekus ja talitluspidevuses või andmekaitstes. Koos EASOga on eu-LISA aktiivselt koordineerinud küsimusi, mis on seotud turvalise võrguga varjupaigaasutuste jaoks, DubliNetiga (näiteks osales eu-LISA EASO Dublini üksuste võrgustikus ja aitas koostada DubliNeti soovitusi DubliNeti operatiivse ja tehnilise kasutamise kohta).

Lisaks koostasid eu-LISA ja **Euroopa Liidu Küberturvalisuse Amet** (ENISA) koostöökava aastateks 2021–2023.³⁴ Nagu varasematel aastatel, toetas ENISA eu-LISA-t mitut süsteemi hõlmava turbeõppuse korraldamisel. 2020. aasta õppus toimus novembris ja selles keskenduti sellele, kuidas rakendada SISI, VISi ja Eurodaci turbe- ja kerksusmeetmeid.

Lisaks oli eu-LISA süsteemiarenduse raames tihedas kontaktis teiste partnerasutustega. eu-LISA ja **Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet** (Frontex) tegid koostööd SISI, EESi, ETIASe ja koostalitlusvõime valdkonnas. Seoses sellega toetati ja jagati tehnilisi teadmisi nii ETIASe keskküsimuse kui ka ETIASe riiklike keskuste organiseerimise ja asutamise koosolekute ettevalmistamisel ja pidamisel, samuti selleks, et määratleda EESiga seotud eesmärkidel piiridel kasutatavate seadmete nõuded. Veel osales eu-LISA Frontexi Lääne-Balkani riikide teostatavusuuringus, milles keskenduti ettevalmistavale tegevusele Montenegro ja Põhja-Makedooniaga, et kasutada suuremahulisi IT-süsteeme, kui nad on saanud ELi liikmesriikideks.

eu-LISA ja **Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Amet** (Europol) tegid koostööd SISI, SIRENE, VISi, EESi, ETIASe ja koostalitlusvõime valdkonnas. Europol hakkas VISi kasutama 2020. aastal, olles loonud vajaliku ühenduse 2019. aasta lõpus, ja tegi ettevalmistusi oma SIRENE büroo loomiseks, mis alustab kava kohaselt tegevust 2021. aastal.

eu-LISA ja **Euroopa Liidu Kriminaalõiguslase Koostöö Amet** (Eurojust) jätkasid koostööd SISI ja Eurodaci valdkonnas ning kaardistasid koostöövaldkondi horisontaalselt, eesmärgiga koostada võimalik koostöökava, et täita alates 2017. aastast kehtivaid töökokkuleppeid.

eu-LISA ja **Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Amet** (CEPOL) toetasid üksteise koolitustegevust, keskendudes e-õppele ja veebipõhistele õppevahenditele. Lisaks osales eu-LISA CEPOLi tegevuses koostalitlusvõime teadvustamisel (juuli 2020) ja SIRENE koolitusel (november 2020). Samal ajal toetas CEPOL eu-LISA koolitustegevust, korraldades eu-LISA veebiseminare oma erivahendi kaudu, sest eu-LISA-l on oma e-õppevahendit alles hankimas. Selline koostöö eu-LISA ja CEPOLi vahel jätkub 2021. aastal.

12. novembril 2020 kinnitas eu-LISA koostöökava aastateks 2020–2022 koos **Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametiga** (FRA).³⁵ Koostöökavaga täidetakse mõlema asutuse töökokkulepe 2016. aastast, milles täpsustatakse koostööd eri valdkondades, näiteks teabevahetuses, koolituses liikmesriikidele, andmekaitstes ja teadusuuringutes.

Lisaks toimus mitmesuguseid koordineerimistegevusi **justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste võrgustiku** (JHAAN) ja Euroopa Liidu asutuste võrgustiku (EUAN) raames, mille töös eu-LISA aktiivselt osales. Alates märtsist vahetasid kõik ELi asutused korrapäraselt pandeemiaga seotud teavet. Sellel ajal keskendus justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste võrgustik oma tegevuses teabevahetusele meetmete kohta, millega toetada liikmesriike COVID-19 kontekstis.

27. jaanuaril 2020 osales eu-LISA rände ja siseasjade peadirektoraadi ning justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste kohtumisel, kus käsitleti ELi ja Interpoli kokkuleppe ettevalmistamist. Et Interpolil ja eu-LISA-l võib olla vaja teha koostööd seoses ETIASega, korraldati 28. aprillil 2020 eu-LISA ja Interpoli mitteametlik kohtumine.

eu-LISA ja Eesti riikliku infoturbeintsidenditega tegeleva rühma (CERT-EE) koostöö jätkus operatiivtasandil kogu 2020. aasta ja 27. augustil külastasid Eesti asutus Riigi Infosüsteemi Amet (RIA) ja CERT-EE ameti peakorterit Tallinnas.

³⁴ Koostöökava allkirjastati 9. jaanuaril 2021.

³⁵ Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet.

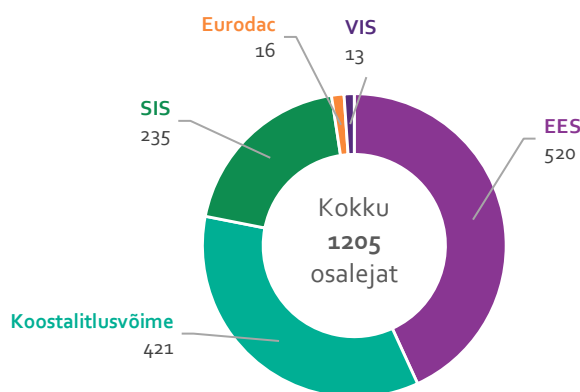
Erilist huvi pakkusid teemad, millel oleks tulevikus olemas eu-LISA ja RIA koostöö potentsiaal, näiteks küberturve ja Eesti riigiasutuste võrgustik.

1.5.3 Suutlikkuse suurendamine

Koolitused liikmesriikidele

COVID-19 pandeemia muutis 2020. aastal eu-LISA koolitusprogrammi täitmise eriti keerukaks. Amet keskendus sellele, et pakkuda muutunud olukorras jätkuvalt kvaliteetseid tehnilisi koolitusi. Selleks leidis eu-LISA alternatiivsed meetodid ja töövahendid, mis võimaldaksid jätkata koolituste pidamist. Asjaolu, et ametil oli juba aastatepikkune kogemus veebipõhiste koolitusmoodulite pidamisel, lihtsustas üleminekut kontaktõppelt e-õppele. Aasta lõpuks sisaldas ameti koolitusprogramm suurt arvu uusi e-õppe vahendeid, näiteks veebikursusi, e-õppemoduleid ja veebiseminare. Lisaks hõlmas uus valik ka mahukamat e-raamatukogu. Keerukale olukorrale vaatamata olid koolitustel osalejad koolitustega väga rahul, märkides rahuloluks 4,5 punkti 5st³⁶ ehk ligikaudu sama palju kui eelmistel aastatel.

2020. aastal korraldati ainult üks vahetu seminar. Samal ajal koostas eu-LISA 22 täiesti uut veebikursust, sealhulgas 16 e-õppemoodulit, mis avaldati eu-LISA õppehaldussüsteemi (eu-LISA LMS) kaudu ja mis hõlmas kõiki eu-LISA koolituskava põhiteemasid ja -aspekte. Lisaks korraldati 7 veebiseminari, millel oli 734 osalejat. Ameti pakutavaid e-õppevahendeid, mis on kättesaadavad eu-LISA õppehaldussüsteemis, vaatasid ja uurisid kokku 1205 registreeritud kasutajat.

Joonis 12. Koolitusel osalejate jaotus süsteemide järgi

2020. aasta koolituskava kõigi süsteemide jaoks tutvustati liikmesriikidele aasta alguses, pärast liikmesriikide koolitusvajaduste põhjalikku analüüsi 2019. aasta IV kvartalis. Põhipunktid olid EESI kasutuseelse koolitusprogrammi rakendamine, ETIASe koolitusprogrammi määratlemine, koostalitlusvõime koolituse esialgne koostamine ja koostöö sidusrühmadega (justiits- ja siseküsimustega tegelevad asutused, Euroopa Komisjon ja liikmesriigid). Keerukale olukorrale vaatamata suutis amet need vajadused täita ja pakkus kõigile EESI kasutuseelses etapis olevatele sihtrühmadele kohandatud e-õppevahendite kogumit, tegi esimese ETIASe koolitusvajaduste analüüsi ja pakkus koostalitlusvõime e-õppe alusmooduleid. Lisaks arendati edasi nii SISI kui ka VISi e-õppe koolitusvõimalusi ning tehti ettevalmistusi e-õppe võimaluste loomiseks Eurodaci kogukonnale.

2020. aasta novembris toimus riiklike kontaktpunktide võrgustiku aastakoosolek, mis lõpetas 2020. aasta koolitusvajaduste analüüsi.

³⁶ 2020. aastal oli eu-LISA tulemuslikkuse põhinäitajate skaala liikmesriikide koolitustegevusele 1–5, positiivne näitaja oli > 3.

Aruandlus ja statistika

2020. aastal koostas ja avaldas eu-LISA mitu statistikaaruannet Eurodaci, SIS II ja VISi kohta, kooskõlas neid süsteeme käsitlevate õigusaktidega. Iga avaldatud aruande osana koostas amet peamiste faktide ja andmetega teabelehe, et teadvustada süsteemide kasutamist ja nähtavust. Kõik aruanded ja teabelehed on üldsusele kättesaadavad ameti veebilehel.³⁷

Eurodaci 2019. aasta statistikaaruanne

2020. aasta märtsis, pärast Eurodaci nõuanderühma heakskiitu, esitati Eurodaci 2019. aasta statistikaaruanne ELi institutsioonidele ja avaldati ameti veebilehel. Aruandes on esitatud statistilised andmed Eurodaci kesksüsteemi tegevuse kohta, eelkõige edastatud andmekogumite arv ja päringutabamuste arv kategooriate ning liikmesriikide ja assotsieerunud riikide kaupa.

Eurodaci kesksüsteemiga seotud tegevuste, sealhulgas süsteemi tehnilise toimimise ja turvalisuse aastaaruanne

Aruanne esitati ELi institutsioonidele 2020. aasta juunis ja avaldati ameti veebilehel pärast vastuvõtmist haldusnõukogus. Aruandes antakse ülevaade süsteemi peamistest arendustest ja aastastatistikast võrreldes eelmiste aastatega.

Ajakohastatud loetelu määratud ametiasutustest, kellel on juurdepääs Eurodaci kesksüsteemi salvestatud andmetele

Dokument võeti haldusnõukogus vastu 17. aprillil ja avaldati seejärel ameti veebilehel.

SIS II 2019. aasta statistikaaruanne

SIS II 2019. aasta statistikaaruande võttis vastu SISI nõuanderühm ja see esitati ELi institutsioonidele 2020. aasta märtsis. Aruandes, mis avaldati ameti veebilehel, on esitatud SIS II statistika, näiteks kirjete arv hoiatusteadete kategooria kohta, päringutabamuste arv hoiatusteadete kategooria kohta ja SIS II kasutamise sagedus.

SIS II pädevate asutuste ajakohastatud loetelu, riiklike SIS II büroode ja riiklike SIRENE büroode ajakohastatud loetelu

Mõlemad dokumendid avaldati Euroopa Liidu Teatajas (C 188).

Neljas aruanne VISi tehnilise toimimise kohta

Aruande võttis vastu haldusnõukogu 2020. aasta augustis ja see esitati ELi institutsioonidele. Ameti veebilehel avaldatud aruanne käsitleb VISi kesksüsteemi operatiivjuhtimise (sh turvalisuse) tagamiseks tehtud koos liikmesriikidelt kogutud statistikaga (1. oktoobrist 2017 kuni 30. septembrini 2019).

1.6 Juhtimine ja nõuete järgimine (1., 2. ja 4. strateegiline põhieesmärk)

1.6.1 Juhtimine

Strateegiline ja operatiivne plaanimine ning aruandlus

2020. aastal tegi amet palju, et arendada pidevalt oma planeerimis- ja programmitöö protsesse, sealhulgas strateegilist planeerimist ning mitme- ja iga-aastast programmitööd ja aruandlust.

2020. aastal ajakohastati kahel korral ühtset programmidokumenti (SPD) aastateks 2020–2022, mille haldusnõukogu võttis vastu 19. novembril 2019. Kooskõlas haldusnõukogu otsusega, millega delegeeriti eu-LISA tegevdirektorile volitused teha aasta tööprogrammi väheolulisi muudatusi, otsustas tegevdirektor 10. veebruaril ajakohastada aastate 2020–2022 ühtse programmidokumendi II lisa kooskõlas haldusnõukogus 19. detsembril 2019 vastu võetud

³⁷ <https://eulisa.europa.eu/our-publications/reports>.

lõpliku tulude ja kulude eelarvestusega.³⁸ Pärast esialgset analüüsi pandeemia mõju kohta ameti kavandatud tegevustele vaadati aasta teises kvartalis läbi operatiivne plaanimine. Selle tulemusel tühistati kaks tegevust, kaks ajastati ümber ja lisati üks uus tegevus. 30. juunil 2020 võttis haldusnõukogu vastu 2020.–2022. aasta ühtse programmidokumendi ajakohastatud versiooni. Pärast komisjoni taotlust otsustas haldusnõukogu lisada ka tehnilise toe, et arendada ja testida ELi viisataotlemise portaali prototüüpi kooskõlas eu-LISA asutamismääruse artikli 16 lõikega 3.

eu-LISA 2019. aasta konsolideeritud tegevusaruande võttis haldusnõukogu vastu 30. juunil 2020. See avaldati ameti veebilehel ja tõlgiti 21 ametlikku keelde. 10. septembril võttis haldusnõukogu vastu eu-LISA 2020.–2022. aasta ühtse programmidokumendi rakendamise vahearuande.

Lisaks võttis haldusnõukogu 3. veebruaril 2020 vastu eu-LISA 2021.–2023. aasta ühtse programmidokumendi kavandi. See saadeti hiljem Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile nende ametliku arvamuse saamiseks. Haldusnõukogu võttis 2021.–2023. aasta ühtse programmidokumendi lõpliku versiooni vastu 24. novembril 2020.

Oktoobris esitas amet 2022.–2024. aasta ühtse programmidokumendi esimese versiooni nõuanderühmadele ja haldusnõukogule läbivaatamiseks 2020. aasta novembris.

Juhtimisraamistik

Sisekontrolliraamistik

19. märtsil 2019 võttis haldusnõukogu vastu eu-LISA läbivaadatud sisekontrolliraamistiku.³⁹ Haldusnõukogu tegi tegevdirektorile ülesandeks rakendada sisekontrolli põhimõtteid ja eripära ning määratleda sisekontrolli järelevalve kriteeriumid. Samuti tegi haldusnõukogu tegevdirektorile ülesandeks määrata riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutav juht. Otsuse tulemusel koostas eu-LISA juhtkond sisekontrolli järelevalvekriteeriumid, mis võeti vastu tegevdirektori otsusega ja jõustusid 1. jaanuaril 2020. Määrati ka riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutav juht. eu-LISA sisekontrolliraamistiku rakendamise, seire ja aastahindamise üksikasjalik ülevaade on peatükis 3 lk 85.

Juhtorganid

Amet pakkus 2020. aastal jätkuvalt kvaliteetset haldus- ja logistikatuge, et haldusnõukogu, programminõukogud ja nõuanderühmad saaksid edukalt toimida.

Ametil on määratud tööühm – haldusnõukogu sekretariaat –, mis on täielikult pühendunud juhtorganite tegevuse toetamisele. Sekretariaat abistab eesistujaid, et tagada eri juhtorganite sujuv toimimine. Sekretariaadi peamised ülesanded on tagada koosolekute tõhus korraldamine ja dokumenteerimine, registreerida juhtorganite kõik otsused ja seisukohad, neid jälgida ja võtta vajalikke järelemeetmeid, kontrollida, et otsused oleksid kooskõlas õigusaktidega, jälgida juriidilisi kohustusi ning tagada jätkuv teabevahetus ja suhtlus juhtorganite liikmetega. 2020. aastal tagas amet kõigi oma juhtorganite talitluspidevuse. Märtsi keskpaigaks olid kõik koosolekud muudetud veebipõhiseks ja probleemidele vaatamata suutsid eu-LISA juhtorganid tegevust tulemuslikult ja tõhusalt jätkata.

Lisaks pakkus amet ulatuslikku tuge juhtstruktuuridele ja protsessidele seoses uute süsteemide (EESi, ETIASe, koostalitlusvõime ja ECRIS-TCNi nõuanderühmad ja programminõukogud) arendamisega, samuti olemasolevate süsteemide (SISi, VISi ja Eurodaci nõuanderühmad) juhtstruktuuridele ja protsessidele. Lisaks tugevdas amet veelgi suhteid SISi, VISi ja Eurodaci nõuanderühmadega, kaasates nad aktiivsemalt kavandamis- ja tööprotsessi, et suurendada läbipaistvust ning kasutada nende ulatuslikke kogemusi ja teadmisi. Amet kaasas enda planeerimisprotsessidesse ka muid nõuanderühmi (EES-ETIAS, koostalitlusvõime ja ECRIS-TCN).

³⁸ Otsus 2019-304.

³⁹ 19. märtsi 2019 otsus 2019-042, vt <https://eulisa.europa.eu/About-Us/access-to-documents/public-register>.

Ameti programmi ja projektide juhtimine

Vastavalt asutamismäärusele asutas eu-LISA 2017. aastal ameti programmi ja projektide juhtimise büroo. Büroo ülesanne on lõimida ja jälgida kõiki ameti korraldatud projekte ning toetada ametisest juhtimist, et tagada läbipaistvus ja vastutus. 2020. aastal võttis amet vastu ja võttis kasutusele projektiportfelli haldamise suutlikkuse, mis tugevdab eu-LISA projektijuhtimismetoodika rakendamise kontrolle.

Projektiportfelli haldamise suutlikkus

Amet otsustas rakendada projektiportfelli haldamise suutlikkuse, et tõhustada võimet korraldada ja üle anda programme ja projekte keerukas keskkonnas. eu-LISA projektiportfelli haldamise suutlikkus koosneb neljast põhielemendist: protsessid, inimesed, juhtimine ja töövahendid. 2020. aastal keskendus amet peamiselt juhtimise ja töövahenditega seotud suutlikkuse suurendamisele.

Esimeses kvartalis võttis ameti juhtkond vastu portfelli ja programmide esialgse struktuuri. eu-LISA juhtkomitee volitus vaadati läbi, et lisada sellesse portfelli, programmide ja projektide juhtimine. Tegevdirektori 2020. aasta juuni otsusega loodi programminõukogud, et tagada programmide nõuetekohane juhtimine ja järelevalve.

Kogu aasta jooksul tehti palju selle nimel, et võtta kasutusele projektiportfelli haldamise tarkvara Planview Enterprise One. Alates 2020. aasta septembrist hakkasid kõik töötajad ja kohapealsed töövõtjad esitama ülevaateid haldus-, operatiiv- ja projektitegevuse kestuse kohta ning nõuetele vastavuse tase ületas 90%. Planeerimistegevuse seire, aasta tööprogrammi järelevalve ja inimressursside eraldamise ennetava optimeerimise tõhustamiseks kasutatakse ka tarkvara funktsioone.

Sisearuandlus ja projektide tulemuslikkuse kontroll

Projektid on ameti jaoks olulised komponendid, et saavutada eesmärgid ja täita eelarvet. Amet jälgis projektide tulemuslikkust korrapäraselt iganädalaste tulemustabelite levitamise ja lõpparuannete põhjal, mille projektijuhid peavad esitama projekti lõppedes.

Kord aastas tehakse projektide vastavuskontrollid, mis on osa ameti ülesandest pidevalt jälgida, kas tema tegevus vastab määratud projektijuhtimismeetoditele. 2020. aastal toimus aktiivsete ja lõpetatud projektide vastavuskontroll novembris ja detsembris. Tulemused esitleti ja neid arutati koos kavandatud tegevuskavaga 2021. aasta I kvartalis.

Välisaruandlus ja arendusprogrammide kontroll

Kooskõlas õigusaktidega esitab amet iga kuue kuu järel Euroopa Parlamendile ja nõukogule uute süsteemide arenduse seisuaruande.

Eelhindamised

eu-LISA finantseeskirjades on sätestatud, et olulisi kulusid nõudvate programmide ja tegevuste heakskiitmist ja ameti aasta tööprogrammi lisamist tuleb korraldada eelhindamine. 2020. aastal tegi ameti projektijuhtimisbüroo eelhindamised kooskõlas 2019. aastal heaks kiidetud kaheetapilise lähenemisviisiga, hinnates võimalusi kaks aastat enne ja teostatavust aasta enne projekti algust. 2020. aastal ei määratud ühelegi suurele projektile teostatavuse eelhindamist, samas kui üheksa 2021. aastal käivitamisele määratud projekti kvalifitseerusid võimaluste eelhindamisele. Kokkuvõttev aruanne võimaluste eelhindamise kohta esitati haldusnõukogule 2020. aasta novembris.

Ameti riskide ja probleemide juhtimine

Amet jälgib riske ja probleeme organisatsiooni tasandil aastaõppuse raames, kus käsitletakse ja hinnatakse kõiki riske ja probleeme. 2020. aastal jälgis amet pidevalt tuvastatud riske ja probleeme, nende olekut ja vastavate tegevuskavade rakendamist igas kvartalis. Sellel ajavahemikul jälgitud peamiste riskide seire üksikasjalik ülevaade on punktis 3.1.3 lk 87. 2020. aasta aprillis võttis eu-LISA juhtkond vastu ameti riskijuhtimispoliitika uue versiooni.

IT-teenuste halduse raamistiku hooldamine ja arendamine

Amet püüab järjekindlalt täiustada ja avardada oma rolli IT-teenuste pakkujana. Selle eesmärgi toetamiseks võttis eu-LISA 2016. aastal kasutusele oma esimese IT-teenuste halduse mudeli (ITSM), mis tugineb IT-taristu teegi (ITIL) parimatele tavadele. 2020. aastal jätkas amet raamistikus tuvastatud teenuste ja protsesside arendamist, eelkõige selleks, et toetada uute toodete haldamist, mis tulenes ameti organisatsiooni hiljutisest ümberkorraldamisest.

2020. aastal võttis amet järjepideva teenuste täiustamise protsessi raames kasutusele oma toote- ja teenuskataloogi uue versiooni, luues praktilised vahendid teenuste ja protsesside täiustuste hindamiseks ja prioriseerimiseks. Hindamise tulemused, prioriteetsuse tase ja kokkulepitud tulemus loovad tugeva tõenditel põhineva aluse juhtimisotsuste tegemiseks.

Ka 2019. aastal rakendatud teadmushalduse protsess on oluline protsess, millega suurendati 2020. aastal ameti tõhusust igapäevaülesannetes. Protsessiga liigendati, hallati ja muudeti juurdepääsetavaks ametisisesed korduskasutatavaks muudetud teadmuselemendid.

Üldarhitektuur

2020. aastal jätkas amet 2019. aastal pärast uue organisatsioonistruktuuri eu-LISA 2.0 kasutuselevõttu alustatud üldarhitektuuri rakendamist. Pärast protsessi- ja juhtimisraamistiku loomist moodustas amet ka arhitektuuri järelevalvenõukogu, mis tagab, et IT-valdkonna arhitektuuri-, projekteerimis- ja arendusalgatused on kooskõlas ameti IT-eesmärkide, ameti strateegia, tehnoloogiastrateegia ja üldeesmärkidega. Arhitektuuri järelevalvenõukogu vastutab ka tehnilise projekteerimise standardite, poliitika ja põhimõtete eest üldises arhitektuuris.

1.6.2 Vastavus

Siseaudit

Ameti siseauditi talitus osutas tegevdirektorile ja haldusnõukogule sõltumatuid ja objektiivseid auditi- ja konsultatsiooniteenuseid. Lisaks jätkas amet koostööd Euroopa Kontrollikoja ja Euroopa Komisjoni siseauditi talitusega, võttes vastu nende auditirühmad ja võttes vajaduse korral meetmeid auditite tulemusena esitatud soovitude täitmiseks (lisateave on lk 73). eu-LISA siseauditi talitus koordineeris valdkonna tegevust, sealhulgas aruannete, lähetuste ja järelemeetmete ettevalmistamist, ning selgitas juhtkonnale ja töötajatele sise- ja välisauditi põhimõtteid, eesmärgid ja menetlusi.

Siseauditi talituse 2020. aasta tulemuslikkuse näitajad on tabelis 4.

Tabel 4. Siseauditi talituse 2020. aasta tulemuslikkuse näitajad

Näitaja	2020	2019	2018
Aasta siseauditikava rakendamise määr Eesmärk: > 80%	80%	89%	91%
Töötajate koolitustunnid aastas (võrreldes eelarvega) Eesmärk: lähtearv (siseauditi talituse koolituseelarve on 64 tundi töötaja kohta aastas)	70%	53%	–
Õigeaks ajaks täidetud auditiülesanded Eesmärk: > 80%	60%	42%	70%

Siseauditi talitus jätkab tulemuslikkuse täiustamist, rakendades meetmeid (st tegevuse täiustamise võimalusi), mis tuvastati enesehindamise ajal, mis on osa siseauditi talituse kvaliteedi tagamise ja täiustamise kavast.

Andmekaitse

Asutamismääruse kohaselt peab eu-LISA tagama heal tasemel andmekaitse kooskõlas ELi andmekaitseõigusega, sealhulgas iga suuremahulise süsteemi suhtes kohaldatavate erisätetega.

Kogu aasta jooksul püüdis amet teadvustada töötajatele andmekaitset mitmesuguste algatuste kaudu, näiteks peeti teadlikkuseseminarid olemasolevatele ja uutele töötajatele, ülevaated iganädalastes uudiskirjades ja andmekaitse erileht ameti siseveebis.

Ametil on volitus tagada heal tasemel andmekaitse ning amet peab järgima lõimprivaatsuse ja privaatsuse vaikesätete põhimõtteid uute suuremahuliste IT-süsteemide kogu arendustsükli jooksul. Nende eesmärkide saavutamiseks on oluline vahend andmekaitsealased mõjuhinnangud. 2020. aastal hakkas amet tegelema ETIASe, ECRIS-TCNi ja sBMSi andmekaitsealaste mõjuhinnangutega. Töötati välja organisatsioonisisene sisu, et aidata ameti töötajatel koostada andmekaitsealaseid mõjuhinnanguid, sealhulgas koostati andmekaitsealaste mõjuhinnangute olemuse, ajastuse ja ülesannete juhendid ning üksikasjalike juhistega andmekaitsealase mõjuhinnangu vorm.

15. aprillil külastas äsja ametisse määratud Euroopa Andmekaitseinspektor Wojciech Wiewiórowski virtuaalselt eu-LISA tehnilist keskust Strasbourgis. Arutelu keskendus SISI, VISi ja Eurodaci seisule ja arengule ning sellele, kuidas järgitakse lõimprivaatsuse ja privaatsuse vaikesätete põhimõtteid ELi uute suuremahuliste IT-süsteemide kogu arendustsükli jooksul.

eu-LISA oli loetletud Euroopa Andmekaitseinspektori ELi institutsioonide dokumentide 2020. aasta alguses toimunud kauguurimises täielikult nõuetele vastavana ja esile toodud parimate tavade seas. Uurimise ulatus oli piiratud ja see keskendus dokumentide kättesaadavusele, vormingule ja hõlmavusele. Sel ajavahemikul uuendas amet töötlustoimingute avaliku registri vormingut, et see hõlmaks kõiki asjakohaseid valdkondi kooskõlas Euroopa Andmekaitseinspektori vormiga.

Amet teavitas SISI, VISi ja Eurodaci staatusest iga süsteemi järelevalve koordineerimisrühmi, mille moodustavad riiklike andmekaitseasutuste esindajad ja Euroopa Andmekaitseinspektor, koordineerimisrühmade koosolekutel juunis ja novembris. Uuendused keskendusid süsteemi tulemuslikkusele pärast viimaseid arendusi, seoses intsidentide ja andmekvaliteediga. Samuti käsitleti EESI ja ETIASe arenduse olekut. Lisaks esitas amet Brexiti mõju ülevaate, mis keskendus Ühendkuningriigi dokumentidele ja SISist lahtiühendamise strateegiale.

ELi institutsioonid vahetasid andmekaitse parimaid tavasid eri foorumites, sealhulgas andmekaitseametniku võrgustiku koosolekutel ning justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste andmekaitseametnike koosolekutel. 2020. aasta oktoobris said kõik ELi institutsioonid Euroopa Andmekaitseinspektorilt taotluse kaardistada rahvusvahelised andmete edastamised kolmandatele riikidele ning teatada kõigist kaardistamisel täheldatud riskidest ja lünkadest. Amet esitas potentsiaalsete riskide ja lünkade aruande Euroopa Andmekaitseinspektorile novembri keskel.

1.7 Haldustugi ja üldine tugi (4. strateegiline põhieesmärk)

1.7.1 Organisatsiooni ümberkorralduskava: eu-LISA 2.0

2019. aastal käivitas amet ümberkorralduskava, et võtta kasutusele eu-LISA laiendatud volitustega sobiv uus organisatsioonistruktuur. See kava (eu-LISA 2.0) koostati eesmärgiga tagada, et ümberkorraldusprotsess on avatud ja läbipaistev ning kaasab ameti töötajad.

Organisatsiooni sellise ümberkorraldamise teel püüdis amet saavutada järgmist:

- selgemad ja kiiremad otsustusprotsessid;
- rohkem osavust konkreetsete ülesannete täitmisel, sh rohkem uuendusvõimalusi;
- rohkem volitusi ja vastutust tänu uutele tsentraliseeritud tegevusüksustele ja ühtlustatud ametiprofiilidele;
- ameti parem positsioon, millega kaasneb organisatsiooni jätkuv edu.

See ümberkorraldusprojekt tõi ameti jaoks kaasa mitu uut väljakutsed, kuid ka palju võimalusi, pakkudes eu-LISA-le võimalust organisatsioon ümber kujundada ja taasluua. Samas oli põhiline probleem, kuidas tagada, et uus organisatsioonistruktuur toetaks ametit volituste optimaalsel täitmisel. Selleks oli vaja terviklikku ja liigendatud lähenemisviisi. Organisatsioon kujundati ümber sisemuutuse suure kavana kui 2019. aastal toimunud muudatushalduse kava järelmeetmena. Amet oli juba varem tuvastanud juba varem sidusrühmad, keda mõjutab ümberkujundamise kava, ning hindas võimalikke mõjusid. See tõi omakorda kaasa põhjaliku muudatuste strateegia ja teabevahetuskava ettevalmistamise, mis arvestas kõigi sidusrühmade lootusi ja kartusi. Uue organisatsioonikorralduse edukaks rakendamiseks pidi eu-LISA 2.0 selle muudatuste kava käivitama (koolituse ja teabevahetuse kaudu) ja võtma kasutusele uue organisatsioonikultuuri püüdluse, mis on kooskõlas ameti valdkonnaüleste eesmärkidega („kõik üheskoos“). Selle ülemineku edu tagamiseks asutas amet spetsiaalse valdkonnaülese töörühma, kes on koostanud tervikliku kava, milles on nii tugevaid (struktuur, protsessid ja strateegia) kui ka pehmeid elemente (inimesed, juhtimine, väärtused ja pädevused) ja mida hakatakse rakendama 2021. aastal.

1.7.2 Inimressursid

2020. aasta oli eu-LISA jaoks inimressursside mõttes äärmiselt keerukas. Esiteks oli see esimene aasta pärast ameti struktuuri ümberkujundamist (eu-LISA 2.0), organisatsioonikultuuri ümberkujundamisprogrammi ettevalmistamist, samuti juhtide arendamise programmi määratlemist ja käivitamist. Teiseks tekitas COVID-19 pandeemia eu-LISA töötajate jaoks arvukaid enneolematuid olukordi. Pandeemia tõttu korraldas amet kiiresti ümber oma tööviisid, pidades peale talitluspidevuse silmas ka töökeskkonna muutuste võimalikku mõju töötajate heaolule.

Selleks korraldas amet küsitluse, et paremini mõista COVID-19 pandeemia mõju töötajaskonnale. Küsitluse peaeesmärk oli terviklikult hinnata, kuidas on olukord mõjutanud eu-LISA rühmi, ja samuti aidata teha andmepõhiseid otsuseid töötajate kaitsel ja ameti volituste täitmisel. Küsitluse tulemused näitasid, et eu-LISA tulemused keerukates tingimustes oludes olid head: üle 80% töötajatest leidis, et suhtlus pandeemia ajal oli selge, järjekindel ja õigeaegne; 77% leidis, et amet kohanes töötingimuste muutustega hästi, ja 84% vastas, et suutsid jätkata töötamist pandeemia ajal ohutult.

2020. aastal jätkas amet värbamistegevust, kuigi seda takistasid 2020. aasta märtsis kehtestatud reisipiirangud. Töövestlused muudeti kiirelt veebipõhiseks, kuid värbamisel ja uute töötajate sisseelamisel tekkis olulisi viivitusi. See oli tingitud erakordsetest piirangutest, eelkõige Prantsusmaal ja Eestis, reisipiirangutest liikmesriikides, komisjoni meditsiinitalituse ajutisest sulgemisest (seega ei olnud võimalik teha kohustuslikku arstlikku kontrolli, mis on töölepingu sõlmimise eeltingimus) ja juurdepääsupiirangutest ameti asukohtadele. See mõjutas otseselt poolt ametikohtadest, mille korral oli värbamine jõudnud lõppfaasi (oli koostatud reservnimekiri või oli tööpakkumine vastu võetud). Mõningat mõju täheldati ka töötamise alustamise edasilükkamisel riiklike pandeemiapiirangute tõttu, mis mõjutasid kandidaatide võimalusi leida elukoht või tuua oma perekond kaasa uude riiki.

2020. aasta detsembri lõpus oli ameti töötajate arv kokku 274, aasta alguses oli olnud 223 (tabel 5). 2020. aastal tuli täita 90 ametikohta. Kokku alustati 25 valikumenetlust ja 19 valikumenetlust lõpetati. Olemasolevatest reservnimekirjadest värvati 27 töötajat. Kokku värvati aasta jooksul 73 inimest (koos lepingu muudatustega). Kokku tehti 2020. aasta lõpuks ja võeti vastu 21 tööpakkumist.

Tabel 5. Tegelik ja heakskiidetud töötajate arv 31. detsembril 2020

Töötajate arv	Täidetud 31.12.2019	ELi 2020. aasta eelarvega heaks kiidetud	Tegelikult täidetud ametikohtad 31.12.2020	Ametikohtade täidetus 2020. aastal (31.12.2020)
Ajutised teenistujad (TA)	154	202	181	89,60%

Lepingulised töötajad (CA)	61	111	83	74,77%
Riikide lähetatud eksperdid (SNE)	8	11	10	90,91%
KOKKU	223	324	274	84,57%

Lisaks jätkas amet personalihalduse IT-vahendite arendamist ja rakendamist. Puhkusehalduse ja ajaarvestamise süsteem Sysper võeti kasutusele aprillis ja ameti töötajad hakkasid seda kasutama mais. Septembris avati Sysperi üksikisiku õiguste moodul töötajatele, et nad saaksid esitada pereolude deklaratsiooni. Ametiväliste koolitustaotluste digitaliseerimise lahendus võeti kasutusele märtsis ja detsembris alustati elektrooniliste palgalehtede saatmist. Amet omandas ka automaatsete videoveestluste platvormi, et sujuvada ja kiirendada värbamisprotsessi.

1.7.3 Rahandus ja hanked

eu-LISA jätkas ametisestest finantsprotsesside ja -menetluste arendamist ja täiustamist, et tagada olemasolevate rahaliste vahendite läbipaistev ja tulemuslik haldamine.

Tehti palju, et digitaliseerida teatud kriitilise tähtsusega hankemenetlused, kasutades pakkumuste elektroonilise esitamise platvormi. Komisjoni toel võttis amet täielikult kasutusele pakkumuste elektroonilise esitamise platvormi, mis aitab hankemenetluses üle minna paberivabale elektroonilisele töövoole.

Lisaks koostas eu-LISA taas tulevikukavasid, eelkõige eelarve- ja hankevaldkonnas, ning oma protsessimuudatuste arvestamiseks.

Kehtestati tegevuspõhise eelarvestamise tulevaseks kasutuselevõtuks vajalikud elemendid, tagades ka ameti finants- ja hankemenetluste järjepideva seire ja arendamise.

1.7.4 Organisatsiooniteenused

Üldteenused

Rajatishalduse valdkonnas tagas pidevalt optimeeritav ja paindlik haldusprogramm kõigis asukohtades turvalise, tõhusa ja funktsionaalse taristu, mis on täielikult kooskõlas ameti tegevusvajadustega.

Logistika ja taristuhalduse valdkonnas oli 2020. aasta põhieesmärk tervisliku ja ohutu töökeskkonna tagamine. Eelkõige võttis amet COVID-19 pandeemia tõttu erimeetmeid, et piirata pandeemiat ja leevendada selle mõju, tagades spetsiaalsed puhastus-, desinfitseerimis- ja kaitseteenused, et desinfitseerida tegevuskohti ja aidata vähendada nakatumisriski.

eu-LISA tehnilise keskuse teine laiendamine

2020. aastal jätkas amet oma Strasbourgis asuva tehnilise keskuse teist laiendamist. 2026. aastal valmiv laiendus võimaldab ametil täita oma ülesandeid tõhusalt ning jätkata kodanike hüvanguks digitehnoloogiate kaudu järgmise põlvkonna teenuste loomist ja arendamist justitiis- ja siseküsimuste valdkonnas.

Hoone eelprogramm, mis annab esialgse ülevaate ehitusprojektist, avalikustati 2020. aasta augustis. Selle heakskiidetud eelprogrammi alusel tegi eu-LISA läbi mitme stsenaariumiga teostatavusuuringu. 2020. aasta oktoobris valis projektinõukogu eelistsenaariumi, millest saab ehitusprogrammi alus.

28. septembril saavutati oluline eesmärk: Prantsusmaa ametiasutused andsid eu-LISA-le ametlikult üle kinnistu 20 000 m² kinnistu Strasbourgis asuva praeguse hoonekompleksi kõrval. Sellele uuele kinnistule ehitatakse tehnilise keskuse laiendus.

2020. aasta novembris toimus Prantsusmaa siseministeriumi toetusel mitu tehniliste nõuete seminari, kus osalesid ameti kõigi funktsioonide esindajad, sh personalikomitee. Programmi juht lõimis seminaride tulemused ehitusprogrammi, mis anti tähtajal üle 2020. aasta detsembris ja lisatakse projekterija hankesse, mis eeldatavasti toimub 2021. aastal.

Ajutised lahendused kontorihooone ja andmekeskuse jaoks

Et leevendada kulutõhusalt ruumiprobleeme, mida püütakse lahendada teise laiendamisprojektiga, rentis amet tehnilise keskuse lähedal ajutisi kontoriruumi. Strasbourgi äärelinnas Illkirch-Graffenstadenis asuva uue hoone rendileping allkirjastati 30. juunil 2020. Hoone anti ametile üle 9. detsembril 2020 ja see võetakse eeldatavasti kasutusele 2021. aasta III kvartalis.

Lisaks otsustas eu-LISA ehitada ajutise moodulandmekeskuse olemasolevasse tehnilisse keskusesse, et täita suutlikkuse suurendamise vajadust. Moodulipõhine lähenemisviis on tulemuslik ja kulutõhus viis laiendada olemasolevat andmekeskust, kuni alaline teine laiendus saab kasutusvalmis. Ajutine andmekeskus peab vastama vähemalt samadele turvalisus-, ohutus- ja tuleohutusnõuetele kui praegune keskus. Tulevikus on ajutine keskus taristu- ja võrguvajaduste seisukohast ning samaaegse kavandatud hooldustegevuse ja teenuste ilma eeldatavate tööseisakuteta jätkumiseks täiesti liigne.

Info- ja sidetehnoloogia (IKT) teenused

2020. aastal põhjustas pandeemia lisaks kavandatud ja eeldatud raskustele ametis olulist lisasurvet ka IKT-teenuste osutamisele. Kliendi virtuaalse privaativõrgu (VPN), videokonverentsi- ja VoIP-telefoniteenused ja -vahendid omandasid kriitilise tähtsuse, kui kogu amet alustas läks märtsi keskpaigaks üle kaugtööle. Võrgu- ja sideteenuseid laiendati ja kohandati sujuva kaugtöö tagamiseks. IKT-teenuste kasutajatugi – horisontaalne talitus, mis toimus ühtse kontaktpunktina kõigi IKT-teenuste jaoks – haldas rohkem intsidendikirjeid ja teenusetaotlusi (+15% võrreldes eelmise aastaga) ja kohanes väga kiiresti pakkuma kaugtöö kasutajatuge. Ameti IKT-teenuste kasutajate töötajad korraldasid ka tehnilise modereerimise tegevusi, mis aitasid kaasa suurte virtuaalsete konverentside ja koosolekute edukale pidamisele, mille arv 2020. aastal mitmekordistus.

Sellel perioodil tegeldi ka kõigi kavandatud tegevuste ja projektidega ning nendega liiguti eduka valmimise poole. 2020. aastal valmisid eu-LISA-l uuringud digitaalse töökoha strateegia ja IKT-teenuste pilveandmetöötlemise ülemineku strateegia arendamise uuringud, mis tagavad kindla aluse strateegiate käivitamisele 2021. aastal. Amet tegutses ka võrgu- ja turbeteenuste moderniseerimise algatuse raames, et valmistada ette selle valdkonna tegevuskava.

Sisukoostöö IKT-teenuseid täiustati tavapärase iga-aastaste töövahenditega (nt planeerimiseks ja aruandluseks) ja mitme ametisisese töövoo automatiseerimise ja eu-LISA pandeemiale reageerimise meetmete toetamise vahenditega.

Ameti sisuhaldusprogramm

2020. aastal otsustas amet rakendada ameti sisuhaldusprogrammi, et suurendada tõhusust, parandada üldist kontrolli sisu üle ja sujuvdada ameti protsesse. Programm hõlmab kõigi olemasolevate poliitikate läbivaatamist, samuti uute loomist dokumentide, dokumendihalduse ja dokumentide pikaajalise säilitamise jaoks. Programmi põhieesmärk on luua eu-LISA töötajatele terviklik ameti sisuhaldusraamistik, mis hõlmab kõiki strateegiaid (sh poliitika ja menetlused), meetodeid ja töövahendeid (teabehaldussüsteemid), millega kogutakse, töödeldakse, juhitakse, esitatakse, talletatakse ja säilitatakse ameti tegevusega seotud teavet. Programmi rakendatakse järk-järgult ja kestab eeldatavasti vähemalt 2025. aasta lõpuni.

Audiovisuaalsüsteemi tehnika konverentsiruumidele

2020. aastal võttis amet kasutusele uue nüüdisaegse konverentsiruumitehnika ameti põhilistes konverentsiruumides Tallinnas ja Strasbourgis. Eesmärk oli varustada mõlemad koosolekuruumid uusima audiovisuaaltehnikaga, pakkuda tõhusamaid ametisiseseid konverentsiteenuseid, et tagada koosolekute sujuvus ja tõhusus, koostöö, esitlused ja suhtlus

kogu organisatsioonis. Tehniline lahendus põhineb nüüdisaegsel tootekomplektil ja pakub professionaalseid konverentsiteenuseid.

Lähetushaldussüsteem (MiPS)

Amet rakendas edukalt lähetushaldussüsteemi MiPS, mis IT-vahendit kasutab Euroopa Komisjon veebipõhiseks lähetushalduseks. Informaatika peadirektoraadi majutatav lähetushaldussüsteem MiPS toetab lähetuskäskude töötlemist, lähetuskulude deklareerimist ja töötajate kulude hüvitamist otseühenduse kaudu eu-LISA raamatupidamissüsteemiga.

1.7.5 Teabevahetus

Välisuhtlus

Kogu 2020. aasta jooksul toimus eu-LISA suhtlustegevus õigeaegselt ja tõhusalt, kooskõlas aasta suhtlus- ja teabevahetuskavaga ning teabevahetuse jaoks sätestatud üldiste prioriteetidega. Lisaks kavandatud ülesannetele pühendas amet alates 2020. aasta veebruarist olulisi ressursse sellele, et edastada teavet COVID-19 rakkerühma tegevuse ja kriisikommunikatsiooni kohta. Tehti olulist lisatööd korrapärase uuenduste edastamiseks ja kinnitamiseks välistele sidusrühmadele, et liikmesriikidele pakutavad süsteemid ja teenused on käideldavad.

Lisaks teavitas eu-LISA ka 16 ühismeetmest ja -kampaaniast koos justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste ja ELi institutsioonidega (nt *ELi julgeolekuliidu strateegia, uus rände- ja varjupaigalepe, Schengeni leppe 35. aastapäeva tähistamine, Euroopa päev, mitmesugused küberturbe ja digitaliseerimise teemad*), et tõsta esile koostöö positiivset mõju Euroopa muutmisel turvalisemaks ja ohutumaks. Teabevahetuse funktsioonile pöörati palju tähelepanu ka 2020. aastal toimunud mitut süsteemi hõlmanud turbeõppusel, kus sooritati keerukas talitluspidevuse katsetamine ja kriisikommunikatsiooni juhtimine seoses eu-LISA vastutusalas olevate IT-süsteemidega.

Läbipaistvuse toetamiseks ja üldsuse teadlikkuse suurendamiseks koostas amet ja pidas mai keskpaigast juuni keskpaigani neljanädalase koordineeritud veebipõhise teadlikkuskampaania „eu-LISA avastamine“ (discover.eulisa.europa.eu), milles tutvustati ametit ja selle põhisüsteeme uuenduslikult ja interaktiivselt. Esimene kaks korda aastas ilmuv digitaalne uudiskiri eu-LISA Bits and Bytes⁴⁰ alustas tegevust nüüdisaegse, interaktiivse ja omaette veebikohana, et tutvustada ameti saavutusi ja tuua esile ameti prioriteetid justiits- ja siseküsimuste valdkonnas. Suunatud ja kohandatud kampaaniate tulemus ja kaasav digitaalne uudiskiri olid väga edukad ning tõendasid teavitamise positiivsetest suundumustest kõigis kanalites. Selle tulemusel kasvas 2020. aastal jälgijate arv Twitteris 43%, LinkedInis 70%, Facebookis 27% ja YouTube'is 79%. Kõik eu-LISA avaliku veebilehe näitajad suurenesid oluliselt: külastajate arv (+12%), keskmine külastuse kestus (+3%).

Vaatamata COVID-19 pandeemiale olid ameti korrapärased suuremahulised sidusrühmade üritused – aastakonverents ja tööstuse ümarlaud –, mis toimusid esimest korda tervikuna veebis, edukad nii kaasatuse kui ka kõrgetasemeliste esinejate poolest. Ka ürituste veebipõhisel kajastamisel oli edukaid tulemusi.

Sisesuhtlus

Pandeemia avaldas otsest mõju eu-LISA sisesuhtlusele kogu aasta vältel. Amet pidi täitma ametisiseste sidusrühmade vajaduse õigeaegse teabe järele seoses pandeemia mõjuga töökorrale, terviseteemadega ja piirangutega, mille olid kehtestanud nii riiklikud ametiasutused kui ka ELi institutsioonid. 2020. aastal toimunud kriisikommunikatsioonitegevuse üksikasjalik ülevaade on lk 58.

Amet täitis kõik ülesanded, mis olid ette nähtud ameti *sisesuhtluse ja teabevahetuse 2020. aasta kavas*. Kokku avaldati 50 iganädalase uudiskirja News&Info väljaannet, koostati kaks spetsiaalset temaatilist uudiskirja, mis võimaldasid rühmadel jagada oma edulugusid, kuidas töötada keerukates tingimustes. 90% töötajate jaoks olid iganädalased

⁴⁰ eu-LISA kaks korda aastas ilmuv digitaalne uudiskiri eu-LISA Bits and Bytes, bit.ly/eu-LISA-Bits-Bytes

uudiskirjad peamine teabeallikas ja amet suutis hoida selle teabeallika aktiivse ja ajakohase. 2020. aasta töötajate rahulolu-uuringu kohaselt oli üldine rahulolu tase ameti sisesuhtlusega 93%.

2 Juhtkond

2.1 Haldusnõukogu

2020. aastal jätkas amet väga tihedat, läbipaistvat ja konstruktiivset koostööd haldusnõukoguga. Lisaks päevakorrapunktidele, mille haldusnõukogu kiitis heaks oma pädevuse kohaselt, juhtis amet korrapäraselt haldusnõukogu tähelepanu kõigile olulistele aruandeperioodil tuvastatud riskidele ja probleemidele, samuti rakendatud riskimaandusmeetmetele.

Haldusnõukogule esitati korrapäraselt rakendamise oleku aruandeid ning EESi, ETIASe, koostalitlusvõime ja ECRIS-TCNi nõuanderühmade ja programminõukogude aruandeid, mis käsitlesid programmide riske ja probleeme. Eelkõige käsitles haldusnõukogu mitmel korral vajadust kaasata programmide õigeaegse üleandmise tagamiseks aktiivselt ka liikmesriike. Haldusnõukogu käsitles korduvalt pandeemia mõju EESi, ETIASe ja koostalitlusvõime programmide rakendamise ajakavale ning kavandatud leevendusmeetmeid.

Kooskõlas süsteemide määrustega andis haldusnõukogu vastavatele programminõukogudele volituse hinnata hangete tehnilisi kirjeldusi. 2020. aastal hinnati EESi ja ETIASe veebiteenuste arendamise hangete tehnilisi kirjeldusi, ETIASe hangete tehnilisi kirjeldusi (v.a ETIASe kontrollnimistu) ning aruandluse ja statistika keskhoidla, Euroopa otsinguportaali, ühise isikuandmete hoidla ja mitme identiteedi detektori hangete tehnilisi kirjeldusi. Programminõukogud kinnitasid, et hinnatud tehnilised kirjeldused olid kooskõlas asjakohaste juriidiliste sätetega. Programminõukogude tehtud hindamine aitas leevendada riske seoses hankemenetluse ettevalmistusega.

SISi, VISi ja Eurodaci nõuanderühmad esitasid haldusnõukogule aruandeid tegevuse seisust, sealhulgas süsteemide operatiivjuhtimise ja arendamise riskidest ja probleemidest.

Haldusnõukogu auditi-, vastavus- ja rahanduskomitee tagas kindluse ameti riskijuhtimismeetmete suhtes.

Haldusnõukogu hoiti pidevalt kursis sellega, kuidas kulgevad uue mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 läbirääkimised. Haldusnõukogu jälgis hoolikalt ka Strasbourgi tehnilise keskuse teise laiendamise projekti olekut ja riske seoses uute süsteemide, töötajate ja kohapealsete töövõtjate mahutamise ruumi puudumisega. Haldusnõukogu hoiti pidevalt kursis ameti ümberkorralduskava (eu-LISA 2.0) rakendamise seisuga, sest kava on tihedalt seotud tuvastatud organisatsiooniriskiga (organisatsiooni ebastabiilsus). Amet esitas haldusnõukogule järjepidevalt auditisoovituste täitmise seisu järelevalvearuandeid.

2.2 Peamised muutused

2.2.1 COVID-19 pandeemia mõju

Kooskõlas asutamismäärusega, milles tõstetakse esile ameti kohustust tagada eu-LISA operatiivjuhtimise all olevate suuremahuliste IT-süsteemide talitluspidevus ja teenuste katkematus, võttis eu-LISA mitu meetet pandeemia algusest saati. Meetmete eesmärk oli tagada töötajate ja kohapealsete töövõtjate tervis ja ohutus, kaitsta ameti vastutusallas olevate süsteemide ööpäevaringset operatiivjuhtimist ja vähendada pandeemia mõju ametile usaldatud uute süsteemide rakendamisele.

Pandeemia puhkedes moodustas amet spetsiaalse rakkerühma, et reageerida COVID-19-st tingitud probleemidele, mis mõjutasid ameti operatiivtegevust ja taktikat. Rakkerühm esitas tegevdirektorile korrapäraseid aruandeid ameti olukorra kohta. Rakkerühma peaesmärk oli võimalikult palju minimeerida pandeemia mõju suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimisele, tehes ametit ähvardavate olemasolevate ja võimalike ohtude terviklikku järelevalvet. Rakkerühm töötas oma töökorra välja kogu aasta jooksul, ennetavalt analüüsides pandeemiale rahvusvahelise reageerimise arengut (keskendudes peamiselt Prantsusmaale, Austriale, Eestile, Belgiale ja Saksamaale) ning investeerides kõigi töötajatega suhtluskanalite loomisele, et hoida kogu ametit nõuetekohaselt ja õigel ajal kursis

uusimate meetmetega. Rakkerühmale anti täiendav kohustus käsitleda talitluspidevuse küsimusi, mis võivad takistada ametit pandeemia ajal.

Teavevahetusel oli pandeemia mõju haldamisel oluline roll. Kriisikommunikatsioon algas 27. veebruaril, edastades iga päev/nädal uudiseid ja eriteateid pandeemia olukorra kohta. Kogu 2020. aasta jooksul valmistas amet ette ja jagas enam kui 150 olukorrapäruannet ja suunist, mille oli sõnastanud COVID-19 rakkerühm. Sisesuhtlus COVID-19 teemal toimus tõhusalt ja ameti töötajate rahulolu sellega oli väga suur (89%).⁴¹ Spetsiaalsed videosõnumid tegevdirektorilt ja töötajate koosolekud toetasid kriisikommunikatsioonisõnumite jõudmist juhtkonnalt töötajateni ja avasid kahepoolse suhtluse kanalid. Üritustel osales keskmiselt 200 töötajat.

Veebruari lõpust kuni aasta lõpuni saadeti ameti sidusrühmadele (eu-LISA töötajad, haldusnõukogu, Euroopa Komisjon) korrapäraselt ajakohast teavet pandeemia reageerimiseks võetud meetmete kohta. Korraldati erimeetmed (suunised, töökorrast teavitamine, küsitlused ja teadlikkuse suurendamise seminarid), et käsitleda töötajate, töövõtjate ja liikmesriikide vajadusi ja muresid. Amet hoidis tihedaid kontakte ka ELi institutsioonide ja asutuste ametnike võrgustikuga (EUAN) ning asukohariikide ametiasutustega, et vahetada parimaid tavasid ja varajasi hoiatusi.

Rakendati erikord tagamaks, et liikmesriikidele osutatakse pidevalt teenuseid, ühtlasi kaitstes kohapealsete töötajate tervist ja ohutust. Tehnilise keskuse ja varurajatise toimimine ja suutlikkus olid tagatud kogu pandeemia ajal. Kui tegevus võimaldas kaugtööd, kehtestati selle jaoks kaugtöö kord ning tööreiside vajadusega töötajatele anti eriline reisiluba.

Amet tõhustas hügieenimeetmeid, suurendas puhastusvahendite koguseid ja desinfitseeris korrapäraselt tööruume. Tegevusaladel rakendati juurdepääsupiiranguid, et tõhustada hügieenitingimusi. Tänu sellele ei mõjutanud COVID-19 pandeemia süsteemide toimingute pidevust. Kõik süsteemid (SIS, VIS ja Eurodac) olid liikmesriikidele käideldavad ilma katkestuste või suurte intsidentideta. Amet võttis mitu meetet, et leevendada pandeemiaga seotud riske olemasolevate süsteemide toimimisele, ja andis komisjonile iga päev teavet tegevuse seisu kohta.

Kavandatud arendamist ja süsteemi arendamistegevusi mõjutas pandeemia mitmeti: andmekeskuse juurdepääsupiirangud, reisi piirangud, katkestused riistvara tarneahelates ja töövõtjate arendusrühmade tulemuslikkuse vähenemine. Amet tegi kõik vajaliku, et järgida uute süsteemide arendamise kokkulepitud ajakavas. Üldise mõju piiramiseks prioriseeriti tegevused uuesti. Amet tegi tihedat koostööd ka oma töövõtjate, liikmesriikide ja komisjoniga, et hinnata täpselt võimalikke viivitusi riikide tasandil ja nende võimalikku mõju uute süsteemide rakendamisele. Amet korraldas järjest kaks küsitlust liikmesriikidele ja ELi asutustele, et hinnata COVID-19 pandeemia mõju nende kavatsustele ja võimele püsida üldises ajakavas. Küsitlused keskendusid EESi rakendamisele. Küsitluste tulemusi tutvustati ja arutati ameti juhtorganitega ja 27. mail toimunud kõrgetasemelisel foorumil ELi piiri- ja julgeolekuvaldkonna infosüsteemide uue arhitektuuri rakendamise teemal.

eu-LISA koostas üksikasjaliku mõjuhinnangu, mis käsitleb COVID-19 pandeemia mõju kavandatud tsentraalsetele ja riiklikele tegevustele, et töötada välja soodsaim arendustegevuse rakendamise stsenaarium. Tuleb märkida, et ühe programmi ajakava võimalikud muudatused võivad siiski mõjutada teiste programmide ajakava, seega on oluline käsitleda neid terviklikult. Amet analüüsis üldist rakendamise ajakava, et tuvastada võimalikud optimeerimisvõimalused ja tagada kooskõla poliitilise eesmärgiga saavutada koostalitlusvõime arhitektuuri valmidus 2023. aasta lõpuks. Mõjuhinnang esitati ameti juhtorganitele.

2.2.2 Uued õigusaktid

2020. aastal toimus mitu algatust, mis muudavad oluliselt õiguskeskkonda, milles eu-LISA tegutseb pärast õigusaktide vastuvõtmist.

23. septembril 2020 tutvustas Euroopa Komisjon uut rände- ja varjupaigalepet, mis hõlmab kõiki aspekte, mida on vaja Euroopa kõikehõlmava rändekäsitluse jaoks. Üks leppe olulisi elemente oli muudetud ettepanek võtta vastu määrus

⁴¹ Sisesuhtluse rahulolu-uuring 2020.

Eurodaci loomise kohta. Määruse eelnõu kohaselt peaks Eurodacist saama juhtumihaldamise laiendatud ulatusega süsteem. Uus määrus näeb ette konkreetsete isikute ja neile selleks kohaldatavate menetluste selge ja järjekindla seose, et aidata paremini kaasa ebaseadusliku rände kontrollimisele ja ebaseadusliku liikumise tuvastamisele. Samuti toetab see uut solidaarsusmehhanismi ja sisaldab tulenevaid muudatusi, mis võimaldavad Eurodaci toimida ELi infosüsteemide koostalitlusvõime raamistikus. eu-LISA vastutab selle uuendatud süsteemi arendamise ja operatiivjuhtimise eest. Eurodaci täiustatud andmebaas:

- keskendub varjupaigataotluste eest vastutaja määramisel pigem taotlejatele kui taotlustele;
- hõlmab uusi isikukategooriaid, kelle kohta talletatakse (biomeetrilisi ja tähtnumbrilisi) andmeid;
- võimaldab selle kasutamise kaudu täiustada ebaseaduslike rändajate tuvastamist ja tuvastada ebaseaduslikku liikumist teistesse liikmesriikidesse (teisene ränne);
- aitab ennetada soodsaima varjupaigariigi valimist;
- täiustab registreerimist, omades otsustavat rolli võitluses inimkaubandusega, andes otsustava panuse alaealiste ja teiste haavatavate isikute kategooriate kaitsesse;
- lihtsustab tagasipöördujate ümberpaigutamist ja paremat järelevalvet;
- jälgib vabatahtliku lahkumise ja taasintegreerimise toetamist;
- võimaldab koostada uut statistikat, et toetada otsusteid ja täiustada asjakohaste asutuste analüüsivõimet.

Veel üks ameti tegevust mõjutav algatus on **uus ELi julgeolekuliidu strateegia** aastateks 2020–2025, mida tutvustati komisjonile 24. juulil 2020. Strateegias antakse ülevaade ELi tasandi meetmete strateegilistest prioriteetidest, samuti loetletakse töövahendid ja meetmed, et tagada Euroopa julgeolek nii füüsilises kui ka digitaalses maailmas ja ühiskonna kõigis osades. eu-LISA aitab saavutada kõiki nelja strateegias sätestatud strateegilist prioriteeti. Eelkõige on ameti jaoks oluline 4. prioriteet, tugev Euroopa julgeoleku ökosüsteem, sest see hõlmab ameti volituse all olevaid valdkondi. Selle prioriteedi all loetletud teemad hõlmavad ELi justiits- ja siseasjade valdkonna infosüsteemide koostalitlusvõime rakendamist, SISI kasutamise tõhustamist, Euroopa sisejulgeoleku innovatsioonikeskuse loomist, digitaaltehnoloogiate kasutamist kohtusüsteemide tõhustamisel ning tehisintellekti kasutamist – need kõik on valdkonnad, millesse eu-LISA panustab aktiivselt juba praegu.

Jätkusid **uuesti sõnastatud VISi määruse**, sh vastavate VISi muudatuste läbirääkimised. Poliitiline kokkulepe saavutati kolmikkohtumistel 2020. aasta detsembris, millele järgnes COREPER II ning Euroopa Parlamendi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni kinnitus 2021. aasta jaanuaris. Uus määrus toetab lühiajalise viisa menetluse turvalisust, lisab andmebaasi pikaajalised viisad ja elamisload ning tagab VISi ja teiste asjakohaste ELi süsteemide ja andmebaaside koostalitlusvõime. Need muudatused tagavad parema reageerimise tekkivatele julgeoleku- ja rändeprobleemidele ning tõhustavad ELi välispiiride haldust.

Jätkusid **ETIASe tulenevate muudatuste** läbirääkimised, kuid vastuvõtmise protsess ei valminud aasta lõpuks. Sellegipoolest amet eeldas ja juba arvestas dokumentides märgitud nõudeid seoses kõigi mõjutatud süsteemidega (EES, ETIAS ja ECRIS-TCN). Seoses ETIASe väljatöötamisega aitas eu-LISA aktiivselt Euroopa Komisjonil koostada **veoettevõtjaid käsitlevat rakendusmäärust**.

Osana paketist ajakohastada ELi kohtusüsteemi ja kiirendada kohtusüsteemide digitaliseerimist esitas komisjon 2. detsembril ettepaneku **e-CODEXi** kohta. e-CODEX (sidusandmevahetus e-õiguskeskkonnas) on peamine töövahend turvaliseks koostööks piiriülestes tsiviil-, äri- ja kriminaalõiguse menetlustes. Koos seadusandliku ettepanekuga on komisjonil kavas muuta e-CODEX kõigis liikmesriikides turvalise digitaalse side põhivahendiks piiriülestes kohtumenetlustes. Alates 1. juulist 2023 kavatakse komisjon usaldada selle süsteemi eu-LISA-le.

19. veebruaril 2020 andis Euroopa Komisjon tehisintellekti teemal välja valge raamatu „**Euroopa käsitus tiptasemel ja usaldusväärsest tehnoloogiast**“.⁴² Euroopa on heal positsioonil, et saada tehisintellekti potentsiaalset kasu mitte

⁴² Euroopa Komisjon (2020), valge raamat „Euroopa käsitus tiptasemel ja usaldusväärsest tehnoloogiast“. https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/commission-white-paper-artificial-intelligence-feb2020_et.pdf

üksnes kasutajana, vaid ka tehnoloogia looja ja tootjana. Tehisintellekt võib aidata kaitsta kodanike julgeolekut ja võimaldada neil kasutada oma põhiõigusi. Samal ajal peaks EL täies mahus kasutama enda käsutuses olevaid töövahendeid, et suurendada oma tehisintellekti rakendamise potentsiaalsete riskide tõendusbaasi. Tihedas koostöös komisjoni ja liikmesriikidega uurib eu-LISA võimalusi, kuidas kasutada spetsiaalseid tehisintellekti elemente enda juhtimise all olevates süsteemides.

16. detsembril 2020 andis Euroopa Komisjon välja teatise „**ELi küberturvalisuse strateegia digikümneni jaoks**“. Selle strateegia kooskõlastatud rakendamine aitab saavutada julgeolekuliitu ja tugevdada ELi positsiooni maailmas. Oma pädevusvaldkonnas aitab eu-LISA kaasa protsessile, millega tagatakse kriitilise tähtsusega taristutele küberturbe maailmaklassi lahendused ja standardid, samuti uute tehnoloogiate arendamine ja rakendamine.

2.2.3 Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumise mõju

Pärast Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumise lepingu eelnõu allkirjastamist 2018. aasta novembris jälgis amet olukorda pidevalt, et tuvastada võimalikud uued kohustused. Õiguskaitses ja sisejulgeoleku valdkonnas ei ole Ühendkuningriigil pärast Euroopa Liidust väljaastumist 31. jaanuaril 2020 ja sellele järgnenud üleminekuperioodi, mis lõppes 31. detsembril 2020, enam juurdepääsu ühelegi eu-LISA operatiivjuhtimise all olevale liidu infosüsteemile, eelkõige SISile ja Eurodacile. Amet tegi kõik vajalikud ettevalmistused Ühendkuningriigi seotuse katkestamiseks ja Ühendkuningriigi andmete vajalikuks kustutamiseks SISist ja Eurodacist õigusraamistikuga nõutaval kuupäeval. Amet arutas korrapäraselt tehnilisi üksikasju Euroopa Komisjoni ja vastavate nõuanderühmadega ning osales spetsiaalsel Brexiti-teemalisel tööstungil, mille komisjon korraldas ELi asutustele 5. septembril. Amet tegi vajalikud ettevalmistused, et kohaldada väljaastumislepingu sätteid ja komisjoni vastavaid suuniseid Ühendkuningriigi osalemise kohta ameti juhtorganites, personalihalduses, statistikaaruannetes ja teistes asjakohastes valdkondades. Ühendkuningriigi ühenduse katkestamist SISist kirjeldatakse lk 32 ja Eurodacist lk 38.

2.3 Eelarvehaldus ja finantsjuhtimine

2.3.1 Finantsjuhtimine

Ameti eelarvet rahastati eelarveaastal mitmest allikast.⁴³ Peamine sissetulek tuleb ELi panusest, mida makstakse igal aastal ELi eelarvest (komisjoni eelarvejagu, peatükk 18 02 „Sisejulgeolek“) ja mille kiidavad heaks eelarvepädevad institutsioonid.⁴⁴ Täiendavad vahendid saadakse assotsieerunud riikide osamaksetest.

Amet avaldab aasta aruandlusraamistiku osana eelarve täitmise määrad ja tulemusnäitajad, mis tõendavad ameti kuluhalduse tõhusust ja tulemuslikkust aruandeperioodil.

2.3.2 Eelarve täitmine

2020. aasta lõpliku tulude ja kulude eelarvestuse võttis vastu eu-LISA haldusnõukogu.⁴⁵

Ameti eelarve täitmise määr oli 2020. aasta lõpus suur:

- kulukohustuste assigneeringutest 99,1%, arvestades kulukohustuste assigneeringute mitteautomaatset ülekandmist, milleks haldusnõukogu andis loa 15. veebruaril 2021 ja mille kokkuvõtte on tabelis 6;
- maksete assigneeringutest 99,0% koos talituskulude ülekandmisega 2021. aastasse.

43 Kooskõlas määruse (EL) 2018/1726 artikli 46 lõikega 3.

44 Vt määruse (EL) 2018/1726 artikli 45 lõige 5 ja artikli 46 lõige 3. ELi panus on seotud C1 kulukohustuste ja maksete assigneeringutega (jooksvaks eelarveaastaks heakskiidetud assigneeringud).

45 Kooskõlas määruse (EL) 2018/1726 artikli 45 lõikega 7.

Tabel 6. Kulukohustuste assigneeringud (miljonites eurodes)

2020. aasta eelarve täitmise seisuga 31.12.2020			Eelarve täitmine koos otsuse alusel ülekantud summadega	
Vastuvõetud lõplik 2020. aasta eelarve	Kulukohustused	Täidetud (%)	Mitteautomaatsed ülekanded	Täidetud, arvestades mitteautomaatseid ülekandeid (%)
240,119	181,550	75,6%	56,286	99,1%

Osa kogueelarvest sõltus ametile määratud uute ülesannete õigusliku aluse ja/või rakendusaktide vastuvõtmisest, nagu on näidatud tabelis 7.

Tabel 7. Uute ülesannetega seotud kulukohustuste assigneeringud (miljonites eurodes)

Uued ülesanded/süsteemid	Kulukohustuste assigneeringud
Finantsselgitus, Eurodaci määruse uuesti sõnastamine	0,268
Finantsselgitus, Dublini jaotussüsteem	0,735
Kogueelarve uue õigusliku aluse vastuvõtmisel	1,003

Tabeli 7 summad sisaldavad talituskulusid, mis esitatakse vastavalt eelarve liigendusele I jaotises „Personalikulud“ ning II jaotises „Taristu- ja halduskulud“.

1. paranduseelarve

Eelarve parandamist oli vaja kahel põhjusel.

- ELi üldeelarves on kulukohustuste assigneeringud ja maksete assigneeringud Eurodaci määruse uuesti sõnastamise ja Dublini jaotussüsteemi jaoks märgitud reservina. Sellised assigneeringud tuli tagastada ELi üldeelarvesse, sest õiguslikku alust ei ole veel vastu võetud.
- EESi arendamiseks vajalike tegevuste edenemine nõudis täiendavaid maksete assigneeringuid, et täita kehtivaid kohustusi.

Haldusnõukogu kiitis heaks eelarve muudatuse, et lahendada eespool nimetatud probleemid järgmisega:

- tagastades 1,003 miljonit eurot kulukohustuste assigneeringuid;
- saades 36,417 miljonit eurot maksete assigneeringuid.

Tabelis 8 on paranduseelarve üksikasjalik jaotus eelarvejaotiste kaupa.

Tabel 8. 2020. aasta paranduseelarve (miljonites eurodes)

Eelarvejaotis	Süsteem/ülesanne	Paranduseelarve	
		Kulukohustuste assigneeringud	Maksete assigneeringud
A01	Personalikulud	-0,268	-0,268
	<i>millest uuesti sõnastatud määruse kohane Eurodac</i>	-0,268	-0,268
B03	Tegevuskulud	-0,735	36,685
	<i>millest Dublini jaotussüsteem</i>	-0,735	-0,735
	<i>EES</i>		37,420
2020. aasta paranduseelarve kokku		-1,003	36,417

Otsuse alusel ülekandmine

Toimuv hange ETIASe, koostalitlusvõime ja ECRIS-TCNi jaoks võimaldas ametil kanda haldusnõukogu otsuse alusel 2020. aastast 2021. aastasse üle 56,286 miljonit eurot kulukohustuste assigneeringutena, et reserveerida need vahendid kasutamiseks järgmistel aastatel (tabel 9).⁴⁶

Tabel 9. 2020. aasta ülekandmised (miljonites eurodes)

Eelarvejaotis	Süsteem/ülesanne	2020. aasta kulukohustuste assigneeringute mitteautomaatne ülekandmine
Bo3. Tegevuskulud	Koostalitlusvõime – politseikoostöö/piir	2,477
	ETIAS	50,143
	ECRIS-TCN	3,666
Bo3 kokku		56,286

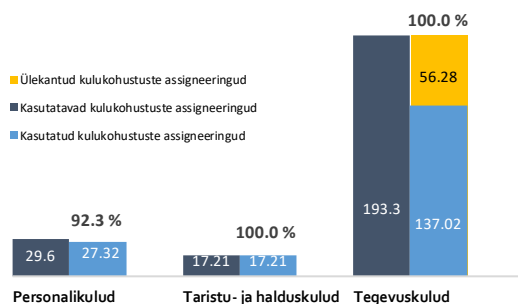
Kulukohustuste assigneeringute kasutamine

2020. aastaks heaks kiidetud kulukohustuste assigneeringud (C1) jagunesid eri jaotiste vahel nii:

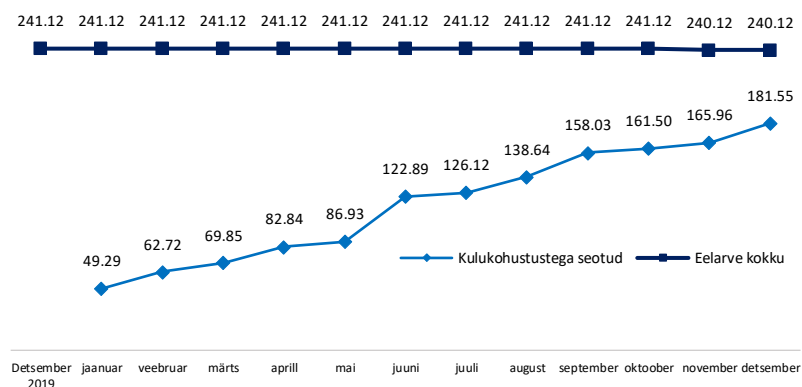
- tegevuseelarve (III jaotis) 80,5%;
- taristu- ja halduskulud (II jaotis) 7,17%;
- personalikulud (I jaotis) 12,33%.

Joonised 13 ja 14 kujutavad eelarve täitmist jaotiste kaupa aasta lõpuks.

Joonis 13. C1 kulukohustuste assigneeringute kasutamine (miljonites eurodes)

Joonis 14. Kulukohustustega seotud ja eelarvestatud vahendite kasutamise suundumused (miljonites eurodes)

Täpsustus III jaotise kohta: põhitegevuse toetamiseks kasutatavate lepingute mitmeaastase olemuse tõttu on 2020. aasta avatud kulukohustuste assigneeringuid automaatselt üle kantud 101,319 miljoni euro väärtuses ning need makstakse välja 2021. aastal ja järgmistel aastatel. Kulukohustuste assigneeringutest kanti 56,286 miljonit eurot üle haldusnõukogu otsusega.⁴⁷ Üksikasjalik jaotus on II lisas.

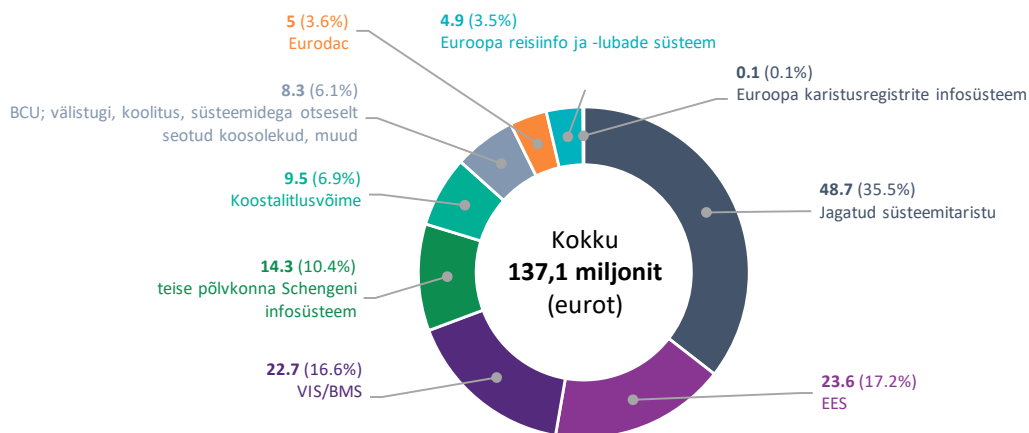
Tegevuseelarvest täideti 100%, summas 193,302 miljonit eurot (157,605 miljoni euro ülekandmine ja 137,016 miljonit eurot kasutatud kulukohustuste assigneeringud). Joonisel 15 on tegevuseelarve jaotus peatükkide kaupa, v.a ülekantud summad, nagu on loetletud tabelis 9.

⁴⁶ Kooskõlas ameti finantsmääruse artikli 12 lõikega 3 (haldusnõukogu 28. augusti 2019 otsus 2019–198 REV. 1, millega kehtestati eu-LISA finantsmäärus) võeti haldusnõukogu otsus 2021–03 vastu 15. veebruaril 2021.

⁴⁷ Haldusnõukogu 15. veebruari 2021 otsus 2021-03.

2020. aastal tühistas amet 17,458 miljonit eurot eelmistest aastatest ülekantud kulukohustusi ehk 6,6% üle kantud assigneeringutest III jaotises (tegevuskulud). Tabelis 10 on kokkuvõte kulukohustuste vabastamisest nende aluseks olevate juriidiliste kohustuste algusaasta kaupa.

Joonis 15. III jaotis – kasutatud kulukohustuste assigneeringud (miljonites eurodes)

Tabel 10. 2020. aasta eelarvekohustuste vabastamine algusaasta kaupa (miljonites eurodes)

Eelarvepeatükk	Eelarveartikkel	2016	2017	2018	2019	Kokku
Taristu	Jagatud süsteemitaristu / laivõrk	—	-0,000	-1,052	-0,319	-1,371
Rakendused	SIS II	—	—	-0,261	-0,172	-0,434
	VIS	—	-0,006	—	-0,093	-0,099
	Eurodac	-0,214	-0,108	—	-12,853	-13,175
	EES	—	—	-0,069	-0,676	-0,745
	ETIAS	—	—	-0,037	-0,329	-0,366
Tegevustugi	Tegevustugi	—	-0,008	-0,118	-1,143	-1,269
Kokku		-0,214	-0,122	-1,538	-15,584	-17,458

73,6% tühistamistest on seotud üldiste eelarveliste kulukohustustena üle kantud assigneeringutega, mis olid reserveeritud uuesti sõnastatud Eurodaci määruse ja Dublini jaotusmehhanismi raames kuni uuesti sõnastatud Eurodaci määruse heakskiitmiseni. Tabelis 11 on vastavate üldiste eelarveliste kulukohustuste üksikasjalik ülevaade.

Tabel 11. 2020. aasta üldiste eelarveliste (L1) kulukohustuste vabastamine (miljonites eurodes)

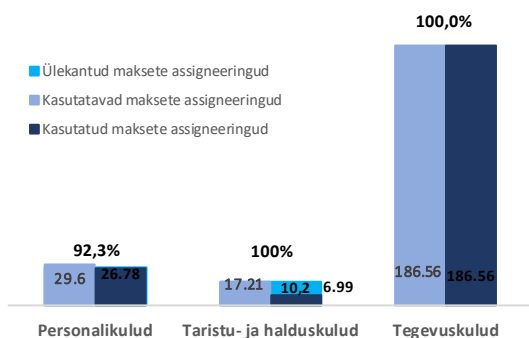
Eelarveartikkel	Üldised eelarvelised (L1) kulukohustused	Algusaasta	Üle kantud summa	Kasutatud summa	Vabastatud summa
Eurodac	Uuesti sõnastatud määruse kohane Eurodac (ootab uuesti sõnastatud Eurodaci määruse vastuvõtmist)	2019	11,870	—	-11,870
Eurodac	Dublini jaotussüsteemi jaoks uue süsteemi arendamine (ootab uuesti sõnastatud Eurodaci määruse vastuvõtmist)	2019	0,983	—	-0,983
Kokku			12,853	—	-12,853

1,269 miljonit eurot on seotud selliste eelarvekohustuste assigneeringute tühistamisega, mille lepingu lõppkuupäev saabus ja lepingusätete täitmist ei nõutud (nt vabastamised seoses välisloepingutega, sh lisakulud ületunnitöö eest; nõuanderühma koosolekud ning süsteemide ja liikmesriikidega seotud koolitustest ülejäänud summad; kohaldatud leppetrahvidest tingitud vabastamised).

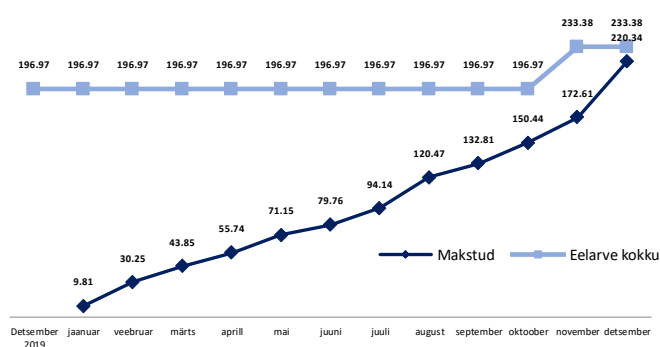
Maksete assigneeringute kasutamine

Maksete assigneeringute vastuvõetud kogueelarve oli 233,384 miljonit eurot. 2020. aasta lõpus oli C1 maksete assigneeringute kasutamise määr 99,0% koos talituskulude ülekandmisega 2020. aastasse. Joonistel 16 ja 17 on kogueelarve jaotus jaotiste kaupa ning vahendite ja maksete assigneeringute üldine kasutamine 2020. aasta jooksul.

Joonis 16. C1 maksete assigneeringute kasutamine (miljonites eurodes)

Joonis 17. Makstud ja eelarvestatud vahendite kasutamise muutumine (miljonites eurodes)

Kokku kasutati 86,4% talituskuludega seotud maksete assigneeringutest, mis kanti 2019. aastast üle 2020. aastasse.

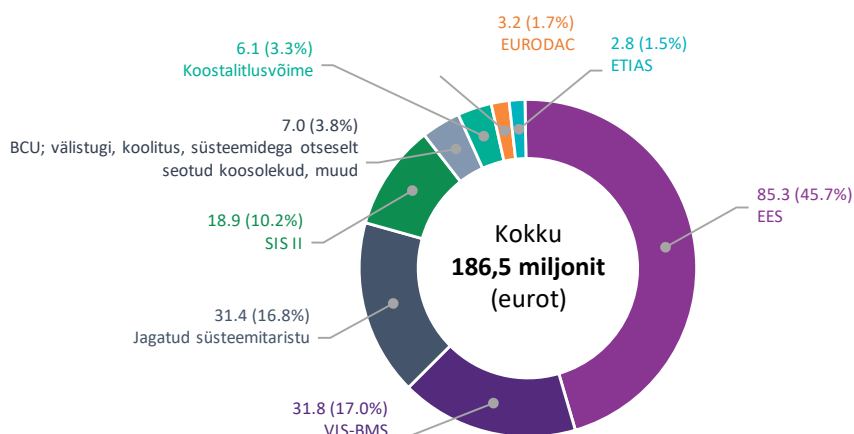
Kulukohustuste assigneeringud I jaotises „Personalikulud“⁴⁸ (0,541 miljonit eurot) ja II jaotises „Taristu- ja halduskulud“ (10,217 miljonit eurot), mida ei makstud 2020. aastal ja mille suhtes on olemas kehtiv õiguslik kohustus, kanti koos vastavate maksete assigneeringutega üle 2021. aastasse.⁴⁹

III jaotises kasutati suurim osa maksete assigneeringutest riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemile. Joonisel 18 on tegevuseelarve raames kasutatud maksete assigneeringute jaotus.

⁴⁸ Töötasudega seotud kulukohustuste ja maksete assigneeringuid üle ei kanta.

⁴⁹ Kooskõlas eu-LISA finantseeskirjade artikli 12 lõikega 6.

Joonis 18. III jaotis – kasutatud maksete assigneeringud (miljonites eurodes)

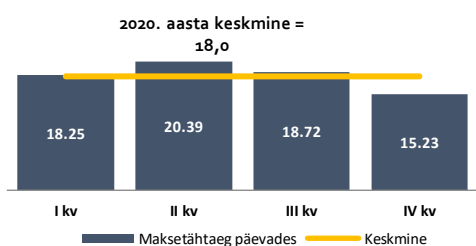
Tulemusnäitaja: maksetähtaeg

2020. aastal tehti kokku 2 322 maksetehingut ehk 26% vähem kui 2019. aastal. nendest

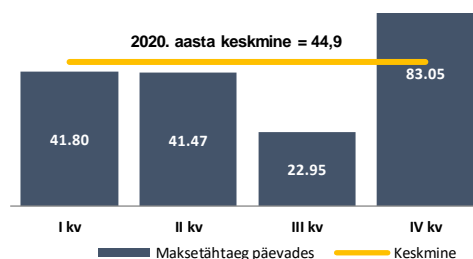
- 2108 makse maksimaalne maksetähtaeg oli 30 päeva;
- 163 makse maksimaalne maksetähtaeg oli 60 päeva;
- 43 makse maksimaalne maksetähtaeg oli 45 päeva;
- 8 makse maksimaalne maksetähtaeg oli 90 päeva.

Kõigi makseliikide korral oli maksmissaeg ettenähtud tähtajast lühem: 30-päevase maksetähtaja korral 18,0 päeva ja 60-päevase maksetähtaja korral 44,9 päeva.

Joonis 19. 30-päevase maksetähtaja jooksul tehtud maksed

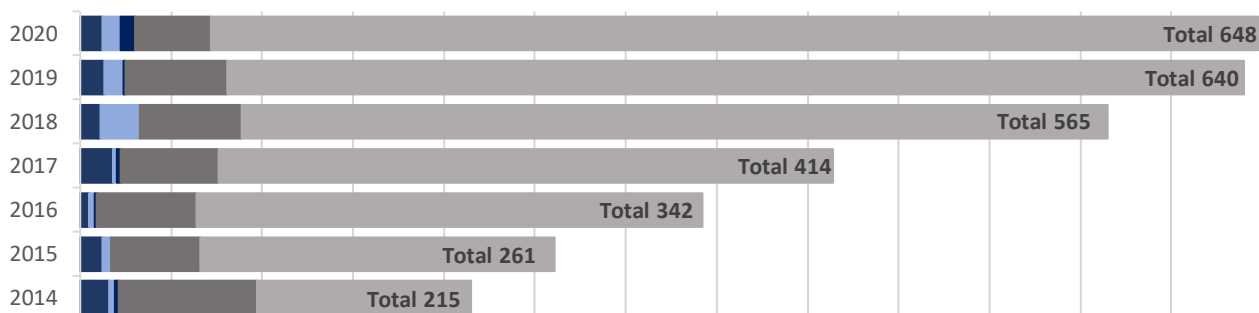
Joonis 20. 60-päevase maksetähtaja jooksul tehtud maksed

Kokku 95,9% kõigist maksetest tehti lepingutähtaja jooksul. Viivitusi esines 95 makse korral, millest 10 tõi kaasa viiviste tasumise (22 393,48 eurot) võlausaldajatele.

2.3.3 Hankemenetlused

Joonisel 21 on kokkuvõtliku mahuanalüüsi tulemused, mis põhinevad mitme aastatel 2014–2019 sõlmitud tehingu (lepingu) uurimisel. Mahuanalüüs näitab vajadust tugevdada kogu ametis hankemenetlusi. Pandeemiae vaatamata oli hanketoimingute maht 2020. aastal 2019. aastaga võrreldes stabiilne. Joonisel on lepinguliikide jaotus, eelkõige ilmneb pidevalt kasvav erilepingute ja raamlepingute kohaste tellimuste arv.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
■ Otselepingud	16	12	5	18	11	13	12
■ Raamlepingud (v.a süsteemid)	3	5	3	2	22	11	10
■ Raamlepingud (süsteemid)	2	0	1	2	0	1	8
■ Ostutellimused	76	49	55	54	56	56	42
■ Erilepingud/tellimusvormid	118	195	278	338	476	559	576

Joonis 21. Hankemenetlused aastatel 2014–2020

2.4 Eelarve täitmise volituste delegeerimine ja edasidelegeerimine ameti töötajatele

Kooskõlas eu-LISA finantseeskirjadega ja eelkõige artiklitega 41 ja 46 delegeerib eelarvevahendite käsutaja eelarve täitmise volitused volitatud eelarvevahendite käsutajatele. Volituste delegeerimine toimub kooskõlas volitatud eelarvevahendite käsutajate põhikirjaga, mis sisaldab volitatud eelarvevahendite käsutajate ülesandeid ja kohustusi. Volitusi delegeeritakse eelarvestutuse maatriksi alusel, mis tähendab eu-LISAs võimu ja vastutuse andmist määratud töötajatele, tuginedes nende juhtimisülesannetele ameti eelarvevahendite kavandamisel, rakendamisel ja järelevalves kõigis finantsmenetlustes. Volitusi delegeeritakse eelarveaasta tasandil kõigi rahastamisallikate korral ja seda teevad töötajad, kes on ametlikult määratud sellesse rolli tegevdirektori otsusega kuni teatud summani (rahastamise ülemäär).

2022. eelarveaastal delegeeris eu-LISA volitatud eelarvevahendite käsutaja eelarve täitmise seotud volitused tegevdirektori asetäitjale, organisatsiooniteenuste ja operatiivosakonna juhatajatele ning talituste juhatajatele. Sellise delegeerimise nõuetekohast rakendamist kontrollitakse igal aastal tekkepõhise arvestuse süsteemis (ABAC) antud juurdepääsuõiguste korralisel valideerimisel. Protsessi käigus risk kontrollitakse, et ABACis antud juurdepääsuõigused on kooskõlas delegeerimise ja usaldatud kohustustega. Riski kontrolli teeb siseauditi talitus, st nõutav neutraalne kontrollija.

2.5 Personalihaldus

2020. aasta olulisimaid saavutusi personalihalduse valdkonnas kirjeldatakse punktis 1.7.1. Siin on ülevaade põhisaavutustest personalihalduse eri valdkondades.

2.5.1 Värbamine

Pärast ameti volituste laiendamist oli 2020. aastal jätkuvalt üks tähtsamaid tegevusi värbamine.

2020. aasta I kvartalis valmis mitu 2019. aastal alustatud valikumenetlust ja 2020. aastal alustati 25 uut. 2020. aastal sai amet **2497 avaldust** 19 lõpetatud⁵⁰ värbamismenetluses. Mitu 2020. aastal alustatud valikumenetlust on alles kestab ja need lõpevad eeldatavasti 2021. aasta II kvartalis. Keskmiselt oli iga menetluse kohta **131,4** avaldust. 2019. aastaga

⁵⁰ Koostati reservnimekirja.

võrreldes on **avalduste arv suurenenud 35%**. Lõpetatud valikumenetluste väikseim avalduste arv oli **39 avaldust** infotehnoloogia arhitektuurispetsialisti ametikohale (AD5). Lõpetatud valikumenetluste suurim avalduste arv oli **297 avaldust** haldusassistendi / tehnilise haldustöötaja ametikohale (FGIII). Tänu püüdlustele avaldada tööpakkumisi ka mujal kui eu-LISA veebilehel (nt Euroopa Personalivaliku Ameti veebilehel, Eurobrusselsis, LinkedInis jne) on amet tähendanud avalduste suuremat arvu ja paremat kvaliteeti.

Võimaluse korral kasutati sama värbamismenetluse raames mitme ametikoha täitmiseks profiilide rühmitamist ja pikemaid reservnimekirju. Muudel juhtudel kasutas amet kehtivaid reservnimekirju, mis olid juba koostatud sama palgaastme/tegevusüksuse jaoks. Nende meetodite kasutamine suurendas tõhusust oluliselt.

eu-LISA on teinud palju, et 2020. aastal täita heakskiidetud ametikohad. Aasta algas siiski mahuka tööjärejega 2019. aastast, mille põhjustas värbamisrühma ressursivähesus, sest see koosnes kuni 2019. aasta III kvartalini ainult kahest värbamisspetsialistist. COVID-19 pandeemia pani ameti enneolematusse olukorda liikumispiirangute ja kandidaatide reisimispiirangute tõttu. Karantiiniolukord, liikumispiirangud (nt riigipiiride sulgemine) ja füüsilise suhtlemise piiranguid töökohal tekitasid tööturul ebatavalise olukorra ja piirasid eu-LISA värbamisprotsesside raames oluliste teenuste osutamist (nt suletud oli Euroopa Komisjoni meditsiiniteenistus, mis teeb enne töölevõttu arstliku läbivaatuse). COVID-19 pandeemiast tingitud reisi piirangute tõttu liitusid valitud kandidaadid ametiga oluliselt hiljem ja kavandatust väiksemas arvus.

Pandeemia mõjutas ka värbamisprotsessi toimumist. Toimus täielik pööre tavapäraselt vahetu kohtumisega värbamisprotsessilt täielikult sidevahendite kaudu toimuvale värbamisprotsessile, kus töövestlused ja testid toimuvad videokonverentsisüsteemide kaudu. Hästi välja kujunenud paberipõhise protsessi digitaliseerimine nõudis spetsiaalse töökorra väljatöötamist, sealhulgas uute IT-rakenduste hankimist (nt Cammio tellitavad töövestlused või veebipõhised järelevalve all tehtavad testid). Kuigi see muutus tekitas alguses täiendava töökoormuse, aitavad uued protsessid ja töövahendid saavutada suuremat tõhusust ka pärast pandeemia lõppu.

Tabelis 12 on värbamismenetluste edukus võrdluses heakskiidetud ametikohtade arvuga.

Tabel 12. Värbamise eesmärgi ja toimunu ülevaade kuni 31.12.2020

TA ametikohad 2020. aasta ametikohtade loetelus	Täidetud TA ametikohad	Täidetud TA ametikohad + vastu võetud tööpakkumised	2020. aastal heakskiidetud (TA, CA, SNE)	Täidetud ametikohtade koguarv	Täidetud ametikohad + vastu võetud tööpakkumised
202 ⁵¹	181	189	324	274	295
	89,6%	93,6%		84,6%	91,0%
200	181	189	322	274	295
	90,5%	94,5%		85,1%	91,6%

2.5.2 Õppe- ja arendustegevus

Tulemushaldus

Hindamise ja ümberliigitamisega alustati õigel ajal ning ümberliigitamise ajakohastatud mudel koostati ja esitati ameti juhtkonnale. Hindamiselemente täiustati veelgi ja need viidi kooskõlla pädevusraamistikuga; jagati hindamissuuniseid, et hindamist saaks standardida. Katseaja aruandeid analüüsiti pidevalt tagamaks, et juhid saaksid spetsiaalset tuge. Töötati välja kõrgetasemeline kava, et ajakohastada pädevusraamistikku ja lisada see eu-LISA töötajate tulemusjuhtimisse.

⁵¹ Kaks ametikohtade loetlus olevat ametikohta olid kavandatud uuesti sõnastatud määruse kohase Eurodaci jaoks. Et õiguslikku alust ei võetud vastu, ei saanud nendele ametikohtadele 2020. aastal töötajaid värvata.

Juhtimiskogemus

Juhtidele pakuti pidevat toetust ja juhendamist personalihalduse teemadel (nt juhiomadused, töökultuuri järgimine, konfliktid, katseaeg, suhted töötajatega jne), et tagada kooskõla ja lisaväärtus partnerlussuhetes personalitalitusega. Amet käivitas tervikliku juhtimisprogrammi, mis kohandati ameti vajadustele ja nägemusele, et toetada juhte ja kujundada eu-LISA juhtimist järgmistel aastatel. Esimesed kolm moodulit anti üle ja need aitasid juhtidel mõista iga juhtimistasandi tähelepanu keskpunkte, luua selge arusaam strateegiast ja selle täitmise toetamise viisidest. Samuti paluti neil kirjeldada oma juhtimiskäitumist ja õppida uute strateegiate koostamist.

Pädevuspõhine koolitus

COVID-19 piiranguid arvestades muudeti paljud kavandatud koolituskursused veebipõhiseks ja muudeti nende prioriteetsust. Amet keskendus inimeste heaolule ning juhtkonna toetamisele partnerlus- ja juhendamistegevuse kaudu. 2020. aastal toimus 50 koolitust kokku 785 osalejaga, kes osalesid nendes ja muudes korraldatud veebipõhistes tegevustes. Üldine rahulolu tegevustega oli 79%.

Töötajate kogemused

Aruandeperioodil tehti uuring, mis mõõtis töötajate kaasatust. Amet kasutas nutikat platvormi, mis võimaldas võtta protsessi eest täieliku vastutuse, automatiseerida mitu aspekti, näiteks tähelepanu juhtimine probleemidega valdkondadele, parimate tulemustega rühmade tuvastamine, nende tulemuslikkuse põhjuste analüüs ning nende kogemuste kasutamine teistes rühmades. Andmeid koguti anonüümselt ja üldine osalemise määr oli 86%, rohkem kui 2018. aastal. Peamisi tulemusi tutvustati haldusnõukogule ja töötajatele. Spetsiaalne rakkerühm analüüsis tulemusi edasi ja kavandas kokku 18 meetet.

Personalitalitus pakkus jätkuvalt parimat võimalikku tutvumisprogrammi uutele töötajatele, korraldades sünkroonselt kokku 40 tutvumiskoolitust, mis moodustas koos veebipõhise tutvumismooduliga tervikliku kombineeritud õppelahenduse ja aitas saavutada, et 81% uutest töötajatest olid eu-LISAs oldud esimese nädala ja kuu jooksul rahul üldise tutvumisprogrammiga.

Lisaks hakkas personalitalitus mõõtma ja hindama teisi töötajate kogemuste elemente seoses uute töötajate ja organisatsioonist lahkujatega.

Inimsuhted ja väärtused

eu-LISA väärtused ajendavad ameti tegevust ja mis tahes strateegilist arengut ning on nende alus. eu-LISA töötajatele korraldati erikursus, kus käsitleti seksuaalset ahistamist ja muid ahistamise vorme. Lisaks korraldati koostöös ameti konfidentsiaalsete nõustajatega koolitused, kus käsitleti seksuaalse ja psühholoogilise ahistamise ennetamist.

Austava ja inimväärika töökoha teemal korraldati mitu teadlikkuse suurendamise koolitust. Töötajaid teavitati teadlikkuse suurendamise koolituse kaudu konfidentsiaalsete nõustajate ja personalitalituse rollist. Kokku osales neil koolitustel 161 inimest.

Lisaks võttis personalitalitus kõik vajalikud meetmed tagamaks, et eu-LISA on austav töökeskkond.

2.5.3 Ametikohtade loetelu ja töötajate arv

2020. aastal olid eu-LISA jaoks heakskiidetud ametikohtade liigid järgmised: 202 ajutist teenistujat (TA), 111 lepingulist töötajat (CA) ja 11 lähetatud riiklikku eksperti (SNE), kokku 324 heakskiidetud ametikohta.

Ametikohtade loetelus olevate ametikohtade arv suurenes 2019. aastaga võrreldes 30 võrra. 2020. aasta ametikohtade loetelu on IV lisas. Lepinguliste töötajate ametikohtade arv suurenes 23 võrra (88-lt 111-le), sest kiideti heaks ametile antud uute ülesannete (ETIAS ja koostalitlusvõime) eelarve. Lähetatud riiklike ekspertide ametikohtade arv ei ole muutunud.

2020. aastal oli ametikohtade loetelu ametikohtade täituvus 89,6% ja koos tehtud tööpakkumistega 93,6%. Igat liiki ametikohtade täituvus oli vastavalt 84,6% ja 91,0% ehk veidi suurem kui 2019. aastal (vastavalt 0,1% ja 2,4% võrra). Selline ametikohtade täituvus saavutati vaatamata värbamist mõjutanud tingimustele (pandeemiapiirangud ja väike arv personalitalituse töötajaid).

2020. aasta detsembri lõpus oli eu-LISA-l 274 täistööajaga töötajat: 181 ajutist teenistajat (AT), 83 lepingulist töötajat (CA) ja 10 lähetatud riiklikku eksperti (SNE). Amet pakkus praktikavõimalusi viiele praktikandile. Tabelis 13 on töötajate arv lepinguliikide ja ameti tegevuskohtade järgi.

Tabel 13. Töötajad tegevuskohtade ja lepinguliikide järgi

31. detsember 2020	TA	CA	SNE	KOKKU
Tallinn	47	22	5	74
Strasbourg	133	60	4	197
Brüssel	1	1	1	3
Kokku	181	83	10	274

27% töötajatest töötab ameti peakorteris Tallinnas ja 72% ameti tehnilises keskses Strasbourgis. Brüsselis asuvas eu-LISA kontaktbüroos töötab 1% ameti töötajatest.

Ameti töötajad olid pärit 22 ELi liikmesriigist (võrreldes 21 riigiga 2019. aastal). Naised moodustasid töötajatest 30% (80) ja mehed 69,7% (184). See näitab soolise tasakaalu mõningat paranemist (1,3%) võrreldes 2019. aastaga ja kasvu jätkumisest võrreldes 2018. aastaga.

Personalihalduse tulemusnäitajad

Amet määras personalihalduse valdkondade tulemuslikkuse põhinäitajad, millega mõõdetakse ameti tulemuslikkust personalihalduse eri valdkondades.

Töölt puudumise määra mõõdeti kolme järgmise näitajaga.

- Haiguspuhkusel olnud päevade keskmine arv töötaja kohta. See oli 5,6 päeva töötaja kohta; eesmärgiks olnud tulemuslikkuse põhinäitaja oli mitte üle 15 päeva töötaja kohta.
- Pikal haiguspuhkusel olevate töötajate protsent. Neid töötajaid oli 4,4%, eesmärk oli kuni 10% töötajatest.
- Haiguspuhkust mitte kasutanud töötajate protsent. Neid töötajaid oli 52,9%, eesmärk oli üle 15% kõigist töötajatest.

Tööjõu voolavus oli 3,7%, sest 2020. aastal lahkus organisatsioonist 7 töötajat. See on alla tööjõu voolavuse sihttaseme (5%). See mõjutas tugevamalt Tallinna peakorterit, kus tööjõu voolavus oli 5,26% ehk 1% võrra rohkem kui 2019. aastal.

Huvide deklaratsiooni õigeks ajaks esitanud töötajaid oli 82%, mida oli üle eesmärgi (80%).

Talentide hoidmise indeks, mis hindab ametist lahkuvate töötajate keskmist tulemuslikkust, jõudis 0,9ni; sihtväärtus oli üle nulli. Seda tulemuslikkuse põhinäitajat mõõdeti esimest korda, seega ei olnud võimalik andmeid võrrelda.

Hüvitava puhkuse kavad

Euroopa Parlamendi eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva raporti „Euroopa Liidu ametite 2011. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmine: tulemused, finantsjuhtimine ja kontroll“⁵² punkti 28 alusel peab amet teatama paindliku tööaja ja hüvitava puhkuse kava raames iga palgaastme heakskiidetud puhkusepäevade arvu.

Paindlik tööaeg on püsiv töökorraldus, mida eu-LISAs kohaldatakse analoogia alusel kooskõlas tööaega käsitleva rakenduseeskirjaga.⁵³ Ametil on volitused osutada liikmesriikidele teenuseid pidevalt (ööpäev ringi ja nädal läbi), mis tähendab, et osa töötajaid töötab vahetustega või on valves. Sekkumised seoses ameti hallatavate IT-süsteemidega nõuavad aeg-ajalt töötamist väljaspool tavapärast tööaega, sealhulgas öösiti või riigipühadel. Seega on kas paindliku töötaja raames või valves olemise ajal toimunud väljakutsetel tehtud ületunnitöö hüvitamine üks organisatsiooni toimimise olemuslikke omadusi.

Tabelis 14 on ületunnitöö hüvitamiseks antud puhkusepäevade arv töötajate tegevusüksuste ja palgaastmete järgi ning töölt puudunud töötajate hüvitisega päevade keskmine arv.

Tabel 14. Hüvitava puhkuse jaotus puhkuseliikide ja palgaastmete järgi

Tegevusüksus ja palgaaste	Hüvitis ületunnitöö eest	Hüvitis valveaja eest	Hüvitis paindliku töötaja eest
AD 5	5,0	0,0	173,5
AD 6	0,0	0,0	62,0
AD 7	0,0	0,0	198,0
AD 8	0,0	0,0	144,5
AD 9	0,0	0,0	50,5
AD ₁₀	0,0	0,0	46,5
AD ₁₁	0,0	0,0	8,0
AD ₁₂	0,0	0,0	0,0
AD 13	0,0	0,0	0,0
AD 14	0,0	0,0	0,0
AD 15	0,0	0,0	0,0
AD 16	0,0	0,0	0,0
AST 1	0,0	0,0	0,0
AST 2	0,0	0,0	0,0
AST 3	0,0	0,0	31,0
AST 4	0,0	0,0	9,0
AST 5	0,0	0,0	18,5
AST 6	1,0	0,0	18,5
AST 7	0,0	0,0	22,0
AST 8	0,0	0,0	23,0
AST 9	0,0	0,0	0,0
AST ₁₀	0,0	0,0	0,0
AST ₁₁	0,0	0,0	0,0
Päevade koguarv	6,0	0,0	805,0
Inimeste arv	3	0	131
Hüvitava puhkuse päevade keskmine arv	6,05		
FGIII 09	0,0	0,0	49,0

53 Komisjoni 15. aprilli 2015. aasta otsus töötaja kohta (C(2014) 2502), mille eu-LISA haldusnõukogu võttis vastu 15. aprillil 2015.

Tegevusüksus ja palgaaste	Hüvitis ületunnitöö eest	Hüvitis valveaja eest	Hüvitis paindliku töötaja eest
FGIII 10	0,0	0,0	21,0
FGIV 13	0,0	0,0	29,0
FGIV 14	0,0	0,0	116,0
FGIV 15	0,0	0,0	32,0
FGIV 16	0,0	0,0	33,5
FGIV 17	0,0	0,0	4,0
FGIV 18	0,0	0,0	2,0
Päevade koguarv	0,0	0,0	286,5
Inimeste arv	0,0	0,0	62,0
Hüvitava puhkuse päevade keskmine arv	4,62		
SNE	0,0	37,0	42,0
Päevade koguarv	0,0	37,0	42
Inimeste arv	0	1	9
Hüvitava puhkuse päevade keskmine arv	4,67		
Päevade arv KOKKU	6,0	37,0	1 133,5
Inimeste arv KOKKU	3,0	1,0	202,0
Puhkusepäevade keskmine arv puhkuse liigi kaupa	2,0	37,0	5,6
Hüvitava puhkuse päevade arvu üldine keskmine	5,56		

Võrdlusanalüüsi tulemuste kirjeldus

Kooskõlas raamfinantsmääruse nõuetega ja Euroopa asutuste juhtide kokku lepitud meetodikaga tegi eu-LISA iga-aastase võrdlusanalüüsi, et arvutada haldustöötajate ja põhitegevusega seotud töötajate suhtarv.

Amet leiab, et selline ametikohtade ja töötajate jaotus, kus ligikaudu 70% on põhitegevusega seotud ametikohad, 20% haldustoe osutamise ja koordineerimisega seotud ametikohad ning 10% on neutraalsed (rahandusega seotud) ametikohad, on eesmärkide saavutamiseks optimaalne.

2020. aasta võrdlusanalüüsi tulemused näitavad, et põhitegevusega seotud ametikohtade protsent ei muutunud peaaegu üldse (0,1%, vähenemine 72,4%-lt 72,5%-le), kuid kategooria sees on toimunud väike nihe üldise põhitegevusega seotud ametikohtadelt (vähenemine 1,1% võrra) programmijuhtimisega ja juhtkonna tasandil koordineerimisega seotud ametikohtadele (suurenemine vastavalt 0,9% võrra ja 0,3% võrra). See on tingitud asjaolust, et ametile määratud uued tööülesanded tingisid vajaduse suurendada projektijuhtimisega tegelevate töötajate arvu ning seoses põhitegevusega seotud töötajate üldise kasvuga loodi uued talitused ja talituste juhatajate ametikohad. Haldustoe osutamise ja koordineerimisega seotud ametikohtade protsent vähenes sama palju (0,1%), 16,6%-lt 16,5%-le. Neutraalsete ametikohtade osakaal jäi samale tasemele.

Välis- ja abistoe abil pakutava haldustoe ametikohtade ja põhitegevusega seotud ametikohtade osakaal on samuti veidi muutunud (1% võrra). Suurenes haldustoe ja koordineerimise teenuste osutamine allhankena (51,2%-lt 52,2%-le), kuid

põhitegevusega seotud ametikohtadel vähenes see 43,5%-lt 42,4%-le. Väliste teenuseosutajate korral suurenes neutraalsete ametikohtade osakaal 5,2%-lt 5,4%-le.

IV lisa tabelites on 2020. aasta võrdlusuuringu tulemused. Samas lisas on loetletud ka personalitalituse rakendatud eeskirjad, mis võeti vastu 2020. aastal.

2.6 Tõhususe suurendamise strateegia

2020. aastaks püstitatud poliitikaeesmärgid tuli saavutada, arvestades piiranguid, mis mõjutasid eu-LISA eelarvet, ja täidetavate ülesannete jaoks kättesaadavaid inimressursse. Peamisi meetmeid, mis aitasid leevendada lõhet kättesaadavate inimressursside ja ameti saavutatavate eesmärkide vahel, kohaldati järgmiselt.

- Pärast uue eu-LISA määruse vastuvõtmist organisatsioonisiselt 25 sellise ametikoha täitmine, mis varasematel aastatel täideti allhankena, võimaldas ametil tegutseda tulemuslikumalt, vähendades või lahendades organisatsiooniprobleeme või riske tänu asjakohaste juurdepääsuõiguste andmisele, sisekontrollile ja oskusteabe andmisele või tagamisele.
- Samal ajal kasutas amet jätkuvalt väliste tugiteenuste raamlepingut, sest see on osutunud tulemuslikuks vahendiks vastavate ülesannetega toimetulekul ameti eesmärkide saavutamise lühiajalises perspektiivis.
- Lisatöötajaid värvates suurendati tõhusust 2019. aastal toimunud valikumenetlustega koostatud reservnimekirju kasutades, et täita nende põhjal 2020. aastaks antud ametikohad. Nii värvati 27 töötajat.
- Mõningast tõhususe suurenemist võis täheldada juba 2020. aastal, kui eu-LISA töötajate jaoks võeti kasutusele Sysperi ajaarvestusmoodul. Nii töötajate kui ka juhtide jaoks lihtsustas see puhkuse- ja kaugtöösoovide heakskiitmist ning tööaja arvestust. Samuti toetas see liikumist paberivaba töökeskkonna poole.

2020. aastal tegutses amet mitme olulise algatusega, mis peaksid lähiaastail aitama oluliselt kaasa tõhususe suurendamisele: organisatsiooni ümberkorralduskava eu-LISA 2.0 (lk 52), valdkonnaülese tehnilise raamistiku käivitamine (lk 29) ja ühise jagatud taristu arendamine (lk 42).

eu-LISA hakkas ametlikuks muutma oma tõhususe suurendamise strateegiat: see aitab täita protsessihalduse täiustamise vajadust, optimeerida inimressursse ning organisatsiooni juhtimist ja struktuuri.

2.7 Hinnang auditite ja järelhindamise tulemustele

2.7.1 Siseauditi talitus

IT-turbe juhtimine eu-LISAs

Auditi eesmärk oli hinnata kavandamise nõuetekohasust ning tulemuslikkust ja tõhusust protsesside korral, mida eu-LISA rakendas, et hallata ja kontrollida enda vastutusalas olevate suuremahuliste IT-süsteemide (põhitegevussüsteemide) turvalisust. Auditi eesmärk oli tagada ametile, et IT-turbe protsessid ja menetlused kaitsevad tulemuslikult ja tõhusalt seonduvat teavet, IT-süsteeme ja sidevõrke. Eelkõige hinnati järgmist:

- ametisise IT-korralduse asjakohasus ja piisavus IT-turbe jaoks;
- selliste kontrollide asjakohasus ja piisavus, millega tagatakse, et tootmistarkvara hoitakse turbenõrkuste seisukohast ajakohasena, samuti uute rakenduste tarkvaraarenduse tavad, et lõimida turbetavad igasse etappi;
- IT-turbe teenuste asjakohasus ja piisavus, et tagada põhitegevussüsteemi kaudu talletatava ja töödeldava teabe konfidentsiaalsus, terviklus ja käideldavus;
- põhitegevussüsteemi IT-turbe toimingute nõuetekohane teostamine.

Audit hõlmas IT-turbe protsesside ja põhitegevussüsteemiga seotud tegevuste (SIS II, VIS/BMS, Eurodac) ja arendamisel olevate tegevuste (EES, ETIAS, ECRIS-TCN, koostalitlusvõime komponendid) hindamist. eu-LISA 2019. aasta

konsolideeritud tegevusaruandes ei olnud auditeeritud valdkonna/protsessiga seotud ühtki tähelepanekut/reservatsiooni.

Kohapealne tegevus toimus sidevahendite kaudu ja saadi valmis 20. novembril 2020. Aruanne ja selle soovitused avaldatakse 2021. aastal.

Töötajate värbamine, struktuuriteenuste osutajate haldamine ja kaasamine ning organisatsioonieetika⁵⁴

Auditi eesmärk oli hinnata eu-LISA poolt kasutusele võetud sisekontrollisüsteemide asjakohasust ja piisavust töötajate valimisel ja värbamisel, struktuuriteenuste osutajate haldamisel ja seoses organisatsioonieetikaga. Audit keskendus 2018. ja 2019. eelarveaastale.

Audit hõlmas ameti valiku- ja värbamismenetlusi, lepingulisi teenuseid osutavate struktuursete teenuste osutajate jaoks vajalikku planeerimist ja nende haldamist (nagu on märgitud vastavates raam- ja erilepingutes) ning kehtivat eetikaraamistikku.

Audit ei hõlmanud peamisi personalihaldusprotsesse, sealhulgas inimressursside kavandamist ja eraldamist, tulemuslikkuse hindamist ja edutamist ning töötajate koolitust. Neid protsesse auditeeriti 2016. aastal. Audit ei hõlmanud lepingute finantshaldust ega hankemenetlusi, mis olid seotud struktuursete teenuste osutajatega lepingute sõlmimisega.

Kohapealne tegevus ametis saadi valmis 18. oktoobril 2019. Kõik tähelepanekud ja soovitused on seotud olukorraga sellel kuupäeval.

Audiitorid märkisid värbamis- ja personalitoimikute väga head korraldust, nende säilitamise turbemeetmete asjakohasust ja üldiselt selgeid tõendeid vastavate töötajate märkimisväärse töömahu kohta.

Auditi järeldused ja peamised tähelepanekud

Siseauditi talitus järeldas, et keerukas kiire kasvu olukorras vastasid ameti värbamismenetlused kehtivale õigusraamistikule ning sisekontrolli süsteemid töötajate valimiseks ja värbamiseks ning organisatsiooni eetikaväärtused on asjakohased ja piisavad. Amet haldas ka struktuuriteenuste osutajate tegevust kooskõlas vastavates teenuste raamlepingutes sätestatud tingimustega. Inimressursivajaduste hindamisel esines jätkuvalt siiski väga olulisi puudusi ning puuduvad (riiklikud) õiguslikud tagatised struktuuriteenuste osutajate kaasamiseks. Selles valdkonnas tuvastasid audiitorid järgmised kaks väga olulist probleemi.

- **Inimressursivajaduste hindamine:** amet täidab oma inimressursivajadused töötajate ja struktuuriteenuste osutajate kombinatsiooni abil. Võrreldes teiste asutustega on struktuuriteenuste osutajate osakaal suur ja lisaks kasutatakse neid peale ajutiste ja sihtotstarbeliste tööülesannete ka peamiste operatiiv- ja/või haldusülesannete täitmisel. Põhjendus töötajate ja struktuuriteenuste osutajate praegusele tasemele, samuti strateegiale, mis määratleb ülesanded, mida struktuuriteenuste osutajad võivad täita või mitte, leiti olevat üsna nõrk. Amet esitas audiitoritele hankestrateegia kavandi, mis auditi toimumise ajal ei olnud saanud veel kõrgema juhtkonna või haldusnõukogu ametlikku kinnitust. Lisaks ei olnud amet hankestrateegia kavandit teisendanud üksikasjalikeks töökavadeks, et määrata oma eesmärkide saavutamiseks vajalike töötajate ja struktuuriteenuste osutajate tase.
- **Õiguslikud tagatised seoses struktuuriteenuste osutajate kasutamisega:** amet peab jätkuvalt saama õiguslikke tagatisi seoses mitme aspekti kohta töösuhetes struktuuriteenuste osutajatega.

Audiitorite esile tõstetud riskide ja probleemide käsitlemiseks kehtestas amet tegevuskava⁵⁵ ja jälgis selle rakendamist korrapäraselt.

⁵⁴ Väljavõte lõplikust auditiaruandest töötajate värbamise, struktuuriteenuste osutajate juhtimise ja kaasamise ning organisatsiooni eetikaväärtuste kohta eu-LISA siseauditi talituse auditiaruandes IAS.A2-2019-EU-LISA-001, viide: Ares(2020)2917223 – 05/06/2020

⁵⁵ eu-LISA tegevuskava, viide: Ares(2020)3992866 – 29/07/2020.

2.7.2 Euroopa Andmekaitseinspektor (EDPS)

SISi ja VISi audit

2018. aasta novembris tegi Euroopa Andmekaitseinspektor SISi ja VISi auditi kooskõlas asjakohaste rahvusvaheliste auditistandarditega. Euroopa Andmekaitseinspektori kontrollimise eesmärk oli leida, kas eu-LISA kui mõlema süsteemi korraldusasutus töötleb isikuandmeid kooskõlas kohaldatava andmekaitsemäärusega.

Euroopa Andmekaitseinspektori lõplik aruanne saadi 2020. aasta aprillis ja selles oli 43 soovitus. eu-LISA on kõik Euroopa Andmekaitseinspektori soovitused üle võtnud tegevuskavva. Andmekaitseametnik jälgib tegevuskava rakendamist ja teeb selleks kord kvartalis koos vastutavate töötajatega järelevalvet. 2020. aasta I kvartali tähtpäevaga soovituste järelmeetmed toimusid 2020. aasta mais. 2020. aasta II kvartali tähtpäevaga soovituste järelmeetmed toimusid 2020. aasta juulis ja 2020. aasta III kvartali tähtpäevaga soovituste järelmeetmed 2020. aasta oktoobris. Kava kohaselt vaadatakse 2020. aasta IV kvartali tähtpäevaga soovitused läbi 2021. aasta jaanuaris. eu-LISA tegi igas kvartalis Euroopa Andmekaitseinspektoriga koostööd, et ennetavalt ajakohastada soovituste täitmisel tehtu ja nende oleku teavet.

Eurodaci kontrollimine

2019. aasta detsembri alguses kontrollis Euroopa Andmekaitseinspektor Eurodaci. Euroopa Andmekaitseinspektori 2019. aasta Eurodaci kontrollimise aruande kavandi sai amet kätte novembri teises pooles. Kooskõlas asutamismäärusega vaatas amet aruande läbi ja korraldas aasta lõpus konsultatsiooni Eurodaci nõuanderühma ja haldusnõukoguga. 2021. aastal kogutakse kõik andmed kokku, et võtta järgmise sammuna haldusnõukogus vastu ametlikud kommentaarid.

2.7.3 Siseauditi talitus

Strasbourgis asuva tehnilise keskuse teise laiendamise projekt⁵⁶

Läbivaatuse eesmärk oli anda sõltumatu, objektiivne põhjendatud kindlus, et projekti kontroll on asjakohane, piisav ja tulemuslik, riske hallatakse nõuetekohaselt ning projekti eesmärgid on täidetud (2020. aasta septembriks täita kavatsatud osas).

Läbivaatus hõlmas järgmist:

- varasema sarnase projekti käigus saadud teadmised,
- projekti vastavus kohaldatavatele määrustele, otsustele, eeskirjadele ja meetodikale;
- projekti jaoks kehtestatud riskijuhtimise protsess.

Projektinõukogu eeldas, et saab programmeerijalt (töövõtjalt) 2020. aasta lõpuks täpsema rahaliste kulude hinnangu (täpsus $\pm 20\%$). Sel põhjusel ei hõlmanud see audit projektikulusid (hindamismeetodid, lähteav, kõrvalekalle, järelevalve ja aruandlus).

Läbivaatuse tulemuste alusel järeldas siseauditi talituse juhataja, et projekti ametisisene kontroll on asjakohane, piisav ja tulemuslik ning annab piisava kindluse, et riske hallatakse nõuetekohaselt. Auditis järeldati, et projekti eesmärgid on täidetud 2020. aasta septembriks täita kavatsatud osas, v.a üks väga oluline mittevastavus: projektijuhi värbamine väliskonsultandiks. Pärast auditit kehtestas projektinõukogu asjakohase kava⁵⁷ esile toodud probleemi lahendamiseks.

EESi kesksüsteemi projektijuhtimine⁵⁸

⁵⁶ Siseauditi talituse aruanne, viide: Ares(2020)7030632 – 23/11/2020.

⁵⁷ Tegevuskava, viide: Ares(2020)7454012 – 9/12/2020.

⁵⁸ Siseauditi talituse lõpparuanne, viide: Ares(2020)3103765 – 15/06/2020.

Siseauditi talitus, mida toetas viimase rakendusaasta auditi töörühm, alustas auditit 2019. aasta detsembris ja see toimus 2020. aasta I kvartalis. Auditi käigus vaadati läbi protsessid ja olemasolevad kontrollid, mis on seotud kolme järgmise eesmärgiga.

- Visiooni ja eesmärkide kooskõlastamine liikmesriikide (EESi lõppkasutajad), eu-LISA operatiivtöörühmade (EESi kesksüsteemi kasutajad) ja EESi tulemuste eest vastutavate eu-LISA programmi- ja projektitöörühmade vahel.
- Projekti kooskõlastamine ameti ühtsete programmidokumentide ja projektijuhtimismetoodikaga.
- Seotud riskihaldamistavade tulemuslikkus ja tõhusus.

Auditi tulemuste alusel järeldas siseauditi talituse juhataja, et EESi kesksüsteemi jaoks kehtestatud sisekontroll on asjakohane, piisav ja tulemuslik ning annab piisava kindluse projekti kontrollimise eesmärkide seisukohast, v.a seoses järgmiste *väga oluliste* küsimustega:

- eelarve;
- juhtimine ja projektijuhtimine;
- tarnijate haldamine;
- projekti vastavus õiguslikule alusele ja eu-LISA projektijuhtimismetoodikale;
- ressursihaldus.

Pärast auditit kehtestas amet tegevuskava.⁵⁹

Tekkepõhise arvestuse süsteemi (ABAC) juurdepääsuõiguste haldamine⁶⁰

Siseauditi talitus korraldas ABACi⁶¹ juurdepääsuõiguste haldamise katseülevaatuse eu-LISAs. Ülevaatuse läbiviimist soovitas eelarve peadirektooraat,⁶² pakkudes, et selle teeks kord aastas siseauditi talitus, kes oleks neutraalne kontrollija. Ameti siseauditi talituse juhataja võttis ülesande vastu, tuginedes tegevdirektori ja haldusnõukogu heakskiidule.

Oma finantsmenetluste toetamiseks kasutab amet ABACi süsteemi. Eelarve peadirektooraat vastutab ABACi süsteemi arenduse ja hooldustööde eest kooskõlas komisjoni sätestatud juhiste ja andmetöötluspoliitikaga. ABACile juurdepääsu saamiseks tuleb eelarve peadirektooraadilt taotleda kasutajaõigusi, sealhulgas kasutaja rolli kirjeldust, ning eelarve peadirektooraat peab selle õiguse andma, tuginedes enda ja eu-LISA vahel 9. märtsil 2020 sõlmitud teenustaseme kokkuleppele. Eelarve peadirektooraati teavitatakse ABACi operatiivrollidest teenustaseme kokkuleppega.

Eesmärk oli pakkuda sõltumatut, objektiivset kinnitust ABACi juurdepääsuõiguste haldamise kohta eu-LISAs. See hõlmas järgmisi tegevusi:

- kontrollida regulaarselt (vähemalt kord aastas) ABACi juurdepääsuõiguste vastavust (ABACi töövoog, ABACi arvepidamine ja ABACi aruandlus) kasutajatele antud kohustustele kooskõlas kehtestatud alaliste menetlustega;
- teha antud juurdepääsuõiguste riskihindamine, tulenevalt kontekstist, menetlustest ja eu-LISA suhtes kohaldatavatest kontrollistandarditest; eelkõige seoses kohustuste eraldatuse ja finantsmenetluste jaotusega;
- tsentraalsete parandusmeetmete vajaduse korral olla ühenduses keskse juurdepääsulubade andjaga, et olukorda leevendada.

⁵⁹ Tegevuskava, viide: Ares(2020)3853768 – 22/07/2020.

⁶⁰ Siseauditi talituse aruanne, viide: Ares(2020)7820454 – 21/12/2020.

⁶¹ ABAC (tekkepõhine arvestus) on ameti infosüsteem, mis võimaldab iga päev teostada ja kontrollida kõiki komisjoni peadirektooraatide, asutuste ja institutsioonide eelarve- ja raamatupidamistehinguid. Süsteemi töötab välja komisjon ja see sisaldab terviklikku komplekti funktsioone, et tagada vastavus finantsmäärusele ja rakenduseeskirjadele.

⁶² P.11 Finantsüsteemide rollid ja vastutus, viide: Ares(2017)3437526 – 07/07/2017.

Auditi ajal arutati tulemusi põhjalikult finants- ja hanketalitusega, enne kui need lisati lõplikku üksikasjalikku auditiaruandesse.⁶³

Katseülevaatus tulemuste alusel järeltas siseauditi talituse juhataja, et ABACi juurdepääsuõiguste haldamiseks eu-LISAs kehtestatud sisekontrollimeetmed on asjakohased, piisavad ja tulemuslikud ning annavad piisava kindluse, et riske hallatakse nõuetekohaselt. Siseauditi talituse juhataja kinnitas samuti ABACi juurdepääsuõiguste vastavust kohustustele, mis on kasutajale antud kooskõlas 27. juulist 2020 kehtivate alaliste menetlustega. Pärast auditit kehtestas auditeeritu nõuetekohase tegevuskava.⁶⁴

2.7.4 Euroopa Kontrollikoda (ECA)

Aruanne eu-LISA 2019. eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande kohta⁶⁵

2020. aastal sai Euroopa Kontrollikoda valmis eu-LISA 2019. eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande tavapärase auditi. Kontrollikoda auditeeris:

- a) ameti raamatupidamise aastaaruannet, mis koosneb finantsaruannetest⁶⁶ ja eelarve täitmise aruannetest⁶⁷ 31. detsembril 2019 lõppenud eelarveaasta kohta, ja
- b) raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust.

Kontrollikoja hinnangul annab ameti raamatupidamise aastaaruanne 31. detsembril 2019 lõppenud eelarveaasta kohta **kõikides olulistes aspektides õiglase pildi** ameti finantsseisundist 31. detsembril 2019. aasta seisuga, finantstulemustest, rahavoogudest ja netovara muutustest lõppenud aastal vastavalt selle finantsmäärusele ja komisjoni peaarvpidaja poolt vastu võetud arvestuseeskirjadele. Viimased põhinevad rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandarditel.

Kontrollikoja hinnangul on 31. detsembril 2019 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tulud **kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed**.

Kontrollikoda tegi siiski kolm märkust, mis ei sea eespool toodud arvamusi kahtluse alla ja mille kokku võtte on järgmine.

Tähelepanekud tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

- 284 000 euro suurune makse oli seotud ajavahemikuga, mida raamlepingu kestus ei hõlmanud, ning seetõttu ei olnud see kooskõlas lepingusätetega.
- Ühes värbamismenetluses tõstis kontrollikoda esile puudused taotluste hindamises osalemistingimuste alusel, mis tõi kaasa kandidaatide ebavõrdse kohtlemise.

Tähelepanekud eelarve haldamise kohta

- Amet peaks koos komisjoniga parandama eelarve planeerimise vastavusse viimist asjaomaste õigusaktide ajakavaga.

Eriaruanne ELi asutuste tuleviku kohta

2020. aastal avaldas Euroopa Kontrollikoda eriaruande „ELi asutuste tulevik – võimalus suuremaks paindlikkuseks ja koostööks“. ⁶⁸ Esimest korda hindas Euroopa Kontrollikoda seda, kui hästi on EL võimaldanud asutustel täita oma

63 16. novembril 2020 edastas siseauditi talitus oma esialgsed tulemused finants- ja hanketalitusele (viide: auditiaruande kavand, eu-lisa.iad(2020)7644054), kes valideeris tulemused ja soovitas asjakohase tegevuskava. 21. detsembril 2020 edastas siseauditi talitus üksikasjaliku lõpliku auditiaruande (viide: Ares(2020)7820454 – 21/12/2020) finants- ja hanketalituse juhatajale ning teistele asjakohastele ametisisestele sidusrühmadele.

64 Üksikasjalik lõppauditi aruanne ja tegevuskava, viide: Ares(2020)7820454 – 21/12/2020.

65 Väljavõtte Euroopa Kontrollikoja aruandest Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ameti (eu-LISA) eelarveaasta 2019 raamatupidamise aastaaruande kohta. Aruanne avaldati 22. oktoobril 2020 Euroopa Kontrollikoja veebilehel.

66 Finantsaruanded sisaldavad bilanssi ja tulemiaruanne, rahavoogude aruanne, netovara muutuste aruanne, oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid.

67 Aruannetes on koondatud kõik selgitavad märkused eelarveliste toimingute kohta.

68 Euroopa Kontrollikoja eriaruande 22/2020 „ELi asutuste tulevik – võimalus suuremaks paindlikkuseks ja koostööks“ kommenteeritud kokkuvõte, avaldatud 23. oktoobril 2020 Euroopa Kontrollikoja veebilehel

poliitikat avaliku hüve tagamiseks. ELi detsentraliseeritud asutused on Euroopa avalik-õiguslikud asutused, mis on omaette juriidilised isikud ja ei ole seega ELi institutsioonid. 37 ELi asutust asuvad 23 liikmesriigis ja tegelevad mitmesuguste ELi kodanikele huvipakkuvate küsimustega. 2018. aastal oli nende üldine aastaelarve 4 miljardit eurot (2,8% ELi üldeelarvest) ja kõigis asutustes kokku töötas 8 957 töötajat (13,4% kõigist ELi heaks töötavatest inimestest).

Olles varem keskendunud konkreetsete asutuste tulemuslikkusele, tuvastas Euroopa Kontrollikoda kaks olulist kriteeriumi kõigi ELi asutuste jaoks, mis aitavad tulemuslikumalt panustada ELi poliitikasse. Kõigepealt kontrollisid audiitorid, kas asutuste olelustusükkel on piisavalt paindlik, et olla asjaomase ELi poliitikavaldkonna ja Euroopa koostöö teenistuses muutavas ülemaailmses olukorras. Selles suhtes tuvastasid nad paindlikkuse puudumise asutuste ülesehituses, funktsioonides ja vajaduse korral nende likvideerimises. Mõnes poliitikavaldkonnas tegutseb mitu asutust, mis võib tekitada nende volituste ja/või tegevuse kattumise. Teiseks uurisid audiitorid seda, mil määral toimusid asutused eksperdikeskustena ja võrgustikena ELi poliitika täitmisel, ning leidsid, et nende potentsiaali ei kasutata täielikult.

Üldiselt soovitasid audiitorid, et komisjon ja asutused tagaksid asutuste struktuuri asjakohasuse, sidususe ja paindlikkuse, eraldaksid ressursse paindlikumalt, täiustaksid juhtimist, vastutust ja tulemuslikkuse aruandlust ning tugevdaksid asutuste rolli eksperdikeskuste ja võrgustikena igaühe poliitikavaldkonnas.

2.8 Soovituste ja auditite tegevuskavade alusel võetud järelmeetmed

Kooskõlas tegevdirektori otsusega⁶⁹ kogus ameti siseauditi talitus soovitude eest vastutajatelt uuendusi ja koostas järelevalvearuanded. Siseauditi talitus esitas aasta jooksul järgmised aruanded:

- auditisovitude täitmine seisuga 31.12.2019, dokument 2020-055 haldusnõukogu 21. märtsil 2020 toimunud 22. koosoleku päevakava punkti B.9 alusel;
- täitmata auditisovitude täitmine seisuga 30.4.2020, dokument 2020-192 haldusnõukogu 26. juunil 2020 toimunud 23. koosoleku päevakava punkti B.15 alusel;
- täitmata auditisovitude täitmine seisuga 31.10.2020, dokument 2020-359 haldusnõukogu 24. novembril 2020 toimunud 25. koosoleku päevakava punkti A.25 alusel;
- täitmata auditisovitude täitmine seisuga 31.12.2020, dokument 2021-075 haldusnõukogu 16. märtsil 2021 toimunud 27. koosoleku päevakava punkti A.23 alusel.

Auditisovitude täitmise määr 2020. aastal⁷⁰ on **65%** (24 soovitud on täidetud / 37 on täitmisel). Auditisovitude täitmise 31. detsembri 2020 seisukokkuvõte on tabelis 15.

69 Tegevdirektori otsus, et võtta vastu kohustuslik teavitamissüsteem tegevdirektori ja siseauditi talituse juhataja teavitamiseks auditi soovitude ja/või tulemuste osas tehtust, viide: Ares(2018)6152498 – 30/11/2018.

70 Üksikasjalik teave on täitmata auditisovitude täitmise seis 31. detsembri 2020 järelevalvearuandes (viide: haldusnõukogu dokument 2021-075).

Tabel 15. Auditisoovituste täitmise seis

Siseauditi talituse, komisjoni siseauditi talituse ja Euroopa Kontrollikoja soovitud hinnangu järgi	Kokku toimumas 2020. aastal	Toimumas	Täidetud	Tähtpäevaks täitmata	Lõpetatud 2020. aastal	Kokku toimumas 2020. aasta lõpus
Kriitilise tähtsusega	0	0	0	0	0	0
Väga oluline	33	4	18	9	14	19
Oluline	14	4	6	4	2	12
Kokku	47	8	24	13	16	31

Märkused.

Jälgimise eesmärgil on kõik Euroopa Kontrollikoja soovitud tunnistatud väga oluliseks.

Toimumas: täitmine edeneb kavakohaselt. Tähtaeg ei ole lõppenud või audiitoriga on kokku lepitud uus tegevuskava/tähtpäev.

Täidetud: see on soovitud eest vastutaja kinnitus. Küsimus on valmis audiitori järelkontrolliks ja võimalikuks lõpetamiseks.

Tähtpäevaks täitmata: soovitud täitmisega tegeldakse, kuid soovitud ei täidetud kokkulepitud tähtpäevaks.

Lõpetatud: audiitor on küsimuse ametlikult lõpetanud.

Kriitilise tähtsusega: auditeeritud protsessis on olemuslikud puudused, mis on kahjulik üksuse tasandil.

Väga oluline: auditeeritud protsessis on olemuslikud puudused, mis on kahjulik kogu protsessi tasandil.

Oluline: kogu auditeeritud protsessis on olulised puudused või auditeeritud protsessi olulises osas on olemuslikud puudused.

Täitmata auditisoovituste kokkuvõtte on järgmine:

- hankestrateegia kasutuselevõtu ja lepinguhalduse protsessi valmimine (2015);
- IT-toimingute tõhususe suurendamise meetmete rakendamise valmimine (2016);
- hangete valdkonnas sisekontrolli kehtestamise valmimine (2017);
- IT-varahalduse protsessi korraldamine (2018).

Seoses meetmetega, mida amet võttis pärast Euroopa Kontrollikoja varasemate aastate tähelepanekuid, on rakendamise seis järgmine.

Tabel 16. Euroopa Kontrollikoja tähelepanekuid käsitlevate meetmete täitmise seis

Aasta	Tähelepanek	Seis	Ameti võetud meetmed
2013/ 2015	Schengeni lepinguga ühinenud riigid aitavad rahastada ameti tegevuskulusid, kuid mitte personali- ja talituskulusid.	Lõpetatud	–

2017	eu-LISA haldab praegu kolme eraldi, omavahel lõimimata suuremahulist IT-süsteemi (SIS II, VIS ja Eurodac), mis käsitlevad vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala poliitikavaldkonna andmeid. Selline lähenemisviis võib takistada ametil saavutada mastaabisäästu ja eri süsteemide sünergiat.	Kestab (ei ole ameti kontrolli all)	eu-LISA jätkab kõigi enda juhitavate süsteemide lõimimist õigusaktidega lubatud tasemeni, võttes näiteks kasutusele ühise jagatud taristu või kehtestades arhitektuuristandardid.
2017	Amet avaldab vabade ametikohtade teateid oma veebilehel ja suhtlusmeedias, kuid mitte Euroopa Personalivaliku Ameti (EPSO) veebilehel.	Lõpetatud	–
2017	E-hanked: 2017. aasta lõpuks oli amet teatud menetluste jaoks kasutusele võtnud e-arded ja e-hanked, kuid mitte hankedokumentide elektroonilist esitamist.	Lõpetatud	–
2017	IT-projektide arendamiseks ja rakendamiseks kasutab amet allhankemudelit, mille raames teevad 90% seonduvast tööst töövõtjad, mis tekitab olulisi riske (liigne tuginemine allhankijatele ja neist sõltumine).	–	–
2017	Peamiste IT-süsteemide käitamiseks vastavate konsortiumidega sõlmitud raamlepingud tekitavad enamaksamise riski. Amet võib kaalutleda standardmetoodika kasutamist, kus arendustegevuse hind lähtub funktsionaalsetest punktidest.	Lõpetatud	–
2018	Valikukomisjon kaldus kõrvale avaldatud vaba ametikoha teatest ning kohaldas taotlejate reservnimekirja kandmisel suuremat minimaalset punktisummat. Amet peaks tagama avaldatud valikukriteeriumide järgimise.	Lõpetatud	–
2018	Amet sõlmis lepingu pakkumust ületavas summas, mis ei ole kooskõlas avalike hangete eeskirjadega.	–	–
2018	Amet pikendas otselepingu kestust, mis suurendas ka lepingu maksumust 73% võrra. Pärast 4-aastase esialgse perioodi lõppu tehtud maksed on õigusvastased. Amet peaks tagama avalike hangete eeskirjade järgimise.	Lõpetatud	–

2018	Amet tõstis raamlepingu hindu ilma raamlepingut muutmata ja pikendas üht erilepingut pärast raamlepingu lõppemist.	Kestab	Operatiivosakonnas loodi tarnija- ja lepinguhalduse sektor, mis teeb tihedat koostööd organisatsiooniteenuste osakonna hankesektoriga, et tegelda muu hulgas lepingu lõppkuupäevade järelevalvega, ametikohtade ülemineku kavandamise ning operatiivvajaduste ja õigusraamistiku tiheda järelevalvega. Lisaks on hanke- ja lepinguhalduse suunistesse, mis on kavas vastu võtta 2021. aastal, lisatud lepinguhalduse kohustus ja vastutus ning see, kuidas tagada nõuetekohane, õigeaegne ja korrapärane lepingute järjestikune sõlmimine.
2018	Schengeni infosüsteemi korrastava hoolduse lepingu tehnilises kirjelduses olev hindamisvalem erines sellest, mis oli pakujatele edastatud küsimuste ja vastuste dokumendis. Amet peaks parandama hangetega seotud sisekontrolli.	Lõpetatud	Et tõhustada tähelepanekuga seonduvat asjakohast eelkontrolli, on hankesuunistesse lisatud kaks sätet: - võtta kasutusele ametlikud ekspertide kohtumised hankesektoris, et tagada talitluspidevus ja rakendada nn nelja silma põhimõtet; - lisada lõplikusse lepingusse ametlikud viited hankedokumentide muudatustele, mis tulenevad küsimuste ja vastuste voorust.
2018	Eelarve täitmise määr oli kavandatust väiksem. Amet peaks koos komisjoniga parandama eelarve planeerimise vastavusse viimist asjaomaste õigusaktide ajakavaga.	Täitmata	Veel kaasseadusandjate poolt vastuvõtmata õigusaktidega seotud eelarvevahendite lisamine ameti kinnitatud eelarvesse tekitab usaldusväärsele finantsjuhtimisele olulisi riske. Haldusnõukogu teavitatakse neist riskidest süstemaatiliselt. Õigusaktide vastuvõtmise protsess ei ole üldse ameti kontrolli all.

Amet hoiab komisjoni siseauditi talitust ja Euroopa Kontrollikoda kursis nende tegevuskavade rakendamisel toimuvaga. Amet võtab konkreetsed ja kiireid meetmeid, et käsitleda viivitusi soovituste täitmisel, sealhulgas määrab soovituste täitmiseks uued läbivaadatud tähtpäevad.

Lõpetamise kinnitamiseks (vt eespool kokkuvõttega tabelis „Lõpetatud“) tegid ameti siseauditi talituse⁷¹ ja komisjoni siseauditi talituse⁷² audiitorid täidetuks tunnistatud (st esitatud ja kogutud tõenditele on antud audiitori hinnang) tegevuskavade suhtes iga-aastase järelkontrolli. Euroopa Kontrollikoda tegi ka järelkontroll enda poolt varasemate auditite tulemusel tehtud tähelepanekutele.⁷³

71 eu-LISA eelmiste IASi auditite täitmata soovituste järelkontroll – märkus auditijärelduste kohta, viide: Ares(2020)6687111 – 13/11/2020.

72 Siseauditi talituse järelkontrolli 2020. aasta memo, viide: Ares(2021)1582348 – 02/03/2021.

73 Euroopa Kontrollikoja aruanne Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Ameti (eu-LISA) 2019. eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande kohta, lisa – lk 9–11. Aruanne avaldati 22. oktoobril 2020 Euroopa Kontrollikoja veebilehel.

2.9 Pärast OLAFi uurimist antud soovitude täitmise kontrollimine

Pärast OLAFi uurimist ei antud eu-LISA-le ühtki soovitud.

2.10 Eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsiooni tähelepanekute alusel võetud järelmeetmed

29. aprillil 2021 vabastas Euroopa Parlament eu-LISA tegevdiriktori vastutusest täita ameti eelarvet ja kiitis heaks eu-LISA 2019. eelarveaasta raamatupidamisarvestuse sulgemise.

Eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon esitas oma tähelepaneku samal kuupäeval vastu võetud resolutsioonis. eu-LISA valmistab ette järelmeetmete aruande ja järgib ELi asutuste võrgustiku juhiseid, et jagada neid eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsiooniga.

Eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon kutsus ametit esitama 2021. aasta juuniks aruande instutsiooni nelja tähelepaneku kohta (personalipoliitika, huvide konfliktide ennetamine ja haldamine, eetika ja läbipaistvus, sisekontroll), millele vastatakse allpool.

Personalipoliitika

18. Märgeb, et amet võttis vastu ahistamise ärahoidmise ja inimväärikuse kaitse poliitika; märgeb, et pärast seda, kui üks töötaja esitas 2018. aasta oktoobris taotluse, algatas amet 2019. aastal haldusjuurdluse, mis lõpetati 2019. aasta septembris distsiplinaarmeetmega; märgeb, et selle distsiplinaarmeetme kohta esitati kaebus ja amet vastas 3. augustiks 2020; märgeb, et asjaomane töötaja esitas hagi Üldkohtule; palub, et amet annaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile 2021. aasta juuniks aru, milliseid edusamme on tehtud ja milliseid võimalikke parandusmeetmeid on Üldkohtu lõpliku otsuse alusel võetud; märgeb, et usaldusnõunike andmete kohaselt teatati 2019. aastal üheksast ahistamisjuhtumist, kuid ühtegi juhtumi puhul ei soovinud töötajad abi ei ametliku ega mitteametliku menetluse kaudu.

3. juuni 2021 seisuga on Üldkohtule esitatud kohtuasi menetlemisel.

Huvide konfliktide ennetamine ja haldamine ning läbipaistvus

22. Võtab teadmiseks ameti kehtestatud meetmed ja pidevad jõupingutused, mille eesmärk on tagada läbipaistvus, huvide konfliktide ennetamine ja haldamine ning rikkumistest teatamine; märgeb, et amet on kehtestanud oma töötajate huvide konfliktide ennetamise ja lahendamise eeskirja; märgeb, et 2019. aastal korraldas amet ühe eetika- ja usaldusvärsusteemalise koolituse, kus keskenduti rikkumisest teatamisele ja pettusele ning mille korraldas Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) esindaja, kaks eetika- ja käitumisjuhenditeemalist koolitust, mis hõlmasid ahistamise ennetamist ja rikkumisest teatamist ning kus osalesid ameti usaldusnõunikud, ning kolm huvide konfliktide haldamise teemalist koolitust; märgeb, et 2019. aastal esitasid operatiivtöö- ja finantsosakondades agendiks või kontrollijaks määratud töötajad ja uued töötajad 106 huvide deklaratsiooni, millest 215 oli huvi deklareeritud, ja et ühele töötajale soovitati korrigeerivates tegevusvaldkonnas mitte tegutseda, et järgida huvide konfliktide ennetavaid reegleid; märgeb, et 2020. aasta juunis pidanuks haldusnõukogu võtma vastu uued huvide konflikti käsitlevad reeglid, mis kehtiksid kõikidele ameti töötajatele, sealhulgas kõrgemale juhtkonnale; palub, et amet annaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile 2021. aasta juuniks selles valdkonnas tehtud edusammudest aru;

23. detsembril 2020 võttis eu-LISA haldusnõukogu vastu otsuse 2020–405 rakenduseeskirjade kohta, mis käsitlevad töötajate huvide konfliktide ennetamist ja juhtimist. Selles otsuses kehtestatakse eeskirjad eu-LISA töötajate huvide konfliktide ennetamiseks ja haldamiseks, et tagada läbipaistvalt ja järjekindlalt selliste olukordade lahendamine, kus võib tekkida huvide konflikte. Otsuse artiklis 2 on märgitud, et seda kohaldatakse lepinguliste töötajate, ajutiste töötajate, sealhulgas tegevdiriktori ja tegevdiriktori asetäitja suhtes, lähetatud riiklike ekspertide ning tasustatud ja tasustamata praktikantide suhtes.

25. Märgeb, et ameti vastuse kohaselt ei ole tal juriidilist kohustust ameti haldusnõukogu liikmete elulookirjeldusi avaldada; rõhutab sellega seoses, et liidu ametid peaksid olema läbipaistvusküsimustes eeskujuks, ning kutsub haldusnõukogu liikmeid üles oma elulookirjeldused ameti veebisaidil avaldama; märgeb, et amet innustab haldusnõukogu esindajaid endiselt esitama oma elulookirjeldusi, et suurendada läbipaistvust; palub, et amet annaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile 2021. aasta juuniks selles valdkonnas tehtud edusammudest aru;

Amet on innustanud haldusnõukogu esindajat esitama oma elulookirjelduse ja suurendama läbipaistvust elulookirjelduste avaldamise kaudu ameti veebilehel. Amet peab austama ka haldusnõukogu liikmete/ asendusliikmete ja vaatlejate õigust mitte esitada elulookirjeldust edasiseks avaldamiseks, sest selle nõudmiseks puudub juriidiline kohustus.

Sisekontroll

27. Märgeb seoses märkuste ja tähelepanekutega, mille eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon tegi täitmata auditisoovituste kohta, et 2019. aasta lõpuks oli auditisoovitustest täidetud 62 % (34st soovitusel oli täidetud 21); märgeb, et 2019. aasta lõpus oli täitmata soovitusi kokku 32, millest ükski ei olnud kriitilise tähtsusega; märgeb, et amet võttis 2020. aastal otsustavaid ja kiireloomulisi meetmeid niisuguste soovitusete järgimiseks, mille täitmine on viibinud, ning esitas sealhulgas ka uued kuupäevad, milleks soovitusel tuleb täita; palub, et amet annaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile 2021. aasta juuniks auditisoovituste täitmisest aru;

Amet jälgib pidevalt auditisoovituste täitmist ja koostab nende kohta aruandeid. 31. detsembri 2020 järelevalvearuanne tõendab, et lahendamata ei olnud ühtki kriitilise tähtsusega auditisoovitust. Nagu kirjeldatakse selles aasta konsolideeritud tegevusaruande punktis 2.8, täideti 2020. aastal 24 soovitusel 37st eeldatust; täitmise määr oli 65%. Eelkõige oli täitmise määr väga oluliste soovitusete korral 67% (eesmärk 90%) ja oluliste soovitusete korral 60% (eesmärk 80%). Kuigi alla eesmärgi, oli üldine täitmise määr suurem kui 2019. aastal (62%). Amet on kindel, et püsib positiivsel kursil ja täidab kõik täitmata soovitusel viivitamata.

2.11 Keskkonnanajuhtimine

Keskkonnatulemusliikuse põhinäitaja võeti kasutusele 2020. aastal ja see mõõdab ameti keskkonnanjalajälge. Ameti CO₂ jalajalg arvutati aasta keskkonnanaruandes esimest korda kommunaalteenuste kohta (elekter, vesi, jäätmed), mille tulemuseks saadi 341,04 tonni CO₂. COVID-19 pandeemiast tingitud kaugtöö laialdasema kasutamise tõttu ei saa ameti 2020. aasta CO₂ heitkoguseid pidada võrdlemise eesmärgil ja järgmiste aastatega võrreldes esinduslikuks.

2.12 Juhtkonna hinnang

Ameti juhtkonnal on piisav kindlus, et on kehtestatud sobivad sisekontrollimeetmed, mis toimivad ettenähtud viisil; olulisi riske tuvastati ja maandati kogu aasta jooksul nõuetekohaselt. Seda kindlust kinnitavad aasta jooksul tehtud sise- ja välisauditite tulemused.

2.13 Välishindamised

Vastavalt eu-LISA asutamismäärusele hindas komisjon ametit esimest korda kolme aasta jooksul pärast ameti tegevuse algust, välise töövõtja toetusel. Hindamine tehti tihedas koostöös haldusnõukogu ja ameti endaga. Hindamine toimus ühe aasta jooksul (2015. aasta märtsist 2016. aasta märtsini) ja see hõlmas ajavahemikku 1. detsembrist 2012 kuni 30. septembrini 2015.⁷⁴

Hinnati, kuidas eu-LISA oli täitnud asutamismääruses sätestatud volitusi, vaadeldes nelja valdkonda: tõhusus, tulemuslikkus, sidusus ja lisaväärtus. Samuti uuriti ameti panust koordineeritud, tulemusliku ja sidusa IT-keskkonna loomisesse justiits- ja siseküsimuste poliitika rakendamist toetavate suuremahuliste IT-süsteemide haldamiseks.

74 Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Ameti (eu-LISA) sõltumatu välishindamine – eu-LISA, lõplik hindamisaruanne, 20.05.2016. Avaldatud aadressil <https://op.europa.eu/s/0a1dR>.

Hindamise tulemusena järeldati, et amet täidab tulemuslikult oma volitusi. Hindamise põhjal andis komisjon pärast haldusnõukoguga konsulteerimist soovitud ameti asutamismääruse muutmiseks. Need soovitud esitati koos haldusnõukogu arvamusel Euroopa Parlamendile, nõukogule ja Euroopa Andmekaitseinspektorile.

30 loetletud soovitusel on 28 täidetud ning 2 on ameti muudetud volituste kontekstis iganenud ja neid ei täideta.

3 Sisekontrolliraamistiku tulemuslikkuse hindamine

3.1 Sisekontrolliraamistiku tõhusus

3.1.1 Sisekontrolliraamistiku tulemuslikkuse hindamise meetod

Sisekontroll on protsess, mis aitab organisatsioonil saavutada eesmärged ning säilitada eeskirju ja määrusi järgides tegevus- ja finantstulemused, ning toetab usaldusväärset otsustamist, vähendades riske kulutõhusate kontrollimenetluste kaudu vastuvõetavate tasemeteni. eu-LISA haldusnõukogu 19. märtsi 2019 otsus nr 2019-042 nõuab, et tegevdirektor rakendab sisekontrolli põhimõtteid ja omadusi ning kehtestab organisatsioonistruktuuri ja sisekontrollisüsteemi, mis on kooskõlas haldusnõukogu vastu võetud põhimõtete ja omadustega.

Sisekontrolli komponendid eu-LISAs on kontrollikeskkond, riskihindamine, kontroll, teave ja suhtlus ning järelevalve. Need viis põhielementi on omavahel seotud ning peavad olema tagatud ja tõhusalt toimima organisatsiooni kõigil tasanditel, et tegevuse sisekontrolli saaks pidada tulemuslikuks. Raamistikus eritletakse ka iga komponendi põhimõtted ja omadused, mille määratlemise eesmärk on arvestada ametis kasutatavat konkreetset juhtimiskorraldust. Kehtestatud sisekontrolli põhimõtted ja omadused moodustavad eu-LISA finantsmääruse artikli 45 lõikes 2 viidatud miinimumstandardid.

Tegevdirektor määras tegevdirektori asetäitja riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutavaks juhiks, et toetada teda sisekontrolliraamistiku loomise, jälgimise, rakendamise, hindamise ja vastavate aruannete koostamisega. Tegevdirektor on volitatud igal aastal tegema eu-LISA sisekontrolliraamistiku tõhususe üldise hindamise.

Iga-aastane hindamine hõlmas sisekontrolli järelevalvekriteeriumide kehtestamist iga põhimõtte jaoks, sisekontrolli tugevuste ja täiustamist vajavate valdkondade tuvastamist, hindamist lähtealuste ja komponentide tasandil ning üldhinnangut. Sisekontrolliraamistiku lähtealused ja näitajad määratleti sisekontrolli järelevalvekriteeriume ning riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutava juhi ametisse määramist käsitletud tegevdirektori otsuse 2. lisas. Hindamise sooritamiseks kogus ja analüüsis riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutav juht andmeid ameti eri andmeallikatest (sh töötajate küsitlus, erandite ja mittevastavuse juhtumite register, sise- ja välisauditi aruanded ja muud dokumendid ameti protsesside kohta), tuginedes määratletud järelevalvekriteeriumidele.

3.1.2 Sisekontrolliraamistiku tulemuslikkuse hindamise tulemused

Kontrollikeskkond

Kontrollikeskkond on tegevusstandardite, protsesside ja struktuuride kogum, mis on kogu organisatsioonis sisekontrolli tegemise alus. Haldusnõukogu, tegevdirektor ja juhtkond määravad kõrgeimal tasandil sisekontrolli, sealhulgas eeldatavate käitumisstandardite tähtsuse.

Sisekontrolliraamistiku kontrollikeskkonnakomponent on kehtestatud ja toimib, kuid vaja on mõningaid täiustusi (2. kategooria).

Amet on pühendunud terviklusele ja eetikaväärtustele ning tõhustab jätkuvalt kontrolli, mis tugendab nende väärtuste rakendamist. Haldusnõukogu tõendas 2020. aastal jätkuvalt, et on eu-LISA juhtkonnast sõltumatu ning teeb tulemuslikult sisekontrolli arendamise ja teostamise järelevalvet. 2021. aastal oli ametil kavas tugevdada haldusnõukogu rolli sisekontrolliraamistikus, eriti oma auditi-, vastavus- ja rahanduskomiteega. Keerulisel perioodil, mida iseloomustasid struktuurimuutused, töötajaskonna ja eelarve kasv ning ülemaailmne pandeemia, tagas eu-LISA, et ameti struktuur, aruandlusahelad, organid ja kohustused olid hästi paigas ja need vaadati vajaduse korral uuesti läbi. Amet tõendas ka võetud kohustust ja suutlikkust värvata paljusid uusi

andekaid töötajaid, samal ajal arendades oma töötajaid. eu-LISA arendas jätkuvalt oma hindamis- ja edutamisprotsessi ning töötas mitme uue strateegia ja menetlusega, mis aitavad jõustada üksikisikute vastutust asutusesisesel kontrollil läbiviimise eest.

Riskihindamine

Riskihindamine on dünaamiline ja pidev protsess, millega tuvastatakse ja hinnatakse riske, mis võiksid takistada eesmärkide saavutamist, ja mis aitab määrata selliste riskide haldamise viisi.

Riski hindamise komponent on kehtestatud ja toimib, kuid vaja on mõningaid täiustusi (2. kategooria).

eu-LISA-l on hästi välja kujunenud protsess eesmärkide seadmiseks organisatsiooni eri tasanditel. Eesmärkide saavutamise aruandlust ja järelevalvet tehakse menetlusi järgides ja nendesse on kaasatud asjaomased sidusrühmad. Amet täiustas riskitaluvuse ja riskide olulisuse järelevalvet, lisades selle elemendi oma programminõukogude uude töökorda. Amet tuvastab ka riske ja hindab neid eri tasanditel (nt organisatsiooni, programmi, projekti tasandil) ning täiustab jätkuvalt protsessi üksuse ja organi tasandil, kasutades eelkõige uut, 2020. aastal kasutusele võetud töövahendit (Planview Enterprise One). eu-LISA rakendas jätkuvalt rangelt oma pettustvastast strateegiat, mis hõlmas uute kontrollide kasutuselevõttu. Eelkõige hinnati ja kontrolliti muutustega seotud riske, eriti seoses organisatsiooni ümberkorralduskava ja ametile usaldatud uute arendusülesannetega. Protsesside ja töövahendite pideva täiustamise kaudu muutub eesmärkide seadmine ja riskide haldamine tõhusamaks ja tulemuslikumaks, vähendades samas ka sisekontrolli kulusid.

Kontrollitegevus

Kontrollitegevus tagab poliitika, tööprotsessi ja sisekontrolli eesmärkidega seotud riskide leevendamise. Kontrollitegevus toimub organisatsiooni kõigil tasanditel, tegevuse eri etappides ja tehnoloogiakeskkonnas. Kontrollitegevus võib olla ennetav või tuvastav ja hõlmab mitmesuguseid käsitsi- ja automaattegevusi ning kohustuste lahusust.

Kontrollitegevuse komponent on osaliselt kehtestatud ja toimib, kuid vaja on mõningaid täiustusi (3. kategooria).

Kontrollitegevust on toimunud eri osakondade ja talituste eri tasanditel olemasolevate protsesside, menetluste ja juhtimismehhanismide osana. Kontrollimenetluste lisamine strateegiasse peaks aitama hinnata ka meetmete tulemuslikkust, kulusid ja kasulikkust, nagu nõutakse finantseeskirjadega. Puudub kehtiv loetelu põhiprotsesside ja tegevuste kontrollide kohta, kus loetletakse igaühe kohustused, ning see mõjutab järelevalvet ja aruandlust tulemuslikkust. Vaatamata eelkõige ameti IT-taristu teegi (ITIL) ning projektijuhtimismetoodika rakendamise raames tehtud kontrollide mahule, peab amet tegema jätkuvalt suuri täiustusi, et leevendada riske, mis võiksid takistada eesmärkide saavutamist aktsepteeritaval tasemel, nagu on esile toodud mitmes auditis. Tehnoloogia kontrollimeetmed on kehtestatud ja toimivad ning mõningad täiustused on ka tuvastatud ja täitmisel, näiteks ITILi rakendamine ameti IT-taristu jaoks. Nii suuremahuliste kui ka ameti IT-süsteemide turvalisus on üks ameti olulisimaid eesmärgi ja paljud kontrollid tehakse selleks, et tagada selle eesmärgi saavutamine. Amet on tuvastanud täiustatavad valdkonnad ja jätkab lähiaastail neisse investeerimist. 2020. aastal arendas eu-LISA edasi ka mitut olulist ameti poliitikavaldkonda, eelkõige väliste teenusepakujate haldamiseks, kontrolliks ja juhtimiseks, mis peaks lisama uusi kontrollimeetmeid ja tõhustama olemasolevat kontrollitegevust.

Teave ja teabevahetus

Sise- ja välissuhtluse kaudu edastatud teave on vajalik, et amet saaks teha oma sisekontrolli ja toetada eesmärkide saavutamist. Välissuhtlus annab avalikkusele ja sidusrühmadele teavet ameti poliitikaeesmärkide ja meetmete kohta. Sisesuhtlus annab töötajatele teavet, mida on vaja eesmärkide saavutamiseks ja igapäevaste kontrollide tegemiseks.

Teave ja teabevahetuse komponent on kehtestatud ja toimib (1. kategooria).

Ameti teavitamis- ja suhtlustegevus toimub hästi välja kujunenud menetluste ja protsesside kaudu, mis toetavad organisatsiooni laiemate eesmärkide saavutamist. Sisekontrolli tegemiseks asjakohane teave on kättesaadav ja üldiselt nõutava kvaliteediga. Sise- ja välisuhtlusmenetlusi ja protsesse tuleks kasutada selleks, et käsitleda veelgi konkreetsemalt sisekontrolli teemat. Kontrollistrateegia vastuvõtmine võiks aidata koordineerida tegevusi, mis on seotud selle komponendi rakendamisega.

Järelevalve

Kasutatakse pidevat ja konkreetset hindamist, et kontrollida, kas kõik sisekontrolli viis komponenti on kehtestatud ja toimivad. Ameti eri tasandite protsessidesse lõimitud pidevad hindamised annavad õigeaegset teavet võimalike puuduste kohta. Tulemusi hinnatakse, puudustest teavitatakse ja need kõrvaldatakse õigel ajal ning olulised teemad teatatakse asjakohaselt.

Järelevalvetegevuse komponent on kehtestatud ja toimib, kuid vaja on mõningaid täiustusi (2. kategooria).

Amet hindab pidevalt ja konkreetset oma sisekontrollide toimimist. Sisekontrollide aluseks on töötajate poolt oma vastutusala piires antud enesehinnangud, tegevuse aruanded, registreeritud erandid ja mittevastavuse juhtumid, pettustvastase strateegia rakendamise ning sise- ja välisauditi tulemused. 2021. aasta iga-aastast hinnangut sisekontrolliraamistiku tulemuslikkuse kohta täiustati, kasutades eelmise hindamise kogemusi.

3.1.3 Ameti peamised riskid aruandeperioodil

Järgmises tabelis on loetelu olemasolevatest organisatsiooniriskidest 2020. aasta lõpus.

Riski tunnus	Ametit ohustava riski nimetus	Tõenäosus	Mõju	Vastutaja
2017-1	Suunatud ja edukas väline küberrünne eu-LISA taristu vastu	3 – suur	3 – suur	Turbetalituse juhataja
2018-1	Juba võetud meetmed ei pruugi olla piisavad tagamaks, et andmekeskuse jõudluse suurendamine võimaldab ametil majutada tulevasi süsteeme.	2 – keskmine	3 – suur	Taristuhalduse talituse juhataja ja organisatsiooniteenuste osakonna juhataja
2018-2	Ameti ümberkorraldamisest tulenev organisatsiooniline ebastabiilsus	2 – keskmine	2 – keskmine	Tegevdirektor ja tegevdirektori asetäitja
2018-3	Sidetaristu kulude olulise suurenemise oht	4 – väga suur	3 – suur	Taristuhalduse talituse juhataja
2018-4	Töötajate, menetluste ja töövahendite puudumine võib kahjustada rahaliste vahendite nõuetekohast eraldamist ja tasakaalustamist. Olemasolevate koosseisuliste töötajate arvu ja teostatava tegevuse üha suurem ebavastavus võib kahjustada ameti tegevust ja võimalik, et ka ameti talitluspidevust. Aasta n-1 eelarve täitmine / assigneeringute tühistamine	3 – suur	3 – suur	Juhtimiskomitee liikmed
2018-6	Konfidentsiaalsuskohustuse rikkumine: konfidentsiaalse hanketeabe juhuslik avalikustamine	2 – keskmine	3 – suur	Turbetalituse juhataja ja taristuhalduse talituse juhataja

2019-3	Võimalik mittevastavus tervishoiu ja ohutuse nõuetele ja eeskirjadele, sest ei ole tehtud tervishoiu ja ohutuse riskihindamist	3 – suur	3 – suur	Organisatsiooniteenuste talituse juhataja
2019-5	Õigel ajal ameti kõige olulisemateks vajadusteks vajaliku füüsilise ruumi puudumine	1 – väike	4 – väga suur	Organisatsiooniteenuste osakonna juhataja ja operatiivosakonna juhataja
2019-6	Täitmiseks usaldatud programmide ja projektide keerukuse tõttu, konkreetse hankestrateegia tõttu ja arvestades projektijuhtimissuutlikkuse praegust taset (ressursid, protsesside nõuete vastavus, toetavad vahendid ja otsustamismehhanismid), ei pruugi amet <ul style="list-style-type: none"> - saavutada oma strateegilisi eesmärgi; - kehtestada, säilitada ja teostada täielikku kontrolli suuremahuliste IT-süsteemide uue põlvkonna arendamisel 	3 – suur	3 – suur	Programmi- ja projektitalituse juhataja
2019-7	Amet ei pruugi olla piisavalt valmis uue valdkonnaülese hanke paradigmat, mis nõuab intensiivsemat tegevust kaasatud tarnijatega suhete haldamisel	3 – suur	3 – suur	Tarnija- ja lepinguhalduse sektori juhataja
2019-8	Tehnilise toe mudel ja jõudlus: pärast uute süsteemide kasutuselevõttu suurenes ameti tehnilise toe funktsioone käsitletud taotluste arv oluliselt, mille tõttu võib uute ja olemasolevate süsteemide tehniline tugi tugevalt halveneda	2 – keskmine	4 – väga suur	Süsteemitoimingute talituse juhataja, turbetalituse juhataja ja personalitalituse juhataja
2019-9	Korraga tööle asunud suure arvu inimeste haldamine	3 – suur	2 – keskmine	Personalitalituse juhataja

Ameti 2020. aasta riskid tulenevad varasemate aastate tööjärjest ja iga-aastase riskide kirjeldamise ja hindamise etapist, mille tegi eu-LISA juhtkond (juhtimiskomitee liikmed ja sektorite juhatajad) 2019. aasta III kvartalis. Uued riskid hinnati kinnitati ameti riskihindamise aastaseminaril 2019. aasta lõpus ja riski käsitlemise eest vastutaja nimetati 2020. aastal.

2020. aasta igas kvartalis tutvustas projektijuhtimisbüroo juhtimiskomiteele riskide seisuga ning nende tõenäosuse ja mõju ajakohastatud ülevaadet. Tegevuskavu haldasid vastavad riski eest vastutajad kuni riski kõrvaldamiseni.

Lisaks kõrvaldati aruandeperioodil kaks ameti riski ning kolm riski realiseerusid ja muutusid seega lahendamist vajavateks küsimusteks.

3.1.4 2020. aasta pettusvastase strateegia tegevuskava rakendamise aruanne⁷⁵

Läbivaadatud pettusvastane strateegia hõlmab kolme järgmist aastate 2019–2021 strateegilist eesmärki:

- tugevdada pettusvastast kultuuri ametis;
- kehtestada ja tagada range eetilisus kooskõlas eu-LISA tegevusega;
- koguda luureteavet pettuste ennetamiseks ja avastamiseks.

Siseauditi talitus jälgis korrapäraselt strateegiale lisatud tegevuskava täitmist. Vaatlusalune tegevuskava sisaldas algselt 13 meedet, millest igauhuga püüti maandada üht või mitut tuvastatud pettusrisiki. Aruandes on kokkuvõtte meetmete eest vastutajate vastustest, mis saadi pärast mitmeid siseauditi talituse ja meetmete eest vastutajate kohtumisi. Siseauditi talitus korraldas meetmete eest vastutajate kinnituse alusel kinnitamismenetluse ja kogus tõendeid, et määratleda riskide kõrvaldamise meetmete rakendamise seis ja arutada järgmised tulemuslikkuse vahenäitajad.

Eesmärgid	Näitajad	Tulemused
1. Tugevdada pettusvastast kultuuri ametis	Finantsjuhtimises osalejaid (%), kes vastavad õigesti pettuse ennetamist / tuvastamist käsitlevatele küsimustele <i>(allikas: teadlikkuse suurendamise kohustuslike koolituste statistika – personalitalitus)</i>	Andmed puuduvad Alates 2021. aastast peetakse kohustuslikke koolitusi eetika, aususe ja pettusvastase võitluse kohta ning vastav statistika tehakse kättesaadavaks.
2. Kehtestada ja tagada range eetilisus kooskõlas eu-LISA tegevusega	Eetikaküsimuste aastasuundumus <i>(allikas: halduspäringute registri statistika – õigusametnik)</i>	2019. aasta: üks (1) 2020. aasta: kaks (3 halduspäringut, 1 esialgne hindamine)
3. Koguda luureteavet pettuste ennetamiseks ja avastamiseks	tehingute % (hankemenetlused, kulukohustused, maksed), mille korral tuvastati potentsiaalne pettus <i>(allikas: kulukohustuste, maksete ja hangete loetelu statistika võrdluses nt Euroopa Kontrollikoja tähelepanekute ja/või valimi järelkontrollidega – finants- ja hanketalitus)</i>	2,47% tehingutest (39 makset) määratleti suure riskiga toimingutena potentsiaalse pettuse seisukohast ja need vaadati täiendavalt läbi. 39 tehingu ja nende tõendite läbivaatuse alusel järeldas siseauditi talitus, et puuduvad faktilised viited pettusele, mis tuleks teatada OLAFile. Siseauditi talitus tuvastas siiski võimalused, kuidas ametisest kontrolli saab tõhustada, ja soovitas selleks võtta meetmeid.

2020. aasta järelevalveõppuse tulemused näitavad, et amet täitis 7 meedet ettenähtud 13st, seega oli täitmise määr 54%. eu-LISA pettusvastase strateegia aastate 2019–2021 tegevuskava üldises kvantitatiivses rakendamises näib olevat 2020. aastal tekkinud mõningane viivitus. Ameti kõrgem juhtkond kavatseb tegevuskava ajakava läbi vaadata, et tagada selle täielik täitmine 2021. aasta lõpuks.

3.2 Järeldused sisekontrolliraamistiku tulemuslikkuse hindamise kohta

Üldise hindamise tulemused näitavad, et eu-LISA sisekontrollisüsteem on kehtestatud, toimib ja on tulemuslik, kuid vaja on mõningaid täiustusi (2. kategooria).

⁷⁵ Siseauditi talituse järelevalvearuanne 2020. aasta pettusvastase strateegia tegevuskava rakendamise kohta, viide: Ares(2021)653622 – 27/01/2021.

eu-LISA-l on hästi välja kujunenud **kontrollikeskkond**, mis koosneb tegevuste, protsesside ja struktuuride standardite kogust ja loob aluse sisekontrolli tegemiseks. Ameti juhtorganid ja juhtkond täidavad tulemuslikult ja sõltumatult oma sisekontrolli tegija rolli. eu-LISA püüdleb aktiivselt kontrollikeskkonna täiustamise rakendamise poole, eelkõige seoses ameti konkreetse vastutusega sisekontrolli eest.

eu-LISA saab tugineda oma strateegiale ja **riskihindamise** protsessidele, et tulemuslikult täpsustada oma eesmäärke ning tuvastada ja analüüsida riske. Amet on tuvastanud, et tema riskihindamisele tuleks kasuks suurem dünaamilisus ja järkjärgulisus, ning on juba tuvastanud töövahendid ja protsessid, mis toetavad seda eesmärki.

Amet kasutab tugevaid kontrolliraamistikke, et tagada eesmärkide, eriti tegevuseesmärkide saavutamise seotud riskide leevendamine. Nende raamistike sees viiakse **kontrollitegevust** läbi kõigil ameti tasanditel, tegevusprotsesside eri etappides (nt süsteemide arendamine ja käitamine) ning paljud neist on automaatsed. eu-LISA investeerib märkimisväärseid vahendeid oma kontrollitegevuse edasisse tugevdamisse valdkondades, kus ta on tuvastanud suurte täiustuste vajaduse. **Kontrollikeskkonna** ja **riskihindamise** komponendi olemasolu ja toimimine aitavad kaasa **kontrollitegevuse** komponendi osalise olemasolu leevendamisele sisekontrolliraamistiku tulemuslikkuse üldisel hindamisel.

Amet **teavitab** ametiväliselt tõhusalt oma sidusrühmi, sealhulgas avalikkust, ning annab kindluse, et ameti poliitikaeesmärgid saavutatakse. Ametisiselt teavitab amet oma töötajaid, tagades, et töötajad saavad kogu vajaliku teabe oma tööülesannete tulemuslikuks täitmiseks, sh kontrolli teostamiseks.

eu-LISA teeb oma sisekontrollis pidevat ja spetsiifilist **järelevalvet** ja hindamist, et hinnata oma sisekontrolliraamistiku viie komponendi olemasolu ja toimivust, tuvastada tugevused ja puudused, hinnata neid ja teavitada tulemustest.

3.3 Riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutava juhi avaldus

Mina, allakirjutanu,

Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Ameti (eu-LISA) riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutav juht,

kinnitan, et olen riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutava juhina andnud kooskõlas eu-LISA sisekontrolliraamistikuga oma nõuanded ja soovitused ameti sisekontrolli üldise seisu kohta tegevdirektorile.

Käesolevaga kinnitan, et selles tegevusaruandes ja selle lisades sisekontrollisüsteemi kohta esitatud teave on minu parima teadmise kohaselt täpne, usaldusväärne ja täielik.

Tallinn, 29. juuni 2021

Luca Tagliaretti

4 Juhtkonna kinnitus

4.1 Usaldatavuse põhialuste ülevaade

Piisav kindlus, mille eelarvevahendite käsutaja annab aasta tegevusaruandes esitatavas kinnitavas avalduses, tugineb usaldatavuse põhialustele. Need on kokkuvõttes järgmised.

1. põhialus. Juhtkonna hinnang

Juhtkonna hinnang

Ameti juhtkonnal on piisav kindlus, et üldiselt on kehtestatud sobivad kontrollimeetmed, mis toimivad kavandatud viisil, riske jälgitakse ja maandatakse nõuetekohaselt ning rakendatakse vajalikke parandus- ja tugevdusmeetmeid.

Lisaks tunnistab ameti juhtkond vajadust säilitada ameti sisekontrollikeskkonna tõhususe kõrge tase ning jätkata sisekontrolliraamistiku põhimõtete ja komponentide rakendamise järelevalvet ja hindamist tagamaks, et saavutatakse ameti asutamismääruses ja pikaajalises strateegias kehtestatud eesmärgid.

Erandite register

Ametil on alates 2013. aastast kehtestatud erandite registreerimise menetlus. 2015. aasta alguses võeti vastu erandite registreerimise ja haldamise ametlik menetlus. Selle üldeesmärk on kehtestada asjakohane kord, mis tagab kontrollide eiramise või õigusraamistikust kõrvalekaldumise erandlike asjaolude või oluliste juhtumite põhjaliku selgitamise, registreerimise ja aruandluse kooskõlas läbipaistvuse põhimõttega. Kõik erandid tuleb dokumenteerida, põhjendada ja heaks kiita asjakohasel tasandil enne meetmete võtmist.

2020. aastal registreeriti 19 erandit ja 4 mittevastavuse juhtumit. 2020. aasta erandite registrit analüüsis ameti juhtkond 2021. aasta alguses. Selle analüüsi abil tuvastati sisekontrolliraamistiku tulemuslikkuse hindamise osana ka puudused. Tuginedes erandite registri läbivaatamisel jõutud järeldustele, ajakohastatakse erandite ja mittevastavuse juhtumite korral kohaldatavat standardmenetlust 2021. aastal.

2. põhialus. Välisauditite tulemused

Euroopa Kontrollikoja kinnitav avaldus Euroopa Parlamendile ja nõukogule

Arvamus raamatupidamise aastaaruande usaldusvärsuse kohta

Euroopa Kontrollikoja hinnangul annab ameti raamatupidamise aastaaruanne 31. detsembril 2019 lõppenud eelarveaasta kohta kõikides olulistes aspektides õiglase pildi ameti finantsseisundist 31. detsembril 2019. aasta seisuga, finantstulemustest, rahavoogudest ja netovara muutustest lõppenud aastal vastavalt selle finantsmäärusele ja komisjoni peaarvepidaja poolt vastu võetud arvestuseeskirjadele. Viimased põhinevad rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandarditel.

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

Kontrollikoja hinnangul on 31. detsembril 2019 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tulud kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

Kontrollikoja hinnangul on 31. detsembril 2019 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad maksed kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

3. põhialus. Eelmistel aruandeperioodidel esitatud reservatsioonide järeelmeetmed

Eelarvevahendite käsutaja kinnitav avaldus 2019. aasta tegevusaruandes ei sisaldanud reservatsioone.

Kokkuvõte

III ja IV osa alusel võib järeldada, et sisekontrollis ei ole olulisi puudusi, millel võiks olla mõju kinnitavale avaldusele.

4.2 Reservatsioonid

Eespool esitatud teabe alusel ei esitanud eelarvevahendite käsutaja reservatsioone.

5 Kinnitav avaldus

Mina, allakirjutanu,

Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ameti (eu-LISA) tegevdirektor,

kinnitan volitatud eelarvevahendite käsutajana,

et käesolevas aruandes esitatud teave annab õige ja õiglase ülevaate.⁷⁶

Kinnitan täiendavalt, et mul on põhjendatud kindlus, et käesolevas aruandes kirjeldatud tegevuse jaoks ette nähtud vahendeid on kasutatud ettenähtud eesmärkidel ja kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega ning kehtestatud kontrollimenetlused tagavad raamatupidamisarvestuse aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse.

See põhjendatud kindlus põhineb minu äranägemisel ja minu käsutuses oleval teabel, näiteks enesehindamise ja järelkontrollide (Euroopa Komisjoni siseauditi talituse, ameti siseauditi talituse ja Euroopa Kontrollikoja auditid) tulemustel käesoleva avalduse aastale eelnenud aastate kohta.

Kinnitan, et ma ei tea ühtki käesolevas aruandes käsitlemata asjaolu, mis võiks kahjustada ameti või tema sidusrühmade huve.

Tallinn, 30. juuni 2021

Krum Garkov

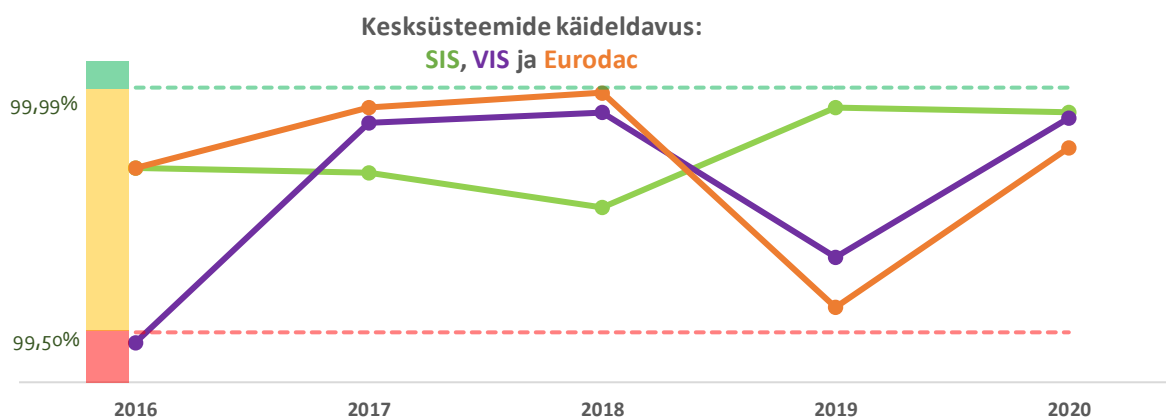
⁷⁶ Siin kontekstis tähendab sõnapaar „õige ja õiglane“ usaldusväärset, täielikku ja õiget pilti ameti olukorrast.

I lisa. Põhitegevuse statistika

Süsteemide operatiivjuhtimine

Süsteemide käideldavus

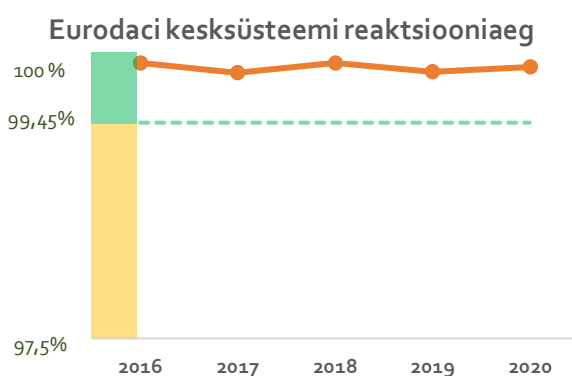
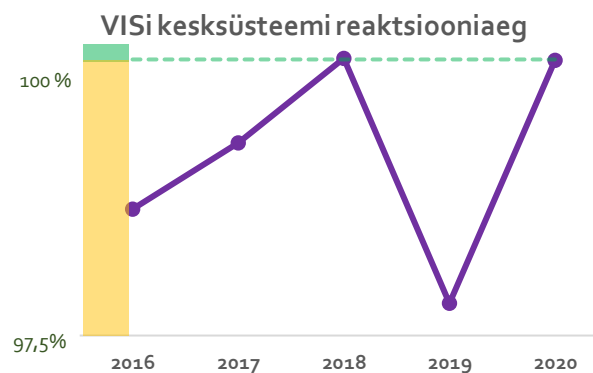
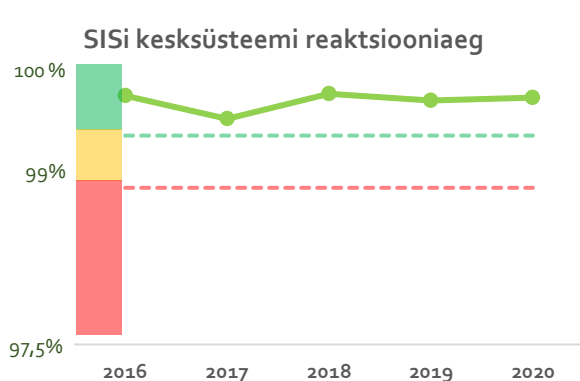
	KPI	Eesmärk	2016	2017	2018	2019	2020
3	Eurodaci kesksüsteemi käideldavus	Roheline $\geq 99,99\%$ 99,99% > kollane $\geq 99,50\%$ Punane < 99,50%	99,83%	99,95%	99,98%	99,55%	99,87%
6	SISi kesksüsteemi käideldavus	Roheline $\geq 99,99\%$ 99,99% > kollane $\geq 99,50\%$ Punane < 99,50%	99,83%	99,82%	99,75%	99,95%	99,94%
8	VISi kesksüsteemi käideldavus	Roheline $\geq 99,99\%$ 99,99% > kollane $\geq 99,50\%$ Punane < 99,50%	99,48%	99,92%	99,94%	99,65%	99,93%

Süsteemi käideldavuse eesmärk ei ole süsteeme reguleerivates õigusaktides täpselt määratletud. Amet kehtestas roheline (99,99%) eesmärgi põhjusel, et tema hallatavad süsteemid on määratletud suure käideldavusega süsteemidena.

Reageerimisaeg

	KPI	Eesmärk	2016	2017	2018	2019	2020
7	SISi kesksüsteemi reaktsiooniaeg	Roheline $\geq 99,5\%$, 99,5% > kollane $\geq 99\%$ Punane < 99%	99,88%	99,66%	99,9%	99,84%	99,86%
9	VISi kesksüsteemi reaktsiooniaeg	roheline = 100% 100% > kollane $\geq 90\%$ Punane < 90%	98,64%	99,24%	100%	97,79%	99,98%
4	Eurodaci kesksüsteemi reaktsiooniaeg	Roheline $\geq 99,45\%$ 99,45% > kollane $\geq 90\%$ Punane < 90%	99,99%	99,90%	99,99%	99,91%	99,95%

SISi kesksüsteemi reaktsiooniaeg

Tüüppäringud jagunevad kategooriatesse. 1. kategooria päringud on kõik üksik- ja mitmikpäringud, mis liigitatakse täpseteks, sest otsinguväljale sisestatakse täpne teave. Ebatäpsed või hägusad päringud jäetakse 1. kategooriast välja. Tavaline reaktsiooniaeg 1. kategooria päringute korral on 1 sekund. Teiste päringute korral on tavaline reaktsiooniaeg 3 sekundit. 1. kategooria päringute korral on reaktsiooniaeg tulemuslikkuse hindamise põhinäitaja, sest see on kõige esinduslikum päring. Tulemuslikkuse põhinäitaja 7 on roheline, kui 1. kategooria päringutest üle 99,5% korral on reaktsiooniaeg kuni 1 s, kollane, kui 1. kategooria päringutest 99,5–99% korral on reaktsiooniaeg kuni 1 s, ja punane, kui 1. kategooria päringutest alla 99% korral on reaktsiooniaeg kuni 1 s.

VISi kesksüsteemi reaktsiooniaeg

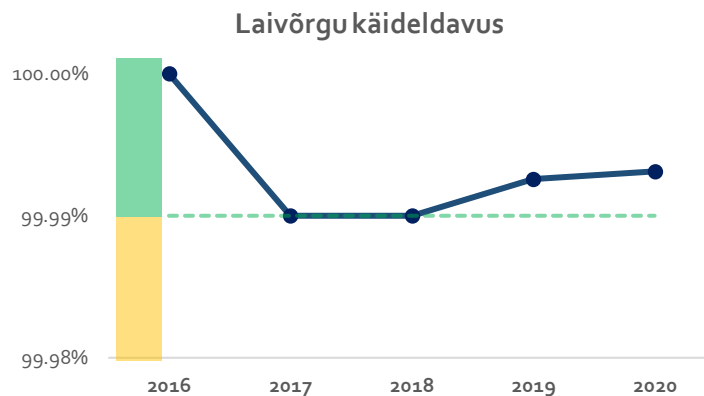
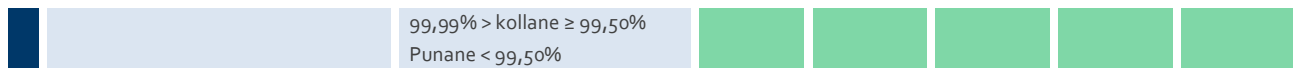
Näitaja väärtus on iga tegevusrühma (varjupaigahaldus, piirihaldus, konsulaadid, õiguskaitse ja territoorium) lepingukohastes piiride olevate kõigi reaktsiooniaegade osakaal. Viisainfosüsteemil on kolm lepingukohast piiri: tipptunni näitaja, teenustaseme kokkuleppe rikkumise näitaja ja kirjete näitaja. Tulemuslikkuse põhinäitaja 9 on kõigi tegevusrühmade ja lepingukohaste piiride kohta tehtud arvutuse tulemus. Näitaja on roheline, kui väärtus on 100%, kollane, kui see on 90–100%, ja punane, kui see on alla 90%.

Eurodaci kesksüsteemi reaktsiooniaeg

Süsteemi jaoks kriitilise tähtsusega funktsioonid jagunevad kahte rühma: prioriteetsed tehingud ja tavalised tehingud. Tavaline reaktsiooniaeg prioriteetsete tehingute korral on 1 tund ja tavaliste tehingute korral 24 tundi. Kummagi kategooria korral jälgitakse seda näitajat. Tulemuslikkuse põhinäitaja 4 on prioriteetsete tehingute näitaja ja tavaliste tehingute näitaja keskmine. Näitaja on roheline, kui tavalise reaktsiooniaja piires on 99,5% toimingutest, kollane, kui selliseid toiminguid on 90–99,5%, ja punane, kui neid on alla 90%.

Sidetaristu käideldavus

	KPI	Eesmärk	2016	2017	2018	2019	2020
5	Laivõrgu käideldavus (SIS ja VIS)	Roheline ≥ 99,99%	100%	99,9900%	99,9900%	99,9926%	99,9931%

Käitamise tugi ja koolitus

	KPI	Eesmärk	2020
19	Klientide rahulolu: liikmesriikidest pärit kasutajaid (%), kes on eu-LISA kasutajatoe üldteenusega rahul või väga rahul	≥ 80%	95%
20	eu-LISA kasutajatoe tõhusus	≥ 75%	99,9%
16	Koolitused liikmesriikidele põhisüsteemide kohta	> 4	4,5

Turvalisus

	KPI	Eesmärk	2020
1	Õigusaktidega ette nähtud turbe-eesmärkide täitmise protsent	100%	100%
2	Hädaolukorraõppuste / turbe- ja talitluspidevuse õppuste arv aastas	2	2

Juhtimine ja nõuetele vastavus

	KPI	Eesmärk	2020
21	Projektide lõpetamise hindamine määratletud kvaliteedi/kulude/aja parameetrite alusel, arvestades projektide lubatud hälbeid	< 10%	9,19 %
22	Projektijuhtimine: valmis projektide vastavuse hindamine projekti olelutsükli jooksul eu-LISA projektijuhtimismeetodite alusel	Väikesed projektid: > 75% Keskmsed projektid: > 80% Suured projektid: > 85%	2020. aastal ei valminud ega hinnatud ühtki väikest projekti Keskmsed projektid: 71% Suured projektid: 73,5%
23	(A) Ettenähtud tähtaegade piires täidetud auditisoovituste protsent (B) Veel täitmata soovitude arv ja vanus	(A) kriitilise tähtsusega = 100% Väga olulised ≥ 90% Olulised ≥ 80% (B) ≤ 4, mille tähtpäevast on möödunud kuni 6 kuud ≤ 2, mille tähtpäevast on möödunud 6 kuud kuni 1 aasta ≤ 1, mis mille tähtpäevast on möödunud üle 1 aasta	- 67% 60% 2 1 10

Haldustugi ja üldine tugi

	KPI	Eesmärk	2020
10	Maksete assigneeringute tühistamise määr	< 5%	13,6%
11	Eelarveliste kulukohustuste täitmise määr (%)	95–99%	99,1%
12	Maksete kasutamise määr (%)	> 95%	99,0%
13	Haldusressursside osakaal (%) ja operatiivressursside osakaal (%) kõigist inimressurssidest (töötajad ja lähetatud riiklikud eksperdid)	Haldusressursid: 20% Tegevusressursid: 70%	16,5% 72,5%
14	Ettenähtud tähtaegade piires tehtud maksete määr (%)	> 87,5%	95,9%
15	Keskonnanaäitaja: CO ₂ -jalajälg	Lähteväärtus	341,04 tonni
17	Hankeprotsessi tõhusus	< 25%	11%
18	Hankehaldus: ajakavas olevad hankeprojektid	> 60%	163,6%
19	Klientide rahulolu: liikmesriikidest pärit kasutajaid (%), kes on eu-LISA kasutajatoe üldteenusega rahul või väga rahul	> 80%	95%
20	eu-LISA kasutajatoe tõhusus	≥ 75%	99,9%
24	Töölt puudumise määr aruandeperioodil: <ul style="list-style-type: none"> - haiguspuhkusel olnud päevade keskmine arv töötaja kohta, - pikal haiguspuhkusel olevate töötajate protsent, - haiguspuhkust mitte kasutanud töötajate protsent 	< 15 päeva töötaja kohta < 10% > 15%	5,6 päeva 4,4% 52,9%
25	Aastane tööjõu voolavus (%)	≤ 5%	3,7%
26	Aastane ametikohtade täitmise määr (%)	> 94%	91%
27	Talentide hoidmise indeks	> 0	0,9
28	Töötajate kaasatuse tase	≥ 63%	7,4 (indeks)
29	eu-LISA välissuhtluse mõju	Veebileht: lähtealuse hoidmine	+ 12% võrreldes eelmise aastaga
		Suhtlusmeedia: +200 jälgijat platvormi kohta aastas	+477 (Twitter) + 1888 (LinkedIn) + 332 (Facebook)
		Kaasamisüritused: rahulolu > 90%	4,2/5 (84%)
		Osalejaid üritustel: > 95%	105%
30	eu-LISA sisesuhtluse mõju: <ul style="list-style-type: none"> - küsitluses osalemine - üldine rahulolu sisesuhtluse kanalite ja tegevusega 	> 51% > 70%	52% 93%

KPI 29 – Osalemine üritustel: väärtus arvatati konverentsi veebiplatvormi aktiivsete ühenduste arvu mõõtes.

II lisa. Finantsjuhtimise statistika

Esialgne eelarve, ümberpaigutamised ja paranduseelarved

Järgmises tabelis on eelarvepeatükkide kaupa kokkuvõtte ameti C1 vahendite asutusesisestest eelarvelistest ümberpaigutustest 2020. aastal miljonites eurodes. Haldusnõukogu kiitis heaks ühe eelarveparanduse.

Eelarvepeatükk		Kulukohustuste assigneeringud				Maksete assigneeringud			
		Esialgne eelarve	Ülekanded	Paranduse eelarve	Lõplik eelarve	Esialgne eelarve	Ülekanded	Paranduse eelarve	Lõplik eelarve
A-11	Palgad ja toetused	34,800	-7,197	-0,268	27,334	34,800	-7,197	-0,268	27,334
A-12	Värbamiskulud	0,380	-0,299		0,081	0,380	-0,299	0,000	0,081
A-13	Lähetuskulud	0,426	-0,080		0,346	0,426	-0,080	0,000	0,346
A-14	Sotsiaal- ja meditsiiniteenuste taristu	0,640	0,528		1,168	0,640	0,528	0,000	1,168
A-15	Töötajate koolitus	0,553	0,125		0,677	0,553	0,125	0,000	0,677
I JAOTIS – PERSONALIKULUD		36,798	-6,924	-0,268	29,606	36,798	-6,924	-0,268	29,606
A-20	Ruumikulud	1,043	1,179		2,222	1,043	1,179	0,000	2,222
A-21	Ameti IT ja side	1,700	1,425		3,125	1,700	1,425	0,000	3,125
A-22	Vallasvara ja seonduvad kulud	0,246	0,261		0,507	0,246	0,261	0,000	0,507
A-23	Jooksvad talituskulud	1,278	-0,598		0,681	1,278	-0,598	0,000	0,681
A-24	Postikulud	0,040	-0,025		0,015	0,040	-0,025	0,000	0,015
A-25	Haldusnõukogu	0,970	-0,961		0,009	0,970	-0,961	0,000	0,009
A-26	Teave ja väljaanded	1,532	-0,808		0,724	1,532	-0,808	0,000	0,724
A-27	Välisloe teenused	4,606	1,826		6,432	4,606	1,826	0,000	6,432
A-28	Turvalisus	3,050	0,446		3,496	3,050	0,446	0,000	3,496
II JAOTIS – TARISTU- JA HALDUSKULUD		14,465	2,746		17,211	14,465	2,746	0,000	17,211
B3-0	Taristu	59,021	2,585		61,606	51,243	-12,722	0,000	38,521
B3-1	Rakendused	123,110	1,922	-0,735	124,297	86,733	18,643	36,685	142,062
B3-8	Tegevustugi	7,728	-0,329		7,399	7,728	-1,744	0,000	5,984
III JAOTIS – TEGEVUSKULUD		189,859	4,178	-0,735	193,302	145,704	4,178	36,685	186,567
KOKKU		241,122	0,000	-1,003	240,119	196,967	0,000	36,417	233,384

Aasta eelarve täitmine (rahastamisallikas C1)

2020. aasta assigneeringute korral (rahastamisallikas C1).

EELARVEJAOTIS	KULUKOHUSTUSED (C1)			MAKSED (C1)		
	Eelarve (miljonites eurodes)	Kasutatud (miljonites eurodes)	%	Eelarve (miljonites eurodes)	Kasutatud (miljonites eurodes)	%
I jaotis – personalikulud	29,606	27,323	92,2%	29,606	27,323	92,2%
<i>sellest kasutatud</i>		27,323	92,2%		26,781	90,5%
<i>sellest automaatsed ülekandmised</i>		—	—		0,541	1,8%
II jaotis – taristu- ja halduskulud	17,211	17,211	100,0%	17,211	17,211	100,0%
<i>sellest kasutatud</i>		17,211	100,0%		6,995	40,6%
<i>sellest automaatsed ülekandmised</i>		—	—		10,217	59,4%
III jaotis – tegevuskulud	193,302	193,302	100,0%	186,567	186,565	100,0%
<i>sellest kasutatud</i>		137,016	70,9%		186,565	100,0%
<i>sellest mitteautomaatsed ülekandmised</i>		56,286	29,1%			
KOKKU (eurodes)	240,119	237,836	99,0%	233,384	231,099	99,0%
<i>sellest kasutatud</i>		181,550	75,6%		220,341	94,4%
<i>sellest automaatsed ülekandmised</i>		0,000	—		10,758	4,6%
<i>sellest mitteautomaatsed ülekandmised</i>		56,286	23,4%			

Eelarve täitmine (muud rahastamisallikad)

Lisaks aasta eelarvele (rahastamisallikas C1) rakendas amet järgmisi assigneeringuid:

- assigneeringud, mis kanti haldusnõukogu otsusega 2020. aastasse (rahastamisallikas C3);
- assigneeringud sihtotstarbelisest sisetulust (rahastamisallikas C4);
- eelmistest aastatest ülekantud kulukohustuste (liigendatud III jaotises ning liigendamata I ja II jaotises) ning vastavate maksete (ainult liigendamata) assigneeringud (rahastamisallikas C8);
- assigneeringud sihtotstarbelisest välistulust ehk assotsieerunud riikide osamaksetest vastavalt asutamismääruse artikli 46 lõike 3 punktile b (rahastamisallikas Ro, ainult III jaotis).

Eelarvejaotis	Rahastamisallikas	Kulukohustus			Makse			
		Eelarve (miljonites eurodes)	Kasutatud (miljonites eurodes)	% kulukohustustest	Eelarve (miljonites eurodes)	Kasutatud* (miljonites eurodes)	% maksest	
A-1	Personalikulud	C1	29,606	27,323	92,3%	29,606	26,781	90,5%
		C4	0,000	0,000	100,0%	0,000	0,000	100,0%
		C8	0,455	0,366	80,4%	0,455	0,366	80,4%
		Vahesumma	30,062	27,689	92,1%	30,062	27,148	90,3%
A-2	Taristu- ja halduskulud	C1	17,211	17,211	100,0%	17,211	6,995	40,6%
		C4	0,005	0,005	100,0%	0,005	0,005	100,0%
		C8	9,267	8,032	86,7%	9,267	8,032	86,7%
		Vahesumma	26,484	25,249	95,3%	26,484	15,032	56,8%
Bo-3	Tegevuskulud	C1**	193,302	193,302	100,0%	186,567	186,565	100,0%

Eelarvejaotis	Rahastamisal likas	Kulukohustus			Makse		
		Eelarve (miljonites eurodes)	Kasutatud (miljonites eurodes)	% kulukohustu stest	Eelarve (miljonites eurodes)	Kasutatud* (miljonites eurodes)	% maksest
	C3	159,076	159,076	100,0%			
	C4	0,015	0,015	100,0%	0,015	0,015	100,0%
	C8	264,820	247,362	93,4%			
	Ro	13,028	0,325	2,5%	13,028	0,325	2,5%
	Vahesumma	630,241	600,079	95,2%	199,610	186,904	93,6%
KÕIK	KOKKU	686,786	653,016	95,1%	256,155	229,084	89,4%

* III jaotises on C1 assigneeringud summas 68,248 miljonit eurot aasta kulukohustuste maksed. Ülejäänud 118,316 miljonit eurot kasutati eelmiste aastate kulukohustuste katteks.

** Kasutatud kulukohustused hõlmavad 56,286 miljonit eurot mitteautomaatseid ülekandmisi.

Eelarvahendite ümberpaigutused

2020. aastal tehti ameti finantsmääruse artikli 26 alusel järgmised ametisesed ülekanded. Ülekanded tehti eesmärgiga tagada kulukohustuste ja maksete assigneeringute optimaalne eelarvesse kandmine.

Tabelis on kokkuvõtte eelarvahendite ümberpaigutustest 2020. aastal.

Eelarvahendite ümberpaigutused eelarvejaotiste vahel on märgitud nende täisväärtuses eurodena.

Eelarvahendite ümberpaigutus	Eelarvejaotis	I jaotis – personalikulud		II jaotis – taristu- ja halduskulud		III jaotis – tegevuskulud	
		Kulukohustuste assigneering	Maksete assigneering	Kulukohustuste assigneering	Maksete assigneering	Kulukohustuste assigneering	Maksete assigneering
1	LIS.3057	0	0	0	0	0	0
2	LIS.3072					0	0
3	LIS.3074	-3 000 000	-3 000 000	3 000 000	3 000 000	0	0
4	LIS.3078	-642 000	-642 000	642 000	642 000	0	0
5	LIS.3088					0	0
	LIS.3089			0	0	0	0
6	LIS.3092					0	0
7	LIS.3094					0	0
8	LIS.3097					0	0
9	LIS.3100					0	0
	LIS.3101			0	0	0	0
10	LIS.3106	0	0	0	0	0	0
11	LIS.3114	-2 856 206	-2 856 206			2 856 206	2 856 206
	LIS.3115			0	0	0	0
12	LIS.3123	-425 790	-425 790	-895 633	-895 633	1 321 423	1 321 423
	LIS.3124					0	0
Kokku		-6 923 996	-6 923 996	2 746 367	2 746 367	4 177 629	4 177 629

Kooskõlas ameti finantsmääruse artikli 26 lõikega 2 ei tehtud ühtki ümberkandmist.

Eelarvevahendite ümberpaigutuste üksikasjalik loetelu

EELARVEVAHENDITE ÜMBERPAIGUTUSED 2020. aastal					
Eelarvevahendite ümberpaigutuse nr	Viide	Kuupäev	Eelarverida	Kulukohustuste assigneeringud	Maksete assigneeringud
1	LIS.3057	24.1.2020	A01100 Ajutiste teenistujate palgad ja toetused	-551 451,16	-551 451,16
			A01402 Euroopa kool	551 451,16	551 451,16
			A02330 Muud jooksvad kulud	-40 000,00	-40 000,00
			A02510 Muud koosolekud	70 000,00	70 000,00
			A02800 Ameti julgeolek	-30 000,00	-30 000,00
			B03010 Laivõrgud	0,00	-378 540,00
			B03811 Konsultatsioonid ja uuringud	0,00	378 540,00
2	LIS.3072	19.3.2020	B03010 Laivõrgud	-3 450 000,00	-6 000 000,00
			B03100 SIS II projektid	0,00	6 000 000,00
			B03810 Välistugi	3 450 000,00	0,00
3	LIS.3074	17.4.2020	A01100 Ajutiste teenistujate palgad ja toetused	-3 000 000,00	-3 000 000,00
			A02320 Õigusabikulud	20 000,00	20 000,00
			A02700 Välistoe teenused	2 980 000,00	2 980 000,00
			B03000 Jagatud süsteemitaristu	0,00	-3 000 000,00
			B03110 VISi/BMSi projektid	0,00	-7 180 000,00
			B03111 VISi/BMSi töökorras hoidmine	0,00	4 030 000,00
			B03130 EESi projektid	0,00	5 000 000,00
B03811 Konsultatsioonid ja uuringud	0,00	1 150 000,00			
4	LIS.3078	4.6.2020	A01100 Ajutiste teenistujate palgad ja toetused	-647 000,00	-647 000,00
			A01110 Lepinguliste töötajate palgad ja toetused	-40 000,00	-40 000,00
			A01400 Iga-aastane arstlik kontroll	45 000,00	45 000,00
			A02000 Ruumikulud	800 000,00	800 000,00
			A02100 Ameti IT ja side	204 228,00	204 228,00
			A02300 Kontoritarbed	-25 000,00	-25 000,00
			A02320 Õigusabikulud	40 000,00	40 000,00
			A02400 Postikulud	-25 000,00	-25 000,00
			A02700 Välistoe teenused	-192 228,00	-192 228,00
			A02800 Ameti julgeolek	-160 000,00	-160 000,00
			B03811 Konsultatsioonid ja uuringud	30 000,00	30 000,00
			B03812 Kvaliteedi tagamine	-30 000,00	-30 000,00
			5	LIS.3088	29.7.2020
B03101 SIS II töökorras hoidmine	0,00	-2 200,00			
B03110 VISi/BMSi projektid	0,00	258 351,84			
B03111 VISi/BMSi töökorras hoidmine	0,00	-258 351,84			
LIS.3089	29.7.2020	A02000 Ruumikulud		200 000,00	200 000,00
		A02100 Ameti IT ja side		725 000,00	725 000,00
		A02331 Personalihalduse lõivud ja tasud		-400 000,00	-400 000,00
		A02500 Haldusnõukogu koosolekud		-525 000,00	-525 000,00
A02600 Teave ja väljaanded	-715 000,00	-715 000,00			
A02700 Välistoe teenused	-53 672,00	-53 672,00			

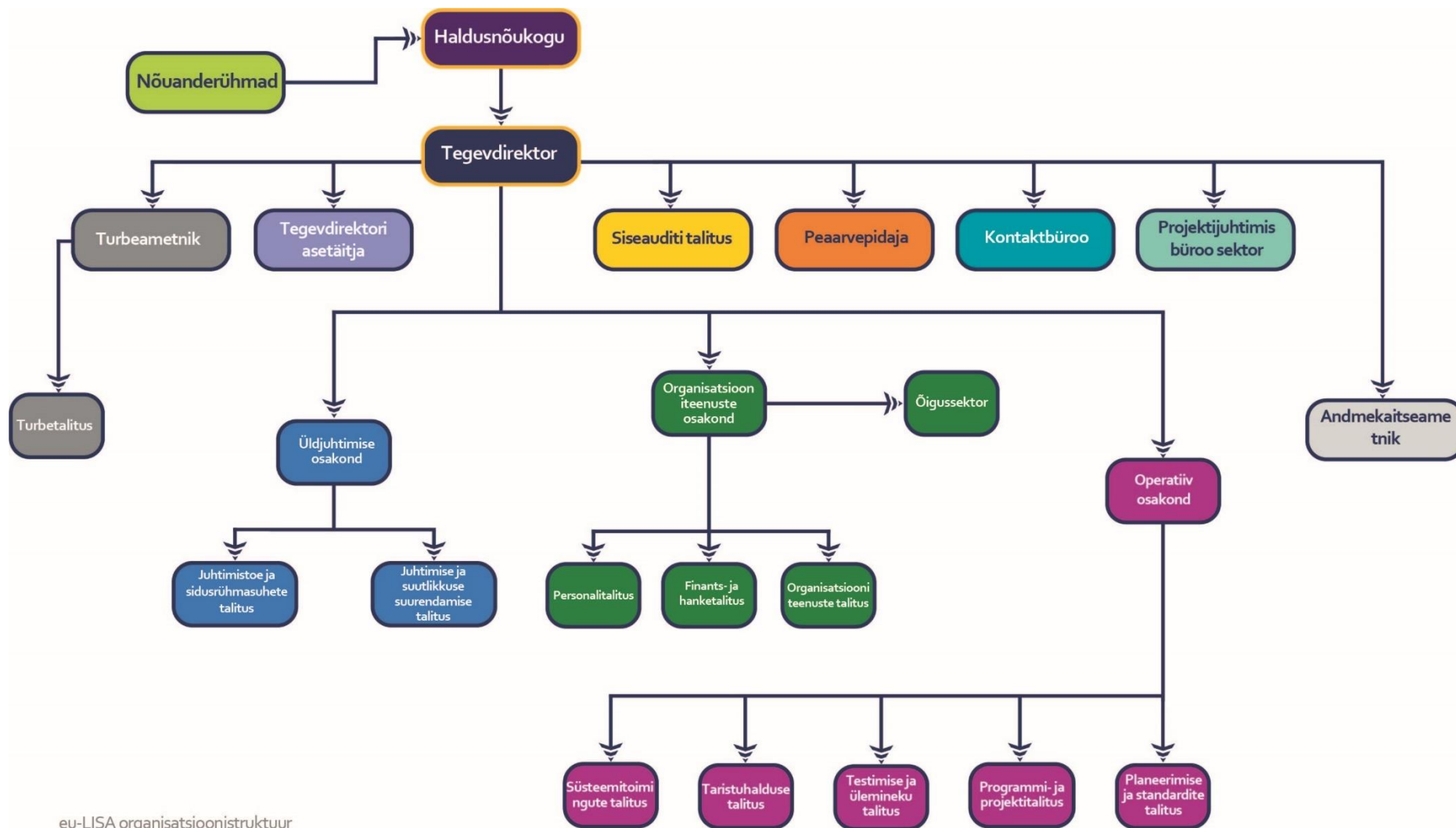
EELARVEVAHENDITE ÜMBERPAIGUTUSED 2020. aastal					
Eelarvahendite ümberpaigutuse nr	Viide	Kuupäev	Eelarverida	Kulukohustuste assigneeringud	Maksete assigneeringud
			A02800 Ameti julgeolek	768 672,00	768 672,00
			B03000 Jagatud süsteemitaristu	0,00	-1 000 000,00
			B03001 Süsteemide turve ja talitluspidevus	0,00	700 000,00
			B03010 Laivõrgud	0,00	-1 000 000,00
			B03101 SIS II töökorras hoidmine	0,00	3 124 418,50
			B03102 Uuesti sõnastatud määruse kohane SIS II	0,00	-1 000 000,00
			B03111 VISi/BMSi töökorras hoidmine	0,00	2 000 000,00
			B03140 ETIASe projektid	0,00	-500 000,00
			B03150 ECRISe projektid	0,00	-1 134 000,00
			B03820 Nõuanderühmad	0,00	-509 000,00
			B03821 Muud koosolekud ja lähetused	0,00	-22 184,59
			B03822 Schengeni hindamised	0,00	-20 889,26
			B03830 Õppe- ja arendustegevus	0,00	-348 015,40
			B03831 Liikmesriikidele suunatud koolitus	0,00	-290 329,25
			B03000 Jagatud süsteemitaristu	0,00	-1 000 000,00
			B03001 Süsteemide turve ja talitluspidevus	-197 500,00	0,00
			B03003 Koostalitlusvõime	-73 854,00	-7 300 000,00
			B03010 Laivõrgud	0,00	-830 000,00
			B03100 SIS II projektid	0,00	-1 000 000,00
			B03101 SIS II töökorras hoidmine	-2 814 004,00	0,00
			B03102 Uuesti sõnastatud määruse kohane SIS II	0,00	-401 000,00
			B03111 VISi/BMSi töökorras hoidmine	7 494 282,00	1 140 000,00
			B03120 Eurodaci projektid	-1 200 000,00	-360 000,00
			B03121 Eurodaci töökorras hoidmine	255 000,00	0,00
			B03130 EESi projektid	0,00	12 351 800,00
			B03140 ETIASe projektid	-1 165 462,00	-1 000 000,00
			B03150 ECRISe projektid	-1 165 462,00	-800 000,00
			B03810 Välistugi	-600 000,00	-740 000,00
			B03811 Konsultatsioonid ja uuringud	0,00	-20 800,00
			B03812 Kvaliteedi tagamine	0,00	-40 000,00
			B03820 Nõuanderühmad	-509 000,00	0,00
			B03821 Muud koosolekud ja lähetused	-24 000,00	0,00
			B03000 Jagatud süsteemitaristu	3 450 000,00	0,00
			B03100 SIS II projektid	845 000,00	0,00
			B03101 SIS II töökorras hoidmine	-1 995 000,00	0,00
			B03111 VISi/BMSi töökorras hoidmine	-1 150 000,00	0,00
			B03121 Eurodaci töökorras hoidmine	-1 150 000,00	0,00
			B03122 Uuesti sõnastatud määruse kohane Eurodac	0,00	-3 000 000,00
			B03130 EESi projektid	0,00	3 000 000,00
			B03000 Jagatud süsteemitaristu	0,00	400 000,00
			B03101 SIS II töökorras hoidmine	3 639 072,73	0,00
			B03110 VISi/BMSi projektid	395 460,00	0,00
			B03140 ETIASe projektid	-3 089 072,73	0,00

EELARVEVAHENDITE ÜMBERPAIGUTUSED 2020. aastal								
Eelarvevahendite ümberpaigutuse nr	Viide	Kuupäev	Eelarverida	Kulukohustuste assigneeringud	Maksete assigneeringud			
			B03820 Nõuanderühmad	-395 460,00	-400 000,00			
			B03830 Õppe- ja arendustegevus	-250 000,00	0,00			
			B03831 Liikmesriikidele suunatud koolitus	-300 000,00	0,00			
9	LIS.3100	26.10.2020	A02100 Ameti IT ja side	5 262,59	5 262,59			
			A02510 Muud koosolekud	-5 262,59	-5 262,59			
			B03001 Süsteemide turve ja talitluspidevus	-14 535,32	0,00			
			B03010 Laivõrgud	14 535,32	0,00			
	LIS.3101	26.10.2020	A01403 Ühiskondlik tegevus	-53 626,65	-53 626,65			
			A01500 Töötajate koolitamine	53 626,65	53 626,65			
			A02000 Ruumikulud	180 000,00	180 000,00			
			A02100 Ameti IT ja side	275 106,58	275 106,58			
			A02200 Muu tehniline varustus ja sisseseade	-106 797,40	-106 797,40			
			A02210 Mööbel ja kontoriseadmed	358 690,82	358 690,82			
			A02500 Haldusnõukogu koosolekud	-257 000,00	-257 000,00			
			A02700 Välistoe teenused	-450 000,00	-450 000,00			
			B03000 Jagatud süsteemitaristu	205 454,05	0,00			
			B03010 Laivõrgud	9 649,88	0,00			
			B03111 VISi/BMSi töökorras hoidmine	0,00	600 000,00			
			B03122 Uuesti sõnastatud määruse kohane Eurodac	0,00	-5 640 000,00			
			B03130 EESi projektid	0,00	5 195 000,00			
			B03811 Konsultatsioonid ja uuringud	-30 000,00	0,00			
			B03812 Kvaliteedi tagamine	-60 000,00	0,00			
			B03820 Nõuanderühmad	0,00	-25 000,00			
			B03831 Liikmesriikidele suunatud koolitus	-125 103,93	-130 000,00			
			10	LIS.3106	20.11.2020	A01200 Värbamis- ja üleviimiskulud	-100 000,00	-100 000,00
						A01500 Töötajate koolitamine	100 000,00	100 000,00
						A02100 Ameti IT ja side	146 125,79	146 125,79
	A02700 Välistoe teenused	-146 125,79				-146 125,79		
	B03000 Jagatud süsteemitaristu	0,00				2 211 000,00		
B03002 Varurajatis – tegevuskulud	0,00	62 312,00						
B03003 Koostalitlusvõime	0,00	422 000,00						
B03010 Laivõrgud	180,00	2 795 642,78						
B03100 SIS II projektid	39 800,00	4 212 213,15						
B03101 SIS II töökorras hoidmine	170 000,00	700 000,00						
B03102 Uuesti sõnastatud määruse kohane SIS II	0,00	-400 000,00						
B03111 VISi/BMSi töökorras hoidmine	0,00	4 895 042,37						
B03120 Eurodaci projektid	0,00	-160 000,00						
B03130 EESi projektid	0,00	-11 898 919,33						
B03140 ETIASe projektid	0,00	-922 000,00						
B03150 ECRISe projektid	0,00	-1 652 000,00						
B03810 Välistugi	-209 980,00	-37 718,20						
B03811 Konsultatsioonid ja uuringud	0,00	-11 929,99						
B03812 Kvaliteedi tagamine	0,00	-20 000,00						

EELARVEVAHENDITE ÜMBERPAIGUTUSED 2020. aastal								
Eelarvahendite ümberpaigutuse nr	Viide	Kuupäev	Eelarverida	Kulukohustuste assigneeringud	Maksete assigneeringud			
			B03821 Muud koosolekud ja lähetused	0,00	-125 000,00			
			B03822 Schengeni hindamised	0,00	-24 493,78			
			B03831 Liikmesriikidele suunatud koolitus	0,00	-46 149,00			
11	LIS.3114	17.12.2020	A01110 Lepinguliste töötajate palgad ja toetused	-2 856 205,91	-2 856 205,91			
			B03000 Jagatud süsteemitaristu	2 856 205,91	2 856 205,91			
	LIS.3115	17.12.2020	A02100 Ameti IT ja side	74 780,99	74 780,99			
			A02200 Muu tehniline varustus ja sisseseade	10 044,00	10 044,00			
			A02300 Kontoritarbed	-7715,33	-7715,33			
			A02500 Haldusnõukogu koosolekud	-77 109,66	-77 109,66			
			B03000 Jagatud süsteemitaristu	0,00	-2 988 945,79			
			B03001 Süsteemide turve ja talitluspidevus	0,00	14 202,63			
			B03002 Varurajatis – tegevuskulud	0,00	6 600,00			
			B03003 Koostalitlusvõime	0,00	1 303 904,31			
			B03010 Laivõrgud	0,00	-1 036 748,32			
			B03100 SIS II projektid	1 181 798,66	-1 962 606,94			
			B03101 SIS II töökorras hoidmine	0,00	-758 882,04			
			B03110 VISi/BMSi projektid	0,00	-1 644 296,99			
			B03111 VISi/BMSi töökorras hoidmine	0,00	-732 901,79			
			B03120 Eurodaci projektid	0,00	-132 356,40			
			B03121 Eurodaci töökorras hoidmine	0,00	-32 829,26			
			B03130 EESi projektid	0,00	8 953 098,39			
			B03140 ETIASE projektid	0,00	-378 652,09			
			B03150 ECRISi projektid	0,00	-148 656,24			
			B03810 Välistugi	-591 309,87	-698,44			
			B03811 Konsultatsioonid ja uuringud	0,00	-12 226,00			
			B03820 Nõuanderühmad	-260 901,17	-28 743,46			
			B03821 Muud koosolekud ja lähetused	-146 216,87	-6 145,40			
			B03822 Schengeni hindamised	-47 423,34	-590,00			
			B03830 Õppe- ja arendustegevus	-84 375,93	-357 026,50			
			B03831 Liikmesriikidele suunatud koolitus	-51 571,48	-55 499,67			
			12	LIS.3123	22.12.2020	A01120 Lähetatud riiklike ekspertide ja praktikantide toetused	-102 587,70	-102 587,70
						A01200 Värbamis- ja üleviimiskulud	-198 897,94	-198 897,94
						A01301 Lähetuskulud	-80 000,00	-80 000,00
	A01400 Iga-aastane arstlik kontroll	-9 504,24				-9 504,24		
	A01401 Lastesõime toetus	-5 752,00				-5 752,00		
A01500 Töötajate koolitamine	-29 047,72	-29 047,72						
A02000 Ruumikulud	-1 335,83	-1 335,83						
A02210 Mööbel ja kontoriseadmed	-426,86	-426,86						
A02220 Dokumentatsiooni ja raamatukogu kulud	-55,00	-55,00						
A02300 Kontoritarbed	-858,77	-858,77						
A02320 Õigusabikulud	-22 220,00	-22 220,00						
A02330 Muud jooksvad kulud	-94 618,79	-94 618,79						

EELARVEVAHENDITE ÜMBERPAIGUTUSED 2020. aastal					
Eelarvahendite ümberpaigutuse nr	Viide	Kuupäev	Eelarverida	Kulukohustuste assigneeringud	Maksete assigneeringud
			A02331 Personalihalduse lõivud ja tasud	-67 174,06	-67 174,06
			A02500 Haldusnõukogu koosolekud	-92 600,98	-92 600,98
			A02510 Muud koosolekud	-78 995,47	-78 995,47
			A02600 Teave ja väljaanded	-92 848,63	-92 848,63
			A02700 Välistoe teenused	-311 524,25	-311 524,25
			A02800 Ameti julgeolek	-132 974,65	-132 974,65
			B03010 Laivõrgud	1 321 422,89	1 321 422,89
			B03000 Jagatud süsteemitaristu	-143 348,81	0,00
			B03001 Süsteemide turve ja talitluspidevus	-92 947,60	0,00
			B03002 Varurajatis – tegevuskulud	-53 010,69	-2 241,11
			B03003 Koostalitlusvõime	73 854,00	-298 763,91
			B03010 Laivõrgud	-1 321 422,89	20 019,80
			B03100 SIS II projektid	-1 183 068,06	-132 757,46
			B03101 SIS II töökorras hoidmine	-4 031,57	0,00
			B03102 Uuesti sõnastatud määruse kohane SIS II	0,00	193 259,84
	LIS.3124	22.12.2020	B03110 VISi/BMSi projektid	-3 200,38	0,00
			B03111 VISi/BMSi töökorras hoidmine	-2 359 891,62	-71 687,23
			B03121 Eurodaci töökorras hoidmine	560 625,72	0,00
			B03130 EESi projektid	0,00	292 170,07
			B03140 ETIASe projektid	3 454 534,73	0,00
			B03150 ECRISe projektid	1 165 462,00	0,00
			B03810 Välistugi	-85 550,13	0,00
			B03821 Muud koosolekud ja lähetused	-6 091,74	0,00
			B03830 Õppe- ja arendustegevus	-1 912,96	0,00

III lisa. Organisatsiooniskeem

IV lisa. Ametikohtade loetelu ja personalihalduse lisateave

2020. aasta ametikohtade loetelu

2020. aasta ametikohtade loetelus oli 202 ajutise teenistuja ametikohta.

Kategooria ja palgaaste	Ajutised teenistujad
AD 16	0
AD 15	1
AD 14	1
AD 13	3
AD 12	4
AD 11	5
AD 10	8
AD 9	16
AD 8	17
AD 7	32
AD 6	15
AD 5	47
AD kokku	149
AST 11	0
AST 10	0
AST 9	1
AST 8	2
AST 7	4
AST 6	9
AST 5	12
AST 4	12
AST 3	13
AST 2	0
AST 1	0
AST kokku	53
Ametikohtade loetelu kokku	202

Iga ametikoha liigi palgaaste ametisse nimetamisel: näitlik tabel

Allpool tabelis on Euroopa Komisjoni loetletud põhirollidele vastavad palgaastmed eu-LISAs. Komisjoni ja ameti ametinimetuste erinevuse korral on märgitud ametis kasutatav ametinimetus. Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimuste artiklis 53 märgitud palgaastmetest kõrgemad ametisse nimetamise palgaastmed tulenevad

asjaolust, et töölevõtmine toimus ameti tegevuse alguses, kui eu-LISA ametikohtade loetelus olid määratud kõrgemad palgaastmed.

Põhirollid Põhirollid (näited – terminoloogia tuleb kohandada iga ameti ametinimetustega)	Lepingu liik (ametnik, ajutine teenistuja (TA) või)	Tegevusüksus (FG), palgaaste töölevõtmisel (või alumine palgaaste, kui on avaldatud palgaastmete vahemik)	Viide, kas roll on seotud haldustoe või põhitegevusega (vastavalt võrdlusanalüüsi meetodikas kasutatud määratlustele)
Osakonnajuhataja – 2. aste	TA	AD 12	Haldustugi/põhitegevus
Talituse juhataja – 3. aste	TA	AD 9	Haldustugi/põhitegevus
Sektori juhataja – 4. aste	TA, CA	AD 5, AD 7, AD 8, AD 9	Haldustugi/põhitegevus
Vanemametnik	TA	AD 7	Haldustugi/põhitegevus
Ametnik	TA, CA	AD 5, AD 6, FG IV	Haldustugi/põhitegevus
Nooremametnik	–	–	–
Vanemassistent	–	–	–
Nooremassistent	–	–	–
Organisatsiooniteenuste osakonna juhataja	TA	AD 12	Haldustugi
Personalitalituse juhataja	TA	AD 9	Haldustugi
Finants- ja hanketalituse juhataja	TA	AD 10	Neutraalne
IT-juht	–	–	–
Sekretär ⁷⁷ /assistent Osakonnajuhataja või talituse juhataja abi	TA, CA	AST 2, AST 3, FG III	Haldustugi/põhitegevus
Postiametnik	–	–	–
Veebimeister-veebitoimetaja	–	–	–
Andmekaitseametnik	TA	AD 8	Haldustugi
Peaarvupidaja	TA	AD 9	Neutraalne
Siseauditi talituse juhataja	TA	AD 9	Haldustugi/neutraalne
Tegevdirektori abi ⁷⁸	TA	AST 5	Haldustugi

Võrdlusanalüüs

2020. aasta lõpus tegi eu-LISA võrdlusanalüüsi, kasutades 2014. aastal Euroopa ametite haldusjuhtide kokkulepitud meetodikat. Meetodika loomiseks kohandati, täiustati ja täpsustati komisjoni võrdlusanalüüsi meetodikat. Võrdlusanalüüsis liigitatakse ameti inimressursid selle järgi, mis rolli täidab iga ametikoht organisatsioonis. Põhieesmärk on leida, kui palju on organisatsiooni kõigis üksustes töökohti, mis kuuluvad kategooriatesse „haldustugi ja koordineerimine“, „põhitegevus“ ja „neutraalne“, et võrrelda neid näitajaid varasemate aastate tulemustega. Võrdlusanalüüs käsitles kõiki eu-LISA ametikohti. Analüüsi tulemused on järgmistes tabelites.

77 eu-LISA ametikohtade loetelus ei ole sekretäride ega kantsleitöötajate ametikohti. Arvestades uute personalieeskirjade jõustumist 1. jaanuaril 2014, otsustas eu-LISA jätta ametikohtade loetelus kinnitatud palgaastmed kehtima ja lisada palgaastmetel AST 2 ja AST 3 tööle võetud töötajate tööülesannetele konkreetse valdkonna (personalihaldus, IT jne) assistentide või haldusassistentide omad. Sekretäriülesandeid täidavad samal ajal vajaduse korral ametivälised teenuseosutajad.

78 See töölevõtmise palgaaste kehtestati ameti asutamisel 2012. aastal.

eu-LISA 2020. aasta võrdlusanalüüsi tulemused – töötajad

Töökoha liigi (alam)kategooria	2018 (%)	2019 (%)	2020 (%)
Haldustugi ja koordineerimine	16	16,6	16,5
Haldustugi	12,5	11,5	12
Koordineerimine	3,5	5,1	4,5
Põhitegevus	73	72,4	72,5
Üldine põhitegevus	59	62,6	61,5
Programmihaldus	6	3,1	4
Põhitegevuse tiptasemel koordineerimine	8	6,7	7
Hindamine ja mõjuhindamine	0	0	0
Neutraalne	11	11	11
Rahandus	11	11	11
Kontroll	–	–	–

Amet analüüsis ka väliste teenuseosutajate (kohapealsete töövõtjate personal) hõivatud ametikohti ja võrdlustulemused on järgmised.

eu-LISA 2020. aasta võrdlusanalüüsi tulemused – välised teenuseosutajad (kohapealsed töövõtjad)

Töökoha liigi (alam)kategooria	2018 (%)	2019 (%)	2020 (%)
Haldustugi ja koordineerimine	47,5	51,2	52,2
Haldustugi	44,5	47,8	40,2
Koordineerimine	3	3,4	12
Põhitegevus	48,5	43,5	42,4
Üldine põhitegevus	41	36,3	35,8
Programmihaldus	3	2,9	2,2
Põhitegevuse tiptasemel koordineerimine	2,5	2,4	2,2
Hindamine ja mõjuhindamine	2	1,8	2,2
Neutraalne	4	5,2	5,4
Rahandus	4	5,2	5,4
Kontroll	–	–	–

Üksikasjalikum aruanne inimressursside eraldamise kohta on tulevikus võimalik niipea, kui tegevuspõhine aruandlussüsteem on rakendatud.

2020. aastal vastu võetud personalihalduse rakendamiseeskirjade loetelu teave

2020. aastal võttis eu-LISA vastu järgmised personalieeskirjade rakendamiseeskirjad:

- komisjoni otsus C(2020) 1559 final, millega muudetakse 16. detsembri 2013. aasta otsust C(2013) 9051 **puhkuse kohta** analoogia alusel rakendamiseks alates 1. juulist 2020, ja
- haldusnõukogu 23. detsembri 2020 otsus 2020–405 rakenduseeskirjade kohta, mis käsitlevad töötajate huvide konfliktide ennetamist ja juhtimist.

Komisjoni 20. juuli 2020. aasta otsus C(2020) 4818 (millega muudetakse Euroopa Komisjoni 3. märtsi 2011. aasta otsust C(2011) 1278 Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade VIII lisa pensioniõiguste ülekandmist käsitlevate artiklite 11 ja 12 üldiste rakendussätete kohta) jõustub eu-LISAs automaatselt 6. mail 2021 analoogia alusel.

V lisa. Inimressursid ja rahalised vahendid tegevusalade kaupa

Inimressursid

2020. aastal kasutati olemasolevast 223 täistööajale taandatud töötajast 239,65 (72,5% kõigist töötajatest) põhitegevusega seotud tegevusteks ja 51,5 (11% kõigist töötajatest) hanke- ja finantstegevuseks. 32,85 täistööajale taandatud töötajat (16,5% töötajatest) kasutati horisontaalseks tegevuseks (üldine koordineerimine ja haldustoetus).

Järgmises tabelis on ülevaade töötajatest 2020. aastal tegevusvaldkonda määratlevate seadusandlike ettepanekute järgi.

Töötajate ülevaade seadusandlike ettepanekute järgi 2020. aastal

Tegevusvaldkond	2020. aastal heakskiidetud lubatud ametikohad			2020. aasta tegelik olukord (31.12.2020)		
	TA	CA	SNE	TA	CA	SNE
2020. a eelarves ette nähtud ametikohad (lähteavv)	113	27	9	112	25	9
EES	32			26		
Uus eu-LISA määrus – lisatöötajad	23	27	2	19	21	1
ETIAS	7	25		7	21	
ECRIS		5			4	
SIS (tagasisaatmine) ja SIS (piirihaldus)		4			4	
Euroopa süsteemide koostalitlusvõime	25	20		17	8	
Finantsselgitus, Eurodac – sõltuvalt õigusliku aluse vastuvõtmisest	2			0		
Täistööajale taandatud töötajate arv kokku	202	111	11	181	83	10

Tegevuspõhise eelarvestamise kohased kulud

2018. aastal töötas amet välja tegevuspõhise eelarvestamise meetodika, mis võimaldab tuvastada ameti hallatava iga süsteemi kogukulud.

Süsteemi kogukulud koosnevad järgmistest kuludest:

- otsesed kulud, sh hooldus- ja projektikulud;
- võrgukulud;
- horisontaalsed kulud, sh ühise taristu käitamise ja süsteemiturbe kulud, üldkulud ja horisontaalsed kulud, peamiselt personalikulud ja jooksvad kulud.

Üldkulude ja horisontaalsete tegevuskulude ümberjaotamine põhines järgmistel kuluteguritel:

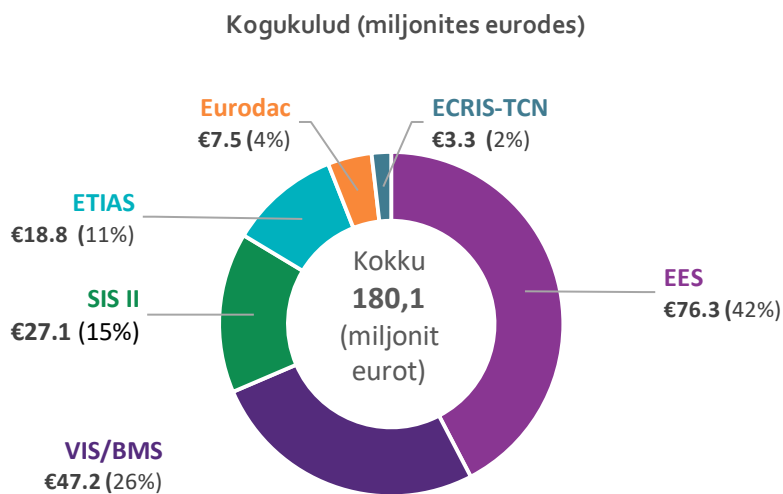
- otsesed süsteemikulud;
- süsteemidele eraldatud aeg (personalikulud).

Aruandeaastal täitis amet eelarve summas 180,1 miljonit eurot, millest

- 75% kasutati tegevuskuludena;

- 25% olid horisontaalsed üldkulud.

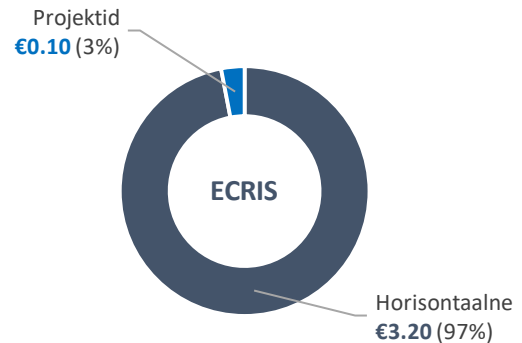
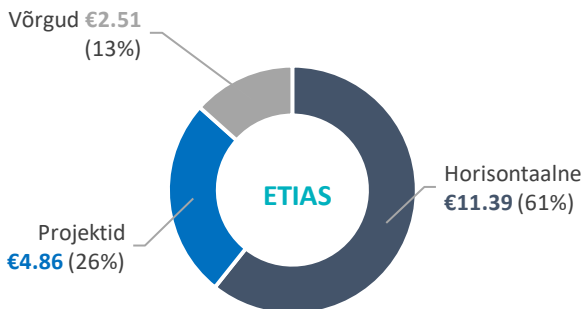
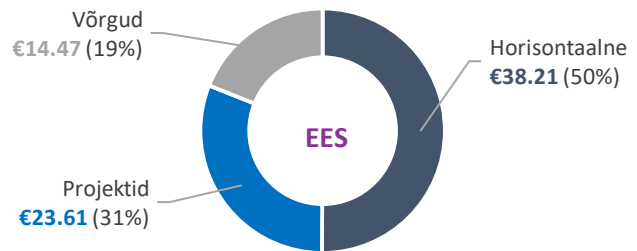
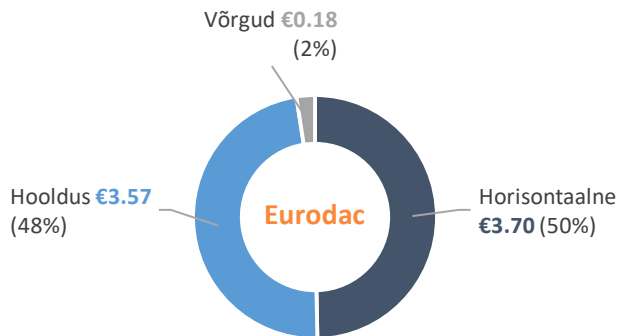
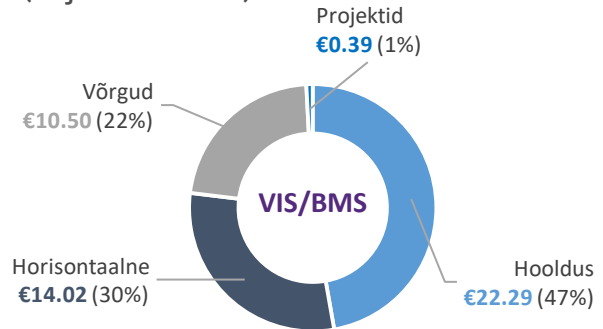
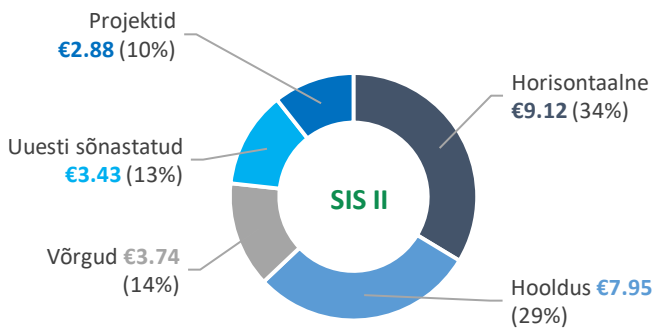
Süsteemide kogukulude kokkuvõte on järgmises tabelis. €

Tuleb märkida, et enamik ameti põhitegevusi ei ole korduvad, vaid on projektipõhised. Seetõttu ei saa nende kulusid standardida, nagu toimub protsessipõhise ärimudeli korral.

Järgmistel joonistel on iga süsteemi kulude jaotus miljonites eurodes ja protsendina süsteemide kogukulust.

Iga süsteemi kulude jaotus (miljonites eurodes)

Mitme tegevuskohaga organisatsiooni kulud

Kooskõlas välishindamisel antud soovitusel (R 4.34) on ameti mitme tegevuskohaga seotud kulude kokkuvõtte alljärgnevas tabelis.

Ameti mitme tegevuskohaga seotud otsesed kulud (miljonites eurodes)

Eelarvejaotis		Maksed kokku	Ameti maksed seoses mitme tegevuskohaga	Osakaal (%)
A01	Personalikulud	26,781	0,009	0,03%
A02	Taristu- ja halduskulud	6,995	–	–
B03	Tegevuskulud	186,565	0,103	0,06%
Kokku		220,341	0,112	0,05%

Ameti mitme tegevuskohaga seotud otsesed kulud on ameti Tallinnas asuva peakorteri ja ameti Strasbourgis asuva tehnilise keskuse vahel sõitvate koosseisuliste töötajate lähetuskulud. 2020. aastal oli see 0,05% kõigist tehtud maksetest.

VI lisa. Osamakse, toetus ja teenustaseme kokkulepped

Ei kohaldata eu-LISA suhtes.

VII lisa. Keskkonnajuhtimine

eu-LISA ühtne programmidokument aastateks 2020–2022 ei sisaldanud eraldi VI lisa, milles loetletakse meetmed ja eesmärgid, millega vähendada ameti haldustegevuse keskkonnamõju.

VIII lisa. Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss (eurodes)

PÕHIVARA	31.12.2020	31.12.2019	Muutumine	Muutus protsentides
Arvutitarkvara	45 915 100	15 712 271	30 202 829	192%
Rajatav immateriaalne vara	26 722 167	20 154 328	6 567 839	33%
Immateriaalne vara	72 637 267	35 866 599	36 770 668	103%
Maa ja hooned	31 708 123	32 105 388	(397 265)	-1%
Masinaid ja seadmed	473 914	542 320	(68 406)	-13%
Sisustus ja sõidukid	102 817	141 620	(38 803)	-27%
Arvutiriistvara	64 992 434	16 439 276	48 553 158	295%
Muu inventar ja sisseseade	953 733	377 108	576 625	153%
Ehitatavad hooned	600 000	—	600 000	
Kinnisvara, masinaid ja seadmed	98 831 021	49 605 712	49 225 309	99%
Pikaajalised eelmaksed	2 546 822	2 546 822	—	0%
Kaubanduslikest tehingutest tekkinud pikaajalised nõuded ja vahetuskursi muutuseta nõuded	135 277	—		
PÕHIVARA KOKKU	174 150 388	88 019 133	86 131 254	98%
KÄIBEVARA				
Ettemakstud kulud	22 262 822	3 134 058	19 128 763	610%
Muud kaubanduslikest tehingutest tekkinud nõuded	23 488 844	19 371 717	4 117 128	21%
Kaubanduslikest tehingutest tekkinud lühiajalised nõuded	45 751 666	22 505 775	23 245 891	103%
Nõuded liikmesriikidest (käibemaks)	2 900 354	348 861	2 551 493	731%
Assotsieerunud riikide osamaksed	3 763 102	3 726 733	36 369	1%
Vahetuskursi muutuseta nõuded	6 663 456	4 075 594	2 587 862	63%
KÄIBEVARA KOKKU	52 415 122	26 581 369	25 833 753	97%
VARAD KOKKU	226 565 509	114 600 503	111 965 007	98%
NETOVARA				
Kumuleerunud ülejääk	84 635 727	77 119 638	7 516 088	10%
Eelarveaasta tulem (+ kasum)	54 677 447	7 516 088	47 161 359	627%
NETOVARA	139 313 173	84 635 727	54 677 447	65%
LÜHIAJALISED KOHUSTISED				
Lühiajalised võlgnevused	56 299 740	4 722 680	51 577 060	1 092%
Konsolideeritud üksuste võlgnevused	3 610 513	1 657 575	1 952 938	118%
Kreditoorne võlgnevus	59 910 254	6 380 255	53 529 999	839%
Viitvõlad	27 342 082	23 584 521	3 757 561	16%
LÜHIAJALISED KOHUSTISED KOKKU	87 252 336	29 964 776	57 287 560	191%

KOHUSTISED KOKKU	226 565 509	114 600 503	111 965 007	98%
-------------------------	--------------------	--------------------	--------------------	------------

Tulemiaruanne (eurodes)

TULUD	2020	2019	Muutumine	Muutus protsentides
Komisjoni toetus	229 773 830	136 405 325	93 368 505	68%
EFTA riikide toetus	4 045 520	3 726 733	318 787	9%
Mittekaubanduslikest tehingutest saadud tulu – varade üleandmine	750 000	—	750 000	
Vahetuskursi muutusega mitteseotud tulud	234 569 350	140 132 058	94 437 292	67%
Konsolideeritud üksuste haldustulud	5 699	52 475	(46 775)	–89%
Mitmesugused tulud	14 535	—	14 535	
Vahetuskursikasum	110	46	64	137%
Kaubanduslik tulu	20 345	52 521	(32 176)	–61%
Tulud kokku	234 589 695	140 184 579	94 405 115	67%
KULUD				
Talituskulud	(113 925 007)	(67 177 585)	(46 747 423)	70%
Personalikulud	(25 651 441)	(19 389 591)	(6 261 849)	32%
Maksete hilinemisega seotud finantskulud	(22 393)	(5 075)	(17 318)	341%
Haldus- ja IT-kulud	(5 985 233)	(16 296 919)	10 311 686	–63%
Muud väliste teenuseosutajatega seotud kulud	(3 571 376)	(3 015 030)	(556 346)	18%
Konsolideeritud üksustega seotud kulud	(2 477 099)	(1 939 934)	(537 165)	28%
Põhivaraga seotud kulud	(28 130 679)	(24 720 218)	(3 410 461)	14%
Kasutusrendi kulud	(148 998)	(123 473)	(25 526)	21%
Vahetuskursikahjum	(21)	(668)	646	–97%
Halduskulud	(65 987 241)	(65 490 907)	(496 334)	1%
Kulud kokku	(179 912 248)	(132 668 491)	(47 243 756)	36%
EELARVEAASTA TULEM	54 677 447	7 516 088	47 161 359	627%

Rahavoogude aruanne – kaudne meetod (eurodes)

Rahavood tavapäraestest tegevustest	2020	2019
Tavapärase tegevuse kasum/(kahjum)	54 677 447	7 516 088
Immateriaalse põhivara amortiseerumine	12 065 219	13 258 514
Materiaalse põhivara kulum ja mahakandmine	12 245 422	8 550 030
Pikaajaliste eelmaksete/hoiuste (suurenemine)/vähenemine	(135 277)	(2 546 822)
Lühiajaliste nõuete (suurenemine)/vähenemine	(25 833 753)	(7 164 573)
Kreditoorse võlgnevuse ja viitvõlgade (suurenemine)/vähenemine	55 334 622	9 744 091
Konsolideeritud ELi üksustega seotud kohustiste suurenemine/(vähenemine)	1 952 938	737 308
Põhitegevuse netorahavoog	110 306 618	30 094 635
Investeeringutegevuse rahavood		

Materiaalse ja immateriaalse põhivara (suurenemine)	(110 306 618)	(30 094 635)
Investeeringustegevuste netorahavoog	(110 306 618)	(30 094 635)
Raha ja raha ekvivalentide netosuurenemine/(-vähenemine)	—	—

IX lisa. Aasta tegevused ja näitajad

Märkus projekti tulemusnäitajate kohta: projekti tulemuslikkust jälgitakse ja kirjeldatakse ameti projektijuhtimismetoodika kohaselt. Selle metoodika kohaselt kasutatakse ameti aruandluses selliseid projekti tulemuslikkuse näitajaid nagu kulud, ajakava ja ulatus. Amet kasutab tulemuslikkuse näitajate aruandluses fooritulede skaalat: punane, kollane, roheline. Vastavad lubatud hälbed on järgmised.

	Kulud	Ajakava	Ulatus
Roheline	Koguhälve ≤ 5%	Koguhälve ≤ 5%	Hälbeta
Kollane	Koguhälve 5–10%	Koguhälve 5–10%	Hälbed on lubatud ajakava ja kulude piires, kui need on majanduslikult põhjendatud ja projektiõukogu kiidab need heaks.
Punane	Koguhälve > 10%	Koguhälve > 10%	Kui eespool nimetatud tingimused ei ole täidetud

Aasta konsolideeritud tegevusarande viide	Aasta tegevus	Kavandatud tulemus	Tegelik tulemus	Tulemusnäitaja	Tulemusnäitaja olek	Ühtse programmi dokumendi 2020–2022 viide
1.1.1	EESi rakendamine	Liikmesriikide toetamine nutikama ja turvalisema piirihalduse saavutamisel	<p>Kestab</p> <p>Vaatamata väikestele pandeemiaga seotud kõrvalekalletele suudeti üldist ajakava järgida ja otsustava tähtsusega vahe-eesmärgid täita. Pandeemia mõjutas kohtumistel osalevaid organisatsioone, tingis reisipiirangud töövõtjatele ja piiras arendusaega ning tekitas ühtse riikliku liidese kasutuselevõtu ligi 6-kuulise hiline. Amet paigaldas 57 ühtset riiklikku liidest 64st ning uuendas VISi ja TAPI taristut 59 kohas 65st. Rakenduste arendamisel oli viivitusi töövõtjate tasandil ja eelnev nõuetele vastavuse kontrollimine nihkus 2021. aasta 1. jaanuarilt 1. märtsile.</p> <p>Peamisi tulemusi (nt liidese juhenddokument ja kesksüsteemi imitaator) tutvustati liikmesriikidele ning see võimaldas liikmesriikidel valmistada EESi katsetamiseks. Detsembri lõpus nihkus võimalus testida keskkonna ühenduvuse valmidust jaanuari lõppu; tulemuseks oli ühekuuline viivitus, kuid see ei mõjutanud määratletud tähtaega. Amet jätkas edukalt tegevust BMSi nõuete ja kirjeldustega ning alustas arendamist. VISi kohandamine EESi jaoks edenes kavakohaselt. Ebaselgete kirjelduste tõttu hanke ettevalmistusetapis ja põhjusel, et projekti eesmärk on hõlmata nii EESi kui ka ETIASe vajadusi, oli veebiteenuse arengu tulemuseks algselt kavandatust palju laiem ulatus. Amet alustas projekteerimise ja rakendamise etappi. Novembris muutusid vastuvõtmisel olevas veotevõtjate rakendusmääruses paljud punktid, mille tulemusel muutus ka 2021. aasta veebiteenuste ulatus ja seega ka ajakava.</p>	Kulud – ajakava – ulatus	<p>Alla eesmärgi</p> <p>Kollane– kollane– kollane</p> <p>Muutused veebiteenuste ulatuses ja eelarves. COVID-19 pandeemia põhjustas viivitused ajakavas.</p>	2.2.1.23
1.1.1	ETIASe laivõrgu rakendamine	Toimiv ETIASe sidetaristu, mis võimaldab liikmesriikidel ühenduda ETIASe kesksüsteemiga ja seda kasutada	Mais liitis ameti juhtkomitee tegevuse ametlikult EESi programmi raames EESi võrgu uuendamisega.	—	—	2.2.1.20
1.1.1	ETIAS – vastastikühendus Interpoli ja Frontexiga	Operatiivühendus ETIASe kesksüsteemi ja Interpoli/Frontexi vahel, et võimaldada Interpolil/Frontexil kasutada ETIASe kesksüsteemi vastavalt õiguslikule alusele	<p>Valmis</p> <p>Amet sai EESi võrgu uuendamise raames valmis ETIASe ühendamise Frontexiga. Interpoli ühendamine ootab vastava õigusliku aluse vastuvõtmist.</p>	(1) Ühenduse katsetamise aruanne (2) Ühendust käsitlev võrgu tulemuslikkuse näitaja	Valmis	2.2.1.18

1.1.1	ETIASe rakendamine	ETIAS on välja töötatud vastavalt asjaomasele määrusele ja pakub liikmesriikidele uue süsteemi, millega hinnata riski enne viisanõudest vabastatud kolmandate riikide kodanike Schengeni alale sisenemist.	<p>Kestab</p> <p>Osalemine asjakohaste delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide koostamisel. Valdkonnaüleline tehniline raamistik: hanke tehniline kirjeldus, hankemenetluse ning 1., 3. ja viie 2. etapi töövõtjaga lepingute sõlmimise valmimine.</p> <p>ETIASe arendus, konkursi taasavamine: hanke tehnilise kirjeldus valmis, konkursimenetluse taasavamine käivitatud, pakkumine hindamisel eesmärgiga sõlmida ETIASe 2. etapi leping töövõtjaga 2021. aasta alguses.</p> <p>Jälgimisnimekirja tehnilise kirjelduse täiustamine algas 2020. aasta detsembris eesmärgiga võtta see vastu 2021. aasta II kvartalis</p> <p>Andmekaitsemõju hindamine eesmärgiga võtta mõjuhinnang vastu 2021. aasta I kvartalis.</p> <p>Audio-/videotöövahendi uuringu ajakavu täiustati, oodatakse seonduva õigusakti stabiilse versiooni kinnitamise algust 2021. aastal.</p>	Kulud – ajakava – ulatus	<p>Alla eesmärgi</p> <p>Roheline – kollane – kollane</p> <p>Amet ei täitnud algset eesmärki saada ETIASe hange valmis 2021. aastal; põhjuseks olid korduvad viivitused valdkonnaüleline tehnilise raamistiku hankes, samuti viivitused ETIASe taasavamisega. ETIASe rakendamise peamised ajalised eesmärgid jäävad samaks, tegevuse algus on kavandatud 2022. aasta detsembrisse.</p> <p>Audio-/videotöövahendi lisamise töttu laiendas amet ka algset ulatust.</p>	2.2.1.23
1.1.1	Koostalitlusvõime määruste rakendamine	Euroopa otsinguportaal (ESP), ühine isikuandmete hoidla (CIR), ühine biomeetrilise võrdlemise teenus (sBMS), mitme identiteedi detektor (MID) ning aruandluse ja statistika keskhoidla (CRRS) rakendatakse täielikult koos kõigi olemasolevate ja tulevaste süsteemide liidestega.	<p>Kestab</p> <p>Amet algatas valdkonnaüleline tehnilise raamistiku alusel hanke ESP/CIRi/MIDi/CRRSi jaoks ja alustas sBMSi rakendamist.</p>	Kulud – ajakava – ulatus	<p>Saavutati</p> <p>Arendusprojektid on käivitamisetapis.</p>	2.2.1.25
1.1.1	Aruandluse ja statistika keskhoidla hooldus ning koostalitlusvõime vastavusse viimine õiguslike nõuetega	eu-LISA juhtkond ja sidusrühmad saavad õigeaegset ja piisavat statistika- ja andmekvaliteedi teavet, et võimaldada ja lihtsustada otsustamist.	<p>Kestab</p> <p>Tegevused jätkuvad, nagu kavandatakse terviklikus kavas ja heakskiidetud koostalitlusvõime majanduslikus põhjenduses. Aruandluse ja statistika keskhoidla hange valdkonnaüleline tehnilise raamistiku alusel jätkub.</p>	Kulud – ajakava – ulatus	<p>Saavutati</p> <p>Roheline – roheline – roheline</p>	2.2.1.26
1.1.2	ECRIS-TCN-süsteemi rakendamine	Liikmesriikide toetamine nutikama ja turvalisema piirihalduse saavutamisel	<p>Kestab</p> <p>Amet liikus edasi pakkumise tehnilise kirjelduse ettevalmistusega ja osales rakendusaktide koostamisel.</p>	Kulud – ajakava – ulatus	<p>Alla eesmärgi</p> <p>Kollane – kollane – roheline</p> <p>Õigusliku aluse hiline vastuvõtmine tähendas ka hanke tehnilise kirjelduse hilinenud vastuvõtmist ja projekti alguse viibimist.</p>	2.2.1.24

1.1.3	2020. aasta teadustegevuse ja tehnoloogia seire tegevuskava ning teadustegevuse ja tehnoloogia seire strateegia 2019–2021 täitmine	Kogutud teadmiste levitamine ja konkreetsetes küsimustes nõustamine suurendab sidusrühmade teadlikkust tehnilistest küsimustest ning aitab luua paremaid koostöövõimalusi. Suureneb ameti tuntus teadmuskeskusena ja ameti maine paraneb.	Valmis Amet avaldas teadusuuringute ja tehnoloogia järelevalvearuande tehisintellekti kohta suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimises, korraldas valdkonna ümarlauda andmekvaliteedi kohta koostalitlusvõime arhitektuuris ja aastakonverentsi koostalitlusvõime kohta mitmesuguste sidusrühmade arvukal osalusel.	Uurimisaruannete avaldamine. Toimub valdkonnaüritus ja aastakonverents.	Saavutati	2.3.1
1.1.3	Uurimistulemuste loimimine siseprojektidesse ja eu-LISA raamatukogu haldamine	Süsteemide arendamise eelplaneerimine toimub täie teadmisesega suundumustest ja tõenäolistest tulevikuvõimalustest, millega suureneb tõhusus.	Valmis Amet valmistas ette nõutud ametisised ja -välised tehnoloogiaatvustused, toetas ametisiseid algatusi, mille eesmärk on olemasolevate süsteemide ja teenuste areng. Teadusuuringute ja tehnoloogia seirega tegelevad töötajad tegid projektides koostööd operatiivosakonnaga ning hakkasid koostöös nõuanderühmadega ette valmistama standardimise tegevuskava.	Kvaliteetsete ja mõjukate tehnoloogiaatvustuste esitamine.	Saavutati	2.3.1
1.1.3	Tehniline tugi ELi viisataotluste veebiportaali kontseptsioonitöenduse ja prototüübi loomise projektile	Katsetada ja tõendada ELi veebipõhise viisa taotlemise portaali kontseptsiooni teostatavust, kaasates liikmesriigid.	Kestab Amet lõpetas kavandamisetaapi detsembris. Arendamine jätkub kavakohaselt.	Kulud – ajakava – ulatus	Saavutati Roheline – roheline – roheline	2.2.1.16
1.1.3	Mõjuhindang ja kulutõhususe analüüs kõigi komponentide aktiivse konfiguratsiooni jaoks	Süsteemide ja ühise jagatud taristu suutlikkus tagada hea käideldavus, nagu on sätestatud õigusaktides	Valmis Amet esitas komisjonile läbivaatamiseks ja hindamiseks / arvamuse esitamiseks sõltumatu mõjuhindangu.	Kulud – ajakava – ulatus	Saavutati Roheline – roheline – roheline Algses ajakavas oli nihe, kuid see ei mõjutanud üldist tulemust, ulatust ja eelarvet.	2.3.1.24 (2019. aasta ühtses programmid okumendis)
1.2.1	SISi hooldus	SISi süsteem on 2020. aastal käideldav ja kooskõlas teenustaseme kokkulepetega	Valmis SIS oli käideldav vastavalt teenustaseme kokkuleppele.	Vastavus SISi teenustaseme kokkuleppele ja SISiga seotud tulemuslikkuse põhinäitajatele	Saavutati KPI 6: SIS-kesksüsteemi käideldavus: 99,94% KPI 7: SISi kesksüsteemi reageerimisaeg: 99,86%	2.1.1.4
1.2.1	SIS AFISe hooldus	SIS AFIS on 2020. aastal käideldav ja kooskõlas teenustaseme kokkulepetega	Valmis SIS AFIS oli käideldav vastavalt teenustaseme kokkuleppele.	Vastavus SISi teenustaseme kokkuleppele	Saavutati	2.1.1.5
1.2.1	SISi tugi liikmesriikidele	Riiklike süsteemide nõuetekohane toetamine saavutati	Valmis Amet toetas liikmesriike tõhusalt: Iirimaa valmis kasutuselevõtu katsetus ning Soome, Prantsusmaa, Malta ja Rumeenia tegid oma riikliku SISi täieliku kvalifitseerimise. Amet kiirendas tööd AFISe sõrmejäljeotsingu kvalifitseerimisel, mille tulemuseks oli 11 liikmesriigi edukas kvalifitseerimine ja üks praegu kestav kampaania.	(1) Liikmesriikide loimimise kvaliteet ja aeg (2) Liikmesriikide testimiskava järgimine	Saavutati Kõrvalekaldeid liikmesriikide süsteemide testimiskavast ei olnud.	2.1.1.6

1.2.1	SISi plaanivälised arendused	Uus SISi kesksüsteemi väljalase	Kestab Projektide vahel paralleelide leidmine on kavandamisetapis, amet sai pakkumise valmis.	Kulud – ajakava – ulatus	Alla eesmärgi Roheline – kollane – roheline Amet sai pakkumise valmis viivitusega ja COVID-19 lükkas projekti alguse edasi.	2.1.1.8
1.2.1	SISi uue õigusraamistiku rakendamine	Uus SISi kesksüsteemi väljalase, sh uuesti sõnastatud õigusaktis sätestatud uued SISi põhifunktsioonid (v.a tagasisaatmisotsused)	Kestab Projekt on ajakavas. Seda võib mõjutada AFISe 2. etapi projekt, sest pandeemiapiirangud takistavad riistvara paigaldamist.	Kulud – ajakava – ulatus	Alla eesmärgi Kollane – roheline – kollane	2.2.1.1
1.2.1	SISi tagasisaatmisotsused	Uus SISi kesksüsteemi väljalase, sh tagasisaatmisotsuse funktsioonid.	Kestab Projekt on ajakavas ning on täielikult seotud uue SISi määruse ja AFISe 2. etapiga.	Kulud – ajakava – ulatus	Alla eesmärgi Roheline – kollane – roheline	2.2.1.2
1.2.1	SIS AFISe 2. etapi rakendamine	Projekt tagab liikmesriikidele täiendava biomeetrilise suutlikkuse.	Kestab Projekt on ajakavas. Pandeemia avaldas projektile mõju. Piirangud ja juurdepääsu piiramine lükkasid edasi riistvara paigaldamise nii operatiivkeskuses kui ka varukeskustes.	Kulud – ajakava – ulatus	Alla eesmärgi Kollane – kollane – kollane	2.2.1.12
1.2.1	SISis ABISe rakendamine (näotuvastus)	Projekt pakub liikmesriikidele täiendavaid biomeetriavõimalusi (nt latentsete sõrmejälgede otsing ja säilitamine).	Edasi lükatud Projekt lükkatakse edasi kuni vastava õigusliku aluse vastuvõtmiseni.	—	—	2.2.1.13
1.2.1	Uue otsingumootori ja Oracle'i uuendamine SISi jaoks, käideldavuse täiustamine ja transkribeerimispektide kaalutlemine	Uue SISi kesksüsteemi kulutõhusad ajakohased otsingufunktsioonid, suurem päringute ja hoiatusteade esitamise jõudlus; riiklike süsteemide jaoks otsingumootori mooduli ettevalmistamine.	Kestab Uue otsingumootori rakendamisel tekkis viivitus juunist novembrini nii põhi- kui ka varukeskuses pandeemia ja juurdepääsupiirangute tõttu. Praktilistel põhjustel lükkas amet väljalaske kasutuselevõtu edasi 2021. aastasse. See omakorda tekitas viivituse Oracle'i uuenduse tootmise käivitamises.	Kulud – ajakava – ulatus	Alla eesmärgi Kollane – punane – roheline COVID-19 pandeemia tõttu kuulutasid alltöövõtjad välja vääramatut jõu ja amet ei saanud täita kasutuselevõtu tähtaega.	2.2.1.4
1.2.1	SISi moodul/liides ühenduvuseks ETIASe ja teiste süsteemidega	Toimiv SISi kesksüsteemi platvorm/liides teiste olemasolevate süsteemidega vastastikühenduseks on olemas	Edasi lükatud Rakendusaktide ja nendest tulenevate muudatuste hilise vastuvõtmise tõttu ei saanud amet selle komponendi pakkumist valmis. Täiendav viivitus tekkis tulenevalt vajadusest kasutada EESi lõimimiskihti, mille projekteeirimine ei olnud 2020. aastaks täielikult valmis.	Kulud – ajakava – ulatus	Ajakava on vaja läbi vaadata, projekt peaks algama 2021. aastal pärast pakkumise ja lepingu valmimist.	2.2.1.9
1.2.1	SIS – kesksüsteemi varundusteenu üleviimine virtuaalsetesse lindi teekidesse	Ühise jagatud taristu teenuste virtualiseerimine ja kasutamise võimaldamine	Kestab Amet sai pakkumise ja lepingu valmis. Tarkvara paigaldamist mõjutasid juurdepääsupiirangud põhi- ja varukeskustele.	Kulud – ajakava – ulatus	Alla eesmärgi Kollane – punane – roheline COVID-19 põhjustas ajakavas viivituse, kuid valmis jõutakse 2021. aastal.	2.2.1.7

1.2.1	SISi kasutuseelse keskkonna ümberpaigutamine varukeskuses	Kasutuseelse keskkonna süsteemide eraldamine ja teisaldamine varukeskuse ruumides, et vähendada andmekeskuse olulist hõivatust.	Kestab Projekti mõjutasid raskelt juurdepääsupiirangud varukeskuse asukohale Austrias. Et pakkumise/lepingu valmimine viibis, toimus tegevuse ajakavas nihe ja see peaks valmima 2021. aastaks.	Kulud – ajakava – ulatus	Alla eesmärgi Roheline – kollane – roheline	2.2.1.8
1.2.2	VISi/BMSi hooldus	VISi/BMSi tulemuslikkus on jätkuvalt kooskõlas teenustaseme kokkuleppega.	Valmis VIS/BMS oli käideldav vastavalt teenustaseme kokkuleppele. Vaatamata pandeemiaga seotud piirangutele suutis amet edukalt viia VISi salvestusvõrgu üle ühisesse jagatud taristusse.	Vastavus VISi/BMSi teenustaseme kokkuleppele	Saavutati KPI 8: VIS-kesksüsteemi käideldavus: 99,93% KPI 9: VISi kesksüsteemi reaktsiooniaeg: 99,98%	2.1.1.3
1.2.2	BMSi andmebaasi suurendamine	eu-LISA poolt liikmesriikidele praegu pakutava teenuse nõuetekohane jätkamine	Valmis Amet suurendas BMSi mahtu 85 miljoni kirjeni, võttis kasutusele kohandamis- ja paranduselemendid ning suurendas BMSi tõhusust. Väljalaske raames tehtud muudatused osutusid stabiilseks ja vaatamata mõnele väikest mõju avaldanud probleemile toimusid VIS/BMS tootmisetapis hästi.	Kulud – ajakava – ulatus	Saavutati Roheline – roheline – roheline COVID-19 pandeemia tekitas väljalasete kavas kolmekuulise viivituse, kuid kasutusele võtmise toimus juulis.	2.2.1.3
1.2.2	VISi uute kasutajate loomine: Europol	Europol saab õigusliku aluse kohaselt ühenduse VISi süsteemiga ja seda kasutada	Valmis VISi kesksüsteem on juurdepääsuks valmis ja ootab Europoli viimaseid samme.	Kulud – ajakava – ulatus	Saavutati Roheline – roheline – roheline	2.3.1.15 (2019. aasta ühtses programmid okumendis)
1.2.2	Bulgaariale ja Rumeeniale passiivse juurdepääsu andmine VISile	Bulgaaria ja Rumeenia saavad kasutada VISi süsteemi vastavalt õiguslikule alusele	Valmis VISi kesksüsteem on valmis, et lubada Bulgaarial ja Rumeenial ühenduda lugemisrežiimis. Tegelik ühendamine riigi tasandil toimub siiski 2021. aasta II kvartalis kooskõlas komisjoni otsusega kasutuselevõtu kohta.	Kulud – ajakava – ulatus	Saavutati Roheline – roheline – roheline	2.3.1.15 (2019. aasta ühtses programmid okumendis)
1.2.2	VISi määruse muudatused (rakendamiseks valmistumine)	Muudetud CS-VIS ja NS-VIS on kooskõlas VISi muudetud õigusliku alusega	Kestab Praegu toimuvad arutelud poliitilisel tasandil on viivitanud uut VISi määrust. Esialgne töö teenuse projekteerimisel lõppteksti alusel on alanud. Eeldatakse rakendusaktide / delegeritud õigusaktide arvu olulist suurenemist pärast määruse vastuvõtmist.	—	—	2.2.1.11
1.2.3	Eurodaci hooldus	Liikmesriigid saavad Eurodaci süsteemi usaldusväärset teenust	Valmis Eurodac oli käideldav vastavalt teenustaseme kokkuleppele.	Vastavus Eurodaci teenustaseme kokkuleppele ja ameti Eurodaciga seotud tulemuslikkuse põhinäitajatele	Saavutatud KPI 3: Eurodaci kesksüsteemi käideldavus: 99,87% KPI 4: Eurodaci kesksüsteemi reaktsiooniaeg: 99,95%	2.1.1.1
1.2.3	DubliNeti hooldus	Liikmesriigid saavad kasutada usaldusväärseid ja katkematu DubliNeti teenuseid	Valmis DubliNet oli käideldav vastavalt teenustaseme kokkuleppele.	Vastavus DubliNeti operatiivsele teenustaseme kokkuleppele	Saavutati	2.1.1.2
1.2.3	Eurodaci vastavus CSI/CSS teenustele	Eurodaci kesksüsteem on kooskõlas ühise jagatud taristu nõuetega ja kasutab ühise jagatud	Edasi lükatud Eurodac kasutab uuesti sõnastatud määruse kohaste funktsioonide rakendamisel täielikult ühist jagatud taristut.	Kulud – ajakava – ulatus	Amet lükkas tegevuse õigusliku aluse puudumise tõttu edasi.	2.2.1.10

		taristu pakutavaid teenuseid				
1.2.3	Uuesti sõnastatud määruse kohase Eurodaci rakendamine	Eurodac on kooskõlas uuesti sõnastatud sätetega.	Edasi lükatud Tegevust ei alustatud, sest uuesti sõnastatud õiguslikku alust ei ole vastu võetud.	Kulud – ajakava – ulatus	Tegevus ootab ikka õigusliku aluse vastuvõtmist.	2.2.1.5
1.2.3	Uuesti sõnastatud määruse kohane Eurodac – näotuvastuse rakendamine	Eurodac on kooskõlas uute õigussätetega	Edasi lükatud Tegevust ei alustatud, sest uuesti sõnastatud õiguslikku alust ei ole vastu võetud.	Kulud – ajakava – ulatus	Tegevus ootab ikka õigusliku aluse vastuvõtmist.	2.2.1.6
1.2.3	Automaatne Dublini süsteem	Olemasolev süsteem on kooskõlas uute õigussätetega	Tegevust ei alustatud, sest uuesti sõnastatud Dublini määruse õiguslikku alust ei ole vastu võetud.	Kulud – ajakava – ulatus	Tegevust ei alustatud. Süsteem võeti õigusliku aluse ettepanekust välja.	2.2.1.21
1.2.4	Ööpäevaringne 1. tasandi tugi süsteemide operatiivjuhtimisele – eu-LISA kasutajatugi	Põhitegevussüsteemid ja liikmesriikide kasutajad saavad tõhusaid ja usaldusväärseid teenuseid	Valmis Liikmesriikide kasutajatele osutatakse tõhusaid ja usaldusväärseid 1. tasandi tugiteenuseid ning neid teavitatakse kokkulepitud suhtluskanalite kaudu.	Kasutajatoe tulemusnäitajad; kliendirahulolu aastaküsitlus	Saavutati KPI 19: klientide rahulolu: liikmesriikidest pärit kasutajaid (%), kes on eu-LISA kasutajatoe üldteenusega rahul või väga rahul: 95% KPI 20: eu-LISA kasutajatoe tõhusus: 99,9%	2.1.1.9
1.2.4	Ööpäevaringne teise tasandi rakendustugi põhitegevussüsteemide operatiivjuhtimisele	Põhitegevussüsteemidele ja liikmesriikidele tagatakse rakenduste (sh andmebaaside) usaldusväärne teenus	Valmis Liikmesriikidele osutatakse rakenduste, sealhulgas andmebaaside usaldusväärset teenust.	Vastavus rakenduste operatiivsele teenustaseme kokkuleppele	Saavutati Hooldustegevus, mis tagab süsteemi toimimise kooskõlas teenustaseme kokkuleppega, eeldatavad täiustused ja intsidendienetus.	2.1.1.7
1.2.4	Ühtse integreeritud seire lahenduse loomine sündmushalduse protsessiga	Tänu kõigis süsteemides kasutatavale standarditud sündmushaldusprotsessile ja häiresignaalide loomise paremale kvaliteedile muudab loomine ühtse seirelahendusega seiretegevuse oluliselt tõhusamaks ja tulemuslikumaks.	Edasi lükatud 1. etapp ei alanud 2020. aastal, sest vajalikku personali ei olnud.	Suurem rahulolu eu-LISA 1. ja 2. tasandi toega Väheneb risk, et kriitilise tähtsusega hoiatusteated jäävad tähele panemata.	Amet lükkas tegevuse edasi.	2.2.1.15
1.2.4	eu-LISA IT-teenuste halduse raamistiku protsesside täitmine ja korrapärane aruandlus	Põhitegevussüsteemidele ja liikmesriikidele osutatakse usaldusväärseid teenuseid, järgides eu-LISA IT-teenuste halduse raamistikku	Valmis Põhitegevussüsteemidele ja liikmesriikidele osutatakse usaldusväärseid teenuseid.	Vastavus protsessi tulemuslikkuse põhinäitajatele	Saavutati	2.1.4.2

1.2.4	Väljalaske- ja kasutuselevõtu halduse tegevus	Väljalaske- ja kasutuselevõtu halduse kõigi tegevuste parem koordineerimine ja järeelmeetmete võtmine kõigis etappides: kavandamine, loomine, testimine ja valideerimine, kasutuselevõtt, läbivaatamine ja sulgemine.	Valmis Väljalaskekavade koostamine saadi valmis. Pandeemia tõttu pidi amet lükkama mõne väljalaske edasi 2021. aastasse; seega täitis amet väljalasete rakendamise osaliselt.	Väljalaskekavade üleandmine Süsteemiväljalasete rakendamine	Saavutati Väljalaskekavade koostamine saadi valmis. Süsteemiväljalasete rakendamine vastavalt väljalaskekavadele täideti osaliselt. Mõni väljalase tuli pandeemia tõttu edasi lükata 2021. aastasse.	2.1.1.12
1.2.4	Rakenduse olelustersükli haldamise uuring	Rakenduse olelustersükli haldamine algab kooskõlas määratletud protsesside ja juhtimisraamistikuga. Olemasolevaid töövahendeid kasutatakse paremini. Ametil on teadmised ja mitmesugused vahendid, et valmistada ette rakenduse olelustersükli haldamise täielik rakendamine.	Valmis Uuringus hinnati ja analüüsiti arhitektuuri projekteerimise variante ja rakenduse olelustersükli haldamise platvormi arendamist kooskõlas ameti tegevusvajaduste, piirangute ja tehniliste nõuetega. Uuringus hinnati tulevase tehnoloogilise, korralduslikke ja protsessipõhiseid mudeleid, mis võimaldavad rakendada rakenduse olelustersükli halduse platvormi ja lõimida selle töövahendid olemasolevasse keskkonda.	Kulud – ajakava – ulatus	Alla eesmärgi Kollane – kollane – roheline Kulud ja ajakava ületasid algse tegevuskava, kuid amet suutis teha uuringu täies mahus.	2.2.2.2(2019. aasta ühtses programmis okumendis)
1.2.4	Rakenduse olelustersükli haldamise täiustamine	Väljalasete kiirem üleandmine	Edasi lükatud Rakenduse olelustersükli haldamise täiustamise uus projekt ei ole veel alanud.	Turutoomise aeg (võrreldes eelmise aastaga)	—	2.1.2.1
1.3.1	Sidetaristu lepingute korrapärane operatiivjuhtimine	Sidetaristu tulemuslikkus on kooskõlas teenustaseme kokkuleppega.	Valmis Amet pidas läbirääkimisi ja koostas tugilepingud TESTA VISi ja SISi võrgu jaoks uue TESTA raamlepingu alusel, samuti koostas Sirenemail/VISmaili ja 2. krüptitud kihi komponentide hooldamise lepingud.	Vastavus sidetaristu teenustaseme kokkuleppele	Saavutati Tegevus toimus vastavalt teenustaseme kokkulepetele. KPI 5: laivõrgu käideldavus (SIS ja VIS): 99,9931%	2.1.1.16
1.3.1	Võrguteenuste osutamine	Sidetaristust ja seonduvatest sidesüsteemidest usaldusväärse teenuse osutamine	Valmis Võrguteenuste osutamine oli kooskõlas teenustaseme kokkulepetega. Eelkõige on edukalt uuendatud 50% SIS II Certese krüptimistaristust, mis asub liikmesriikide ja eu-LISA asukohtades. Amet saavutab ülejäänud 50% 2021. aastal, nagu on ette nähtud ajakavas.	Vastavus sidetaristu teenustaseme kokkulepetele	Saavutati Sidetaristu ja sidetaristu süsteemid (VIS Mail, SIS Mail) olid käideldavad vastavalt teenustaseme kokkulepetele.	2.1.1.15
1.3.1	Üleminek uuele TESTA võrgule	Olemas on turvaline ja usaldusväärne IP-side riiklike süsteemide ja kesksüsteemide vahel ning võimalik on turvaline ja usaldusväärne IP-side	Kestab Euroopa Komisjon (informaatika peadirektoraat) haldab uue TESTA lepingu allkirjastamist. eu-LISA aitas koos teiste asutuste ja institutsioonidega pakkumisi tehniliselt hinnata. Tehnilisest hindamisest oli 2020. aasta lõpuks valmis 80% ja hindamine jätkub 2021. aastal.	Kulud – ajakava – ulatus	Alla eesmärgi Viivitus lepingu allkirjastamisel	2.2.1.19

		kesksüsteemide tegevuskohtade vahel				
1.3.2	Kesküksuse/varukeskuse (CU/BCU) igapäevase tegevuse juhtimine	Mõlema andmekeskuse (kesküksus ja varukesus) pidev hooldamine ja jõudluse järelemeetmed	Valmis Tegevuse ulatus muutus, et hõlmata üksnes varukeskuse operatiivjuhtimist. Kõik operatiivlepingud jäid kehtima.	Andmekeskuste ressursside (jahutus, elektrienergia) kättesaadavus	Saavutati Varukeskus oli käideldav, vaatamata pandeemiale ja reisipiirangutele töötati pidevalt vahetustes.	2.1.1.14
1.3.2	Andmekeskuse ümberkorraldamise jätkamine	Andmekeskused vastavad uutele suure koormuse nõuetele, et saavutada suurem majutussuutlikkus tegevusvajadustega toimetulekuks.	Valmis Andmekeskuse kui teenuse igapäevane toimimine. Andmekeskuse taristu haldamise töövahend võeti kasutusele. Amet täiustas pidevalt ressursside eraldamist, et võimaldada taristu jõudluse täiendavat kasvu (täiendavad uued süsteemid, laiendatud volitus, olemasolevate süsteemide arendamine).	Kulud – ajakava – ulatus	Saavutati	2.2.1.14
1.3.2	Kesksüsteemi laivõrguühenduste ümberpaigutamine	Andmekeskuse jõudluse täiustamine ja võrgu füüsilise kerksuse suurendamine	Edasi lükatud Sideteenuse osutaja esitas tehnilise hinnangu. Pandeemiapiirangud mõjutasid tegevuse kulgu.	—	Hilines	2.2.1.17
1.3.3	Operatiivjuhtimine / süsteemihalduse igapäevane koordineerimine ja jagatud ülesanded	Usaldusväärsete taristuteenuste pakkumine vastavalt teenustaseme kokkulepetele	Valmis Amet osutas pidevalt 2. tasandi toetust süsteemide taristule vaatamata pandeemiast tingitud liikumispiirangutele. Amet võttis väljalasked kasutusele kavakohaselt.	Vastavus põhitegevussüsteemide ja ühise jagatud taristu teenustaseme kokkulepetele	Saavutati Vt KPI 3–9	2.1.1.11
1.3.3	Litsentsihaldus	eu-LISAs kasutatavaid litsentse toetatakse kooskõlas teenustaseme kokkuleppega ja vastavalt süsteemide vajadustele.	Valmis Amet uuendas Oracle'i litsentsi kavakohaselt.	Keskelt hallatavate toetuslepingutega litsentside arv	Saavutati	2.1.1.13
1.3.3	Ühise jagatud taristu hooldus	Kohustuslik hooldus ühise jagatud taristu raamlepingu raames.	Valmis Amet uuendas ühise jagatud taristu riistvara kavakohaselt. Ühise jagatud taristu korrigeerivat hooldust osutati ja teostati kooskõlas teenustaseme kokkulepetega.	Vastavus hoolduse teenustaseme kokkulepetele Põhitegevussüsteemide tulemusnäitajad	Saavutati Teenustaseme kokkuleppe eesmärgid täideti	2.1.1.10
1.3.3	Varahalduse lõimimine konfiguratsioonihaldusega	Ühtne, tsentraliseeritud relatsioonihoidla IT-komponentide ja -varade lepingulise, finants- ja tegevusstaature andmete jaoks	Kestab Finantsvarahalduse lõimimist konfiguratsioonihaldusega on arvestatud varahalduse ja konfiguratsioonihalduse protsesside ajakohastatud versioonides. Algas ühise jagatud taristu rakendamine. Täielik lõimimine konfiguratsioonihaldusega ootab süsteemi uuendamist ja täiendavat konfigureerimist, mis on viibinud juurdepääsupiirangute tõttu.	Projekti tulemuslikkuse näitaja	Saavutati	2.2.2.1

1.4.0	Infoturbe- ja -kindlusteenuse osutamine põhitegevussüsteemi dele	Tagamine, et infoturberiske juhitakse vastuvõetaval tasemel	<p>Valmis</p> <p>Amet koostas ja ajakohastas olemasolevate ja uute süsteemide riskihinnangud ning turbe- ja talitluspidevuskavad ning koostas infoturbe halduse süsteemi raames mitu standardit. Amet jätkas ka komisjoni IT-turberiskide juhtimise metoodika arendamist, et kooskõlastada seda informaatika peadirektoraadi IT-turberaamistikuga. Väliste nõustamisteenuste toel valmis ametil põhjalik ja sõltumatu ülevaade, mille eesmärk oli mõõta eu-LISA (infoturbe halduse süsteemi) üldise küpsuse taset, keskendudes suuremahuliste süsteemide infoturbe halduse süsteemidele. Kooskõlas side- ja teabesüsteemide kaitse turbe-eeskirjadega moodustas amet IT-turbe tööühma, kes pidas esimese koosoleku 2021. aasta jaanuaris. Amet ajakohastas SABSA (Sherwood Applied Business Security Architecture) alusel turbearhitektuuri etaloni ja vaatas läbi valdkonnaülese tehnilise raamistiku turbenõuded.</p>	<p>(1) Infoturbe riskijuhtimisega hõlmatud tegevusprotsesse ja nende teenuseid (%)</p> <p>(2) Turbeteadlikkuse e-koolituse läbinud töötajaid (%)</p> <p>(3) Igas IT-süsteemi turbekavas rakendatud turbekontrolle (%)</p> <p>(4) Kvartalis tehtud turbeteste kavandatust (%)</p>	<p>Saavutati</p> <p>Teenustaseme kokkuleppe raames käsitletud ja reageerimise eesmärgi piiresse jäänud turbeinsidende: 73%</p> <p>Süsteemidevastaste (projekteerimine, arendamine, tootmine) turberiskide hindamisi: 100%</p> <p>Infosüsteeme, mille tegevusmõju on hinnatud vähemalt kord kolme aasta jooksul, tuvastades kriitilise tähtsusega töötajad: 100%</p> <p>Õigusaktides määratletud turbe-eesmärkidest rakendatud: 100%</p> <p>Infosüsteemide portfelliga tehtud nõrkuskontrollide arv: 10</p> <p>Aastas korraldatud küberturbeõppuste arv: 1</p>	2.1.1.18
1.4.0	Turbe ja talitluspidevuse haldussüsteemi talitluspidevuse / avariitaaste / hädaolukordadele reageerimise elementide käitamine, kavandamine ja arendamine	Amet suurendab operatiivjuhtimise kerksust	<p>Valmis</p> <p>Amet korraldas talitluspidevusega seotud tegevusi ja projekte kavakohaselt, arvestades COVID-19 olukorrast tingitud vajalikke kohandusi.</p>	Talitluspidevuse kontroll hõlmab eu-LISA kõiki tegevusvaldkondi. Talitluspidevuse kavu testitakse ja testid näitavad rakendatavate talitluspidevusmeetmete tulemuslikkust. Ameti töötajad läbivad erikoolituse ja teadlikkuseseminare, nagu vaja.	<p>Saavutati</p> <p>Talitluspidevuse kontroll toimub kõigis asjakohastes tegevusvaldkondades, ameti talitluspidevuse kava ja talitluspidevuse rakenduseeskirjad on vastu võetud. Ameti tegevusmõtude hinnangut uuendatakse, et kajastada hetke olukorda.</p> <p>Toimus kaks talitluspidevuse õppust</p> <p>Toimus kaks evakueerimisõppust (üks Tallinnas ja teine Strasbourgis).</p> <p>Talitluspidevuse seminarid toimusid kõigile eu-LISA töötajatele ning uutele töötajatele korraldati mitu talitluspidevuse teadvustamise ja hädaolukorras reageerimise seminari.</p>	2.3.8
1.4.0	Turbe ja talitluspidevuse halduse kaitseelementide käitamine, kavandamine ja arendamine	Amet tagab oma ruumides inimeste ja vara nõuetekohase ohutuse ja turvalisuse.	<p>Valmis</p> <p>Amet suutis tagada ja säilitada oma ruumides turvalisuse, ohutuse ja korra, kaitsta oma töötajaid, süsteeme, rajatisi ja vara kooskõlas oma juriidiliste kohustustega. Amet saavutas selle tulemuse vaatamata täiendavatele ja kavandamata probleemidele, mille tekitas pandeemia, prioriseerides töötajate tervist ja ohutust senisest enam.</p>	Kaitsvad turbemeetmed vastavad 100% riskihindamisele, eu-LISA eeskirjadele ning määrustele ja ISO standarditele.	<p>Saavutati</p> <p>Konkreetsed turberiskid olid kogu aasta vältel vastuvõetaval tasemel. Kaitsvad turbemeetmed olid kehtestatud kooskõlas erieeskirjade ja määruste ja ISO standarditega.</p>	2.3.8
1.4.0	SISi, VISi ja Eurodaci ühendatud avariitaasteõppus	Tagada vastavus talitluspidevuse, avariitaaste ja intsidendihalduse nõuetele eu-LISA põhitegevussüsteeme häiriva intsidendi korral	<p>Valmis</p> <p>Amet pidas õppuse ja tulemusi hinnati ootuspäraselt, olenemata pandeemia mõjust kõigile osalejatele. Õppuse aruandele andsid positiivse hinnangu SISi, VISi ja Eurodaci nõuanderühmad.</p>	Kulud – ajakava – ulatus	<p>Saavutati</p> <p>Roheline – roheline – roheline</p>	2.2.1.27

1.4.0	Organisatsiooni IT-teenuste turbe ja talitluspidevuse õppus	Tagatakse kooskõla talitluspidevuse, avariitaaste ja intsidendihalduse nõuetega eu-LISA IT-teenuseid häiriva intsidendi korral	Valmis Amet korraldas õppuse projekti ja hindas tulemusi.	Kulud – ajakava – ulatus	Saavutati Roheline – roheline – roheline Ajakavas oli väike kõrvalekalle. Teostamisetapp toimus 2021. aasta jaanuaris ja mitte 2020. aasta detsembris; põhjuseks olid pandeemiaolukorrast tingitud kiireloomulisemad ülesanded.	2.3.8
1.4.0	Turbe ja talitluspidevuse õppustest tulenevate soovitude rakendamine	Süsteemide turbe ja talitluspidevuse pideva täiustamise tagamine	Kestab Aastatel 2017–2019 peetud turbe- ja koostalitlusvõime õppustest saadud soovitude rakendamine jätkus kavakohaselt.	Tegevuskava rakendamise protsent	Saavutati Mõni meede rakendati kavatsust kiiremini ja mõni on veel rakendamata. Pandeemiaolukord mõjutas kõigi soovitude täitmist.	2.1.1.17
1.4.0	Perimeetri füüsilise julgeoleku kontrolli uuendamine Strasbourgi tegevuskohas	Tagatakse konkreetsete füüsilise julgeolekuga seotud tegevus- ja õigusnõuete täitmine eu-LISA Strasbourgi tegevuskoha tasandil kooskõlas praeguse riskihinnanguga.	Edasi lükatud COVID-19 olukorra tõttu aastaprioriteetide taashindamisel muudeti projekti prioriteetsust ja see lükatu edasi.	Kulud – ajakava – ulatus	Tegevus lükatu edasi.	2.3.8
1.5.1	Osalemine vaatlejana SISi/SIRENE ja ühise viisapoliitika (sh VIS) valdkonnas tehtavates Schengeni hindamistes ning tagamine, et liikmesriigid kasutavad SISi ja VISi paremini	ELi liikmesriigid kohaldavad SIS/SIRENE ja ühise viisapoliitika valdkonnas nõuetekohaselt Schengeni õigusakte ning tagavad SIS II ja VISi parema kasutamise.	Valmis Amet osales vaatlejana SIS/SIRENE hindamistes Saksamaal ja Austrias. Reisipiirangute ja pandeemiast tingitud ebastabiilse olukorra tõttu otsustas amet osutada kahe hindamise korral kasutajatuge, mitte saata kohale töötaja vaatlejaks.	Schengeni hindamistaotluste täitmine	Saavutati eu-LISA osales parimate võimaluste piires Schengeni hindamismehhanismis.	2.3.1
1.5.2	Parimate tavade ja teenuste jagamine teiste IKT-valdkonna asutustega	Kriitilise tähtsusega nõuete kogumise ja kommenteerimise valideerimine	Valmis IKT-teenuste töörühm oli esindatud IKT-nõuandekomitees ning justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste koosolekutel aasta jooksul. Töörühm osales mitmes ajutises tegevuses, näiteks juhtimise ja julgeoleku projektis GovSEC ⁷⁹ või rühmades, mis on seotud informaatika peadirektoraadi mitme lepingu abisaajatega.	Kulud – ajakava – ulatus	Saavutati Roheline – roheline – roheline	2.3.6

79 https://ec.europa.eu/isaz/actions/making-usage-cloud-safer_et

1.5.4	Koolituskava rakendamine, et pakkuda liikmesriikidele ameti hallatavate IT-süsteemide tehnilise kasutamise koolitust	Kasutusel on interaktiivne ja kohandatud süsteemikoolituste kava, mis vastab sidusrühmade kõigile vajadustele	Valmis COVID-19 pandeemia tõttu teisendas amet koolituse täielikult e-õppe vormi. Lisaks vahetule kontaktkoolitusele loodi 22 uut veebikursust, mis hõlmasid eu-LISA koolituskava kõiki peamisi teemasid ja aspekte, sh 16 e-õppemoodulit. Need tehti kättesaadavaks eu-LISA õppehaldussüsteemis. Amet korraldas ka 7 veebiseminari.	Rahulolu (skaalal 1–5, kus 1 on vähim ja 5 suurim) Liikmesriikidele pakutakse rahuloluskaala 1–6	Saavutati 2020. aastal oli rahulolu eu-LISA koolitustega 4,5 punkti 5st (kasutades eu-LISA liikmesriikide koolitustegevuse tulemuslikkuse põhinäitajate skaalat 1–5, kus positiivseks loetav KPI on > 3). Liikmesriigid võtsid 2020. aasta märtsis kasutusele uue tulemuslikkuse põhinäitajate skaala 1–6, kus positiivseks loetav KPI on > 4.	2.1.1.19
1.5.4	Tehniliste aruannete ja koondstatistika koostamine	Asutamismääruses ja hallatavate süsteemide õiguslikes alustes sätestatud kõigi aruandluskohustuste täitmine	Valmis Amet esitas õigeks ajaks ELi institutsioonidele viis tulemust ja avaldas need. Lisaks neile avaldati ka aruanne VISi tehnilise toimimise kohta aastatel 2017–2019. Aruande jaoks vältimatu tingimus, andmete kogumine liikmesriikidelt, kestis suhteliselt kaua ja põhjustas viivituse.	ELi institutsioonidele aruannete esitamine	Saavutati Kuupäevad ja viited on loetletud punktis 1.5.4	2.3.1
1.6.1	Planeerimine ja aruandlus	eu-LISA esitab oma sidusrühmadele piisavat teavet talle usaldatud ülesannete kavandamise ja täitmise ning ameti tulemuslikkuse kohta, tagades sidusrühmadele suure kindluse ja õiguslike nõuete täitmise.	Valmis Amet esitas aasta konsolideeritud tegevusaruande, vahearuande ja ühtsed programmidokumendid. Pandeemia tõttu toimus viivitusi, mis siiski ei mõjutanud ameti tulemuslikkust.	Ühtne programmidokument 2021–2023, vahearuanne 2020, aasta konsolideeritud tegevusaruanne 2019 võeti vastu õigeks ajaks ja ilma suuremate muudatusteta	Saavutati	2.3.1
1.6.1	Ameti kvaliteedijuhtimise rakendamine	Ametis rakendatakse ja käitatakse üldjuhtimise mudelit, mis koosneb riskijuhtimisest, sisekontrolli juhtimisest ja kvaliteedijuhtimisest, kooskõlas mudeli määratluste ja nõuetega	Kestab Hankega seotud küsimused lükkasid edasi üldise kvaliteedijuhtimise täieliku rakendamise ja üldise hindamisraamistiku õppus kestab. Ettevalmistused jätkuvad (töövahendi kohandamine, suhtluskava) ja on ajakavas. Amet kavatseb 2021. aastal saada valmis üldise hindamisraamistiku esimese vooru (enesehindamise aruanne) rakendamise ja üldise hindamisraamistiku tulemusliku kasutaja auhinnale kandideerimise 2022. aastal.	Enesehindamise aruanne esitatakse eu-LISA juhtkonnale 2020. aasta III kvartalis.	Alla eesmärgi Edasi lükatud, sest tulemuslikkuse näitajaga seotud tegevused alles kestavad.	2.3.1
1.6.1	eu-LISA pikaajalise strateegia ja organisatsiooni tulemuslikkuse põhinäitajate läbivaatamine	Ametil on ajakohane pikaajaline strateegia, tulemuslikkuse põhinäitajad ja mitmeaastane programm/kava paremateks teenusteks sidusrühmadele	Kestab Uue pikaajalise strateegia kavand esitati ameti juhtkonnale 2020. aasta juunis. Strateegia lõplik versioon on praegu koostamisel ameti halduskomitees.	Ameti uuendatud pikaajalise strateegia ja mitmeaastase programmi esitamine haldusnõukogule.	Alla eesmärgi Strateegiat ei ole veel esitatud haldusnõukogule vastuvõtmiseks.	2.3.1

1.6.1	Juhtimise ja nõuete järgimise suutlikkuse tagamine	Amet kasutab nõuete järgimise haldamisel piisavalt hea valitsemistava elemente	Valmis Amet pidas erandite ja mittevastavuse juhtumite registrit nõuetekohaselt ning esitas järelevalvearuande õigeaks ajaks. Amet rakendas sisekontrolliraamistikku riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutava juhi järelevalve all.	Sisekontrolliregister ja järelevalvearuanded koostatakse õigeaks ajaks ning nõutavas ulatuses ja nõutava kvaliteediga.	Saavutati	2.3.1
1.6.1	Haldusnõukogule õigeaegse haldustoe pakkumine	Haldusnõukogu saab oma ülesannete tulemuslikuks täitmiseks piisavalt tuge	Valmis Kokku toimus kolm haldusnõukogu koosolekut. COVID-19 puhangu tõttu tühistas amet esimese kavandatud füüsilise kohtumise märtsis ja haldusnõukogu võttis otsused vastu kirjalikult. Kaks ülejäänud koosolekut ja üks erakorraline koosolek toimusid ettenähtud ajal veebikoosolekutena.	Koosolekud toimuvad kavakohaselt. Rahulolu uuringuga mõõdetud sidusrühmade üldine rahulolumäär.	Saavutati Haldusnõukogu koosolek kavandati 17.–18. märtsiks 2020, kuid tühistati COVID-19 puhangu tõttu ja asendati kirjaliku menetlusega Haldusnõukogu 23. koosolek toimus veebikoosolekuna 30.6.2020 Haldusnõukogu erakorraline 24. koosolek toimus veebikoosolekuna 17.9.2020 Haldusnõukogu 25. koosolek toimus veebikoosolekuna 24.11.2020	2.3.2
1.6.1	Nõuanderühmadele õigeaegse haldustoe pakkumine	Nõuanderühmad saavad oma ülesannete tulemuslikuks täitmiseks piisavalt tuge	Valmis Kõik nõuanderühmade koosolekud toimusid ettenähtud ajal.	Koosolekud toimuvad kavakohaselt. Sidusrühmade rahulolu uuringuga mõõdetud üldine rahulolumäär.	Saavutati Füüsilised kohtumised toimusid jaanuaris, veebruaris ja märtsis, seejärel peeti nõuanderühmade koosolekud COVID-19 pandeemia tõttu veebis.	2.3.2
1.6.1	Projektiportfelli haldamise suutlikkus	1. Portfelli halduse protsessimudel 2. Projektiportfelli haldamise protsessimudeli rakendamise IT-kava	Valmis Kirjeldus on punktis 1.6.1.	Uus protsess ja IT-kava kiideti heaks ettenähtud aja, ulatuse ja eelarve piires	Saavutati Protsess ja kavad kiideti heaks kavakohaselt	2.3.9
1.6.1	Protsesside ja koolitusprogrammide väljatöötamine ja kasutuselevõtmine, projektide hindamine, projektide kvaliteeditagamise ülevaatuste tegemine, protsesside hindamine ja projektide tulemuslikkuse aruandlus	Ameti strateegia ja projektide teostamine on paremini kooskõlastatud järgimise põhiprotsesside loomimise abil: projektijuhtimine, programmijuhtimine ja portfelli haldus.	Valmis Kirjeldus on punktis 1.6.1.	Projektijuhtimisbüroo tegevuskavas kokku lepitud eesmärkide saavutamine	Saavutati Eesmärgid saavutati kavakohaselt	2.3.9

1.6.1	CMMI mudelil põhinev ametlik hindamine	Amet on saanud CMMI mudeli alusel ametliku hinnangu	Kestab Amet sooritas kõik planeerimis- ja ettevalmistustegevused kavakohaselt: koostas tegevuse majandusliku põhjenduse ja pidas avakoosoleku koos tegevuskava ettepanekuga. Detsembris toimus asjakohaste töötajate jaoks mudelit CMMI (Foundations of Capability) käsitlev koolitus.	Asjakohaste protsessivaldkondade küpsusaste	Saavutati 2020. aastal keskenduti ettevalmistusele, mitte hindamisele	2.3.9
1.6.1	Ameti riskijuhtimise arendamine	1. Ameti riskijuhtimise protsessimudel 2. Ameti riskijuhtimise protsessimudeli rakendamise IT-tegevuskava	Kestab Ameti riskide ja probleemide seire aastaõppus toimus kavakohaselt. eu-LISA riskijuhtimispoliitika läbivaatamine kiideti heaks 2020. aasta aprillis.	Ameti riskijuhtimise protsessimudel ja IT-kava	Saavutati Ameti riskijuhtimise protsessimudel on seotud projektiportfelli haldamisega (mis käivitati 2020. aastal) ja eu-LISA riskijuhtimisega riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutava juhi kontrolli all.	2.3.9
1.6.1	Teenuste pideva täiustamisega seotud teenuste ja protsesside läbivaatamine	Olemasolevate IT-teenuste halduse protsesside ja osutatavate teenuste valideerimine vastavalt teenuste pideva täiustamise poliitikale, et paremini teenida eu-LISA siseid ja väliseid sidusrühmi.	Kestab - toodete tuvastamine, tootekirjelduse mallide kokku leppimine, kõigi tuvastatud toodete kirjeldamine - teenuste kataloogi täielik läbivaatamine ja ajakohastamine ning selle muutmine toote- ja teenusekataloogiks, mis on kooskõlas hankestrateegiaga - kõik teenused vaadatakse läbi ja ajakohastatakse, kasutades ajakohastatud teenusekirjelduse malli - luuakse täispakett ja avaldatakse igapäevaseks kasutamiseks - IT-teenuste halduse protsesside läbivaatamine ja ajakohastamine kestab - määratletakse seitse uut protsessi: tegevussuhete haldamine, nõudlushaldus, nõuetehaldus, varahaldus, tootehaldus, IT-turbe haldus, talitluspidevuse haldus	Teenuste pideva täiustamise protsessi tulemuslikkuse põhinäitajad	Alla eesmärgi Projekti üks olulisemaid tulemusi on protsesside tulemuslikkuse põhinäitajate ajakohastatud kogum (veel koostamisel). Projektijuht mõõdab korrapäraselt projekti edenemist, kontrolle ja riske ning annab nende kohta aru.	2.1.4.1
1.6.2	Aasta siseauditikava rakendamine	Sisekontrollisüsteemi nõuetekohasuse ja tulemuslikkuse läbipaistvuse saavutamise peamiste sidusrühmade jaoks. Ameti tegevuse ja eesmärkide saavutamise suhtes kindluse loomine ning jääkriski mõistmine. Kõik nõuanderühmade ettenähtud koosolekud toimusid õigeaegselt.	Valmis Kirjeldus on punktis 2.7.3.	(1) Protsesse (%), mille tulemused täidavad eesmärgid lubatud hälbe piires (2) Sõltumatu läbivaatamise läbinud protsesse (%) (3) Kriitilise tähtsusega ja väga oluliste sisekontrolli rikkumiste arv (4) Tuvastatud kriitilise tähtsusega mittevastavuse juhtumite arv aastas	Kogutud on ebapiisavalt teavet, et arvutada neli uut kokkulepitud tulemusnäitajat. Mitu asjakohast raamistikku ja tegevust tuleb rakendada täielikult. Sel põhjusel kohaldas siseauditi talitus samu näitajaid kui varasematel aastatel: (1) aasta auditikava täitmine: 80% (2) auditiülevaated valmisid eelarve piires ja õigeaks ajaks: 60% (3) siseauditi talituse koolitustunde aastas: 70%	2.3.10
1.6.2	Rahaliste vahendite ja hangetega seotud sisekontroll, menetlused ja auditid	Amet kasutab üksikasjalikku menetluste ja kontrollide kogumit, mis on otstarbekohane, et edendada usaldusväärset finantsjuhtimist ja sisekontrolli.	Valmis Amet kasutab üksikasjalikku menetluste ja kontrollide kogumit, mis on otstarbekohane, et edendada usaldusväärset finantsjuhtimist ja sisekontrolli.	Üksikasjalik ja sidus menetluste kogum hõlmab peamisi ameti tegevusprotsesse rahanduse ja hangete valdkonnas.	Saavutati Vt märkus tulemuse kohta	2.3.3

1.6.2	<p>Uues määruses, millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001, kehtestatud kontseptsioonide kinnistamine</p>	<p>Tagada sise-eeskirjade vastavus kohaldatavale õigusraamistikule</p>	<p>Valmis</p> <p>Uus otsus rakendamiseeskirjade kohta, mille võttis vastu eu-LISA haldusnõukogu; register on täiesti ajakohastatud Euroopa Andmekaitseinspektori suuniste järgi; andmekaitseametnik osaleb andmekaitsealaste mõjuhinnangute koostamisel. Haldusnõukogu võttis vastu uue otsuse rakendamiseeskirjade kohta ja ametil valmis registri uuendamine Euroopa Andmekaitseinspektori suuniste järgi.</p>	<p>Uus otsus rakendamiseeskirjade kohta, mille võttis vastu eu-LISA haldusnõukogu</p> <p>Tehtud või osaletud andmekaitsealaste mõjuhinnangute arv andmekaitseametniku andmetöötlustoimingute registris</p>	<p>Saavutati</p> <p>1. eu-LISA haldusnõukogu tegi uue otsuse rakendamiseeskirjade kohta.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Andmekaitseametnikuga seotud rakendamiseeskirjad võeti vastu 2019. aasta oktoobris. - Vastuvõtmine on kavandatud 2021. aastaks. 2020. aastal koostati määruse (EL) 2018/1725 artiklit 25 käsitlevate rakenduseeskirjade esialgne versioon ja vaadati ametisiseselt läbi. <p>2. Tehtud või osaletud andmekaitsealaste mõjuhinnangute arv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 5 andmekaitsealast mõjuhinnangut (EES, sBMS, ETIAS, BMSi õigsuse kontroll, ECRIS-TCN) <p>3. Andmekaitseametniku andmetöötlustoimingute register:</p> <ul style="list-style-type: none"> - registrit hoitakse ajakohase, avalikult kättesaadava, vastavuses olevana (Euroopa Andmekaitseinspektori audit) ja seda muudetakse Euroopa Andmekaitseinspektori taotluse korral. 	2.3-5
-------	---	--	---	--	---	-------

1.6.2	Andmekaitse aastaküsitluse tegemine	Andmekaitse enõuetele vastavuse soovitusel, mida tuleb täita, et tõhustada andmekaitse enõuete täitmist ametis.	<p>Valmis</p> <p>Tegevuse ulatust ajakohastatakse, et arvestada järgmist.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Euroopa Andmekaitseinspektori SISI ja VISI 2018. aasta uurimisaruanne, mis saadi 2020. aasta aprillis. Selles on 43 soovitus ja tähtpäevad on 2020. aasta II kvartalist 2021. aasta II kvartalini. eu-LISA on võtnud kõik Euroopa Andmekaitseinspektori soovitusel üle tegevuskavva. eu-LISA andmekaitseametnik jälgib rakendamise edenemist. 2. Euroopa Andmekaitseinspektori 2019. aasta Eurodaci auditi esialgne aruanne, mis saadi 2020. aasta novembris ametlikuks kommenteerimiseks. Ametlikud märkused võtab vastu eu-LISA haldusnõukogu. Seda tegevust, sh ametiseseid konsultatsioone, konsultatsioone Eurodaci nõuanderühmaga, konsultatsioone haldusnõukoguga ja kommentaaride koondamine ametlikuks vastuvõtmiseks eu-LISA haldusnõukogus, juhivad eu-LISA andmekaitseametnik. 3. Euroopa Andmekaitseinspektori korraldus rahvusvaheliste ümberpaigutuste kohta pärast Euroopa Liidu Kohtu otsust kohtuasjas Schrems II. 2020. aasta oktoobris said kõik ELi institutsioonid Euroopa Andmekaitseinspektori korralduse kaardistada rahvusvahelised andmete edastamised kolmandatele riikidele ning teatada kõigist selle käigus tuvastatud riskidest ja lünkadest. Tegevust juhivad eu-LISA andmekaitseametnik, kes toetab eu-LISA andmetöötajaid selle korralduse täitmisel tähtsajaks jooksul. Amet uuendas tegevuse ulatust, et arvestada Euroopa Andmekaitseinspektori SISI ja VISI 2018. aasta kontrolliaruande soovitusi ja tähtaegu, võttes need üle tegevuskavva. Ametile saadeti Euroopa Andmekaitseinspektori 2019. aasta Eurodaci auditi esialgne aruanne ametlikuks kommenteerimiseks; haldusnõukogu võtab need vastu, olles eelnevalt konsulteerinud ametisesele ja Eurodaci nõuanderühmaga. Oktoobris said kõik ELi institutsioonid Euroopa Andmekaitseinspektori korralduse kaardistada rahvusvahelised andmete edastamised kolmandatele riikidele ning teatada kõigist tuvastatud riskidest ja lünkadest. 	<p>Aruanne on esitatud eu-LISA tegevusdirektorile. Tulemusnäitajat ajakohastatakse, et arvestada järgmist:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. eu-LISA andmekaitseametniku järelemeetmed tegevuskavale, mis käsitleb 2020. aasta aprillis saadud Euroopa Andmekaitseinspektori SISI ja VISI 2018. aasta kontrolliaruannet; 2. eu-LISA andmekaitseametniku tegevuskommentaariid koostamisel ja koondamisel ametlikuks vastuvõtmiseks eu-LISA haldusnõukogus seoses Eurodaci esialgse aruandega, mis käsitleb Euroopa Andmekaitseinspektori 2019. aasta auditi; 3. Euroopa Andmekaitseinspektori korraldus rahvusvaheliste ümberpaigutuste kohta pärast Euroopa Liidu Kohtu otsust kohtuasjas Schrems II. 	<p>Saavutati</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kord kvartalis korraldatakse järeleseminare: esimene toimus 20. mail 2020, II kvartali oma 2020. aasta juulis, III kvartali oma 2020. aasta oktoobris ja IV kvartali oma valmib 2021. aasta veebruaris. 2. eu-LISA ametlikud kommentaarid saadeti ettenähtud tähtsajaks jooksul tagasi Euroopa Andmekaitseinspektori: ametisesele läbivaatamine lõpetati. Valmis konsulteerimine Eurodaci nõuanderühmade ja eu-LISA haldusnõukoguga. Kõik kommentaarid koondati ja algutati kirjalik menetlus eu-LISA haldusnõukogus, et võtta kommentaarid ametlikult vastu. Pärast ametlikku vastuvõtmist saadetakse eu-LISA kommentaarid tagasi Euroopa Andmekaitseinspektori ettenähtud tähtpäevaks (18. jaanuar 2021). 3. eu-LISA andmekaitseametnik aitas ja toetas eu-LISA vastutavaid töötajaid oma andmeedastustoitomingute kaardistamisel (koostati andmeedastuste loetelu ja korraldati kohtumisi vastutavate töötajatega). Saadi valmis rahvusvahelises andmeedastuses tuvastatud riskide ja lünkade aruanne, mis saadeti tagasi Euroopa Andmekaitseinspektori tähtpäevaks (15. november 2020). 	2.3-5
-------	-------------------------------------	---	--	--	--	-------

1.6.2	Andmekaitseteadlikkuse suurendamine	Töötajad täidavad andmekaitseõueteid	<p>Valmis</p> <p>Kõik töötajad said vahetut teavet ja koolitust uute andmekaitsekoostustest, -õiguste ja karistuste kohta andmekaitsepäeval korraldatud teadlikkuskoolitusel ja uute töötajate koolitusel. Kogu vajalikku teavet ajakohastati pidevalt. Töötajaid teavitati andmekaitse arengust ja uudistest iganädalase eu-LISA uudiskirjaga ja andmekaitseametniku siseveebis, kuhu lisati uus osa andmekaitsealase mõjuhinnangu kohta, sh üksikasjalikud juhised ja näidismvorm.</p>	<p>1. Andmekaitset ja isikuandmetega seotud rikkumisi käsitlevate ürituste arv.</p> <p>2. Andmekaitse uudiskirjade arv.</p>	<p>Saavutati</p> <p>1. Üks andmekaitse üldise teadvustamise seminar peeti andmekaitsepäeval. (> 100 osalejat)</p> <p>Üks andmekaitsekoostust toimus uutele töötajatele. (31 osalejat)</p> <p>2. Anti välja 16 iganädalast eu-LISA uudiskirja, milles oli andmekaitseteadlikkuse jaotis. Kaks spetsiaalset uudiskirja, milles tõsteti esile andmekaitse tähtsaimad aspektid 2020. aasta esimesel ja teisel poolaastal.</p>	2.3-5
1.6.2	2019. aasta tegevusaruande koostamine ja andmekaitseõuete vastavuse vahearande esitamine haldusnõukogule	Haldusnõukogu teavitatakse andmekaitseõuete täitmise tasemest.	<p>Valmis</p> <p>2019. aasta tegevusaruande esitamine eu-LISA haldusnõukogule heakskiitmiseks ja selle avaldamine. Andmekaitse seisu vahearande esitamine haldusnõukogule.</p>	Tulemuste esitamine vastavalt kokkulepitud tähtaegadele	<p>Saavutati</p> <p>2019. aasta aastaaruande esitati haldusnõukogule kokkulepitud tähtajaks.</p> <p>Andmekaitse seisu aruanne haldusnõukogule 2020. aasta aprillis ja novembris.</p> <p>2019. aasta tegevusaruande avaldati eu-LISA veebilehel.</p>	2.3-5
1.7.1	Ameti konsolideerimine pärast muutusi, kasvu ja ümberkujundamist	Ameti ja personalitalituse organisatsioonistruktuur kajastab organisatsiooni arengut. Uued töötajad loimitakse organisatsiooni. Rakendatakse kiire kasvuga seotud muudatuste haldust.	<p>Valmis</p> <p>Amet värbas kooskõlas värbamiskavaga täiendavaid töötajaid. Personalitalitus sisestas uute töötajate andmed ning käivitas tööaja ja puhkuste haldamise moodulid, järgis õiguste andmise protsessi kooskõlas eeskirjade ja kehtestatud tavade ning rakendas uutele töötajatele sisseelamiskava. Personalitalitus kohandas teenuste osutamise korraldust vastavalt ameti kasvavatele vajadustele vaatamata töötajate puudusele ja COVID-19 pandeemiale. Elektrooniliste vahendite kasutamine töövõetuste pidamisel ja testimisel toetas värbamisprotsessi.</p> <p>Amet korraldas uute töötajate sisseelamise kava ajakava kohaselt. Amet korraldas kokku 40 koolitust. 81% uutest töötajatest olid eu-LISA töötatud esimesel nädalal ja kuul rahul sisseelamisel saadud kogemusega.</p> <p>Ameti tööülesannete muutmise tõttu ei olnud organisatsioonistruktuuri oluliselt vaja uuendada; vaja oli teha üksikuid väikesi kohandusi konkreetsete inimeste üleviimiseks talituste ja sektorite vahel ning amet jagas ühe sektori kahe talituse vahel.</p>	<p>(1) Valikumenetluste arv aasta jooksul ja</p> <p>(2) teadlikkuse suurendamise koolitus töötajatele Sysperi kasutamise kohta igas kasutusele võetud moodulis.</p> <p>(3) Uute töötajate vastuvõtmine ja sisseelamine oli valmis 2 kuu jooksul pärast tööle saabumist</p> <p>(4) Vabade või uute ametikohtade täitmiseks valitud töötajate arv.</p>	<p>Saavutati</p> <p>(1) 20 uut ja 19 lõpetatud valikumenetlust. Värvatud töötajate arv oli 51. – Sellel tulemuslikkuse põhinäitajal puudus eesmärk.</p> <p>(2) Toimused teadlikkuse suurendamise koolitused töötajatele ja juhtidele Sysperi kasutamise kohta (ajahaldusrakenduses TIM) ning korraldati üks tavapärase koolituse uutele töötajatele (kord või kaks kuus), samuti üks koolitus RIG ja HR sertifikaatide mooduli kohta kõigile töötajatele teemapõhise koostööle „Tund personaliosakonnaga“ raames – eesmärk: vähemalt üks koolitus.</p> <p>(3) 74% uute töötajate vastuvõtmise ja sisseelamise tegevustest toimus 2 kuu jooksul pärast teenistusse astumist. Korraldati 40 koolitust uutele töötajatele – eesmärk oli pidada vähemalt 3 tutvustavat koolitust 2 kuu jooksul pärast teenistusse astumist.</p> <p>(4) 73 töötajat valiti täitma vaba või uut töökohta, koos lepingu muudatustega.</p>	2.3-4

1.7.1	Organisatsioonikultuuri muudatuste rakendamine ja üleminek eu-LISA 2.0 tegevusmodelile	eu-LISA 2.0 tegevusmodeliga saab optimeerida tegevusmodelit ja protsesse	Edasi lükatud Hankeetapi lõpetamisel tekkinud pikemate hindamis- ja haldusprobleemide tõttu allkirjastas amet erilepingu konsultatsioonifirmaga detsembris. Seega nihutati projekti esimese etapi vahe-eesmärk 2021. aasta II kvartalisse.	Kulud – ajakava – ulatus	Alla eesmärgi Roheline – kollane – roheline Projekti algab 2021. aasta I kvartalis.	2.2.2.2
1.7.2	Tavapärased personalihalduse tegevused seoses organisatsiooni struktuuri, protsesside ja tavade ning kooskõlas asjaomaste eeskirjade ja otsustega	Ameti ja personalitalituse organisatsioonistruktuur kajastab organisatsiooni arengut ja võimaldab tulevast kasvu. eu-LISA täidab oma kohustusi töötajate suhtes vastavalt õigusraamistikule.	Valmis Amet rakendas muutusi kajastava organisatsioonistruktuuri ja mõne väikese kohandusega (nt mõne töötaja üleviimine sektorite või talituste vahel) võttis ameti uue tegevusmodeli kasutusele. Uutele töötajatele anti sisseelamisprotsessi ajal vastavad õigused ning amet rakendas palgaarvestuse ja muud maksed, lepingute uuendamise, karjääri- ja talendihalduse õigel ajal. Amet võttis vastu kaks uut rakenduseeskirja puhkuse ning huvide konfliktide ennetamise ja haldamise kohta; üks jõustub automaatselt (pensionioiguste ülekandmisel) ja teist, inimressursside haldamise seisukohast asjakohast eeskirja, kohaldatakse vastavalt vajadusele. Amet tegi veel täiustusi, et olla täielikult kooskõlas ahistamise ennetamise eeskirjadega ning suurendada teadlikkust ja teabevahetust ameti väärtuste kohta.	1. Haldus- ja tegevusressursside suhe (%) 2. Aruandeperioodil töölt tõendita ja tõendiga puudunud päevade suhe (%) 3. Tööjõu voolavus aastas (%) 4. Töötajate töötulemuste indeks 5. Töötajate kaasatuse tase 6. Huvide konfliktide ennetamine: õige ajaks esitatud huvide deklaratsioonide arv ja protsent 7. Õppimise aastaplaani täitmine 8. Kollektiivi ühtsuse kujundamise ürituste ja sotsiaalsete tegevuste arv	Saavutati 1. 16,5% haldusressursse ja 72,5% tegevusressursse – eesmärk vastavalt 20% ja 70% 2. 17% – eesmärk alla 25% tõendita töölt puudunud päevi 3. 3,7% – tööjõu voolavuse eesmärk alla 5%. 4. See tulemuslikkuse põhinäitaja asendati talentide hoidmise indeksiga, mille eesmärgiks seati positiivne arv. Tulemuslikkuse põhinäitaja: „Ametist lahkujate vs. ametisse jääjate keskmine tulemuslikkus“. + 0,25 (ametisse jäänute tulemuslikkus 0,25 võrra suurem kui ametist lahkujatel) 5. Töötajate kaasatuse tase: 7,4 6. 82%, mis oli üle eesmärgi 80%, ettenähtud ajaks (selle tulemuslikkuse põhinäitaja ulatust on aastatel 2019–2020 vähendatud); 7. 86% – eesmärk oli täita vähemalt 85% kavandatud tegevustest, 8. COVID-19 tõttu korraldati üksnes 3 tegevust – eesmärk oli vähemalt 10 kollektiivi ühtsustunde kujundamise üritust ja sotsiaalset tegevust.	2.3.4

1.7.2	eu-LISA töötajatele toimingutega seotud koolituse korraldamine (töötajate tehniline koolitus) ja teadmushaldus	eu-LISA töötajate töötulemused paranevad; eu-LISAt tunnustatakse asjatundlikkuse ja teadmiste keskusena	Valmis COVID-19 pandeemia olukord sundis personali- ja tegevusüksusi osa koolitusi kas edasi lükkama või nende prioriteetsust muutma. Amet ei kehtestanud sertifitseerimisprotsessi.	1. Korraldatud koolitustegevuste arv 2. Üldine rahulolu tase 3. Teadmushalduse andmebaasi parem teadvustamine 4. 100% uutest töötajatest on läbinud tehnilise tutvustuskava 5. Tehtud õppekülastuste arv 6. Litsentsimisprotsessi läbinud töötajate arv	Alla eesmärgi (1) 24 koolitust (2) 81% (3) Suurem teadlikkus iLearn kohta (4) 74% uutest töötajatest on läbinud tutvustuskava (5) Ei kohaldata COVID-19 pandeemia tõttu (6) Sertifitseerimisprotsessi ei ole	2.1.4.3
1.7.2	Pädevusraamistiku edasiarendamise ja rakendamise jätkamine	Pädevusraamistiku edasiarendamine ja rakendamine, et „õiged inimesed täidaksid õigeid funktsioone“	Kestab Valmistati ette ja käivitati juhtide arendamise programm. Programmi esimeses moodulis osales 45 juhti ja sektorijuhatajat.	(1) Tegevuskava rakendati kavakohaselt. (2) Töötati välja juhtide arendamise programm.	Saavutati (1) Pädevusraamistiku uuendus on planeeritud ja ajastatud organisatsioonikultuuri muudatuste projekti raames (2) Juhtide arendamise programm töötati välja ja algas selle rakendamine	2.3.4
1.7.2	Õpikultuuri edasiarendamine, personalitalituse funktsiooni arendamine tegevuspartnerluse suunas ning töötajate arendamise ja töö hoidmise edendamine	eu-LISA töötajad osalevad aktiivsemalt oma teadmiste jagamisel, annavad kolleegidele konstruktiivset tagasisidet ning arutavad avatult vigu ja saavutusi	Valmis Aruandeperioodil toimus uuring, et mõõta töötajate kaasatust. Töötajate kaasatus aitab kaasa töötajate hoidmisele, tulemuslikkusele ja tõhususele. Andmed koguti anonüümselt ja üldine osalusmäär oli 86%. Spetsiaalne rakkerühm analüüsis tulemusi edasi ja pakkus välja meetmed. COVID-19 piirangute tõttu muudeti paljud kavandatud koolituskursused veebipõhiseks ja muudeti nende prioriteetsust. Amet keskendus inimeste heaolule ning juhtkonna toetamisele partnerlus- ja juhendamistegevuse kaudu.	(1) Toimunud informaalne õppe tegevuste arv. (2) Õpikogemuste vahetamiseks sobivate ruumide uuring. (3) Töötajate kaasatuse uuringu tulemused paranesid. (4) Uuring on valmis (5) Järgitakse IT-vahendite tegevuskava.	Saavutati (1) 5 (2) Tehtud (3) 7,4 (suurenemine 1,1) (4) Uuring on tehtud ja rakendatud (5) Kasutusele on võetud kaasatuse mõõtmise IT-vahend	2.3.4

1.7.3	Eelarve-, vara- ja finantshalduse teenuste õigeaegne osutamine	Eelarve-, vara- ja finantsteenuste kvaliteetne ja õigeaegne osutamine kogu aasta jooksul. Protsesse vaadatakse pidevalt läbi, et suurendada tõhusust ja tulemuslikkust, muutes neid elektrooniliseks, kui võimalik.	Valmis Finants- ja hanketalitus osutas kvaliteetseid ja õigeaegseid eelarve-, hanke- ja finantsteenuseid kogu aasta jooksul. Protsesse vaadatakse pidevalt läbi, et suurendada tõhusust ja tulemuslikkust.	KPI 10: maksete assigneeringute tühistamise määr KPI 11: eelarveliste kulukohustuste täitmise määr KPI 12: maksete kasutamise määr KPI 14: ettenähtud tähtaja jooksul tehtud maksete osakaal (%)	Saavutati KPI 10: 13,6% (eesmärk ületati) KPI 11: 99,1% KPI 12: 99,0% KPI 13: haldus- ja tegevusressursside suhe (%) võrreldes ameti kõigi inimressurssidega (töötajad ja lähetatud riiklikud eksperdid): haldusressursid 16,5%; tegevusressursid 72,5% KPI 14: 95,9%	2.3.3
1.7.3	Tegevuspõhise juhtimismudeli toetamine	Amet suudab täpselt mõõta oma tegevuse tulemuslikkust peamiste tegevusprotsesside täitmisel. Projekt on 2018. aastal koostatud tegevuspõhise eelarvestamise esialgse mudeli edasiarendus, mis võimaldab paremat lõimimist projektijuhtimisandmetega.	Valmis	Amet suudab rakendada tegevuspõhise eelarvestamise süsteemi.	Saavutati	2.3.3
1.7.3	Hanke- ja omandamiskava täitmine	Ameti omandamisvajadusi käsitletakse kooskõlas õiguslike kohustuste ja eelarveraamistikuga.	Valmis Ameti omandamisvajadusi on käsitletud kooskõlas õiguslike kohustuste ja kavandatud eelarveraamistikuga.	KPI 17: hankeprotsessi tõhusus KPI 18: omandamiste haldus: ajakavas hankeprojektid	Saavutati KPI 17: 11% (eesmärk: alla 25%) Tühistatud menetlusi: 2 Alustatud menetlusi: 18 KPI 18: 163,6% (eesmärk: üle 60%) Ühtse programmidokumendi 2020–2022 IX lisa menetlusi: 11	2.3.3
1.7.4	Rajatiste käitamine Tallinnas asuva peakorteri hoone täielikuks ja tulemuslikuks kasutamiseks	Paremad töötingimused töötajatele ja suutlikkus kasutada uut peakorterit tulemuslikult.	Kestab Peakorteri hoone oli täiesti tegutsev ja kasutatav isegi COVID-19 pandeemia ajal, pakkudes ameti töötajatele ohutut ja puhast töökeskkonda.	Vastavus kohaldatavatele nõuetele	Saavutati Peakorter oli täiesti tegutsev ja tagas heal tasemel töökeskkonna.	2.3.6
1.7.4	Rajatiste käitamine Brüsselis asuva kontaktbüroo täielikuks ja tulemuslikuks kasutamiseks	Paremad töötingimused töötajatele ja suutlikkus kasutada uut peakorterit tulemuslikult.	Kestab Kontaktbüroo Brüsselis oli tegutsev ja tagas piisava töökeskkonna kontaktbüroo kolleegidele.	Vastavus kohaldatavatele nõuetele	Saavutati	2.3.6

1.7.4	Logistika- ja tarneteenuste rakendamine ametis	Paremad töötingimused töötajatele ja suutlikkus kasutada ameti kõigi tegevuskohtade ruume tõhusalt.	Kestab Kõiki teenuseid osutati õigeks ajaks, et toetada ameti eesmärkide täitmist.	Kulud – ajakava – ulatus	Saavutati Roheline – roheline – roheline	2.3.6
1.7.4	Kõigi seadmete ja vara hooldus tegevuskohas	Rajatiste haldamine	Kestab Kõiki seadmeid ja kogu vara hallati pidevalt optimeeritud haldusprogrammi kohaselt, tagades turvalise, tõhusa ja täiesti funktsionaalse töökeskkonna.	Parandusmeetmete arv Ennetusmeetmete arv Tehnoloogiliste või muude arenduste arv Rikete arv	Saavutati Vastavus kohaldatavatele nõuetele	2.3.6
1.7.4	Ruumide laiendamine Strasbourgis praeguste ja tulevaste projektide korraldamiseks	Asjakohased ja piisavad töötingimused ning parimate tehniliste, logistiliste ja tegevustavade rakendamine	Kestab Kõik kohustuslikud eeluuringud tehti ja aruanded saadi kätte. Ametlik maa üleandmine toimus; amet on ametlik omanik. Amet täitis ülesanded õigeks ajaks ja ettenähtud ulatuses ning andis projekteerijale ehitusprogrammi, ajakohase eelarve ja dokumendid.	Kulud – ajakava – ulatus	Saavutati Roheline – roheline – roheline	2.3.7
1.7.4	Ameti rakenduste arendamine	Ameti SharePointi ja Project Serveri platvormide pakutavate võimaluste suurendamine	Valmis Amet sooritas nõuetekohaselt olemasoleva taristu operatiivjuhtimise, sh IKT-rakenduste teenuseid toetavate süsteemide korrapärased uuendused ja turbeuuendused. Amet pakkus ja toetas korrapäraseid iga-aastaseid ametisiseseid rakendusi (nt planeerimisvahend, aruandlusvahend) ja muid ameti rakendusi, sealhulgas neid, mis toetasid pandeemiale reageerimist (elektroonilised palgalehed, IT-seadmete laenutamine).	Kulud – ajakava – ulatus	Saavutati Roheline – roheline – roheline	2.3.6
1.7.4	Ameti IT-teenuste arenev süsteemiarhitektuur	Üldise IT-juhtimise teenuste osutamine Töötajate töötingimuste paranemine. Suurem suhtlusvõimekus.	Valmis Amet sooritas nõuetekohaselt olemasoleva taristu operatiivjuhtimise, sh IKT-süsteemide teenuseid toetavate süsteemide korrapärased uuendused ja turbeuuendused. Amet täiustas IKT-süsteemide varundusvõimekust, rakendas asukohasõltumatu printimissüsteemi, sisekasutajate hübriidse identiteedihalduse, veebimeili mitmikautentimise ja mobiilseadmealduse taristu.	Kulud – ajakava – ulatus	Saavutati Roheline – roheline – roheline	2.3.6

1.7.4	Ameti taristule küberturbetoimingute ja kindlusteenuse osutamine	Tagamine, et infoturberiske juhitakse vastuvõetaval tasemel	<p>Valmis</p> <p>Amet koostas ametisisese IT-turbekava ning infoturbe haldussüsteemi raames mitu standardit; laiendas ELi institutsioonide ja ametite infoturbeinsidentidega tegeleva rühma (CERT-EU) teenustaseme kokkulepet; sai valmis turbe ründetesti CERT-EU-ga (andmepüük). Amet jätkas infoturbe haldussüsteemi arendamist ja Euroopa Komisjoni IT-turberiskide juhtimise metoodikarakendamist, et kooskõlastada seda informaatika peadirektoraadi IT-turberaamistikuga. Kooskõlas side- ja teabesüsteemide kaitsmise turbe-eeskirjadega moodustas amet IT-turbe töörühma, kes pidas esimese koosoleku 2021. aasta jaanuaris. Amet ajakohastas ka ameti taristu turbearhitektuuri, eelkõige seoses kindlate autentimislahenduste, mobiilseadmete haldamise ning turbeteabe kavandamise ja rakendamisega, samuti sündmuste seirega.</p>	<p>1. Teenustaseme kokkuleppe raames käsitletud ja reageerimise eesmärgi piiresse jäänud turbeinsidende (%)</p> <p>2. Tehtud süsteemidevastaste (projekteerimine, arendamine, tootmine) turberiskide hindamisi (%)</p> <p>3. Infosüsteeme (%), mille tegevusmõju on hinnatud vähemalt kord kolme aasta jooksul, tuvastades kriitilise tähtsusega töötajad:</p> <p>4. Õigusaktides määratletud turbe-eesmärkidest rakendatud (%)</p> <p>5. Infosüsteemide portfelliga tehtud nõrkuskontrollide arv</p> <p>6. Aastas peetud küberturbeõppuste arv</p>	<p>Saavutati</p> <p>1. 73%</p> <p>2. 100%</p> <p>3. 100%</p> <p>4. 100%</p> <p>5. 10</p> <p>6. 1</p>	2.3.8
1.7.4	Konverentsisuutlikkuse suurendamine ja voogedastussuutlikkus	Ameti video- ja veebikonverentsivõimekus e suurendamine, parem lõimimine kolmandatest isikutest tarnijatega ning voogedastussuutlikkus. Lahenduse WebEx asendamine kõrgetasemelisema koosolekuserveri ja voogedastusfunktsioonidega.	<p>Valmis</p> <p>Uus videokonverentsisüsteem Cisco koosolekuserver tarniti edukalt, tagades ühenduse peamiste konverentsiruumide vahel (Neptune Tallinnas ja Robert Schuman Strasbourgis). Mõlemas konverentsiruumis on uusim audiovisuaaltehnika, et pakkuda veelgi paremaid sisekonverentsiteenuseid. Lahendus hõlmab ajakohast tootekomplekti ning pakub professionaalseid konverentsiteenuseid ja vastastikust ühenduvust ameti olemasoleva videokonverentsisüsteemiga.</p>	Kulud – ajakava – ulatus	<p>Saavutati</p> <p>Roheline – roheline – roheline</p> <p>Amet muutis tähtaegu pandeemia tõttu.</p>	2.3.6
1.7.4	Ametisisese võrgu arhitektuuri hooldus ja arendus	Ameti IT-võrgu teenuste osutamine. Töötajate töötingimuste paranemine. Suurem suhtlusvõimekus.	<p>Valmis</p> <p>Amet sooritas nõuetekohaselt olemasoleva taristu operatiivjuhtimise, sh IKT-võrke ja sideteenuseid toetavate süsteemide korrapärased uuendused ja erakorralised turbeuuendused. Amet käsitles pandeemiaolukorrast tingitud suuremat kliendi VPN- ja videokonverentsiteenuse vajadust.</p>	Kulud – ajakava – ulatus	<p>Saavutati</p> <p>Roheline – roheline – roheline</p>	2.3.6

1.7.4	Lähetuste portfell ja ametisese lähetusvahendi loomine	Lähetusvahendi rakendamine ja laialdane kasutamine töötajate poolt	<p>Valmis</p> <p>eu-LISA hakkas kasutama komisjoni lähetushaldusvahendit MIPS. Rakendamine toimub pärast seda, kui amet võtab kasutusele süsteemi SYSPER II. MIPSi kohandamine eu-LISA-le algas 2. novembril 2020.</p> <p>Amet hakkas kasutama komisjoni lähetushaldusvahendit MIPS, mis võeti kasutusele pärast SYSPER II kasutuselevõttu.</p>	Õigeaks ajaks lõpetatud lähetuste arv, kui taotlus esitati õigeaks ajaks lähetusvahendi kaudu	Saavutati	2.3.6
1.7.5	Välissuhtluse ja teabevahetuse tegevuskava rakendamine	Peamised sidusrühmad on teadlikumad ameti rollist ja ülesannetest kodanikele lisaväärtuse pakkumisel.	<p>Valmis</p> <p>Kooskõlas seatud eesmärgiga toetada läbipaistvust ja suurendada üldsuse teadlikkust koostas ja pidas amet veebiteadlikkuse koordineeritud kampaania (discover.eulisa.europa.eu), milles tutvustas ametit ja selle peamisi tegevusvaldkondi uue nurga alt ja interaktiivselt. Lisaks käivitas amet esimese kaks korda aastas avaldava digitaalse uudiskirja (bit.ly/eu-LISA-Bits-Bytes) nüüdisaegse, interaktiivse ja omaette veebikohana, et tutvustada ameti saavutusi ja tuua esile ameti prioriteetid justitiis- ja siseküsimuste valdkonnas. Eesmärgiks seatud tulemus ja mitu justitiis- ja siseküsimustega tegelevate asutuste võrgustikuga ühiselt kohandatud kampaaniat olid väga edukad ja tõendasid olulist positiivset kasvusuundumust kõigis teavitamiskanalites.</p> <p>Teabevahetuse sektor koostas ja ajakohastas mitu olulist dokumenti (eu-LISA välissuhtluse strateegia 2021–2027, eu-LISA suhtlusmeedia suunised töötajatele ja sisutoimetamise töövoog), mis on olulised teabevahetuse funktsiooni juhtimiseks kooskõlas ameti strateegiliste eesmärkidega.</p>	Tagada, et sisuloomine on kooskõlas sisutoimetamise heakskiidetud töövoogudega ja vastab kvaliteedistandarditel e ning sisuloomine toimub vastavalt 2020. aasta välissuhtluse tegevuskavas sätestatud kvartaliesmärkidele.	Saavutati	2.3.2
1.7.5	eu-LISA sisesuhtluse tegevuskava rakendamine	Ameti kõigi tegevuskohtade töötajad saavad organisatsiooni tasandil teavet ja neid kaasatakse, mis võimaldab neil teha teadlikke otsuseid oma tööülesannete täitmisel, samuti on neil teabe jagamiseks ja tagasiside andmiseks juurdepääs ametisestele suhtlusvahenditele.	<p>Valmis</p> <p>COVID-19 puhangul oli selge mõju eu-LISA sisesuhtlusele kogu aasta vältel. Selle tulemusel pidi teabevahetuse sektor kiiresti vastama ametisest sidusrühmade vajadusele õigeaegse, korrastatud ja tulevikku suunatud teabe järele seoses pandeemia mõjuga töökorradele, tervise ja ohutusega seotud küsimustele ning piirangutele, mille on kehtestanud riiklikud ametiasutused ja ELi institutsioonid. Amet korraldas korrapäraselt COVID-19 teemalist sisesuhtlust tõhusalt ja selle tulemustega oldi väga rahul; rahulolu oli ameti töötajate tagasiside järgi 89%.</p>	Sisesuhtluse aasta tegevuskavas sätestatud eesmärkide saavutamine ja ajakava järgimine	Saavutati	2.3.2

VIII lis a	Ameti raamatupidamisarve stus	Raamatupidamise aastaaruanne kajastab õiglaselt ja läbipaistvalt ameti finantsseisundit ning soodustab eelarve täitmise heakskiitmise menetlust.	Valmis	Erialgsete, konsolideeritud ja lõplike raamatupidamise aastaaruannete õigeaegne esitamine eelarvapädevale institutsioonile ja Euroopa Kontrollikojale.	Saavutati	2.3.3
--	eu-LISA-le õigusnõu andmine	eu-LISA järgib kohaldatavaid õigusakte	Valmis Õigussektor andis õigusnõu ja väljendas arvamust eri teemade kohta, sh töötajad, hanked ja lepingud ning suuremahuliste IT-süsteemidega seotud teemad. Lisaks käsitles õigussektor personalieeskirjade artikli 90 lõike 2 alusel seitset kaebust. Veel käsitleti 11 taotlust ja korraldati 6 konsultatsiooni dokumentidele juurdepääsu kohta. Viis (5) kohtuasja on hetkel menetlemisel Euroopa Kohtus Luxembourgis ja kaks Strasbourgis kohtutes.	Õigusnõu andmine ja arvamuste esitamine	Saavutati Õigussektor andis õigusnõu ja väljendas arvamust kiiresti ja kooskõlas kohaldatava õigusraamistikuga.	2.3.6

X lisa. Aruanne üldsuse juurdepääsu kohta dokumentidele

Vastavalt haldusnõukogu 28. juuni 2012 otsuse artiklile 17, mis kajastab määruse (EÜ) nr 1049/2001 (juurdepääsu kohta dokumentidele⁸⁰) artikli 17 sõnastust, ning kooskõlas ameti asutamismääruse artikliga 34 peab eu-LISA oma aastaaruandele lisama aruande dokumentidele juurdepääsu kohta. Aruanne peab sisaldama selliste juhtumite arvu, mille korral amet on keeldunud dokumentidele juurdepääsu andmast, ning keeldumise põhjused.

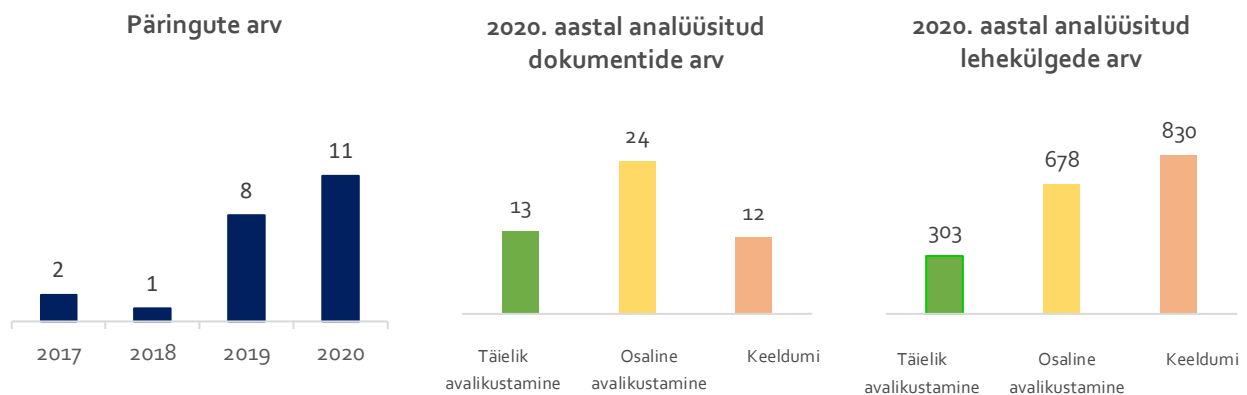
Aruanne dokumentidele juurdepääsu taotlemise kohta 2020. aastal

Amet soovib tagada oma protsesside, sealhulgas dokumentidele juurdepääsu protsessi läbipaistvust. 2020. aastal järgis amet head haldustava kõrgeimal tasemel ja täitis kõiki määruses (EÜ) nr 1049/2001 sätestatud tähtaegu.

2020. aastal sai amet 11 dokumentidele juurdepääsu taotlust, mida oli rohkem kui eelmistel aastatel. Ameti otsuste vastu ei esitatud ühtki kordustaotlust.

Ameti otsust dokumentidele juurdepääsu andmise kohta ei vaidlustatud Euroopa Liidu kohtutes. Samuti ei esitatud Euroopa Ombudsmanile ühtki kaebust selle kohta, kuidas amet käsitles dokumentidele juurdepääsu taotlusi.

2020. aasta jooksul analüüsis eu-LISA 49 dokumenti, millest 13 avaldati juurdepääsu taotlejatele täielikult, 24 avaldati osaliselt, eemaldades dokumendi osi, ja 12 dokumendi korral keelduti juurdepääsu andmast. Nendes dokumentides oli kokku 1811 lehekülge, millest 303 lk avaldati täielikult, 678 lk osaliselt ja ülejäänud 830 lk-le keelduti juurdepääsu andmisest.

Dokumentide osaline avaldamine eu-LISA poolt ja dokumentidele juurdepääsu andmisest keeldumine tugines määruse (EÜ) nr 1049/2001 artiklis 4 sätestatud eranditele, eelkõige neile, mis kaitsevad eraelu puutumatumust ja isikupuutumatumust (kooskõlas isikuandmete kaitset käsitlevate asjakohaste ELi õigusaktidega⁸¹), avalikke huve seoses avaliku julgeoleku ja rahvusvaheliste suhetega, toimuvaid otsustamisprotsesse ja ärihuve.

Lisaks käsitlesid kolm dokumentidele juurdepääsu taotlust dokumente, mis ei olnud eu-LISA valduses, ja seega ei saanud amet anda nendele juurdepääsu (ega sellest keelduda). Taotlejaid teavitati sellest asjaolust nõuetekohaselt ja suunati asjakohase institutsiooni poole, kui võimalik.

80 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43–48).

81 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39–98).

Muud 2020. aasta tegevused, mis on seotud juurdepääsuga dokumentidele

Amet on järjekindlalt püüelnud selle poole, et tagada õiguslike nõuete täielik täitmine ja parandada dokumentidele juurdepääsu taotluste läbivaatamise tava.

Pärast 2019. aastal alustatud protsessi avaldati eu-LISA avalikul veebilehel 2020. aasta veebruaris avalik dokumendiregister.⁸² Dokumendiregistris on ameti avalikult kättesaadavad dokumendid ja seda ajakohastatakse korrapäraselt. Amet jätkas dokumentidele avaliku juurdepääsu praktilise korralduse läbivaatamist, et suurendada protsessi tõhusust ja tegevuse tulemuslikkust.

2020. aasta juuli alguses korraldas õigussektor koolituse, kus käsitleti avalikku juurdepääsu dokumentidele; koolituse pidas ekspert Euroopa Avaliku Halduse Instituudi ekspert. Täiendavad koolitused on kavandatud 2021. aastaks.

82 <https://www.eu.lisa.europa.eu/About-Us/access-to-documents/public-register>